RUDYARD KIPLING

Kniha džunglí

AUDIOKNIHY CZ · AUDIOKNIHYCZ.CZ

Rudyard Kipling

Kniha první

Mauglího bratři

Teď Rann, luňák, přináší noc,
již Mang, netopýr, pouští v let –
stáda jsou v chlévě i v chýši,
však my jsme volní, než svitne den.
Toto je hodina pýchy a moci,
dráp i tesák jsou v právu.
Ó, slyš to volání! – Dobrý lov všem,
kdo ctí Zákon džungle!

Noční zpěv džungle

Bylo sedm hodin velice teplého večera v seeoneeských vrších, když se otec vlk probral z denního spánku, poškrábal se, zazíval a jednu po druhé roztáhl tlapy, aby ze špiček setřásl zbytky dřímoty. Matka vlčice ležela s velkým šedým čenichem položeným přes čtyři kutálející se, kňučící mláďata a do ústí jeskyně, kde všichni bydleli, dopadal měsíc. „Áchrr!" řekl otec vlk. „Zase je čas vyrazit na lov." Chystal se seskočit se stráně, když přes práh přeběhl malý stín s huňatým ocasem a zakňučel: „Dobré lovy vám přejí, náčelníku vlků. A dobré lovy i silné bílé zuby vašim urozeným dětem, aby nikdy nezapomněly na hladové tohoto světa."

Byl to šakal – Tabáki, Mističkolíz – a indičtí vlci Tabákim pohrdají, protože se potuluje, dělá neplechu, roznáší klepy a žere hadry a kous-

ky kůže z vesnických smetišť. Zároveň se ho ale bojí, protože Tabáki, víc než kdokoli jiný v džungli, snadno zešílí, a když šílí, zapomíná, že se kdy někoho bál, a probíhá lesem a kouše všechno, co mu přijde pod zuby. I tygr utíká a schovává se, když se do malého Tabákiho pustí šílenství, protože šílenství je to nejpotupnější, co může divoké zvíře potkat. My tomu říkáme vzteklina, oni tomu říkají *dévání* – šílenost – a utíkají.

„Vejdi tedy a podívej se," řekl otec vlk strnule, „ale jídlo tu žádné není."

„Pro vlka ne," řekl Tabáki, „ale pro tak chudou osobu, jako jsem já, i suchá kost je slavnostní hostina. Kdopak jsme my, Gidur-log, my šakalové, abychom si vybírali?" Odkradl se dozadu do jeskyně, kde objevil kost z laně se zbytkem masa, a vesele si na jejím konci chrupával.

„Děkuji za ten dobrý pokrm," řekl, olizuje si pysky. „Jak krásné jsou urozené děti! Jak velké mají oči! A ještě tak mladé! Pravda, pravda, měl jsem si vzpomenout, že královské děti jsou od samého počátku dospělí muži."

Tabáki přitom věděl stejně dobře jako kdokoli jiný, že nic nepřináší takovou smůlu jako chválit děti rovnou do očí. Potěšilo ho, když viděl, že otci i matce vlčici je najednou nesvůj.

Tabáki chvíli seděl mlčky a radoval se ze zla, které natropil, a pak jedovatě dodal:

„Šér Chán, Velký, si přenesl loviště. Celý příští měsíc bude lovit tady v těchto vrších, tak mi to sám řekl."

Šér Chán byl tygr, který žil u Vaingangské řeky, dvacet mil odtud.

„K tomu nemá právo!" vybuchl otec vlk. „Podle Zákona džungle nemá právo měnit území bez řádné výstrahy. Vyplaší všechnu zvěř na deset mil kolem – a já, já teď musím lovit za dva."

„Jeho matka ho ne nadarmo zvala Lungrí, Chromý," řekla matka vlčice potichu. „Je chromý na jednu nohu od narození. Proto zabíjí jenom dobytek. Teď jsou na něj vesničané u Vaingangy nazlobení, a tak

si přišel sem, aby rozzlobil zase ty naše. Prohrabou džungli, až on bude dávno za horami – a my i naše mláďata budeme muset utíkat, až jim zapálí trávu. Vskutku, Šér Chánovi jsme za hodně vděční!"

„Mám mu vyřídit tvé díky?" zeptal se Tabáki.

„Ven!" vyštěkl otec vlk. „Ven a lov si se svým pánem. Natropil jsi dost zla pro jednu noc."

„Jdu," řekl Tabáki tiše. „Slyšíte Šér Chána dole v houštinách. Mohl jsem si tu zprávu ušetřit."

Otec vlk napjal uši a dole v údolí, které sbíhalo k říčce, zaslechl suché, zlostné, vrčivě protáhlé hvízdání tygra, který neulovil nic a je mu jedno, jestli to ví celá džungle.

„Blázen!" řekl otec vlk. „Takovým hlukem zahájit noční práci! To si myslí, že naše laně jsou jako jeho tučná dobytčata od Vaingangy?"

„Pšt. Dnes v noci neloví ani dobytče, ani laň," řekla matka vlčice. „Loví Člověka."

Hvízdání se změnilo v jakési broukavé předení, které jako by přicházelo ze všech světových stran. Byl to zvuk, který mate dřevaře a cikány spící pod širým nebem a kterým je někdy žene přímo do tygří tlamy.

„Člověka!" vykřikl otec vlk a vycenil všechny bílé zuby. „Fuj! Copak v jezírkách není dost brouků a žab, že musí jíst Člověka – a ještě na našem území!"

Zákon džungle, který nikdy nic nenařizuje bez důvodu, zakazuje každé šelmě jíst Člověka, s výjimkou okamžiku, kdy zabíjí, aby svým dětem ukázala, jak se zabíjí. I tehdy ale musí lovit mimo loviště své smečky nebo svého kmene. Skutečný důvod je ten, že zabíjení lidí dřív nebo později znamená příchod bílých mužů na slonech, s puškami, a stovek hnědých mužů s gongy, raketami a pochodněmi. A pak trpí v džungli všichni. Důvod, který si šelmy říkají mezi sebou, je ten, že Člověk je nejslabší a nejbezbrannější ze všech živých tvorů a sahat na

něj je nedůstojné lovce. Říkají také – a je to pravda – že lidožrouti dostávají prašivinu a přicházejí o zuby.

Předení zesílilo a skončilo plným hrdelním „Áárh!" tygřího skoku.

Pak se ozvalo zavytí – ne-tygří zavytí – od Šér Chána. „Nezasáhl," řekla matka vlčice. „Co se stalo?"

Otec vlk vyběhl pár kroků před jeskyni a slyšel, jak Šér Chán zuřivě bručí a mumlá, zatímco se kutálí v křoví.

„Blázen neměl víc rozumu, než aby skočil do ohně dřevorubce, a popálil si tlapy," řekl otec vlk a zabručel. „Tabáki je s ním."

„Něco jde do kopce," řekla matka vlčice a škubla jedním uchem. „Buď připraven."

Křoví v houštině tiše zašustilo a otec vlk klesl na zadek, připraven ke skoku. Kdybyste tam tenkrát byli, viděli byste tu nejpodivuhodnější věc na světě – vlka, který se zarazil uprostřed skoku. Vymrštil se ještě dřív, než viděl, na co skáče, a pak se snažil zabrzdit. Výsledek byl, že vylétl rovnou nahoru do výšky čtyř nebo pěti stop a dopadl skoro na totéž místo, odkud se odrazil.

„Člověk!" vyštěkl. „Lidské štěně. Podívej!"

Přímo před ním, přidržující se nízké větve, stálo nahé hnědé děťátko, které sotva umělo chodit – nejměkčí a nejkulaťoučtější drobný tvoreček, jaký kdy v noci přišel k vlčí jeskyni. Vzhlédlo otci vlkovi do tváře a zasmálo se.

„To je lidské štěně?" řekla matka vlčice. „Nikdy jsem žádné neviděla. Přines ho sem."

Vlk, který je zvyklý přenášet svá vlastní mláďata, dokáže v případě potřeby vzít do tlamy i vejce, aniž by ho rozmáčkl. A ačkoli otec vlk sevřel čelisti rovnou na dětských zádech, ani jediný zub kůži neškrábl, když ho pokládal mezi mláďata.

„Jak maličké! Jak nahé – a jak smělé!" řekla matka vlčice tiše. Dítě se mezi mláďaty prodíralo, aby se dostalo blíž k teplé srsti. „Áchaj! Jí

se mnou tak, jako ostatní. Takže tohle je lidské štěně. Pochlubila se už někdy vlčice lidským štěnětem mezi svými dětmi?"

„Slyšel jsem o tom občas," řekl otec vlk, „ale v naší Smečce ani za mých časů ne. Nemá na sobě ani chlup, mohl bych ho zabít jedním šťouchnutím tlapou. Ale podívej, dívá se vzhůru a nebojí se."

Měsíční světlo zmizelo z ústí jeskyně, protože Šér Chánova velká hranatá hlava a plece se protlačily do vchodu. Za ním Tabáki pištěl: „Pane, pane, zalezlo to sem!"

„Šér Chán nás velice poctil," řekl otec vlk, ale oči mu svítily hněvem. „Co Šér Chán potřebuje?"

„Svůj úlovek. Lidské štěně šlo tudy," řekl Šér Chán. „Rodiče mu utekli. Dej mi ho."

Šér Chán skočil, jak otec vlk správně uhodl, do ohně dřevaře a popálil si tlapy; teď byl zuřivý bolestí. Jenže otec vlk věděl, že ústí jeskyně je příliš úzké, aby jím tygr vešel. I tam, kde teď byl, měl Šér Chán plece a přední tlapy sevřené nedostatkem místa, podobně jako člověk, který by chtěl bojovat v sudu.

„Vlci jsou svobodný národ," řekl otec vlk. „Poslouchají rozkazy jen Náčelníka Smečky, a ne nějakého pruhovaného kraviše. Lidské štěně je naše – a je na nás, jestli ho zabijeme."

„Je na vás, není na vás! Co je to za řeči o vybírání? Při býku, kterého jsem zabil, mám se tu snad já cpát čenichem do vašeho psího doupěte pro to, co mi po právu patří? To já, Šér Chán, mluvím!"

Tygří řev naplnil jeskyni hromem. Matka vlčice setřásla mláďata ze svého boku a skokem vyrazila vpřed; její oči, jako dva zelené měsíce v temnotě, se postavily proti planoucím očím Šér Chána.

„A já, Rakša – Démonka – odpovídám. Lidské štěně je moje, Lungrí – moje a jenom moje! Nezemře. Bude žít, aby běhal se Smečkou a lovil se Smečkou. A nakonec, dej si pozor, lovče malých nahých štěňat – žabojede – rybožroute – nakonec on uloví tebe! Teď se kliď, nebo při Sambharovi, kterého jsem zabila (vyhladovělého dobytka nejím), se

vrátíš k matce ještě chromější, než ses na svět narodil, popálená bestie džungle! Pryč!"

Otec vlk na to zíral s úžasem. Skoro už zapomněl na dny, kdy si matku vlčici vybojoval v řádném zápase od pěti jiných vlků, kdy běhala ve Smečce a Démonkou se jí neříkalo z lichotky. Šér Chán by se byl otci vlkovi postavil, ale matce vlčici se postavit nemohl, protože věděl, že tam, kde teď je, má ona všechnu výhodu půdy – a bude bojovat na život a na smrt. Zacouval tedy z ústí jeskyně, vrče, a když byl venku, vykřikl:

„Každý pes štěká na svém dvorku! Uvidíme, co Smečka řekne na tohle krmení lidských štěňat. Štěně je moje a mým zubům nakonec neujde, vy huňatoocasí zloději!"

Matka vlčice se udýchaně svalila mezi mláďata a otec vlk jí vážně řekl:

„Šér Chán říká tolik pravdy. Štěně musí být ukázáno Smečce. Chceš si ho opravdu nechat, matko?"

„Nechat si ho!" vydechla. „Přišel nahý, v noci, sám a velmi hladový – a přesto se nebál! Podívej, už odstrčil jedno z mých mláďat stranou. A ten chromý řezník ho chtěl zabít a utéct k Vaingange, zatímco by tady vesničané z pomsty slídili po všech našich doupatech! Nechat si ho? Určitě si ho nechám. Lež klidně, žabáčku. Ó ty Mauglí – jmenovat tě budu Mauglí žabák – přijde čas, kdy ulovíš Šér Chána, jak on honil tebe."

„Ale co řekne naše Smečka?" zeptal se otec vlk.

Zákon džungle velmi jasně stanoví, že každý vlk, když se ožení, může ze své Smečky odejít. Jakmile však jeho mláďata umí stát na vlastních nohou, musí je přivést na Radu Smečky, která se obvykle svolává jednou za měsíc, při úplňku, aby je ostatní vlci mohli poznat. Po této prohlídce smí mláďata běhat, kam chtějí, a dokud neuloví svého prvního kolouška, žádná výmluva se nepřijímá, zabije-li dospělý

vlk ze Smečky některé z nich. Trest je smrt, pokud se vrah najde. A když se nad tím na chvíli zamyslíte, pochopíte, že to tak musí být.

Otec vlk počkal, až jeho mláďata uměla trochu běhat, a pak, v noci schůzky Smečky, vzal je, Mauglího i matku vlčici na Rádcovský kámen – vrchol kopce poset balvany a kameny, kde se mohlo ukrýt sto vlků. Akela, veliký šedý Osamělý vlk, který vedl celou Smečku silou i lstí, ležel natažený na svém kameni, a pod ním sedělo čtyřicet nebo víc vlků všech velikostí a barev, od jezevcově zbarvených starců, kteří dokázali sami skolit laň, až po mladé černé tříleté, kteří si mysleli, že to umějí také. Osamělý vlk je vedl již rok. Dvakrát v mládí padl do vlčí pasti a jednou ho zbili a nechali tam, mysleli si, že je mrtvý; znal tedy způsoby a zvyky lidí. Na Kameni se mluvilo pramálo. Mláďata se válela jedno přes druhé uprostřed kruhu, kde seděli jejich matky a otcové, a tu a tam se některý ze starších vlků tiše přiblížil k mláděti, pozorně si ho prohlédl a nehlučně se vrátil na své místo. Někdy matka postrčila své mládě daleko ven do měsíčního světla, aby se ujistila, že ho neopominuli. Akela ze svého kamene volal: „Znáte Zákon – znáte Zákon. Dobře se dívejte, vlci!" A úzkostlivé matky volání opakovaly: „Dobře – dobře se dívejte, vlci!"

Konečně – a matce vlčici se zježil krk, když přišla ta chvíle – otec vlk postrčil „Mauglího žabáka", jak mu říkali, do středu, kde se posadil a smál se, hraje si s pár oblázky, které se blýskaly v měsíčním světle.

Akela nikdy nezvedl hlavu z tlap, ale pokračoval s jednotvárným voláním: „Dobře se dívejte!" Zpoza skal se zdola ozval tlumený řev – hlas Šér Chána, který volal: „Štěně je moje. Dejte mi ho. Co má Svobodný národ co dělat s lidským štěnětem?" Akela ani neškubl ušima. Řekl jen: „Dobře se dívejte, vlci! Co má Svobodný národ co dělat s rozkazy někoho jiného než Svobodného národa? Dobře se dívejte!"

Ozval se sbor hlubokých zavrčení a jeden mladý vlk ve čtvrtém roce vrátil Šér Chánovu otázku Akelovi: „Co má Svobodný národ co dělat s lidským štěnětem?" Zákon džungle stanoví, že vznikne-li spor

o právo štěněte být přijato do Smečky, musí za ně promluvit nejméně dva členové Smečky, kteří nejsou jeho otec a matka.

„Kdo mluví za toto štěně?" řekl Akela. „Kdo ze Svobodného národa mluví?" Odpověď nepřišla a matka vlčice se připravila na to, co, jak věděla, bude její poslední bitva, pokud dojde na boj.

Pak jediný další tvor, který smí být na Radě Smečky – Balú, ospalý hnědý medvěd, který učí vlčata Zákonu džungle, starý Balú, který si může přicházet a odcházet, kam se mu zlíbí, protože jí jen oříšky, kořínky a med – vstal na zadní a zabručel.

„Lidské štěně – lidské štěně?" řekl. „Já mluvím za lidské štěně. V lidském štěněti není nic špatného. Nemám dar řeči, ale mluvím pravdu. Ať běhá se Smečkou a ať je přijato s ostatními. Já sám ho budu učit."

„Potřebujeme ještě jednoho," řekl Akela. „Balú promluvil a je naším učitelem mladých štěňat. Kdo mluví kromě Balúa?"

Do kruhu sklouzl černý stín. Byla to Baghíra, Černá pardalice, celá černá jako inkoust, ale za určitého světla se na ní rýsovaly pardálí skvrny jako vzor na hedvábném vlnobití. Baghíru znal každý a nikomu se nechtělo křížit její cestu, neboť byla lstivá jako Tabáki, smělá jako divoký buvol a nebojácná jako raněný slon. Ale měla hlas měkký jako divoký med, co kape ze stromu, a kůži jemnější než chmýří.

„Akelo, i vy, Svobodný národe," zapředla, „nemám právo být na vašem shromáždění, ale Zákon džungle praví, že vznikne-li o novém štěněti pochybnost, která se neřeší smrtí, lze život toho štěněte vykoupit cenou. A Zákon neříká, kdo tu cenu smí nebo nesmí zaplatit. Mám pravdu?"

„Dobře! Dobře!" říkali mladí vlci, kteří mají pořád hlad. „Poslyšte Baghíru. Štěně se dá vykoupit cenou. Tak zní Zákon."

„Vím, že tu nemám právo mluvit, a tak vás žádám o svolení."

„Mluv tedy," zvolalo dvacet hlasů.

„Zabít nahé štěně je hanba. A navíc, až dospěje, může vám přinést lepší zábavu než teď. Balú za něj promluvil. K Balúovu slovu já přidávám jednoho býka, a tučného, čerstvě zabitého, ani ne půl míle odtud, přijmete-li lidské štěně podle Zákona. Je to tak těžké?"

Vzplanul povyk desítek hlasů: „Co na tom? Zemře v zimních deštích. Spálí se na slunci. Co nám může udělat nahá žabka? Ať běhá se Smečkou. Kde je ten býk, Baghíro? Ať je přijat." A pak zazněl Akelův hluboký štěk: „Dobře se dívejte – dobře se dívejte, vlci!"

Mauglí se zatím stále hluboce zajímal o oblázky a nevšiml si, když k němu vlci jeden po druhém přicházeli a prohlíželi si ho. Nakonec všichni odběhli dolů z kopce k mrtvému býku a zůstali jen Akela, Baghíra, Balú a Mauglího vlastní vlci. Šér Chán stále řval do noci, protože byl velmi rozzlobený, že mu Mauglí nebyl vydán.

„Jen si řvi," zabručela Baghíra do vousů, „neboť přijde čas, kdy tě tahle nahá věcička rozezpívá úplně jinak – anebo o lidech nic nevím."

„Dobře to dopadlo," řekl Akela. „Lidé a jejich štěňata jsou velmi moudří. Časem může být i on nám pomocí."

„Zajisté, pomocí v čase nouze. Vždyť nikdo nemůže Smečku vést navěky," řekla Baghíra.

Akela neřekl nic. Myslel na dobu, která přijde na každého vůdce každé smečky, kdy síla ho opustí a bude slábnout a slábnout, až ho nakonec vlci zabijí a nastoupí nový vůdce – aby byl zase on sám jednoho dne zabit.

„Odveďte ho," řekl otci vlkovi, „a vycvičte ho tak, jak sluší jednomu ze Svobodného národa."

A takhle byl Mauglí přijat do Seeoneeské vlčí smečky za cenu jednoho býka a za Balúovo dobré slovo.

Teď je nutno přeskočit celých deset nebo jedenáct let a jenom se dohadovat o všem tom podivuhodném životě, který Mauglí mezi vlky vedl, neboť kdyby se měl zapsat, naplnil by nespočet knih. Vyrostl se smečkou vlčat, i když ta ovšem byla dospělými vlky skoro dříve, než on

byl ještě dítětem. A otec vlk ho naučil svému řemeslu a významu věcí v džungli, až každé zašustění v trávě, každý dech teplého nočního vzduchu, každý tón sov nad jeho hlavou, každé škrábnutí netopýřích drápků, když si netopýr na chvíli sedl na strom, i každé šplouchnutí každé malé ryby, která vyskočila v tůni, znamenaly pro Mauglího právě tolik, co pro úředníka jeho práce v kanceláři. Když se zrovna neučil, sedával na slunci a spal, jedl a zase šel spát. Když mu bylo špinavo nebo horko, plaval v lesních tůních; a chtěl-li med (Balú mu říkal, že med a oříšky jsou k jídlu stejně příjemné jako syrové maso), vylezl si pro něj – a to mu zase ukázala Baghíra. Baghíra ležela natažená na větvi a volala: „Pojď sem, bratříčku," a Mauglí se zpočátku držel větve jako lenochod, ale později se vrhal mezi větve skoro tak směle jako šedá opice. Zaujímal také své místo na Rádcovském kameni, když se Smečka scházela, a tam zjistil, že upře-li tvrdě pohled na kteréhokoli vlka, ten vlk sklopí oči, a tak se díval jen tak pro zábavu. Jindy vytahoval dlouhé trny z polštářků svých přátel, neboť vlci strašlivě trpí trny a bodláky v srsti. Za noci sestupoval ze svahu do obdělaných polí a velmi zvědavě pozoroval vesničany v jejich chýších, ale měl k lidem nedůvěru, protože mu Baghíra ukázala čtverhrannou bednu s padacími dvířky, tak lstivě ukrytou v džungli, že do ní málem vlezl, a řekla mu, že je to past. Nejvíc ze všeho rád chodil s Baghírou do temného, teplého srdce lesa, prospával ospalý den a v noci sledoval, jak Baghíra loví. Baghíra zabíjela napravo nalevo, jak dostávala hlad, a tak i Mauglí – s jednou výjimkou. Jakmile byl natolik starý, aby věcem rozuměl, Baghíra mu řekla, že se nikdy nesmí dotknout dobytka, protože byl do Smečky vykoupen cenou býčího života. „Celá džungle je tvá," řekla Baghíra, „a můžeš zabít všechno, co dokážeš svou silou skolit; ale pro býka, kterým jsi byl vykoupen, nikdy nesmíš zabít ani sníst žádný dobytek, mladý ani starý. Takový je Zákon džungle." Mauglí poslušně plnil.

A rostl a sílil tak, jak musí růst chlapec, který neví, že se učí nějaké lekce, a který nemá na světě o čem přemýšlet jinak než o věcech k jídlu.

Matka vlčice mu jednou nebo dvakrát řekla, že Šér Chánovi se nedá věřit a že jednoho dne bude muset Šér Chána zabít. Ale zatímco mladý vlk by si tu radu připomínal každou hodinu, Mauglí ji zapomínal, protože byl jen chlapec – i když by sám sebe nazval vlkem, kdyby uměl mluvit nějakou lidskou řečí.

Šér Chán se v džungli neustále připletl Mauglímu do cesty, neboť jak Akela stárl a slábl, chromý tygr se spřátelil s mladšími vlky Smečky, kteří se za ním táhli pro zbytky žrádla, což by Akela nikdy nestrpěl, kdyby se byl odhodlal uplatnit svou pravomoc po zásluze. Pak jim Šér Chán lichotil a divil se, že se takoví skvělí mladí lovci spokojují s vedením umírajícího vlka a lidského štěněte. „Říkají mi," říkal Šér Chán, „že v Radě se mu neodvažujete podívat zpříma mezi oči." A mladí vlci na to vrčeli a ježili se.

Baghíra, která měla oči a uši všude, o něčem z toho věděla a jednou nebo dvakrát řekla Mauglímu zcela otevřeně, že ho Šér Chán jednoho dne zabije. Mauglí se smál a odpovídal: „Mám Smečku a mám tebe; a Balú, i když je tak líný, by za mne také jednu dvě rány rozdal. Proč bych se bál?"

Jednoho velmi horkého dne se Baghíře zrodila nová myšlenka – zrozená z něčeho, co zaslechla. Snad jí to pověděl Ikki Dikobraz. Řekla ale Mauglímu, když byli hluboko v džungli a chlapec ležel s hlavou opřenou o její krásnou černou srst: „Bratříčku, kolikrát jsem ti už říkala, že Šér Chán je tvůj nepřítel?"

„Tolikrát, kolik je oříšků na támhleté palmě," řekl Mauglí, který ovšem počítat neuměl. „Co má být? Je mi do spánku, Baghíro, a Šér Chán je samý dlouhý ocas a hlasité řeči – jako Mao Páv."

„Teď není čas na spaní. Balú to ví; já to vím; Smečka to ví; a dokonce i hloupí, hloupí jeleni to vědí. Řekl ti to i Tabáki."

„Ho! ho!" řekl Mauglí. „Tabáki za mnou nedávno přišel s hrubou řečí, že jsem nahé lidské štěně a nehodím se ani k vyhrabávání podzemnic. Ale chytil jsem Tabákiho za ocas a dvakrát jsem s ním mrštil o palmu, aby se naučil slušnosti."

„To byla pošetilost, protože i když Tabáki rozsévá neplechu, byl by ti pověděl něco, co se tě zblízka týká. Otevři oči, bratříčku. Šér Chán se tě v džungli zabít neodváží. Ale pamatuj – Akela je velmi starý, a brzy přijde den, kdy nedokáže skolit svého samce, a pak už nebude vůdcem. Mnoho vlků, kteří si tě prohlíželi, když jsi byl poprvé přinesen do Rady, je také starých, a mladí vlci věří, jak je Šér Chán učí, že lidské štěně nepatří do Smečky. Za krátkou dobu budeš mužem."

„A co je to muž, že by neměl běhat se svými bratry?" řekl Mauglí. „Narodil jsem se v džungli. Dodržoval jsem Zákon džungle a není mezi našimi vlky jediný, z jehož tlap bych nevytáhl trn. Určitě jsou to moji bratři!"

Baghíra se natáhla v celé své délce a napolo přivřela oči. „Bratříčku," řekla, „sáhni mi pod čelist."

Mauglí vztáhl silnou hnědou ruku, a hned pod Baghířinou hedvábnou bradou, kde obří valivé svaly byly skryty pod lesklou srstí, objevil malou lysinku.

„Nikdo v džungli neví, že já, Baghíra, nosím tuto značku – značku obojku; a přece, bratříčku, jsem se narodila mezi lidmi, a mezi lidmi mi i matka zemřela – v klecích královského paláce v Údajpúru. Právě proto jsem za tebe zaplatila cenu na Radě, když jsi byl malé nahé štěně. Ano, i já jsem se narodila mezi lidmi. Nikdy předtím jsem džungli neviděla. Krmili mě za mřížemi z železné misky, až jednoho večera jsem ucítila, že jsem Baghíra – Pardalice – a ne hračka pro lidi, a jediným úderem tlapy jsem rozlomila ten hloupý zámek a odešla. A protože jsem se naučila lidským způsobům, stala jsem se v džungli hroznější než Šér Chán. Není to tak?"

„Ano," řekl Mauglí, „celá džungle se bojí Baghíry – kromě Mauglího."

„Ach, ty jsi lidské štěně," řekla Černá pardalice velmi něžně. „A tak jako já jsem se vrátila do své džungle, tak se i ty nakonec musíš vrátit k lidem – k lidem, kteří jsou tvoji bratři – pokud tě ovšem v Radě nezabijí."

„Ale proč – proč by si někdo přál mě zabít?" řekl Mauglí.

„Podívej se na mě," řekla Baghíra. A Mauglí se jí pevně podíval mezi oči. Veliká pardalice za chvilku odvrátila hlavu.

„Proto," řekla a přesunula tlapu v listí. „Dokonce ani já ti nedokážu pohlédnout mezi oči, a já jsem se narodila mezi lidmi, a miluji tě, bratříčku. Ostatní tě nenávidí, protože jejich oči se nedovedou setkat s tvýma; protože jsi moudrý; protože jsi jim vytahoval trny z tlap – protože jsi člověk."

„Já to nevěděl," řekl Mauglí zasmušile a svraštil obočí pod těžkými černými brvami.

„Jak zní Zákon džungle? Udeř první a pak teprve dej hlas. Právě tvá bezstarostnost jim prozrazuje, že jsi člověk. Ale buď moudrý. Mé srdce mi říká, že až Akela nezabije svou příští kořist – a každý lov ho stojí víc, aby přidržel svého samce – Smečka se obrátí proti němu a proti tobě. Svolají Radu džungle u Kamene, a pak – a pak – mám to!" vykřikla Baghíra a vyskočila. „Pospěš si rychle dolů k lidským chýším v údolí a přines si trochu toho Rudého květu, který tam pěstují, aby, až přijde čas, jsi měl ještě silnějšího přítele než já, Balú nebo ti ze Smečky, kteří tě milují. Opatři si Rudý květ."

Rudým květem Baghíra myslela oheň; ale žádný tvor v džungli oheň jeho pravým jménem nenazývá. Každé zvíře žije v smrtelném strachu z něj a vymýšlí stovky způsobů, jak ho popsat.

„Rudý květ?" řekl Mauglí. „Ten roste venku před jejich chýšemi za soumraku. Opatřím si ho."

„Tak mluví lidské štěně," řekla Baghíra hrdě. „Pamatuj, že roste v malých hrncích. Rychle si jeden opatři a nos ho při sobě pro chvíli nouze."

„Dobrá!" řekl Mauglí. „Jdu. Ale jsi si jistá, ó má Baghíro" – objal ji jednou paží kolem skvostného krku a pohlédl hluboko do velkých očí – „jsi si jistá, že tohle všechno dělá Šér Chán?"

„Při Zlomeném zámku, který mě osvobodil, jsem si jistá, bratříčku."

„Pak při Býku, který mě vykoupil, Šér Chánovi to splatím vrchovatě – a snad ještě trochu navrch," řekl Mauglí a odběhl pryč.

„To je muž. Celý muž," řekla Baghíra sama k sobě a znovu ulehla. „Ach, Šér Cháne, nebylo nikdy černějšího lovu, než byl ten tvůj hon na žabku před deseti lety!"

Mauglí byl už daleko, daleko lesem, běžel plnou silou a srdce mu v hrudi hořelo. K jeskyni dorazil, když stoupaly večerní mlhy, popadl dech a pohlédl dolů do údolí. Vlčata byla venku, ale matka vlčice vzadu v jeskyni z jeho dechu poznala, že její žabáka něco trápí.

„Co se děje, synku?" zeptala se.

„Jen netopýří žvanění o Šér Chánovi," zavolal zpátky. „Dnes v noci lovím na zoraných polích." A vrhl se dolů křovím k potoku na dně údolí. Tam se zarazil, protože zaslechl pokřik lovící Smečky, zaslechl zařvání loveného Sambhara a frkání jelena, který se obracel k poslední obraně. Pak se ozvala zlá, trpká vytí mladých vlků: „Akelo! Akelo! Ať Osamělý vlk ukáže svou sílu. Místo vůdci Smečky! Skoč, Akelo!"

Osamělý vlk zřejmě skočil a chybil, protože Mauglí uslyšel klapnutí jeho čelistí a pak zakňučení, když ho Sambhar srazil přední nohou.

Nečekal už na nic víc, ale hnal se dál; a výkřiky za ním slábly, jak vbíhal do polí, kde žili vesničané.

„Baghíra mluvila pravdu," zalapal po dechu, když se uhnízdil v píci u okna jedné chýše. „Zítřek je jeden den jak pro Akelu, tak pro mě."

Pak přitiskl obličej těsně k oknu a díval se na oheň na ohništi. Viděl, jak selka vstane a v noci ho krmí černými kusy. A když přišlo ráno

a mlhy byly bílé a studené, viděl, jak chlapec zvedne proutěný hrnec vymazaný uvnitř hlínou, naplní ho rozžhavenými uhlíky, dá si ho pod přikrývku a vyjde ven starat se o krávy v chlévě.

„Nic víc?" řekl Mauglí. „Když to zvládne štěně, není se čeho bát." Zahnul za roh, potkal chlapce, vzal mu hrnec z ruky a zmizel v mlze, zatímco chlapec hrůzou vyl.

„Jsou mi hodně podobní," řekl Mauglí a foukal do hrnce, jak viděl ženu dělat. „Tahle věc umře, jestli jí nedám co jíst." A naházel do té rudé věci větévky a suchou kůru. V polovině kopce potkal Baghíru, které se na srsti leskla ranní rosa jako měsíční kameny.

„Akela nezasáhl," řekla Pardalice. „Byli by ho v noci zabili, ale potřebovali i tebe. Hledali tě na kopci."

„Byl jsem na zoraných polích. Jsem připraven. Podívej!" Mauglí zdvihl ohnivý hrnec.

„Dobře! Viděla jsem lidi strkat do té věci suchou větev, a za chvíli na jejím konci rozkvetl Rudý květ. Nebojíš se?"

„Ne. Proč bych se bál? Teď si vzpomínám – není-li to sen – jak jsem před tím, než jsem byl Vlk, ležel u Rudého květu a bylo mi teplo a dobře."

Celý ten den seděl Mauglí v jeskyni, opatroval svůj ohnivý hrnec a namáčel do něj suché větve, aby viděl, jak budou vypadat. Našel větev, která mu vyhovovala, a večer, když Tabáki přišel k jeskyni a dost hrubě mu oznámil, že ho chtějí na Rádcovském kameni, Mauglí se smál tak, že Tabáki utekl. Pak Mauglí šel na Radu, pořád se směje.

Akela, Osamělý vlk, ležel vedle svého kamene na znamení toho, že vedení Smečky je uvolněno, a Šér Chán se svým průvodem ze zbytků krmených vlků se procházel sem a tam a nechával si otevřeně lichotit. Baghíra ležela těsně u Mauglího a ohnivý hrnec byl Mauglímu mezi koleny. Když byli všichni pohromadě, začal Šér Chán mluvit – něco, co by si za Akelovy síly nikdy nebyl troufl.

„Nemá na to právo," zašeptala Baghíra. „Řekni to. Je psí syn. Lekne se."

Mauglí vyskočil na nohy. „Svobodný národe," zvolal, „vede Šér Chán Smečku? Co má tygr co dělat s naším vedením?"

„Když je vedení uvolněno a já jsem byl vyzván, abych promluvil –" začal Šér Chán.

„Kým?" řekl Mauglí. „Jsme snad všichni šakali, abychom lezli před tímto řezníkem dobytka? Vedení Smečky patří jen Smečce."

Ozvaly se výkřiky „Mlč, lidské štěně!" „Nechte ho mluvit. Ctil náš Zákon"; a nakonec starci Smečky zahřměli: „Ať mluví Mrtvý vlk." Když vůdce Smečky nezasáhne svou kořist, říká se mu Mrtvý vlk, dokud ještě žije, což není dlouho.

Akela unaveně zvedl starou hlavu:

„Svobodný národe, a i vy, šakalové Šér Chánovi, dvanáct ročních dob jsem vás vodil ke kořisti i od ní, a za celou tu dobu nebyl ani jeden z vás chycen do pasti nebo zmrzačen. Teď jsem svou kořist nezasáhl. Víte, jak byla ta léčka ušita. Víte, jak jste mě přivedli k nezkušenému samci, aby se ukázala moje slabost. Chytře provedeno. Vaše právo je mě tu, na Rádcovském kameni, zabít. A tak se ptám – kdo přijde skoncovat s Osamělým vlkem? Je mým právem podle Zákona džungle, abyste přišli jeden po druhém."

Nastalo dlouhé ticho, neboť žádný vlk sám o sobě netoužil bojovat s Akelou na smrt. Pak Šér Chán zařval: „Phah! Co máme co dělat s tímhle bezzubým hlupákem? Je už tak jako tak odsouzen k smrti! To lidské štěně žije už příliš dlouho. Svobodný národe, bylo to moje maso od samého začátku. Dejte mi ho. Jsem unaven touhle lidsko-vlčí bláznovinou. Trápí džungli už deset ročních dob. Dejte mi lidské štěně, nebo tu budu lovit navěky a nenechám vám jedinou kost. Je to člověk, lidské dítě, a z morku svých kostí ho nenávidím!"

Pak víc než polovina Smečky zavyla: „Člověk! Člověk! Co má člověk s námi společného? Ať jde na své místo."

„A obrátí proti nám celou vesnici?" zařval Šér Chán. „Ne, dejte ho mně. Je to člověk a nikdo z nás se mu nedokáže podívat mezi oči."

Akela znovu zvedl hlavu a řekl: „Jedl naše jídlo. Spal s námi. Nahánět pro nás zvěř. Neporušil ani slovo Zákona džungle."

„Také jsem za něj při jeho přijetí zaplatila býkem. Býk za mnoho nestojí, ale Baghířina čest už je snad něco, zač by stála za to bojovat," řekla Baghíra svým nejjemnějším hlasem.

„Býk zaplacený před deseti lety!" zavrčela Smečka. „Co nám jsou kosti deset let staré?"

„Nebo slib?" řekla Baghíra a vycenila pod pyskem bílé zuby. „Dobře se vám říká Svobodný národ!"

„Žádné lidské štěně nemá v Lidu džungle místo!" vyl Šér Chán. „Dejte mi ho!"

„Je to náš bratr ve všem kromě krve," pokračoval Akela, „a vy ho tu chcete zabít! Vskutku, žil jsem příliš dlouho. Někteří z vás jsou žrouti dobytka, a o jiných jsem slyšel, že pod učením Šér Chána chodíte temnou nocí a chytáte děti z prahů vesnic. Vím proto, že jste zbabělci, a mluvím ke zbabělcům. Je jisté, že musím zemřít, a můj život nestojí za nic – jinak bych ho nabídl místo lidského štěněte. Ale pro čest Smečky – pro malou věc, na kterou jste tím, že nemáte vůdce, zapomněli – slibuji, že pustíte-li lidské štěně na jeho místo, nevycením, až přijde čas mé smrti, proti vám ani jediný zub. Zemřu bez boje. To Smečce ušetří alespoň tři životy. Víc nemohu udělat; ale budete-li chtít, mohu vás ušetřit hanby, která přichází s tím, že zabijete bratra, proti kterému nemáte nic – bratra, za kterého se mluvilo a který byl do Smečky vykoupen podle Zákona džungle."

„Je to člověk – člověk – člověk!" vrčela Smečka. A většina vlků se začala shlukovat kolem Šér Chána, jemuž ocas začínal švihat.

„Teď je ta věc ve tvých rukou," řekla Baghíra Mauglímu. „Nezbývá nám než bojovat."

Mauglí vstal zpříma – ohnivý hrnec v rukou. Pak rozpřáhl paže a zazíval Radě do tváře; ale v nitru hořel vztekem a zármutkem, neboť vlčím způsobem mu vlci nikdy neřekli, jak ho nenávidí. „Poslouchejte vy!" vykřikl. „Není třeba toho psího žvanění. Řekli jste mi dnes v noci tolikrát, že jsem člověk (a já bych přitom byl vlkem s vámi do konce svého života), až cítím, že vaše slova jsou pravdivá. Nenazývám vás tedy už svými bratry, ale *sag* – psy, jak by to udělal člověk. Co uděláte a co neuděláte, není na vás. Ta věc je na mně; a aby to bylo vidět jasněji, já, člověk, jsem sem přinesl trochu toho Rudého květu, kterého se vy, psi, bojíte."

Hodil ohnivý hrnec na zem, a některé červené uhlíky zapálily chomáč suchého mechu, který vzplanul. Celá Rada ucouvla ve zděšení před skákajícími plameny.

Mauglí strčil svou suchou větev do ohně, až se větévky vzňaly a zapraskaly, a zatočil s ní nad hlavou mezi krčícími se vlky.

„Jsi pánem," řekla Baghíra tichým hlasem. „Zachraň Akelu před smrtí. Vždycky byl tvým přítelem."

Akela, zasmušilý starý vlk, který ve svém životě nikdy neprosil o slitování, vrhl jediný žalostný pohled na Mauglího, který tam stál nahý s dlouhými černými vlasy spadajícími na ramena ve světle planoucí větve, jež vrhala tancující a chvějící se stíny.

„Dobře!" řekl Mauglí a pomalu se rozhlédl. „Vidím, že jste psi. Odcházím od vás k svému vlastnímu lidu – pokud jsou mým vlastním lidem. Džungle je přede mnou uzavřena a já musím zapomenout na vaši řeč i vaše společenství. Ale budu milosrdnější než vy. Protože jsem byl ve všem kromě krve váš bratr, slibuji, že až budu mužem mezi lidmi, nezradím vás lidem tak, jak vy jste zradili mne." Kopl do ohně nohou a jiskry vylétly vzhůru. „Mezi nikým z nás ve Smečce nebude válka. Ale je tu dluh, který musím zaplatit, než odejdu." Vykročil k místu, kde seděl Šér Chán, hloupě pomrkávající před plameny, a chytil ho za chomáček pod bradou. Baghíra ho pro jistotu následo-

vala. „Vstaň, pse!" vykřikl Mauglí. „Vstaň, když mluví člověk, nebo ti ten kožich zapálím!"

Šér Chánovi klesly uši dozadu k hlavě a zavřel oči, protože planoucí větev byla velmi blízko.

„Tenhle řezník dobytka řekl, že mě v Radě zabije, protože mě nezabil, když jsem byl štěně. Takhle a takhle tedy bijeme psy, když jsme muži. Pohni fousem, Lungrí, a nacpu ti Rudý květ do hrdla!" Udeřil Šér Chána větví přes hlavu a tygr kňučel a vyl v agónii strachu.

„Phah! Ohořelá džunglová kočko – teď jdi! Ale pamatuj si, až příště přijdu na Rádcovský kámen, jak muž přicházet má, bude to s Šér Chánovou kůží na hlavě. Pokud jde o ostatní, Akela odejde volný a bude žít, jak se mu zlíbí. Nezabijete ho, protože to není má vůle. A nemyslím si ani, že tu budete dál takhle sedět a vyplazovat jazyky, jako byste byli něco víc než psi, které vyháním – takhle! Pryč!" Oheň na konci větve zuřivě plápolal a Mauglí tloukl napravo i nalevo kolem kruhu, a vlci utíkali s vytím a jiskry jim pálily srst. Nakonec zůstali jen Akela, Baghíra a snad deset vlků, kteří se postavili na Mauglího stranu. Pak začalo něco Mauglího uvnitř bolet tak, jak nikdy předtím v životě nebolelo, a popadl dech a vzlykl, a slzy mu stékaly po tváři.

„Co je to? Co je to?" řekl. „Nechci opustit džungli a nevím, co to je. Umírám, Baghíro?"

„Ne, bratříčku. To jsou jen slzy, jaké mají lidé," řekla Baghíra. „Ted vím, že jsi muž, a ne už lidské štěně. Džungle je ti opravdu od této chvíle uzavřena. Nech je padat, Mauglí. Jsou to jen slzy." A tak Mauglí seděl a plakal, jako by mu srdce mělo puknout; a nikdy předtím v životě neplakal.

„Teď," řekl, „půjdu k lidem. Ale nejdřív se musím rozloučit s matkou." A šel do jeskyně, kde žila s otcem vlkem, a plakal na její srsti, zatímco čtyři vlčata žalostně vyla.

„Nezapomenete na mě?" zeptal se Mauglí.

„Nikdy, dokud dovedeme sledovat stopu," řekla vlčata. „Přijď k patě kopce, až budeš mužem, a budeme s tebou mluvit; a v noci přijdeme do polí, abychom si s tebou pohrály."

„Přijď brzy!" řekl otec vlk. „Ach, moudrý malý žabáku, přijď zas brzy; jsme totiž už staří, tvá matka i já."

„Přijď brzy," řekla matka vlčice, „můj malý nahý synu. Neboť, poslouchej, dítě lidské, milovala jsem tě víc, než jsem kdy milovala svá mláďata."

„Jistě přijdu," řekl Mauglí. „A až přijdu, bude to proto, abych rozprostřel Šér Chánovu kůži na Rádcovském kameni. Nezapomeňte na mě! Řekněte v džungli, ať na mě nikdy nezapomenou!"

Rozbřesk právě vyvstával, když Mauglí sám sestupoval po svahu dolů, aby se setkal s těmi záhadnými tvory, kteří se jmenují lidé.

Lovecký zpěv seeoneeské smečky

Jak svítalo, Sambhar v les zatroubil
jednou, dvakrát a znovu!
A laň se vzchopila, a laň se vzchopila
od tůně, kde zvěř se v lese pila.
To já, co stopuji, sám jsem zřel,
jednou, dvakrát a znovu!

Jak svítalo, Sambhar v les zatroubil
jednou, dvakrát a znovu!
A vlk se tiše vracel zpět, vlk se tiše vracel zpět,
aby smečce čekající přinesl zvěst,
a hledali jsme, nalezli a štvali po stopě
jednou, dvakrát a znovu!

Jak svítalo, Smečka vlčí zavyla
jednou, dvakrát a znovu!
Nohy v džungli, co nenechají stop!

Oči, co vidí ve tmě – ve tmě!
Jazyk – ozvi se! Slyš! Ó, slyš!
jednou, dvakrát a znovu!

Jak lovil Káa

Své skvrny Pardál chlubně nosí, buvol si na rohy zakládá hrdě.
Buď čistý, lovče, neb tvoji sílu zjeví jen lesk tvé kůže;
zjistíš-li, že tě vůl smete či těžkočelý Sambhar nabere,
ni slovem čas nám nemař: ty věci jsme znali deset lovů dřív.

Mláďat cizích se nikdy nedotkni, zdrav je jak sestru či bratra;
jsou-li i malá a kulaťoučká, snad medvědice je matkou.
„Nikdo není mi roven!" zní pyšný hlas Štěněte u prvního lovu;
však džungle je velká a Štěně je malé. Ať mlčí a přemýšlí znovu.

Pořekadla Balúova

Všechno, co je zde vyprávěno, se stalo nějakou dobu předtím, než byl Mauglí vyhnán ze Seeoneeské vlčí smečky, nebo než se pomstil Šér Chánovi tygrovi. Bylo to v dobách, kdy ho Balú učil Zákonu džungle. Veliký, vážný, starý hnědý medvěd měl radost, že má tak chápavého žáka, protože mladí vlci se naučí ze Zákona džungle jen tolik, kolik se vztahuje na jejich vlastní smečku a kmen, a utíkají hned, jak dokáží odrecitovat Lovecký verš: „Nohy, které nedělají hluk; oči, které vidí v temnotě; uši, které slyší větry v jejich doupatech, a ostré bílé zuby, to vše jsou znamení našich bratrů kromě Tabákiho šakala a hyeny, které nenávidíme." Mauglí však, jakožto lidské štěně, musel se naučit mnohem víc. Někdy přišla Baghíra, Černá pardalice, loudavě džunglí podívat se, jak se jejímu mazlíčkovi daří, a předla s hlavou opřenou o strom, zatímco Mauglí odříkával Balúovi denní lekci. Chlapec dovedl lézt skoro tak dobře, jak uměl plavat, a plaval skoro tak dobře, jak uměl běhat. A tak Balú, Učitel Zákona, ho učil Zákonům Lesa a Vody: jak rozeznat prohnilou větev od zdravé; jak zdvořile promluvit s divo-

kými včelami, když natrefí na jejich úl padesát stop nad zemí; co říci Mangovi netopýru, když ho uprostřed poledne vyruší ve větvích; a jak varovat vodní hady v tůních, než mezi ně skočí. Nikomu z Lidu džungle se nelíbí být rušen a všichni jsou velmi hotoví vrhnout se na vetřelce. Pak byl také Mauglí naučen Lovecké volání cizinců, které se musí hlasitě opakovat, až se dostane odpověď, kdykoli někdo z Lidu džungle loví mimo svá vlastní loviště. Znamená, přeloženo: „Dej mi dovolení lovit zde, protože mám hlad." A odpověď zní: „Lov tedy pro potravu, ne pro potěšení."

Z toho všeho vidíte, kolik se Mauglí musel učit nazpaměť, a hodně ho omrzelo říkat tutéž věc stokrát. Ale, jak Balú jednou řekl Baghíře, když Mauglí dostal pár pohlavků a utekl v rozlobené náladě: „Lidské štěně je lidské štěně, a musí se naučit celý Zákon džungle."

„Vždyť pomysli, jak je malý," řekla Černá pardalice, která by Mauglího zkazila, kdyby si mohla dělat, co chce. „Jak může ta jeho hlavička unést všechnu tu tvou dlouhou řeč?"

„Je snad v džungli něco tak malého, co by nestálo za to zabít? Není. Proto ho tyhle věci učím, a proto ho uhodím, docela měkce, když zapomene."

„Měkce! Co ty víš o měkkosti, stará Železná tlapo?" zabručela Baghíra. „Celá jeho tvář je dnes samá modřina od tvé – měkkosti. Fuj."

„Ať je raději od hlavy k patě potlučený ode mne, který ho miluje, než aby přišel k úrazu z nevědomosti," odpověděl Balú velmi vážně. „Učím ho teď Mistrovská slova džungle, která ho ochrání s ptáky, s Hadím národem i se vším, co loví na čtyřech nohou, kromě jeho vlastní smečky. Může teď žádat ochranu, bude-li si jen pamatovat ta slova, u všeho v džungli. Nestojí to za trochu výprasku?"

„No, dobře, hleď jen, abys to lidské štěně nezabil. Není to kmen stromu, na kterém si můžeš ostřit své tupé drápy. Ale jaká že jsou ta Mistrovská slova? Spíš budu pomoc dávat než si o ni říkat" – Baghíra

natáhla jednu tlapu a obdivovala ocelově modré, jak dláta ostré drápy na jejím konci – „ale přesto bych to ráda věděla."

„Zavolám Mauglího a on je řekne – bude-li chtít. Pojď, bratříčku!"

„Hlava mi hučí jako včelí strom," ozval se mrzutý malý hlas nad jejich hlavami, a Mauglí sklouzl po kmeni dolů, velmi rozzlobený a uražený, a jakmile dopadl na zem, dodal: „Jdu kvůli Baghíře, a ne kvůli tobě, tlustý starý Balú!"

„To je mi jedno," řekl Balú, i když ho to zabolelo a zarmoutilo. „Řekni tedy Baghíře Mistrovská slova džungle, která jsem tě dnes naučil."

„Mistrovská slova pro který národ?" řekl Mauglí, kterého těšilo se předvést. „Džungle má mnoho jazyků. Znám je všechny."

„Trochu znáš, ale ne moc. Vidíš, ó Baghíro, nikdy svému učiteli nepoděkují. Ani jedno malé vlče se nikdy nevrátilo poděkovat starému Balúovi za jeho učení. Řekni tedy slovo pro Lovecký lid – velký učenče."

„Jsme jedné krve, ty i já," řekl Mauglí a dal té větě medvědí přízvuk, jaký používá všechen Lovecký lid.

„Dobře. Teď pro ptáky."

Mauglí to zopakoval s luňákovým hvizdem na konci věty.

„Teď pro Hadí národ," řekla Baghíra.

Odpovědí bylo úplně nepopsatelné zasyčení, a Mauglí vykopl paty dozadu, zatleskal si na pochvalu a vyskočil Baghíře na záda, kde se posadil bokem, bubnoval patami na lesklou kůži a dělal na Balúa ty nejhorší obličeje, jaké dokázal vymyslet.

„Tak, tak! To stálo za trochu modřin," řekl hnědý medvěd něžně. „Jednoho dne na mě vzpomeneš." Pak se obrátil stranou a vyprávěl Baghíře, jak sám vyžádal Mistrovská slova od Hathího, Divokého slona, který ví o těchto věcech všechno; a jak Hathí vzal Mauglího dolů k tůni, aby získal Hadí slovo od vodního hada, protože Balú ho neuměl vyslovit; a jak je Mauglí nyní rozumně v bezpečí před všemi náhodami v džungli, protože ani had, ani pták, ani zvíře mu neublíží.

„Nikoho se tedy nemusí bát," uzavřel Balú a pohladil si pyšně velké chlupaté břicho.

„Kromě svého vlastního kmene," řekla Baghíra tiše; a pak nahlas Mauglímu: „Opatrně na má žebra, bratříčku! Co je tohle za ten tanec sem a tam?"

Mauglí se snažil upoutat pozornost tím, že škubal Baghíře za srst na pleci a prudce kopal. Když ho oba konečně vyslechli, křičel plným hlasem: „A tak budu mít kmen vlastní, a povedu ho mezi větvemi celé dny!"

„Co je tohle za nový nerozum, malý snilku snů?" řekla Baghíra.

„A budeme házet větve a hlínu na starého Balúa," pokračoval Mauglí. „Slíbili mi to. Ha!"

„Hvuf!" Balúova velká tlapa smetla Mauglího ze zad Baghíry, a jak chlapec ležel mezi velkými předními tlapami, viděl, že se medvěd zlobí.

„Mauglí," řekl Balú, „ty jsi mluvil s Bandar-logem – s Opičím lidem."

Mauglí se podíval na Baghíru, aby viděl, zda i Pardalice je rozhněvaná, a Baghíře byly oči tvrdé jako nefritové kameny.

„Byl jsi s Opičím lidem – s šedými opicemi – s lidem bez zákona – se žrouty čehokoliv. To je velká hanba."

„Když mě Balú uhodil do hlavy," řekl Mauglí (stále ještě ležel na zádech), „odešel jsem pryč, a šedé opice slezly dolů ze stromů a smilovaly se nade mnou. Nikoho jiného to nezajímalo." Trochu popotáhl.

„Smilování Opičího lidu!" odfrkl Balú. „Klid horské bystřiny! Chládek letního slunce! A pak, lidské štěně?"

„A pak, a pak mi dali oříšky a příjemné věci k jídlu a oni – oni mě nesli v náručí až na vrcholky stromů a říkali, že jsem jejich pokrevní bratr, až na to, že nemám ocas, a že jednoho dne budu jejich vůdcem."

„Nemají žádného vůdce," řekla Baghíra. „Lžou. Lhali vždycky."

„Byli velmi laskaví a prosili mě, abych přišel zas. Proč jsem nikdy nebyl vzat mezi Opičí lid? Stojí na nohou, jako já. Nebijí mě svými tvrdými tlapami. Hrají si celý den. Pusť mě vstát! Ty zlý Balú, pusť mě vstát! Budu si s nimi zase hrát."

„Poslouchej, lidské štěně," řekl Medvěd, a jeho hlas duněl jako hrom horké noci. „Učil jsem tě celý Zákon džungle pro všechny národy džungle – kromě Opičího lidu, který žije ve stromech. Oni nemají zákon. Jsou vyvrženci. Nemají vlastní řeč, používají jen ukradená slova, která odposlechnou, když naslouchají, nakukují a čekají tam nahoře ve větvích. Jejich způsob není náš způsob. Nemají vůdce. Nemají paměť. Chlubí se a žvatlají a předstírají, že jsou veliký národ, který se chystá vykonat velké věci v džungli, ale pád jediného oříšku jim obrátí mysl k smíchu a všechno je zapomenuto. My v džungli s nimi nemáme nic společného. Nepijeme tam, kde pijí opice; nechodíme tam, kam chodí opice; nelovíme tam, kde oni loví; a neumíráme tam, kde oni umírají. Slyšel jsi mě až dodnes někdy mluvit o Bandar-logu?"

„Ne," řekl Mauglí šeptem, neboť les byl teď velmi tichý, když Balú domluvil.

„Lid džungle je vyvrhuje ze svých úst a ze svých myslí. Je jich mnoho, jsou zlí, špinaví, nestoudní, a touží – pokud vůbec po něčem stálém touží – aby si jich Lid džungle všiml. My si jich však nevšímáme, ani když nám házejí oříšky a špínu na hlavy."

Sotva domluvil, snesla se větvemi sprška oříšků a klacíků; a bylo slyšet kašel a vytí a zuřivé poskakování vysoko nahoře mezi tenkými větvemi.

„Opičí lid je zakázán," řekl Balú, „zakázán Lidu džungle. Pamatuj si to."

„Zakázán," řekla Baghíra, „ale přesto si myslím, že tě Balú měl před nimi varovat."

„Já – já? Jak jsem mohl tušit, že si bude hrát s takovou špínou? S Opičím lidem! Fuj!"

Shora se jim na hlavy snesla další sprška, a oba odklusali, vzali Mauglího s sebou. Co Balú říkal o opicích, bylo úplně pravdivé. Patřily do korun stromů, a jelikož zvířata zvedají hlavy vzhůru jen zřídka, nebyla žádná příležitost, aby se opice a Lid džungle setkávali. Ale kdykoli našly nemocného vlka, raněného tygra nebo medvěda, opice ho trápily a házely po kterémkoli zvířeti klacky a oříšky, pro zábavu a v naději, že si jich kdosi všimne. Pak vyly a kvílely nesmyslné písně a zvaly Lid džungle, aby vylezl na jejich stromy a bojoval s nimi, nebo rozpoutaly zuřivé bitvy kvůli ničemu mezi sebou a nechaly mrtvé opice tam, kde je Lid džungle mohl vidět. Vždycky zrovna chtěly mít vůdce a vlastní zákony a zvyky, ale nikdy neměly, protože jejich paměť ze dne na den nevydržela, a tak si tu věc kompromisně uzavřely vymyšleným úslovím: „Co teď myslí Bandar-log, bude si za chvíli myslet džungle," a to je velice těšilo. Žádné z lesních zvířat je nemohlo dosáhnout, ale na druhé straně si jich žádné zvíře nevšímalo, a to byl důvod, proč byly tak potěšené, když si s nimi Mauglí přišel hrát, a slyšely, jak se Balú zlobí.

Nic víc s tím nikdy neměly v úmyslu dělat – Bandar-log nikdy nic nemá v úmyslu – ale jedné z nich se zrodil nápad, který jí připadal skvělý, a řekla to všem ostatním: Mauglí by byl užitečný pro kmen, protože umí plést větve dohromady na ochranu před větrem; takže kdyby ho chytily, mohly by ho donutit, aby je to naučil. Mauglí samozřejmě jako dítě dřevaře zdědil všelijaké pudy a dělal si malé chýše ze spadaných větví, aniž by přemýšlel, jak k tomu přišel. Opičí lid, pozorující ze stromů, považoval jeho hru za cosi báječně podivuhodného. Tentokrát, říkaly si, opravdu budou mít vůdce a stanou se nejmoudřejším národem v džungli – tak moudrým, že si jich všichni ostatní všimnou a budou jim závidět. Následovaly tedy Balúa, Baghíru a Mauglího džunglí velmi tiše, až přišel čas na polední odpočinek, a Mauglí, který se za sebe velmi styděl, usnul mezi Pardalicí a Medvědem s pevným předsevzetím, že už s Opičím lidem nebude nic mít.

To další, co si pamatoval, bylo, jak cítil ruce na nohou a pažích – tvrdé, silné, malé ruce – a pak šlehnutí větví do obličeje, a pak se díval dolů skrze kolébající se větve, zatímco Balú probouzel džungli svými hlubokými výkřiky a Baghíra se vrhla na kmen s vycenenými zuby. Bandar-log vyl triumfem a hbitě utíkal do horních větví, kam se Baghíra neodvažovala vylézt, a vykřikoval: „Všiml si nás! Baghíra si nás všimla. Všechen Lid džungle nás obdivuje pro naši zručnost a lstivost." Pak začali svůj let; a let Opičího lidu stromovím je jedna z těch věcí, které nikdo nedokáže popsat. Mají své pravidelné cesty a křižovatky, do kopce a z kopce, všechny vedené padesát až sedmdesát nebo sto stop nad zemí, a po nich dokážou cestovat i v noci, je-li třeba. Dvě z nejsilnějších opic chytily Mauglího pod paže a odhoupaly se s ním vrcholky stromů, dvacet stop na jeden skok. Kdyby byly samy, mohly jít dvakrát tak rychle, ale hmotnost chlapce je zdržovala. Mauglímu, přestože se mu dělalo špatně a točila se mu hlava, se nemohlo nelíbit to divoké hnaní, i když ho pohledy na zem daleko dole děsily, a strašné zabrzdění a trhnutí na konci letu nad prázdnotou mu srdce házelo mezi zuby. Jeho průvod ho vymrštil do koruny stromu, až cítil, jak nejtenčí nejvyšší větvičky pod nimi praskají a ohýbají se, a pak s kašláním a výkřikem se vrhli do vzduchu – ven a dolů – a dopadli, zavěšení za ruce nebo za nohy, na spodní větve dalšího stromu. Někdy mohl Mauglí vidět na míle a míle přes tichou zelenou džungli, jako muž na vrcholku stěžně dohlédne na míle přes moře, a pak ho větve a listí šlehaly do tváře, a on i jeho dva strážci byli skoro zase u země. A tak celý kmen Bandar-logu, poskakuje a tříští se, kvílí a výská, letěl po svých stromových cestách s Mauglím jako zajatcem.

Nějakou chvíli se bál, že ho opice upustí. Pak se rozzlobil, ale měl dost rozumu nebránit se, a pak začal přemýšlet. První věc byla poslat zprávu Balúovi a Baghíře, neboť při rychlosti, s jakou opice letěly, věděl, že jeho přátelé zůstanou daleko za nimi. Dívat se dolů bylo zbytečné, neboť viděl jen horní strany větví, a tak zíral vzhůru a spatřil

daleko v modru Ranna, luňáka, jak se vyvažuje a krouží v hlídce nad džunglí a čeká, až něco zemře. Rann viděl, že opice něco nesou, a sletěl o pár set yardů níž, aby zjistil, zda je jejich náklad jedlý. Hvízdl překvapením, když viděl, jak Mauglího vlečou do koruny stromu, a slyšel ho vyvolat Luňákovo volání: „Jsme jedné krve, ty i já." Vlny větví se nad chlapcem zavřely, ale Rann se včas vyvážil k dalšímu stromu, aby viděl, jak se malá hnědá tvář zase vynořuje. „Zapamatuj si moji stopu!" zavolal Mauglí. „Řekni to Balúovi ze Seeoneeské smečky a Baghíře z Rádcovského kamene."

„Čím jménem, bratře?" Rann Mauglího nikdy předtím neviděl, i když o něm samozřejmě slyšel.

„Mauglí, Žabák. Lidské štěně mi říkají! Zapamatuj si moji stopu!"

Poslední slova vykřikl, zatímco s ním mávali vzduchem, ale Rann přikývl a vznesl se vzhůru, až vypadal nikoli větší než zrnko prachu, a tam zůstal viset, pozoruje svýma dalekohledovýma očima kolébání korun stromů, jak se Mauglího průvod kolem svištěl.

„Nikdy nejdou daleko," řekl si s uchechtnutím. „Nikdy neudělají, co začali. Pořád jen vrtají něco nového, ten Bandar-log. Tentokrát, pokud mé oči něco vidí, si navrtali potíže pro sebe, protože Balú není žádné holátko a Baghíra, jak vím, umí zabít víc než jen kozy."

Takhle se tedy pohupoval na křídlech, nohy pod sebou podkasané, a čekal.

Mezitím Balú a Baghíra zuřili vztekem a žalem. Baghíra lezla jako nikdy předtím, ale tenké větve se pod její váhou lámaly, a sklouzla dolů, drápy plné kůry.

„Proč jsi lidské štěně nevaroval?" zařvala na nebohého Balúa, který se pustil nemotorným klusem v naději, že dohoní opice. „K čemu bylo mu rozbít půl hlavy ranami, když jsi ho nevaroval?"

„Honem! Ó honem! Můžeme – ještě je můžeme chytit!" lapal po dechu Balú.

„Při téhle rychlosti! To by raněnou krávu neunavilo. Učiteli Zákona – mlátiči štěňat – míle takového válení sem a tam a praskneš. Sedni si a přemýšlej! Vymysli plán. Teď není čas na honění. Mohli by ho upustit, kdybychom je honili moc blízko."

„Arula! Hú! Možná ho už upustili, protože je unavilo ho nést. Kdo může věřit Bandar-logu? Dejte mi mrtvé netopýry na hlavu! Dejte mi k jídlu černé kosti! Zavalte mě do úlů divokých včel, ať se tam uštípu k smrti, a pohřběte mě s hyenou, protože jsem nejbědnější z medvědů! Arulala! Vahúa! Ó Mauglí, Mauglí! Proč jsem tě nevaroval před Opičím lidem, místo abych ti rozbíjel hlavu? Teď jsem mu snad vyrazil denní lekci z paměti, a bude v džungli sám bez Mistrovských slov."

Balú si sevřel tlapami uši a válel se sem a tam s nářkem.

„Alespoň mi před chvílí všechna Slova řekl správně," řekla Baghíra netrpělivě. „Balú, nemáš ani paměť, ani důstojnost. Co by si o mně džungle myslela, kdybych já, Černá pardalice, se stočila jako Ikki Dikobraz a vyla?"

„Co mi záleží na tom, co si džungle myslí? Teď už může být mrtvý."

„Pokud ho ovšem neupustí z větví pro zábavu, nebo nezabijí z nudy, nemám o lidské štěně strach. Je moudrý a dobře vyučený, a především má ty oči, kterých se Lid džungle bojí. Ale (a to je veliké zlo) je v moci Bandar-logu, a oni, protože žijí ve stromech, se nebojí nikoho z našich." Baghíra si zamyšleně olízla jednu přední tlapu.

„Jaký jsem blázen! Ach, tlustý, hnědý blázen, co ryje kořínky, jsem," řekl Balú, s trhnutím se rozvinul, „je to pravda, co říká Hathí, Divoký slon: ‚Každý má svůj vlastní strach,' a oni, Bandar-log, se bojí Káy, Skalní krajty. Ten dokáže lézt stejně jako oni. Krade mladé opice v noci. Pouhý šepot jeho jména jim mrazí ty jejich zlotřilé ocasy. Pojďme ke Káovi."

„Co pro nás udělá? Není z našeho kmene, protože nemá nohy – a má ty nejzlejší oči," řekla Baghíra.

„Je velmi starý a velmi lstivý. A především je vždycky hladový," řekl Balú s nadějí. „Slib mu hodně koz."

„Když se jednou nažere, prospí celý měsíc. Teď možná spí, a i kdyby byl vzhůru – co když si bude chtít radši zabít vlastní kozy?" Baghíra toho o Káovi mnoho nevěděla a byla přirozeně podezíravá.

„Pak bychom ho ty a já spolu, starý lovče, snad dokázali přimět k rozumu." A Balú si otřel vybledlé hnědé rameno o Pardalici, a vydali se spolu hledat Káa, krajtu skalní.

Našli ho natáhlého na teplé skalní římse v odpoledním slunci, jak obdivuje svůj nový krásný kabát; posledních deset dní strávil v ústraní, svlékal kůži, a teď byl nádherný – zajížděl velkou tupou hlavou po zemi, kroutil svých třicet stop těla do nejpodivuhodnějších uzlů a oblouků a olizoval si pysky, protože už myslel na večeři, která ho čeká.

„Ještě nejedl," řekl Balú s úlevným zabručením, jakmile uviděl krásně kropenatý hnědožlutý kabát. „Buď opatrná, Baghíro! Vždycky je po svlečení kůže trochu slepý a velmi rychlý k úderu."

Káa nebyl jedovatý had – naopak jedovatými hady spíš pohrdal jako zbabělci – ale jeho síla ležela v jeho objetí, a jakmile jednou obtočil své ohromné závity kolem kohokoli, nebylo o čem mluvit. „Dobrý lov!" zavolal Balú a posadil se na zadek. Káa byl jako všichni hadi jeho rodu dost nahluchlý a volání napoprvé neslyšel. Pak se stočil, připraven na cokoli, se skloněnou hlavou.

„Dobrý lov nám všem," odpověděl. „Oho, Balú, co ty tady děláš? Dobrý lov, Baghíro. Aspoň jeden z nás potřebuje jídlo. Je něco slyšet o zvěři na stopě? Alespoň laň, nebo i mladý jelen? Jsem prázdný jako vyschlá studna."

„Jsme na lovu," řekl Balú ledabyle. Věděl, že Káa se nesmí popohánět. Je příliš veliký.

„Dovolte, ať jdu s vámi," řekl Káa. „Jeden úder sem víc, jeden tam, to pro tebe, Baghíro nebo Balú, nic není, ale já – já musím čekat a čekat celé dny v lesní stezce a šplhat půl noci jen pro nejistou naději na

mladou opici. Pšš! Ty větve nejsou, co bývaly, když jsem byl mladý. Zpuchřelé proutky a suché haluze, jen samé takové."

„Snad má s tím co dělat tvoje tíha," řekl Balú.

„Jsem slušné délky – slušné délky," řekl Káa s malou pýchou. „Ale přesto je vinno to nové dřevo. Při posledním lovu jsem málem spadl – skutečně málem – a hluk mého uklouznutí, protože jsem neměl ocas pevně obtočený kolem stromu, probudil Bandar-log, a nazvali mě těmi nejhoršími jmény."

„Beznohý, žlutá žížala," zahučela si Baghíra do vousů, jako by se snažila na něco si vzpomenout.

„Sss! To mi říkali?" řekl Káa.

„Něco takového to bylo, co na nás křičeli minulý měsíc; ale my jsme si jich nevšímali. Řeknou cokoli – třeba i to, že jsi přišel o všechny zuby a neodvážíš se postavit ničemu většímu než kůzleti, protože – jsou skutečně nestoudní, tihle Bandar-log – protože se bojíš kozlových rohů," pokračovala Baghíra sladce.

Had, a zvláště ostražitá stará krajta jako Káa, dává jen zřídkakdy najevo, že se zlobí, ale Balú i Baghíra viděli, jak se mohutné polykací svaly na obou stranách Káova krku vzdouvají a čeří.

„Bandar-log se přestěhovali," řekl tiše. „Když jsem dnes vylezl ven na slunce, slyšel jsem je výskat ve větvích."

„Jsou to – jsou to Bandar-log, které teď stopujeme," řekl Balú, ale slova mu uvízla v hrdle, protože bylo poprvé za jeho paměti, kdy si někdo z Lidu džungle přiznal, že se o konání opic zajímá.

„Tak to pak určitě není malá věc, která přivádí dva takové lovce – vůdce ve své vlastní džungli, tím jsem si jist – na stopu Bandar-logu," odpověděl Káa zdvořile a nadmul se zvědavostí.

„Víš," začal Balú, „já nejsem víc než starý a občas velmi pošetilý Učitel Zákona pro vlčata ze Seeonee, a Baghíra –"

„Je Baghíra," řekla Černá pardalice a čelisti jí sklaply, protože v pokoru nevěřila. „Potíž je v tom, Káo. Ti zloději ořechů a trhači palmo-

vých listů nám unesli naše člověčí štěně, o kterém jsi snad slyšel."

„Zaslechl jsem něco od Ikkiho (ty jeho ostny ho dělají domýšlivým) o jakési lidské věci, která se dostala do vlčí smečky, ale nevěřil jsem. Ikki je plný napůl zaslechnutých a velmi špatně vyprávěných příběhů."

„Ale je to pravda. Takové člověčí štěně ještě nebylo," řekl Balú. „Nejlepší a nejmoudřejší a nejsmělejší ze štěňat – můj vlastní žák, který proslaví jméno Balú po všech džunglích; a kromě toho, já – my – ho milujeme, Káo."

„Ts! Ts!" řekl Káa a kolébal hlavou sem a tam. „I já kdysi věděl, co je láska. Mohl bych vyprávět příběhy, které –"

„Které potřebují jasnou noc, kdy jsme všichni dobře nasyceni, aby se dalo náležitě chválit," řekla rychle Baghíra. „Naše člověčí štěně je teď v rukou Bandar-logu, a víme, že z celého Lidu džungle se bojí jen tebe, Káo."

„Jen mě se bojí. Mají k tomu dobrý důvod," řekl Káa. „Žvanivé, pošetilé, marnivé – marnivé, pošetilé a žvanivé, to jsou opice. Ale lidská věc v jejich rukou nemá zrovna štěstí. Omrzí je oříšky, které natrhají, a odhodí je. Nosí větev půl dne s úmyslem vykonat s ní velké věci, a pak ji přelomí vedví. Té lidské věci se nelze závidět. Mě také zvaly – ‚žlutá ryba', nebylo to tak?"

„Žížala – žížala – hliněná žížala," řekla Baghíra, „a ještě další věci, které teď pro stud nemohu opakovat."

„Musíme jim připomenout, aby o svém pánovi mluvili uctivě. Áássp! Musíme pomoci jejich bloudivé paměti. A teď – kam s tím štěnětem šli?"

„Jen džungle to ví. K západu slunce, myslím," řekl Balú. „Mysleli jsme, že to budeš vědět ty, Káo."

„Já? Jak? Beru si je, když mi přijdou do cesty, ale nelovím Bandar-log – ani žáby – ani zelený povlak na kaluži, když na to přijde."

„Vzhůru, vzhůru! Vzhůru, vzhůru! Hilo! Ilo! Ilo, podívej se nahoru, Balú ze seeoneeské vlčí smečky!"

Balú zvedl oči, aby zjistil, odkud ten hlas přichází, a tam byl Rann luňák, snášel se dolů se sluncem zářícím na vzhůru obrácených hranách svých křídel. Blížila se Rannova hodina spánku, ale přelétl celou džungli, aby medvěda našel, a v hustém listí ho minul.

„Co je?" řekl Balú.

„Viděl jsem Mauglího mezi Bandar-logy. Vzkázal mi, ať vám to řeknu. Hlídal jsem. Bandar-log ho odnesli za řeku do opičího města – do Studených sídel. Zůstanou tam možná noc, nebo deset nocí, nebo hodinu. Řekl jsem netopýrům, ať hlídají přes tmavou dobu. To je můj vzkaz. Dobrý lov vám všem tam dole!"

„Plný krk a hluboký spánek ti, Ranne," zvolala Baghíra. „Vzpomenu si na tebe při své příští kořisti a odložím pro tebe hlavu samotnou, nejlepší z luňáků!"

„Není to nic. Není to nic. Chlapec znal Mistrovské slovo. Nemohl jsem jinak." A Rann znovu stoupal ke svému hnízdu.

„Nezapomněl si svůj jazyk," řekl Balú s hrdým zasmáním. „Pomyslet si, že si někdo tak mladý zapamatoval i Mistrovské slovo pro ptáky, zatímco ho táhli korunami stromů!"

„Pořádně mu to vrylo do hlavy," řekla Baghíra. „Ale jsem na něj pyšná, a teď musíme ke Studeným sídlům."

Všichni věděli, kde to místo je, ale málokdo z Lidu džungle tam kdy chodil, protože to, čemu říkali Studená sídla, bylo staré, opuštěné město, ztracené a pohřbené v džungli, a zvířata jen zřídkakdy používají místo, které kdysi obývali lidé. Divoký kanec ano, ale lovčí kmeny ne. Krom toho tam žily opice – pokud se dá říct, že opice někde žijí – a žádné zvíře se svou ctí by se k tomu místu nepřiblížilo na dohled, snad jen v době sucha, kdy napolo rozvalené nádrže a jímky zadržovaly trochu vody.

„Je to půl noci cesty – a to plnou rychlostí," řekla Baghíra, a Balú zatvářil se velmi vážně. „Půjdu, jak nejrychleji dokážu," řekl úzkostlivě.

„Nemůžeme na tebe čekat. Následuj nás, Balú. My musíme na rychlou nohu – já a Káa."

„Nohy nenohy, dokážu udržet krok se všemi tvými čtyřmi," řekl Káa úsečně. Balú se jednou pokusil zrychlit, ale musel usednout a lapat po dechu, a tak ho nechali, aby je dohonil později, zatímco Baghíra vyrazila vpřed rychlým pardalím cvalem. Káa neříkal nic, ale ať se Baghíra snažila sebevíc, obří krajta skalní s ní držela krok. Když došli k horskému potoku, Baghíra získala vzdálenost, protože ho přeskočila jedním skokem, zatímco Káa plaval, hlavu a dvě stopy krku nad vodou; na rovině však Káa svůj náskok dohnal.

„Při Zlomeném zámku, který mě osvobodil," řekla Baghíra, když se zešeřilo, „ty nejsi žádný liknavec!"

„Mám hlad," řekl Káa. „Krom toho mi říkali kropenatá žába."

„Žížala – hliněná žížala, a žlutá k tomu."

„Jedno jak druhé. Pojďme dál." A Káa se jakoby po zemi roztékal, hledal pevnýma očima nejkratší cestu a držel se jí.

Ve Studených sídlech opičí národ na Mauglího přátele vůbec nemyslel. Přinesli chlapce do Ztraceného města a byli chvíli sami se sebou velmi spokojení. Mauglí indické město nikdy předtím neviděl, a i když to byla skoro jen hromada rozvalin, zdálo se mu nádherné a skvostné. Kdosi král ho dávno postavil na nevelký kopec. Dalo se ještě sledovat kamenné dlážděné cesty, které vedly k rozvaleným branám, kde se k ošumělým, zrezivělým závěsům ještě držely poslední třísky dřeva. Stromy vyrůstaly do zdí i ze zdí; cimbuří bylo rozpadlé a zetlelé a z oken věží na hradbách visely divoké popínavky v hustých visutých chomáčích.

Nad kopcem vévodil veliký palác bez střechy; mramor dvorů a kašen byl rozpraskaný a zbarvený rudě a zeleně, a dokonce i dlažební kameny na dvoře, kde kdysi žili královi sloni, byly vyvrácené a rozestouplé travou a mladými stromky. Z paláce se daly přehlédnout řady a řady domů bez střech, které tvořily město – vypadaly jako prázdné

plásty, naplněné tmou; beztvarý kamenný blok, který býval modlou na náměstí, kde se křížily čtyři silnice; propadliny a důlky na rozích ulic, kde kdysi stály veřejné studny; a rozlámané kopule chrámů, s divokými fíkovníky, které z nich pučely do stran. Opice tomu místu říkaly svoje město a tvářily se, že pohrdají Lidem džungle, protože bydlí v lese. A přitom nikdy nevěděly, k čemu se budovy stavěly ani jak se mají používat. Seděly v kruzích v sále, kde se radil král, drbaly se po bleších a předstíraly, že jsou lidé; nebo pobíhaly do a z domů bez střech a sbíraly do kouta kousky omítky a staré cihly a zapomínaly, kam je schovaly, a pak se rvaly a vřeštěly v tlačenicích, a potom to zase přerušily a šly si hrát po terasách královské zahrady, kde ze zábavy třásly keři růží a pomerančovníky, aby viděly, jak padá ovoce a květy. Prozkoumaly všechny chodby a tmavé tunely v paláci a stovky malých tmavých místností, ale nikdy si nepamatovaly, co viděly a co ne; a tak se potulovaly po jednotlivcích nebo po dvojicích nebo v davech a říkaly si navzájem, že dělají to, co lidé. Pily z nádrží a kalily vodu, pak se o ni rvaly, a potom se všechny najednou shlukly v tlupy a křičely: „V džungli není nikdo tak moudrý a dobrý a chytrý a silný a jemný jako Bandar-log." Potom to celé začalo znova, dokud je město neomrzelo a nevrátily se do korun, v naději, že si jich Lid džungle všimne.

Mauglí, který byl vycvičen podle Zákona džungle, tento způsob života neměl rád ani mu nerozuměl. Opice ho zavlekly do Studených sídel v pozdním odpoledni, a místo aby šly spát, jako by to po dlouhé cestě udělal Mauglí, spojily si tlapy, tancovaly dokola a zpívaly své pošetilé písně. Jedna z opic přednesla řeč a sdělila svým druhům, že Mauglího zajetí znamená novou věc v dějinách Bandar-logu, protože Mauglí jim ukáže, jak proplétat prutí a rákosí dohromady jako ochranu před deštěm a chladem. Mauglí sebral pár popínavek a začal je proplétat, a opice se ho pokoušely napodobit; ale za pár minut je to přestalo bavit, začaly se tahat za ocasy nebo poskakovat nahoru a dolů po čtyřech a chraptivě pokašlávat.

„Chci jíst," řekl Mauglí. „V téhle části džungle jsem cizí. Přineste mi jídlo, nebo mi dovolte zde lovit."

Dvacet nebo třicet opic odskočilo, aby mu přinesly ořechy a divoké papáje. Ale pustily se cestou do rvačky a bylo pro ně příliš mnoho práce vracet se s tím, co z ovoce zbylo. Mauglí byl rozbolavělý a rozzlobený a také hladový, bloudil prázdným městem a čas od času vyvolával Cizinecký lovecký zpěv, ale nikdo mu neodpověděl, a Mauglí měl pocit, že dorazil skutečně na velmi zlé místo. „Všechno, co Balú říkal o Bandar-logu, je pravda," řekl si v duchu. „Nemají Zákon, žádné Lovecké volání, žádné vůdce – nic než pošetilá slova a drobné zlodějské ruce. Tak jestli tu zahynu hlady nebo mě zabijí, bude to všechno moje chyba. Ale musím se pokusit vrátit do své džungle. Balú mě jistě zbije, ale to je lepší než honit hloupé růžové listí s Bandar-logem."

Jen se vydal k městské hradbě, opice ho stáhly zpátky a říkaly mu, že neví, jak je šťastný, a štípaly ho, aby byl vděčný. Zaťal zuby a nic neřekl, ale s pokřikujícími opicemi šel na terasu nad nádržemi z rudého pískovce, které byly z poloviny naplněné dešťovou vodou. Uprostřed terasy stál rozvalený letohrádek z bílého mramoru, postavený pro královny mrtvé už sto let. Klenutá střecha napolo propadla a zatarasila podzemní chodbu z paláce, kterou královny vcházely dovnitř. Ale stěny byly tvořeny mramorovou tracérií – nádherné sněhobílé krajkoví, posázené achátem, karneolem, jaspisem a lapisem lazuli, a jakmile vyšel měsíc za kopcem, prozářil tento vzorek skrz, a odhodil na zem stíny jako vyšívání z černého sametu. Rozbolavělý, ospalý a hladový, jak byl, Mauglí se nemohl ubránit smíchu, když Bandar-log začali po dvaceti najednou vyprávět, jak jsou velcí a moudří a silní a jemní a jak je pošetilé, že by je chtěl opustit. „Jsme velcí. Jsme svobodní. Jsme podivuhodní. Jsme nejpodivuhodnější lid v celé džungli! Všichni to říkáme, a tak to musí být pravda," křičeli. „A teď, protože jsi nový posluchač a můžeš naše slova odnést Lidu džungle, aby si nás v budoucnu všimli, povíme ti všechno o našich skvělých já." Mauglí neoponoval, a opice

se po stovkách a stovkách shromáždily na terase, aby poslouchaly své vlastní řečníky, jak pějí chválu Bandar-logu, a kdykoli řečník přestal pro nedostatek dechu, zakřičely všechny spolu: „Je to pravda; všichni to říkáme." Mauglí přikyvoval a mžoural, a když se ho na něco zeptaly, říkal „ano", a hlava se mu točila z toho hluku. „Všechny tyhle lidi musel pokousat Tabáki šakal," řekl si pro sebe, „a teď mají šílenství. Určitě je to dévání – šílenost. Oni nikdy nejdou spát? Teď jde oblak zakrýt měsíc. Kdyby ten oblak byl aspoň dost velký, zkusil bych v té tmě utéct. Ale jsem unavený."

Ten samý oblak sledovali dva dobří přátelé v rozvaleném příkopu pod městskou hradbou, protože Baghíra a Káa, kteří dobře věděli, jak nebezpečný je Opičí národ ve velkých počtech, nechtěli nic riskovat. Opice se nikdy nebijí, pokud nejsou v přesile sta ku jedné, a jen málokdo v džungli má o takový poměr sil zájem.

„Já půjdu k západní hradbě," zašeptal Káa, „a sjedu rychle dolů se sklonem země na své straně. Nevrhnou se mi na záda ve stovkách, ale –"

„Já vím," řekla Baghíra. „Kéž by tu Balú byl, ale musíme udělat, co dokážeme. Až ten oblak zakryje měsíc, půjdu na terasu. Mají tam nad chlapcem jakousi radu."

„Dobrý lov," řekl Káa ponuře a sklouzl k západní hradbě. Ta byla shodou okolností nejméně rozpadlá ze všech, a velký had se chvíli zdržel, než našel cestu po kamenech nahoru. Oblak zakryl měsíc, a jak Mauglí přemýšlel, co bude dál, uslyšel na terase lehké kroky Baghíry. Černá pardalice vyběhla po svahu skoro beze zvuku a začala rozdávat rány – věděla líp, než aby plýtvala časem na kousání – doprava a doleva mezi opicemi, které seděly kolem Mauglího v kruzích padesáti a šedesáti vrstvách. Ozval se křik hrůzy a vzteku, a pak, jak Baghíra klopýtala přes valící se, kopající těla pod sebou, jedna opice zavřískla: „Je tu jen jedna! Zabijte ji! Zabijte." A chumel opic, kousajících, drásajících, trhajících a tahajících, se nad Baghírou zavřel, zatímco pět nebo šest

se chopilo Mauglího, vytáhlo ho po stěně letohrádku a prostrčilo ho dírou po rozlámané klenbě. Chlapec vychovaný lidmi by si tak uhodil, ale Mauglí dopadl tak, jak ho učil Balú padat, a dopadl na nohy – a to pořádných patnáct stop.

„Zůstaň tam," křičely opice, „než zabijeme tvé přátele, a potom si s tebou pohrajeme – pokud tě Jedový národ nechá naživu."

„Jsme jedné krve, ty i já," pronesl Mauglí rychle Hadí volání. Slyšel kolem sebe ve smetí šustění a syčení, a pro jistotu volání zopakoval.

„I tak! Dolů s kápěmi, všichni!" řekl půl tuctu hlubokých hlasů (každá rozvalina v Indii se dříve či později stává příbytkem hadů, a starý letohrádek byl kobrami nabitý). „Stůj klidně, bratříčku, protože tvé nohy by nám mohly ublížit."

Mauglí stál, jak nejtišeji dokázal, hleděl prolamovaným krajkovím ven a poslouchal zběsilý hluk boje kolem Černé pardalice – výkřiky, žvatlání a škrabot a Baghířin hluboký, chraplavý kašel, jak couvala, vzpínala se, kroutila a vrhala se pod hromadami svých nepřátel. Baghíra teď poprvé od narození bojovala o život.

„Balú musí být nablízku; Baghíra by sama nepřišla," pomyslel si Mauglí. A pak hlasitě zavolal: „Do nádrže, Baghíro! Kutálej se k vodním nádržím. Kutálej se a skoč! Dostaň se do vody!"

Baghíra slyšela, a výkřik, který jí sděloval, že Mauglí je v bezpečí, dal jí novou odvahu. Zoufale si razila cestu, palec po palci, přímo k nádržím, v tichu se zastavovala. Pak se od rozvalené zdi, nejbližší džungli, zvedlo dunivé Balúovo válečné volání. Starý medvěd dělal, co mohl, ale dřív přijít nedokázal. „Baghíro," křičel, „jsem tu. Lezu! Pospíchám! Ahuvóra! Kameny mi ujíždějí pod tlapami! Čekej, až přijdu, ó nejhanebnější Bandar-logu!" Udýchaně vyběhl na terasu, jen aby zmizel po uši ve vlně opic; ale rozkročil se pevně na zadek, roztáhl přední tlapy a objal jich tolik, kolik udržel, a pak začal pravidelně bušit prásk-prásk-prásk, jako lopatky lodního kola. Rána a šplouchnutí Mauglímu napověděly, že si Baghíra probojovala cestu k nádrži, kam ji opice ne-

mohly následovat. Pardalice ležela a lapala po dechu, jen hlavu nad vodou, zatímco opice stály ve třech řadách na rudých schodech, poskakovaly vztekem a byly připravené vrhnout se na ni ze všech stran, jakmile vyleze, aby pomohla Balúovi. Tehdy Baghíra zvedla kapající bradu a v zoufalství zavolala Hadí volání ochrany – „Jsme jedné krve, ty i já" – protože byla přesvědčena, že Káa v poslední chvíli zběhl. I Balú, napolo zadušený opicemi na kraji terasy, se při zaslechnutí Černé pardalice volající o pomoc neudržel smíchu.

Káa se právě dostal přes západní hradbu a dopadl trhnutím, které vyrazilo z koruny zdi vrcholový kámen rovnou do příkopu. Nehodlal přijít ani o kousek z výhody terénu, a tak se jednou dvakrát stočil a rozvinul, aby se ujistil, že každá stopa jeho dlouhého těla pracuje, jak má. Celou tu dobu zuřil boj s Balúem a opice výskaly v nádrži kolem Baghíry; a Mang netopýr, poletující sem a tam, roznesl zprávu o veliké bitvě po celé džungli, až i Hathí, divoký slon, troubil, a daleko odtud se roztroušené tlupy opičího národa probouzely a přicházely dlouhými skoky po stromových cestách, aby pomohly svým druhům ve Studených sídlech; a hluk boje probudil všechny denní ptáky na míle daleko. A tu přišel Káa – přímo, rychle a dychtivý zabíjet. Síla krajty v boji je v drtivé ráně hlavou, podepřené celou silou a vahou těla. Dovedeš-li si představit kopí nebo beranidlo nebo kladivo o váze téměř půl tuny, poháněné klidným, tichým rozumem, který sídlí přímo v jeho rukojeti, dokážeš si zhruba představit, čím byl Káa v boji. Krajta čtyři nebo pět stop dlouhá dokáže srazit člověka k zemi, zasáhne-li ho poctivě do hrudi, a Káa měl, jak víte, stop třicet. Jeho první rána byla vedena do srdce davu kolem Balúa. Byla zasazena se zavřenou tlamou, v tichu, a druhé nebylo třeba. Opice se rozprchly s výkřiky: „Káa! To je Káa! Utíkejte! Utíkejte!"

Celé generace opic byly zastrašovány k slušnému chování příběhy, které jim starší vyprávěli o Káovi, nočním zloději, který dokázal klouzat po větvích tak tiše jako roste mech, a ukrást nejsilnější opici, jaká

kdy žila; o starém Káovi, který se dokázal přetvořit tak, aby vypadal jako suchá větev nebo zpuchřelý pařez, takže se zmýlila i ta nejmoudřejší – a pak ji ta větev chytila. Káa byl vším, čeho se opice v džungli bály, protože nikdo z nich neznal meze jeho moci, nikdo z nich mu nedokázal pohlédnout do očí a žádná ještě nevyšla živá z jeho sevření. A tak utíkaly, s hrůzou blekotaly, ke zdím a střechám domů; a Balú si zhluboka oddechl úlevou. Jeho srst byla mnohem hustší než Baghířina, ale v boji si vytrpěl své. Potom Káa poprvé otevřel tlamu a pronesl jediné dlouhé, syčivé slovo – a daleké opice, které spěchaly na obranu Studených sídel, zůstaly stát na místě a krčily se, až se větve, obtížené jejich tíhou, prohýbaly a praskaly. Opice na zdích a v prázdných domech zmlkly, a v tichu, které padlo na město, slyšel Mauglí, jak Baghíra setřásá mokré boky, když vylézá z nádrže. Potom se povyk strhl znovu. Opice vyskakovaly výš po zdech. Vzpínaly se kolem krků velkých kamenných model a vřískaly, jak uskakovaly po cimbuří, zatímco Mauglí, tancující v letohrádku, přitiskl oko k mřížoví a houkal po sově mezi předními zuby, aby jim ukázal pohrdání a opovržení.

„Dostaňte to člověčí štěně z té pasti; víc nemohu," lapala Baghíra. „Vezměte si člověčí štěně a pojďme. Mohli by znovu zaútočit."

„Nehnou se, dokud jim nedám rozkaz. Stůjte tam, kde jste – ssstůjte!" sykl Káa, a město opět ztichlo. „Nemohl jsem přijít dřív, bratře, ale myslím, že jsem tě slyšel volat" – to adresoval Baghíře.

„Já – já jsem možná v boji vykřikla," odpověděla Baghíra. „Balú, jsi raněn?"

„Nejsem si jist, jestli mě netrhali na sto malých medvídků," řekl Balú, vážně protřepávaje jednu nohu po druhé. „Au! Všechno mě bolí. Káo, myslím, že ti dlužíme život – Baghíra i já."

„Na tom nezáleží. Kde je ten človíček?"

„Tady, v pasti. Nedostanu se ven," křičel Mauglí. Nad hlavou měl zakřivení rozlámané kopule.

„Odneste ho pryč. Tancuje jako Mao páv. Rozmačká nám mláďata," ozvaly se kobry zevnitř.

„Ha!" řekl Káa s chmurným zasmáním. „Přátele má všude, tenhle človíček. Odstup, človíčku. A vy, Jedový národe, se schovejte. Já tu zed prorazím."

Káa se pečlivě díval, dokud nenašel odbarvenou prasklinu v mramorové tracérii, která prozrazovala slabé místo, dvěma třemi lehkými ťuknutími hlavou si vzal míru, a potom zvedl šest stop svého těla ze země a vyslal po sobě půl tuctu plných, drtivých úderů, hlavou napřed. Mřížoví prasklo a padlo v oblaku prachu a sutin, a Mauglí vyskočil otvorem a vrhl se mezi Balúa a Baghíru – pažemi objal oba velké krky.

„Jsi raněn?" ptal se Balú a jemně ho objímal.

„Jsem rozbolavělý, hladový a nemálo potlučený. Ale, och, oni s vámi zle naložili, bratři moji! Krvácíte."

„Jiní také," řekla Baghíra, olízla si pysky a pohlédla na mrtvé opice na terase a kolem nádrže.

„Nic to není, nic to není, jen když jsi v bezpečí ty, má pýcho všech malých žabáků!" zakvílel Balú.

„O tom budeme rozhodovat později," řekla Baghíra suchým hlasem, který se Mauglímu vůbec nelíbil. „Ale tady je Káa, kterému dlužíme bitvu a ty život. Poděkuj mu podle našich zvyků, Mauglí."

Mauglí se otočil a uviděl, jak velká hlava krajty se kolébá stopu nad jeho hlavou.

„Takže to je ten človíček," řekl Káa. „Má velmi měkkou kůži a není nepodobný Bandar-logu. Dej si pozor, človíčku, abych si tě nespletl za nějakého soumraku s opicí, až budu mít zrovna nový kabát."

„Jsme jedné krve, ty i já," odpověděl Mauglí. „Dnes v noci přijímám život z tebe. Má kořist bude tvou kořistí, kdykoli dostaneš hlad, ó Káo."

„Mnohé díky, bratříčku," řekl Káa, i když mu v očích zahrálo. „A co dovede takový smělý lovec zabít? Ptám se, abych mohl jít za ním, až se

příště vypraví do světa."

„Nezabíjím nic – jsem ještě příliš malý – ale naháním kozy k takovým, kdo je upotřebí. Až budeš prázdný, přijď za mnou a uvidíš, že mluvím pravdu. V tomhle mám jistou zručnost," a ukázal ruce, „a jestli se ty někdy chytneš do pasti, snad budu moci splatit dluh, který mám tobě, Baghíře i Balú zde. Dobrý lov vám všem, páni moji."

„Dobře řečeno," zabručel Balú, protože Mauglí poděkoval velmi pěkně. Krajta na okamžik lehce položila hlavu na Mauglího rameno. „Statečné srdce a zdvořilý jazyk," řekl. „Ty tě ponesou daleko džunglí, človíčku. Ale teď pryč odtud rychle se svými přáteli. Jdi a jdi spát, protože měsíc zapadá, a to, co bude následovat, není dobré, abys viděl."

Měsíc zapadal za kopce, a řady roztřesených opic, choulících se k sobě na zdech a cimbuří, vypadaly jako rozedrané chvějící se třásně nějakých věcí. Balú šel dolů k nádrži napít se a Baghíra si začala dávat srst do pořádku, zatímco Káa vklouzl do středu terasy a sklapl čelisti s cinkavým cvaknutím, které upoutalo na něj všechny oči opic.

„Měsíc zapadá," řekl. „Je ještě dost světla, abyste viděli?"

Ze zdí přišlo zasténání jako vítr v korunách stromů: „Vidíme, ó Káo."

„Dobrá. Nyní začíná tanec – Tanec Hladu Káova. Seďte klidně a dívejte se."

Dvakrát třikrát se obrátil ve velkém kruhu a kolébal hlavou zprava doleva. Potom začal tělem dělat smyčky a osmičky, a měkké, kluzké trojúhelníky, které se rozplývaly v čtverce a pětiúhelníky, a stočené pahrbky, nikdy neodpočíval, nikdy nespěchal a nikdy nezastavoval svou nízkou huhlavou píseň. Tmělo se víc a víc, až se nakonec vlekoucí, přesouvající se závity ztratily, ale slyšet bylo ještě šustění šupin.

Balú i Baghíra stáli jako z kamene, hrdlem jim procházelo vrčení, srst na krku se jim ježila, a Mauglí sledoval a divil se.

„Bandar-logu," pravil nakonec Káův hlas, „můžete pohnout tlapou nebo rukou bez mého rozkazu? Mluvte!"

„Bez tvého rozkazu nemůžeme pohnout tlapou ani rukou, ó Káo!"

„Dobře! Pojďte všichni o jeden krok blíž ke mně."

Řady opic se bezmocně houpaly vpřed, a Balú i Baghíra ztuhle vykročili s nimi.

„Blíž!" sykl Káa a všichni se opět pohnuli.

Mauglí položil ruce Balúovi i Baghíře na záda, aby je odvedl, a ti dva velcí tvorové sebou trhli, jako by se probrali ze snu.

„Nechej mi tvou ruku na rameni," zašeptala Baghíra. „Nech ji tam, nebo se musím vrátit – musím se vrátit ke Káovi. Ááh!"

„Jen starý Káa kreslí v prachu kruhy," řekl Mauglí. „Pojďme." A ti tři proklouzli mezerou ve zdech ven do džungle.

„Uf!" řekl Balú, když opět stál pod tichými stromy. „Už nikdy si neudělám z Káa spojence," a celý se otřepal.

„Ví víc než my," řekla Baghíra a chvěla se. „Ještě chvíli, a kdybych tam zůstala, byla bych mu sama vešla do krku."

„Mnozí tou cestou projdou, než zase vyjde měsíc," řekl Balú. „Bude mít dobrý lov – po svém."

„Ale co to všechno mělo znamenat?" řekl Mauglí, který o moci krajty ovládat zrakem nic nevěděl. „Neviděl jsem víc, než že velký had dělal hloupé kruhy, než padla tma. A nos měl celý rozbolavělý. Ho! Ho!"

„Mauglí," řekla Baghíra zlostně, „nos měl rozbolavělý kvůli tobě, zrovna jako mám já pokousané uši, boky i tlapy, a jak má Balú pokousaný krk a ramena, kvůli tobě. Ani Balú, ani Baghíra nebudou po mnoho dní moci lovit s radostí."

„To nic není," řekl Balú, „máme člověčí štěně zpátky."

„Pravda, ale stálo nás to mnoho – času, který se mohl strávit dobrým lovem, ran, srsti – mám napolo oškubaná záda – a nakonec cti. Protože, nezapomeň, Mauglí, já, Černá pardalice, jsem byla nucena volat o ochranu Káa; a Balú a já jsme se dali Tancem Hladu zpitomět jako hloupí ptáčci. Tohle všechno, člověčí štěně, přišlo z toho, žes si hrál s Bandar-logem."

„Pravda, je to pravda," řekl Mauglí zarmouceně. „Jsem špatné člověčí štěně, a žaludek mi je v těle smutný."

„Mf! Co praví Zákon džungle, Balú?"

Balú nechtěl Mauglího přivádět do dalších nesnází, ale se Zákonem si zahrávat nemohl, a tak zahuhlal: „Zármutek nikdy nezadrží trest. Ale pamatuj, Baghíro, je ještě velmi malý."

„Pamatuji. Ale provedl neplechu a rány musí přijít teď. Mauglí, chceš něco říct?"

„Nic. Udělal jsem špatně. Balú i ty jste raněni. Je to spravedlivé."

Baghíra mu dala půl tuctu láskyplných pleskanců z hlediska pardalice (její vlastní štěňata by sotva probudily), ale pro sedmiletého chlapce to bylo tak tvrdé bití, že si člověk tvrdšího jen těžko přeje. Když to všechno skončilo, Mauglí kýchl a bez jediného slova se zvedl.

„Teď," řekla Baghíra, „skoč mi na záda, bratříčku, a půjdeme domů."

Jedna z krás Zákona džungle je, že trest vyrovná všechny účty. Potom se už nic nerýpá.

Mauglí složil hlavu na Baghířina záda a usnul tak hluboce, že se neprobudil, ani když ho uložili v jeho jeskyni.

Pochodová píseň Bandar-logu

V košatém věnci letíme vzhůru,
výš, výš – až k měsíci žárlivému!
Nezávidíš nám tu naši nádheru?
Nechtěl bys dvě ruce víc, můj kamaráde?
A nestál bys o ocas – takový, hle –
stočený do kličky jak Amorův luk?
Teď zuříš, ale – nedej na to,
bratře, tvůj ocas visí vzadu dolů!

Tu na větvi v řadě sedíme my,
myslíme na věci podivuhodné;
sníme činy, které vykonáme,
každý z nich hotový – vteřinu dvě –
něco vznešeného, moudrého, krásného,
uděláme tím, že si přejem jen.
Už jsme to zapomněli, ale – nedej na to,
bratře, tvůj ocas visí vzadu dolů!

Všechno, co jsme kdy jen zaslechli
z úst netopýra, zvěře nebo ptáka –
kůže, ploutev, šupina nebo peří –
drmolme to rychle, všichni dohromady!
Nádhera! Divukrásno! Ještě jednou!

Teď mluvíme docela jako lidé!
Předstírejme, že jsme… nedej na to,
bratře, tvůj ocas visí vzadu dolů!
Takový je způsob opičího plemene.

Pak přidej se k nám do řad, co prolétají nad horem,
co raketou se nesou tam, kde houpá se liána ve větru.
Podle smetí v naší brázdě a vznešeného rámusu, co děláme,
buď jistý, buď si jistý, že velkolepé věci teď vykonáme!

Tygře, tygře!

Co z lovu, smělý lovče? Nes nám slovo!
Bratře, dlouhá hlídka byla, mráz mě spoutal znovu.
Co s kořistí, co pod ránou tvou měla padnout zbita?
Bratře, v džungli pase se dál, hustou travou krytá.
Kde je síla, co tě držela i ve pýše?
Bratře, z boků a z slabin odtéká mi tiše.
Kam ten úprk, s nímž tě vidíme teď hnát?
Bratře, k sluji svojí – zemřít a tam skonat.

Teď se musíme vrátit k prvnímu vyprávění. Když Mauglí odešel z vlčí jeskyně po srážce se Smečkou u Rádcovského kamene, sešel dolů do oranice, kde žili vesničané, ale tam se zastavit nechtěl, protože to bylo příliš blízko džungli, a věděl, že v Radě si udělal nejméně jednoho zlého nepřítele. Tak pospíchal dál, držel se neschůdné cesty, která vedla údolím, a sledoval ji vytrvalým klusem bezmála dvacet mil, až přišel do kraje, který neznal. Údolí se otevřelo do veliké roviny posypané skalisky a rozryté strouhami. Na jednom konci stála malá vesnice, a na druhém sestupovala hustá džungle v záplavě dolů k pastvinám a zastavila se tam, jako by byla uťata motykou. Po celé rovině se pásl dobytek a buvoli, a když malí chlapci, kteří měli stáda na starosti, uviděli Mauglího, křičeli a utíkali pryč, a žlutí pariah-psi, kteří se potloukají kolem každé indické vesnice, zaštěkali. Mauglí šel dál, protože měl hlad; a když došel k vesnické bráně, uviděl veliký trnový keř, kterým se za soumraku brána zatarasovala, odtažený stranou.

„Umf!" řekl, protože na nejednu takovou zátarasu narazil při svých nočních toulkách za potravou. „Takže i tady se lidé Lidu džungle bojí." Posadil se u brány, a když vyšel nějaký muž, zvedl se, otevřel ústa

a ukázal si do nich, aby dal najevo, že chce jíst. Muž na něj zůstal zírat a utíkal zpátky jedinou vesnickou ulicí, kde volal na kněze, mohutného, tlustého muže oděného v bílém, s rudou a žlutou značkou na čele. Kněz přišel k bráně a s ním přinejmenším sto lidí, kteří zírali, povídali, křičeli a ukazovali na Mauglího.

„Nemají způsoby, tihle Lidé," řekl si Mauglí v duchu. „Jen šedá opice by se chovala jako oni." A odhodil si tedy dlouhé vlasy a zamračil se na dav.

„Čeho se máme bát?" řekl kněz. „Podívejte se na jizvy na jeho pažích a nohou. To jsou kousance vlků. Je to jen vlčí dítě, které uteklo z džungle."

Při hrách ovšem vlčata Mauglího často kousala tvrději, než chtěla, a na pažích i nohou měl bílé jizvy. Ale on by to nikdy nenazval kousnutím, protože dobře věděl, co kousnutí doopravdy znamená.

„Áre! Áre!" ozvaly se dvě tři ženy společně. „Pokousaný od vlků, ubohé dítě! Je to krásný chlapec. Má oči jako rudý oheň. Při mé cti, Mesuo, není nepodobný tvému chlapci, kterého vzal tygr."

„Nech mě podívat," řekla žena s těžkými měděnými kruhy na zápěstích a kotnících, a dívala se na Mauglího pod dlaní. „Vskutku není. Je hubenější, ale má úplně stejný výraz jako můj chlapec."

Kněz byl bystrý muž, a věděl, že Mesua je manželka nejbohatšího vesničana. Pohlédl tedy chvíli k nebi a slavnostně prohlásil: „Co džungle vzala, džungle vrátila. Vezmi si chlapce do domu, sestro, a nezapomeň uctít kněze, který vidí tak daleko do životů lidí."

„Při Býku, který mě vykoupil," řekl si Mauglí v duchu, „ale všechno to povídání je jako další prohlídka ve Smečce! Nu, jsem-li člověk, člověkem se musím stát."

Dav se rozestoupil, když žena pokynula Mauglímu, aby šel do její chýše. Byla tam rudě lakovaná postel, veliká hliněná truhla na obilí s legračními vystupujícími vzory, půl tuctu měděných hrnců na vaře-

ní, obraz hinduistického boha v malém výklenku, a na zdi opravdové zrcadlo, jaké se prodávají na venkovských poutích.

Dala mu dlouhý doušek mléka a kousek chleba, a potom mu položila ruku na hlavu a hleděla mu do očí; protože si pomyslela, že snad je to její skutečný syn, který se vrátil z džungle, kam ho vzal tygr. A tak řekla: „Náthú, ó Náthú!" Mauglí nedal najevo, že to jméno zná. „Nepamatuješ si na ten den, kdy jsem ti dala tvé nové střevíce?" Dotkla se jeho nohy, a ta byla tvrdá skoro jako roh. „Ne," řekla smutně, „tyto nohy nikdy střevíce nenosily, ale jsi velmi podobný mému Náthúovi, a budeš mým synem."

Mauglí byl neklidný, protože ještě nikdy nebyl pod střechou. Když se však podíval na doškovou střechu, uviděl, že ji může kdykoli protrhnout, kdyby chtěl utéct, a že okno nemá žádné zavírání. „K čemu je dobrý člověk," řekl si nakonec v duchu, „když nerozumí lidské řeči? Teď jsem pošetilý a němý, jako by byl u nás v džungli člověk. Musím se naučit jejich mluvě."

Nebylo to pro zábavu, že se u vlků naučil napodobovat vyzývací volání jelenů v džungli a chrochtání malého divokého prasete. Jakmile tedy Mesua vyslovila nějaké slovo, Mauglí ho skoro dokonale napodobil, a než padla tma, naučil se jména mnoha věcí v chýši.

S večerním ulehnutím nastala potíž, protože Mauglí nechtěl spát pod ničím, co vypadalo tolik jako pardalí past – jak tahle chýše vypadala – a když zavřeli dveře, prošel oknem ven. „Nech ho po jeho," řekl Mesuův muž. „Pamatuj, že nikdy předtím nespal na posteli. Pokud byl skutečně poslán místo našeho syna, neuteče."

Mauglí se tedy natáhl v dlouhé čisté trávě na okraji pole, ale sotva zavřel oči, strčil mu měkký šedý čenich pod bradu.

„Fuj!" řekl Šedý bratr (byl to nejstarší z vlčat matky vlčice). „Chatrná odměna za to, žes mě sledoval dvacet mil. Páchneš dřevěným kouřem a dobytkem – docela už jako člověk. Vstávej, bratříčku, nesu zprávy."

„Jsou všichni v džungli v pořádku?" ptal se Mauglí a objal ho.

„Všichni kromě vlků, které spálil Rudý květ. Teď poslouchej. Šér Chán odešel lovit daleko, dokud mu zase nenaroste srst, protože je ošklivě ožehnutý. Když se vrátí, přísahá, že tvé kosti složí ve Vainganské řece."

„K tomu patří dvě strany. I já jsem dal malý slib. Ale zprávy jsou vždycky dobré. Jsem dnes v noci unavený – velmi unavený, Šedý bratře, od nových věcí – ale přinášej mi zprávy pořád."

„Nezapomeneš, že jsi vlk? Lidé tě to nenechají zapomenout?" řekl Šedý bratr úzkostlivě.

„Nikdy. Vždycky si vzpomenu, že miluji tebe a všechny v naší jeskyni. Ale také si budu vždycky pamatovat, že jsem byl vyvržen ze Smečky."

„A že můžeš být vyvržen i z jiné smečky. Lidé jsou jen lidé, bratříčku, a jejich řeč je jako řeč žab v tůni. Až sem zase přijdu dolů, počkám na tebe v bambusech na kraji pastviny."

Po tři měsíce po té noci Mauglí sotva vytáhl paty z vesnické brány – tolik měl práce s učením způsobů a zvyků lidí. Nejdřív si musel navinout kus látky kolem těla, což ho strašlivě zlobilo; a potom se musel naučit o penězích, čemuž ani v nejmenším nerozuměl, a o orbě, v níž neviděl smysl. A pak ho velmi zlobily malé děti ve vesnici. Naštěstí ho Zákon džungle naučil držet se na uzdě, protože v džungli život a jídlo závisí na tom, že se dokážeš krotit; ale když se mu smály, protože nehrál hry nebo nepouštěl draky, nebo špatně vyslovoval nějaké slovo, jen vědomí, že zabít malá, nahá štěňata je nesportovní, ho zdrželo, aby je nezvedl a nerozlomil napůl.

O vlastní síle neměl ani nejmenší představu. V džungli věděl, že je ve srovnání se zvěří slabý, ale ve vesnici lidé říkali, že je silný jako býk.

A Mauglí neměl ani ponětí o rozdílu, který kasta činí mezi člověkem a člověkem. Když hrnčířův osel sklouzl do jámy s hlínou, Mauglí ho za ocas vytáhl ven a pomohl naložit hrnce na cestu na trh v Kánhiváře. To bylo také velmi pohoršlivé, protože hrnčíř je muž nízké kasty, a jeho

osel ještě horší. Když ho kněz pokáral, pohrozil Mauglí, že i jeho posadí na osla, a kněz řekl Mesuovu muži, že Mauglího měli co nejdříve zapřáhnout do práce; a vesnický stařešina řekl Mauglímu, že druhý den půjde ven s buvoly a bude je hlídat, zatímco se budou pást. Nikdo nebyl potěšen víc než Mauglí; a tu noc, protože byl ustaven jaksi jako služebník vesnice, odešel do kruhu, který se každý večer scházel na zděné plošině pod velikým fíkovníkem. Byl to vesnický klub, a scházel se tam stařešina a strážný a holič, který znal všechny vesnické klepy, a starý Buldeo, vesnický lovec, který měl mušketu typu Tower, a kouřili. Opice seděly a hovořily v horních větvích, a pod plošinou byla díra, v níž žila kobra, a každý večer dostávala svůj talířek mléka, protože byla posvátná; a staří muži seděli kolem stromu a mluvili a bafali z velikých huk – vodních dýmek – až hluboko do noci. Vyprávěli podivuhodné příběhy o bozích a lidech a strašidlech; a Buldeo vyprávěl ještě podivuhodnější o způsobech zvěři v džungli, až dětem sedícím mimo kruh vylézaly oči z důlků. Většina příběhů byla o zvířatech, protože džungli měli u samých dveří. Jeleni a divoká prasata ryla v jejich úrodě, a tu a tam odnesl za soumraku tygr muže na dohled od vesnické brány.

Mauglí, který ovšem o tom, o čem mluvili, něco věděl, si musel zakrývat obličej, aby nebylo vidět, že se směje, zatímco Buldeo s mušketou typu Tower přes kolena stoupal z jednoho podivuhodného příběhu do dalšího a Mauglímu se třásla ramena.

Buldeo zrovna vysvětloval, jak tygr, který odnesl Mesuina syna, je strašidelný tygr, a jeho tělo obývá duch zlého starého lichváře, který před několika lety zemřel. „A vím, že je to pravda," řekl, „protože Purun Dás vždycky kulhal po úderu, který dostal při vzpouře, kdy spálili jeho účetní knihy, a tygr, o kterém mluvím, také kulhá, protože stopy jeho tlap jsou nestejné."

„Pravda, pravda, tak to jistě bude," pokyvovali šedovousí.

„Jsou snad všechny ty příběhy taková pavučina a měsíční tlachání?" řekl Mauglí. „Ten tygr kulhá, protože se narodil chromý, jak každý ví. Mluvit o duši lichváře v šelmě, která nikdy neměla ani odvahy šakala, je dětská řeč."

Buldeo zůstal okamžik překvapením beze slova, a stařešina na něj zůstal zírat.

„Oho! To je ten divoch z džungle, že?" řekl Buldeo. „Pokud jsi tak moudrý, raději přines jeho kůži do Kánhiváry, protože Vláda vypsala na jeho hlavu sto rupií. Ještě lépe – nemluv, když mluví tvoji starší."

Mauglí vstal, aby odešel. „Celý večer jsem tu ležel a poslouchal," zavolal přes rameno, „a kromě jednou nebo dvakrát Buldeo neřekl jediné slovo pravdy o džungli, která je mu u samých dveří. Jak tedy mám uvěřit příběhům o strašidlech a bozích a skřetech, které prý viděl?"

„Je na čase, aby ten chlapec šel na pastvu," řekl stařešina, zatímco Buldeo nad Mauglího drzostí odfrkoval a soptěl.

Zvykem většiny indických vesnic je, že několik chlapců bere brzy ráno dobytek a buvoly ven na pastvu a večer je přivádí zpátky. Právě ten dobytek, který by ušlapal bílého muže, nechává do sebe strkat, pokřikovat a křičet dětmi, které mu sahají stěží k nozdrám. Dokud jsou chlapci se stády, jsou v bezpečí, protože ani tygr nenapadne tlupu dobytka. Ale pokud se zatoulají, aby trhali květiny nebo lovili ještěrky, občas si je někdo odnese. Mauglí šel vesnickou ulicí za úsvitu, seděl na hřbetě Rámy, velikého stádového býka. Břidlicově modří buvoli se svými dlouhými, dozadu stočenými rohy a divokýma očima vylézali jeden po druhém ze chlévů a následovali ho, a Mauglí dal dětem, které šly s ním, velmi jasně najevo, že on je pán. Buvoly poháněl dlouhou vyleštěnou bambusovou holí a Kamyovi, jednomu z chlapců, poručil, aby pásl dobytek sám, zatímco on půjde dál s buvoly, a aby si dával velký pozor, aby se neoddálil od stáda.

Indická pastvina je samý kámen a křoví a trsy trávy a malé průrvy, mezi nimiž se stáda roztrousí a zmizí. Buvoli obyčejně vyhledávají

tůně a bahnité kaluže, kde se válejí a vyhřívají v teplém blátě celé hodiny. Mauglí je dohnal na okraj roviny, kde Vainganga vycházela z džungle; pak sklouzl z Rámova krku, přiběhl k trsu bambusu a našel Šedého bratra. „Ach," řekl Šedý bratr, „čekám tu už mnoho dní. Co ta pastýřská práce znamená?"

„Je to rozkaz," řekl Mauglí. „Jsem na čas vesnickým pasákem. Jaké jsou zprávy o Šér Chánovi?"

„Vrátil se do kraje a čekal tu na tebe dlouho. Teď zase odešel, protože zvěř je vzácná. Ale míní tě zabít."

„Výborně," řekl Mauglí. „Pokud je pryč, ať ty nebo některý z našich čtyř bratrů sedí na tamhleté skále, abych tě viděl, až budu vycházet z vesnice. Až se vrátí, počkej na mne v průrvě u *dhákového* stromu uprostřed roviny. Nemusíme vlézat Šér Chánovi do tlamy."

Potom si Mauglí vybral stinné místo, lehl si a usnul, zatímco se kolem něj pásli buvoli. Být v Indii pasákem je jedna z nejlínějších věcí na světě. Dobytek se posouvá a chroupe, lehá si a jde dál, a ani nebučí. Jen zabručí, a buvoli skoro nikdy nic neříkají, jen jeden po druhém sestupují do bahnitých tůní a prohrabávají se do bláta, až nad hladinou vyčnívají jen jejich nozdry a čínsky modré, zírající oči, a potom tam leží jako klády. Slunce rozpaluje kamení, až tancuje v horku, a pastýřské děti slyší jediného luňáka (nikdy ne víc), jak píská téměř na hranici dohledu nad hlavou, a vědí, že kdyby zemřely nebo kdyby zemřela kráva, snesl by se ten luňák dolů, a další luňák míle daleko by viděl, jak se spouští, a následoval by ho, a další, a další, a téměř dřív, než by byli mrtví, přišlo by na dvacet hladových luňáků odnikud. Potom spí a probouzejí se a zase spí, a pletou si košíčky ze suché trávy a dávají do nich kobylky; nebo chytnou dvě kudlanky nábožné a nechají je bojovat; nebo navlečou náhrdelník z rudých a černých džunglových ořechů; nebo pozorují ještěrku, jak se sluní na kameni, nebo hada, jak loví žábu u bahna. Pak zpívají dlouhé, dlouhé písně s podivnými domorodými trylky na konci, a den se zdá delší, než je u většiny lidí celý život,

a snad udělají hliněný hrad s hliněnými figurkami lidí a koní a buvolů a dají mužíkům do rukou rákosí a předstírají, že to jsou králové a figurky jsou jejich armády, nebo že jsou to bozi, které je nutno uctívat. Potom přichází večer a děti volají, a buvoli se vyhrabávají z lepkavého bahna se zvuky jako jednotlivé výstřely z pušek a všichni se táhnou šedou rovinou zpátky k mihotavým vesnickým světlům.

Den za dnem Mauglí vodil buvoly k jejich tůním, a den za dnem viděl na míli a půl daleko přes rovinu záda Šedého bratra (takže věděl, že Šér Chán se nevrátil), a den za dnem ležel v trávě, poslouchal zvuky kolem sebe a snil o starých dnech v džungli. Kdyby byl Šér Chán v džungli u Vaingangy jediný nejistý krok svou chromou tlapou, Mauglí by ho v těch dlouhých, tichých jitrech slyšel.

Konečně přišel den, kdy ho na smluveném místě neviděl, a zasmál se a vedl buvoly k průrvě u dhákového stromu, který byl celý pokryt zlatorudými květy. Tam seděl Šedý bratr s každým chlupem na zádech naježeným.

„Schovával se měsíc, aby ti ukolébal pozornost. Včera v noci přešel hory s Tabákim, přímo po tvé stopě," řekl vlk, lapaje po dechu.

Mauglí svraštil obočí. „Nebojím se Šér Chána, ale Tabáki je velmi lstivý."

„Neměj strach," řekl Šedý bratr a trochu si olízl pysky. „Potkal jsem Tabákiho za úsvitu. Teď říká všechnu svou moudrost luňákům, ale mně řekl všechno, než jsem mu zlomil hřbet. Šér Chán má v plánu čekat na tebe dnes večer u vesnické brány – na tebe a na nikoho jiného. Teď leží ve velké suché průrvě Vaingangy."

„Jedl dnes, nebo loví prázdný?" řekl Mauglí, protože na odpovědi záviselo, jestli bude žít, nebo zemře.

„Zabil za úsvitu – prase – a také se napil. Pamatuj, Šér Chán by nikdy nedokázal postit se, ani kvůli pomstě."

„Ó! Hlupák, hlupák! Je to štěně štěněte! Jedl i pil, a myslí si, že budu čekat, až se vyspí! A kde teď leží? Kdybychom byli jen deset, mohli by-

chom ho strhnout, jak leží. Tihle buvoli ho nenapadnou, pokud ho nezvětří, a já jejich řečí neumím. Můžeme se dostat za jeho stopu, aby ji ucítili?"

„Plaval daleko po Vaingangě, aby to vyloučil," řekl Šedý bratr.

„To mu poradil Tabáki, tím jsem si jist. Sám by na to nikdy nepřišel." Mauglí stál s prstem v ústech a přemýšlel. „Velká průrva Vaingangy. Ta se otvírá do roviny ne víc než půl míle odtud. Můžu vzít stádo oklikou džunglí k horní části průrvy a potom se sem dolů stočit – ale on se vykradl u ústí. Musíme ten konec zablokovat. Šedý bratře, umíš mi stádo rozdělit na dvě?"

„Já ne, snad – ale přivedl jsem moudrého pomocníka." Šedý bratr odběhl a skočil do nějaké díry. Pak se zvedla ohromná šedá hlava, kterou Mauglí dobře znal, a horký vzduch se naplnil nejpustším výkřikem celé džungle – loveckým vytím vlka v pravé poledne.

„Akelo! Akelo!" zvolal Mauglí a zatleskal. „Mohl jsem vědět, že na mě nezapomeneš. Máme před sebou velké dílo. Rozetni stádo na dvě půlky, Akelo. Krávy a telata drž pohromadě a býky a tažné buvoly zvlášť."

Oba vlci se rozběhli, propletli se stádem sem a tam jako tanečníci v řetězci, a stádo frkalo, zvedalo hlavy a rozdělilo se do dvou chuchvalců. V jednom stály krávy-buvolice s telaty uprostřed, oči jim svítily a kopytem hrabaly v zemi, připraveny – kdyby jen vlk na chvíli zůstal stát – vrhnout se dolů a ušlapat mu život. Ve druhém frkali a dupali býci a mladí býčci, a ačkoli vypadali působivěji, byli mnohem méně nebezpeční, protože neměli co bránit. Ani šest mužů by stádo nedokázalo rozdělit tak čistě.

„Jaký rozkaz?" supěl Akela. „Snaží se zase spojit."

Mauglí se vyhoupl na Rámův hřbet. „Žeň býky doleva, Akelo. Šedý bratře, až budeme pryč, drž krávy u sebe a nažeň je k ústí strže."

„Jak daleko?" prohodil Šedý bratr, funěl a chňapal.

„Dokud nebudou stěny vyšší, než aby je Šér Chán přeskočil," křikl Mauglí. „Drž je tam, dokud nesejdeme." Býci se hnali pryč, jak Akela zavyl, a Šedý bratr se postavil před krávy. Vrhly se na něj a on utíkal těsně před nimi až k ústí strže, zatímco Akela zaháněl býky daleko doleva.

„Dobře! Ještě jeden rozběh a jsou v tom. Opatrně, Akelo, opatrně. O chňapnutí víc a býci vyrazí. Hujá! Je to divočejší práce než hnát antilopy. Napadlo tě někdy, že se tahle zvířata umějí hýbat tak rychle?" volal Mauglí.

„Já – já taky lovil tyhle za svých časů," supěl Akela v prachu. „Mám je zahnat do džungle?"

„Jen do ní! Rychle je obraťl! Ráma je šílený vzteky. Ach, kdybych mu jen mohl říct, co od něj dnes potřebuji."

Býky stočili – tentokrát doprava – a vrazili rovnou do stojícího houští. Ostatní pasáčci, kteří se půl míle odtud starali o dobytek, pelášili do vesnice tak rychle, jak je nohy nesly, a křičeli, že buvoli zešíleli a utekli.

Mauglího plán byl ale prostý. Chtěl jen opsat velký kruh do kopce a dostat se k horní hraně strže, pak sehnat býky dolů a chytit Šér Chána mezi býky a krávy; věděl totiž, že po jídle a dlouhém pití nebude Šér Chán ve stavu bojovat ani šplhat po stěnách strže. Teď buvoly utěšoval hlasem a Akela klesl daleko dozadu a jen občas tiše zaskučel, aby zadní voj popohnal. Byl to dlouhý, předlouhý kruh, protože se nechtěli dostat ke strži příliš blízko a Šér Chána varovat. Nakonec Mauglí dohnal zmatené stádo k hornímu konci strže, na travnatý palouk, který se strmě svažoval do rokle. Z té výšky bylo vidět přes vrcholky stromů až dolů na pláň; Mauglí však hleděl na stěny strže a s velkým uspokojením viděl, že se tyčí skoro svisle a že visící liány a popínavky by tygrovi, který by chtěl ven, neposkytly ani píď opory.

„Nech je vydechnout, Akelo," řekl a zvedl ruku. „Ještě ho nezvětřili. Dej jim pokdy. Musím Šér Chánovi říct, kdo přichází. Máme ho

v pasti.“

Přiložil ruce k ústům a zakřičel dolů do strže – skoro jako by křičel do tunelu – a ozvěny se odrážely od skály ke skále.

Po dlouhé chvíli se zdola ozvalo líné, ospalé zavrčení nasyceného tygra, kterého někdo probudil.

„Kdo volá?“ ozvalo se Šér Chánovo zavrčení, a ze strže vyletěl nádherný páv a vřeštivě zamířil pryč.

„Já, Mauglí. Zloději dobytka, je čas přijít k Rádcovskému kameni! Dolů – žeň je dolů, Akelo! Dolů, Rámo, dolů!“

Stádo se na okraji svahu na okamžik zastavilo, ale Akela se rozehřál v plném loveckém zavytí a buvoli se jeden po druhém zřítili dolů, jako když parníky prostřelují peřeje; písek a kamení kolem nich stříkalo do výšky. Jakmile se jednou spustili, nebylo možné je zastavit, a ještě nebyli pořádně na dně strže, když Ráma zvětřil Šér Chána a zařval.

„Ha! Ha!“ vykřikl Mauglí na jeho hřbetě. „Teď to víš!“ A příval černých rohů, zpěněných tlam a vytřeštěných očí se valil strží dolů jako balvany v povodni; slabší buvoli se odhazovali ke stranám strže a prodírali se popínavkami. Věděli, jaká práce je čeká – strašlivý nápor buvolího stáda, kterému žádný tygr nevzdoruje. Šér Chán zaslechl hřmění kopyt, zvedl se a lopotně se vlekl strží, hledal napravo i nalevo únikovou cestu, ale stěny strže šly přímo vzhůru a on se musel držet – těžký po jídle i po pití – ochoten raději cokoli než boj. Stádo se přehnalo kalužinou, kterou právě opustil, a bučelo, až úzká průrva zazvonila. Mauglí uslyšel odpovědní bučení ode dna strže, viděl, jak se Šér Chán otáčí (tygr věděl, že když se nedá vyhnout nejhoršímu, lepší je potkat býky než krávy s telaty), a pak Ráma zakopl, klopýtl a šel dál přes něco měkkého, a za ním se celý zbytek býků se zaduněním srazil s druhým stádem; slabší buvoly tím nárazem úplně zvedlo nad zem. Ten náraz vyhnal obě stáda až na pláň, kde se píchaly rohy, dupalo a frkalo. Mauglí vyčkal správné chvíle, sklouzl Rámovi z krku a mlátil kolem sebe holí napravo i nalevo.

„Rychle, Akelo! Rozbij je. Rozptyl je, nebo začnou bojovat jedni s druhými. Žeň je pryč, Akelo. Hai, Rámo! Hai, hai, hai, mé děti! Ted potichu, potichu! Je po všem."

Akela a Šedý bratr se prohánělí sem a tam a chňapali buvolům po nohou, a ačkoli se stádo jednou vzepřelo, že se zase vrátí do strže, Mauglí stačil obrátit Rámu, a ostatní ho následovali k napajedlu.

Šér Chán už žádné další dupání nepotřeboval. Byl mrtvý a luňáci se už k němu stahovali.

„Bratři, to byla psí smrt," řekl Mauglí a sáhl si po noži, který teď, když žil mezi lidmi, nosil pořád v pochvě na krku. „Ale on by se nikdy nepostavil k boji. Jeho kůže bude dobře vypadat na Rádcovském kameni. Musíme se dát rychle do práce."

Chlapec vychovaný mezi lidmi by se o stažení desetistopého tygra ani nepokusil, ale Mauglí věděl lépe než kdokoli jiný, jak zvířecí kůže drží a jak se dá sloupnout. Byla to ale těžká práce, a Mauglí sekal, trhal a funěl celou hodinu, zatímco vlci vyplazovali jazyky nebo přišli blíž a tahali, když jim nařídil. Vtom mu padla ruka na rameno, a když vzhlédl, uviděl Buldea s mušketou typu Tower v ruce. Děti pověděly vesnici o buvolí panice a Buldeo zlobně vyrazil, dychtivý potrestat Mauglího za to, že na stádo lépe nedohlédl. Vlci zmizeli z očí, jakmile viděli, že přichází člověk.

„Co je to za pošetilost?" rozzlobil se Buldeo. „Myslíš si, že dokážeš stáhnout tygra? Kde ho buvoli zabili? A ještě k tomu Chromého tygra – na tom je sto rupií odměny. No, no, přehlédneme, že jsi nechal stádo utéct, a snad ti dám jednu rupii z té odměny, až odnesu kůži do Kánhiváry." Prohraboval se v bederní roušce po křesadle a sklonil se, aby Šér Chánovi připálil vousy. Většina místních lovců tygrovy vousy vždycky připálí, aby je jeho duch nemohl pronásledovat.

„Hm," řekl Mauglí napůl pro sebe, zatímco odchlipoval kůži z přední tlapy. „Takže ty odneseš kůži do Kánhiváry pro odměnu a snad mi

dáš jednu rupii? Teď mi však přijde na mysl, že tu kůži potřebuji sám. Hej! Starče, odnes ten oheň pryč!"

„Co je to za řeč na hlavního lovce vesnice? Štěstí a hloupost tvých buvolů ti pomohly k tomuhle úlovku. Tygr právě žral, jinak by byl za tuhle dobu dvacet mil pryč. Neumíš ho ani pořádně stáhnout, ty žebrácký spratku, a ještě mně, Buldeovi, budeš říkat, abych mu nepálil vousy. Mauglí, nedám ti ani annu z odměny – za to si pěkně vyfasuješ. Nech tu mršinu!"

„Při Býku, který mě vykoupil," řekl Mauglí, který se právě snažil dostat k lopatce, „to tu mám celé poledne tlachat se starou opicí? Pojd sem, Akelo, tenhle muž mě obtěžuje."

Buldeo, který se stále skláněl nad Šér Chánovou hlavou, se najednou ocitl rozpláclý v trávě, s šedým vlkem nad sebou, zatímco Mauglí stahoval dál, jako by byl sám v celé Indii.

„A-anó," procedil mezi zuby. „Máš docela pravdu, Buldeo. Nedáš mi ani annu z odměny. Mezi mnou a tím chromým tygrem je stará válka – velmi stará válka – a já jsem ji vyhrál."

Pravdou je, že kdyby byl Buldeo o deset let mladší, byl by to s Akelou zkusil, kdyby vlka potkal v lese; jenže vlk, který poslouchá rozkazy chlapce, co má soukromé války s tygry-lidožrouty, nebyl obyčejné zvíře. Je to čarodějnictví, té nejhorší sorty, pomyslel si Buldeo, a přemítal, zda ho amulet kolem krku ochrání. Ležel tiše jako hrob a každou chvíli čekal, že Mauglí se promění taky v tygra.

„Mahárádži! Veliký králi," hlesl konečně chraplavým šeptem.

„Ano," řekl Mauglí, aniž otočil hlavu, a trochu se zasmál.

„Jsem starý muž. Nevěděl jsem, že jsi něco víc než pasáček. Mohu vstát a jít, nebo mě tvůj služebník roztrhá na kusy?"

„Jdi, a pokoj s tebou. Jen už se příště nepleť do mého lovu. Pusť ho, Akelo."

Buldeo odkulhal do vesnice tak rychle, jak jen mohl, a ohlížel se přes rameno pro případ, že by se Mauglí proměnil v něco strašného.

Když dorazil do vesnice, vykládal takový příběh o magii, kouzlech a čarodějnictví, že kněz vážně svraštil obočí.

Mauglí pokračoval v práci, ale než se mu s vlky podařilo stáhnout tu velkou pestrou kůži z těla, byl skoro soumrak.

„Teď to musíme schovat a odvést buvoly domů! Pomoz mi je nahnat, Akelo."

Stádo se v mlžném soumraku shluklo, a když se blížili k vesnici, Mauglí uviděl světla a slyšel, jak v chrámu troubí mušle a buší zvony. Zdálo se, že polovina vesnice na něj čeká u brány. „To bude proto, že jsem zabil Šér Chána," řekl si pro sebe. Ale kolem uší mu začalo svištět kamení a vesničané křičeli: „Čaroději! Vlčí spratku! Démone z džungle! Jdi pryč! Honem táhni, nebo tě kněz zase promění ve vlka. Střel, Buldeo, střel!"

Stará mušketa typu Tower bouchla a mladý buvol bolestně zabučel.

„Další čáry!" křičeli vesničané. „Umí odvracet kule. Buldeo, to byl tvůj buvol."

„Co se to děje?" podivil se Mauglí popleteně, zatímco kolem létalo kamení hustěji.

„Nejsou nepodobní Smečce, tihle tví bratři," řekl Akela a pokojně se posadil. „Mně se zdá, že jestli kule něco znamenají, vyhánějí tě."

„Vlk! Vlčí štěně! Jdi pryč!" křičel kněz a mával snítkou posvátné rostliny tulsí.

„Zase? Minule to bylo proto, že jsem byl člověk. Teď proto, že jsem vlk. Pojďme, Akelo."

Přes stádo přeběhla žena – byla to Mesua – a volala: „Ach, synu, synu můj! Říkají, že jsi čaroděj, který se umí po libosti měnit ve zvíře. Nevěřím tomu, ale uteč, nebo tě zabijí. Buldeo tvrdí, že jsi kouzelník, ale já vím, že jsi pomstil Náthúovu smrt."

„Vrať se, Mesuo!" křičel dav. „Vrať se, nebo tě ukamenujeme."

Mauglí se krátce, ošklivě zasmál, protože ho do úst zasáhl kámen. „Utíkej zpátky, Mesuo. Je to jedna z těch bláznivých pohádek, co si vy-

kládají pod velkým stromem za soumraku. Já jsem ti za život tvého syna aspoň zaplatil. Buď sbohem; a běž rychle, protože stádo tam pošlu dřív, než všechny ty vaše drtě hodí. Nejsem kouzelník, Mesuo. Sbohem!"

„Teď ještě jednou, Akelo," zavolal. „Žeň stádo dovnitř."

Buvoli dychtivě pospíchali do vesnice. Sotva potřebovali Akelovo zavytí – jako vichřice se vřítili bránou a rozehnali dav napravo i nalevo.

„Spočítejte si je!" volal Mauglí s pohrdáním. „Třeba jsem jednoho ukradl. Spočítejte si je, protože vám už pást nebudu. Buďte s bohem, lidské děti, a děkujte Mesue, že jsem nepřišel i se svými vlky a nehonil vás nahoru dolů po ulici."

Otočil se na patě a odešel s Osamělým vlkem, a jak hleděl ke hvězdám, cítil se šťastný. „Žádné spaní v pastech, Akelo. Vezmeme Šér Chánovu kůži a půjdeme pryč. Ne, vesnici neublížíme, protože Mesua byla ke mně hodná."

Když měsíc vyšel nad pláň a všechno v jeho světle vypadalo jako mléko, zděšení vesničané viděli Mauglího se dvěma vlky za patami a s uzlíkem na hlavě, jak klusá přes pláň rovnoměrným vlčím klusem, který polyká dlouhé míle jako oheň. Pak bušili do chrámových zvonů a troubili do mušlí hlasitěji než kdy dřív. A Mesua plakala, a Buldeo si svá dobrodružství v džungli vyšňořil tak, že nakonec povídal, jak se Akela postavil na zadní nohy a mluvil jako člověk.

Měsíc právě zapadal, když Mauglí a oba vlci došli ke kopci Rádcovského kamene, a zastavili se u jeskyně matky Rakši.

„Vyhnali mě z lidské smečky, matko," zvolal Mauglí, „ale přicházím s kůží Šér Chána, abych dostál svému slovu."

Matka vlčice vystoupila ztuhle z jeskyně, štěňata za ní, a oči jí zaplály, jakmile uviděla kůži.

„Řekla jsem mu toho dne, kdy strkal hlavu a plece do téhle jeskyně a dychtil po tvém životě, žabáčku – řekla jsem mu, že z lovce bude lo-

vená zvěř. Dobře se stalo."

„Bratříčku, dobře se stalo," ozval se hluboký hlas z houští. „Bylo nám v džungli bez tebe smutno." A Baghíra přiběhla k Mauglího bosým nohám. Vystoupali spolu na Rádcovský kámen a Mauglí rozprostřel kůži na plochém balvanu, kde kdysi sedával Akela, přibil ji čtyřmi štěpinami bambusu, a Akela si na ni lehl a svolal starým voláním Radu: „Hleďte – hleďte dobře, ó Vlci," právě tak, jako volal, když Mauglího sem poprvé přinesli.

Co byl Akela sesazen, Smečka neměla vůdce; lovili a bili se, jak se komu zachtělo. Ale přišli ze zvyku; někteří byli chromí od pastí, do kterých upadli, někteří kulhali od ran po olovu, někteří měli prašivinu z toho, že žrali špatnou potravu, a mnozí chyběli. Přišli však k Rádcovskému kameni, všichni, co z nich zbylo, a uviděli pruhovanou kůži Šér Chána na balvanu a obrovské drápy, visící z konců prázdných visících tlap. A tehdy si Mauglí složil píseň, která se mu sama vydrala z hrdla, a vykřikoval ji nahlas, poskakoval nahoru dolů na chrastící kůži a vybíjel takt patami, dokud mu nedošel dech, zatímco Šedý bratr a Akela mezi slokami vyli.

„Hleďte dobře, ó Vlci. Dostál jsem svému slovu?" řekl Mauglí. A vlci štěkli „Ano," a jeden potrhaný vlk zavyl:

„Veď nás znovu, Akelo. Veď nás znovu, lidské štěně, neboť jsme sytí tohoto bezvládí a chceme být zase Svobodným národem."

„Nikoli," zapředla Baghíra. „To nelze. Až budete nasyceni, může se vrátit šílenost. Ne nadarmo se jmenujete Svobodný národ. Bojovali jste za svobodu, a máte ji. Snězte ji, ó Vlci."

„Lidská smečka i Vlčí smečka mě vyhnaly," řekl Mauglí. „Teď budu lovit v džungli sám."

„A my budeme lovit s tebou," řekli čtyři mláďata.

Tak odešel Mauglí a od toho dne lovil v džungli se čtyřmi mláďaty. Ale nebyl stále sám, protože o mnoho let později se stal mužem a oženil se.

Ale to už je povídání pro dospělé.

Mauglího píseň

kterou zpíval u Rádcovského kamene, když tančil na kůži Šér Chána

Píseň Mauglího – já, Mauglí, zpívám. Nechť džungle naslouchá tomu, co jsem vykonal.

Šér Chán řekl, že zabije – že zabije! U brány v soumraku zabije Mauglí žabáka!

Žral a pil. Pij do dna, Šér Cháne, kdypak už budeš pít znovu? Spi a sni o kořisti.

Jsem sám na pastvinách. Šedý bratře, pojď ke mně! Pojď ke mně, Osamělý vlku, neboť je ve hře velká zvěř!

Přižeň sem velké býky-buvoly, modrokožné vůdce stáda se zlými pohledy. Žeň je sem a tam, jak rozkáži.

Ještě spíš, Šér Cháne? Vzbuď se, ach, vzbuď se! Zde přicházím a býci jsou v patách.

Ráma, král buvolů, dupl kopytem. Vody Vaingangy, kam odešel Šér Chán?

Není Ikki, aby si vyhrabal díru, ani Mao, Páv, aby vzlétl. Není Mang netopýr, aby visel v ratolestech. Malé bambusy, co o sebe třete, povězte mi, kam utekl?

Ov! Je tam. *Ahúú!* Je tam. Pod kopyty Rámy leží Chromý! Vstaň, Šér Cháne!

Vstaň a zabíjej! Zde je kořist; lámej vazy býkům!

Pssst! Spí. Nebudeme ho budit, neboť jeho síla je veliká. Luňáci slétli, aby to viděli. Černí mravenci vylezli, aby to věděli. Je zde veliké shromáždění na jeho počest.

Alalá! Nemám plátno, čím se zahalit. Luňáci uvidí, že jsem nahý. Stydím se tak předstoupit před všechny ty hosty.

Půjč mi svůj kabát, Šér Cháne. Půjč mi svůj pestrý pruhovaný kabát, ať mohu jít k Rádcovskému kameni.

Při Býku, který mě vykoupil, jsem dal slib – malý slib. Jen tvůj kabát mi chybí, abych svému slovu dostál.

Nožem, nožem, jakého užívají lidé, nožem lovce, se sehnu pro svůj dar.

Vody Vaingangy, Šér Chán mi dává svůj kabát z lásky, kterou ke mně chová. Táhni, Šedý bratře! Táhni, Akelo! Těžká je kůže Šér Chána.

Lidská smečka se zlobí. Házejí kameny a mluví dětskou řečí. Ústa mi krvácejí. Nechte mě utéct.

Nocí, horkou nocí, běžte se mnou rychle, bratři moji. Opustíme vesnická světla a půjdeme k nízkému měsíci.

Vody Vaingangy, lidská smečka mě vyhnala. Neublížil jsem jim, a přesto se mě báli. Proč?

Vlčí smečko, i ty jsi mě vyhnala. Džungle je mi zavřená a vesnické brány jsou zavřené. Proč?

Jak Mang létá mezi zvěří a ptactvem, tak já létám mezi vesnicí a džunglí. Proč?

Tančím na kůži Šér Chána, ale srdce mám těžké. Ústa mám rozťatá a zraněná kameny z vesnice, ale srdce mám lehké, neboť jsem se vrátil do džungle. Proč?

Tyto dvě věci se ve mně perou jako hadi, když se jaří. Z očí mi vytéká voda; a přesto se směji, zatímco padá. Proč?

Jsem dva Mauglí, ale kůže Šér Chána mi leží pod nohama.

Celá džungle ví, že jsem zabil Šér Chána. Hleďte – hleďte dobře, ó Vlci!

Ahaj! Mé srdce je těžké věcmi, kterým nerozumím.

Bílý tuleň

Tiše, tiše teď, maličký, noc za námi hoří,
a černá je voda, kde svítilo smaragdem všem.
Měsíc nad vlnami hledá nás v šeru:
v brázdách, co ševelí, ulož se k spánku.
Kde vlna o vlnu bije, tam poduška z pěny,
ach, znavená ploutvičko, stoč se, ztiš se.
Bouře tě nevzbudí, žralok tě nedožene,
uspí tě paže moře, co houpavě plyne.

Tulení ukolébavka

Všechno, co ti teď vypovím, se stalo před mnoha lety na místě zvaném Novastošna, čili Severovýchodní cíp, na ostrově svatého Pavla, daleko, předaleko v Beringově moři. Vyprávěl mi ten příběh Limeršin, zimní střízlík, když jeho ptačí tělíčko vítr zahnal na lanoví parníku plujícího do Japonska. Vzal jsem ho dolů do kabiny, dva dny jsem ho hřál a krmil, až byl zase schopný letu zpět na svatý Pavel. Limeršin je pravláštní ptáček, ale pravdu říkat umí.

Do Novastošny nepřijde nikdo, pokud k tomu nemá pořádný důvod, a jediní, kdo tam mají důvod pravidelně, jsou tuleni. V letních měsících se tam z chladného šedého moře vynořují po stovkách a stovkách tisíc. Novastošna má totiž nejlepší pláže pro tuleny ze všech míst na světě.

Mořský Kocour to věděl, a každé jaro, ať zrovna byl kdekoli, se pustil napříč mořem jako torpédový člun rovnou k Novastošně a strávil měsíc tím, že se se svými druhy pral o dobré místo na skalách – co nejblíže k moři. Mořský Kocour měl patnáct let, obrovský šedý tuleň

kožešináč, skoro s hřívou na plecích a s dlouhými zlými psími zuby. Když se vztyčil na předních ploutvích, čněl na čtyři stopy nad zem, a vážil – kdyby se někdo odvážil ho zvážit – skoro sedm set liber. Byl celý rozsekán jizvami po divokých bitkách, ale vždycky byl ochotný ještě k jedné další. Nakloní hlavu na stranu, jako by se bál podívat protivníkovi do očí – a pak ji vymrští jako blesk, a když se jeho velké zuby pevně zakousnou do krku toho druhého tuleně, může druhý tuleň uniknout, může-li, ale Mořský Kocour mu v tom nepomůže.

Přesto Mořský Kocour nikdy neštval poraženého – to by se příčilo Pravidlům Pláže. Chtěl jen místo u moře pro svou školku. Jenže čtyřicet nebo padesát tisíc dalších tuleňů sháněl každé jaro tutéž věc, a tak pískot, bučení, řvaní a frkání na pláži bylo něco strašného.

Z nevelkého návrší zvaného Hutchinsonův vršek bylo vidět tři a půl míle země pokryté bojujícími tuleni; i mořská hladina byla posetá hlavami tuleňů, kteří spěchali k břehu, aby se také do pranice přidali. Rvali se v příboji, rvali se v písku a rvali se na hlazených čedičových skalách školek, protože byli právě tak hloupí a nepřizpůsobiví jako lidé. Jejich samice přicházely na ostrov až koncem května nebo začátkem června, aby je nikdo neroztrhal; a mladí dvou-, tří- a čtyřletí tuleni, kteří se ještě nezabydleli, odcházeli půl míle do vnitrozemí přes řady bojovníků a hráli si v dunách v houfech a legiích, dokud nevydrbali každý jediný zelený stvol, co tam rostl. Říkalo se jim *holušiki* – mládenci – a bylo jich jen v Novastošně snad dvě až tři sta tisíc.

Mořský Kocour právě dokončil svůj čtyřicátý pátý zápas toho jara, když Matka, jeho jemná, uhlazená, laskavých očí žena, se vynořila z moře. Chytil ji za kůži za krkem, hodil ji na svůj kus pláže a nevrle řekl: „Jako obvykle pozdě. Kdes byla?"

Mořský Kocour měl ve zvyku čtyři měsíce svého pobytu na pláži nejíst nic, a tak byl obvykle špatné povahy. Matka věděla, že odpovědět by nebyla moudrost. Rozhlédla se a zacvrlikala: „Jak jsi pozorný. Vzal jsi zas naše staré místo."

„To bych prosil, abych vzal," řekl Mořský Kocour. „Jen se na mě podívej!"

Byl rozsekaný a krvácel na dvaceti místech; jedno oko měl skoro vyražené a boky rozdrásané na cáry.

„Ach, mužští, mužští!" povzdychla si Matka a ovívala se zadní ploutví. „Nemůžete být rozumní a dohodnout se o svá místa po dobrém? Vypadáš, jako bys bojoval s velrybím vrahem."

„Nedělal jsem nic jiného než se bil, od poloviny května. Pláž je letos ostudně nacpaná. Potkal jsem už nejmíň sto tuleňů z Lukannonské pláže, co si tu hledají místo. Proč nemůžou tihle zůstat tam, kam patří?"

„Často mě napadlo, že bychom byli mnohem šťastnější, kdybychom vylézali na Vydří ostrov místo tohohle přecpaného místa," řekla Matka.

„Pcha! Na Vydří ostrov chodí jen holušiki. Kdybychom tam šli, povídali by, že máme strach. Musíme dbát o zdání, drahá."

Mořský Kocour pyšně stáhl hlavu mezi tučné plece a předstíral, že si na pár minut zdřímne, ale po celou dobu zostra číhal po nějaké rvačce. Teď, když všichni tuleni i jejich ženy byli na souši, byl jejich lomoz slyšet na míle do moře nad nejhlasitějšími vichry. Nejspíš bylo na pláži přes milion tuleňů – staří tuleni, matky, drobounká mláďata a holušiki, kteří se bili, strkali, kňučeli, lezli a hráli si mezi sebou – scházeli do moře a vycházeli z něj v tlupách a plukách, leželi na každé stopě země, kam oko dohlédlo, a mlhou se po brigádách poměřovali v šarvátkách. V Novastošně je skoro vždy mlhavo, s výjimkou chvil, kdy vysvitne slunce a všechno se na okamžik rozzáří perleťově a duhově.

Kotik, Matčino mládě, se narodil uprostřed toho zmatku, celý samá hlava a plece, s bledýma vodnatě modrýma očima, jak už bývá u drobounkých tuleňátek, ale něco na jeho srsti donutilo matku, aby se na něj zblízka podívala.

„Mořský Kocoure," řekla konečně, „naše mládě bude bílé!"

„Prázdné škeble a suché chaluhy!" zafrkal Mořský Kocour. „V celém světě nikdy nebyl bílý tuleň."

„Nemůžu si pomoct," řekla Matka. „Teď bude." A tiše mu zpívala tu tichou tulení píseň, jakou všechny matky zpívají svým mláďatům:

Neplav se, dokud ti není šest týdnů stár,
nebo tě hlava stáhne a pata vylétne;
letní vichr a velrybí vrah
mláďátkům zle vedou.

Zle vedou, maličký broučku,
tak zle, jak jen zlo zná být;
však stříkej a sílí,
ty nemůžeš chybit,
dítě širého moře!

Mládě ovšem zpočátku slovům nerozumělo. Pleskalo se a lezlo matce po boku a učilo se uhýbat, když se jeho otec pral s jiným tuleněm a oba se váleli s řevem po kluzkých skalách. Matka chodila do moře, aby přinesla něco k jídlu, a mládě dostávalo nažrat jen jednou za dva dny – ale pak zase snědlo, co se do něj vešlo, a prospívalo z toho.

První, co udělal, bylo, že se odkolébal do vnitrozemí, a tam potkal desítky tisíc mláďat svého věku, a hráli si spolu jako štěňata, usínali v čistém písku a znovu si hráli. Staří ze školek si jich nevšímali, holušiki se drželi na svých místech, a mláďata měla překrásný čas her.

Když se Matka vracela ze svého hlubokomořského rybolovu, chodila rovnou na jejich hřiště a volala jako ovce na jehně a čekala, až uslyší Kotikovo zabečení. Pak vyrazila co nejpřímější čárou k němu a předními ploutvemi odkopávala mládě po mláděti napravo i nalevo. V hřišti bylo pokaždé pár stovek matek shánějících své potomstvo, takže se mláďatům ani chvíli nestýskalo. Ale, jak Kotikovi říkala Matka: „Dokud nebudeš ležet v bahnité vodě a nedostaneš prašivinu nebo si neseknu-

tí nenatřeš tvrdým pískem a dokud se nevydáš plavat, když je velké vlnobití, tady se ti nic nestane."

Malí tuleni plavat neumějí o nic víc než malé děti, ale dokud se nenaučí, mají smutek. Když Kotik poprvé sešel do moře, vlna ho strhla za jeho dosah; velká hlava se mu potopila a malé zadní ploutvičky vyletěly do výšky přesně tak, jak mu matka v písni říkala, a kdyby ho další vlna nehodila zpátky, byl by se utopil.

Potom se naučil ležet v mořské tůni a nechat se vlnami jen pokrývat a nadnášet, zatímco se tloukl ploutvemi, ale pořád dával pozor na velké vlny, které by mu mohly ublížit. Dva týdny se učil používat ploutve; celou tu dobu se potácel sem a tam z vody a do vody, kašlal a funěl, vylézal na pláž a usínal pak krátkým zdřímnutím na písku, pak se zase vracel, dokud konečně nezjistil, že opravdu patří vodě.

To si asi dokážeš představit, co pak se svými druhy zažíval, když se potápěli pod vlnami, nebo se vezli na hřebenu příboje a přistávali se žbluňknutím a prsknutím, jak se velká vlna hnala daleko po pláži; nebo když se stavěli na ocas a drbali si hlavu po vzoru starých, nebo si hráli na „krále hradu" na kluzkých, chaluhami porostlých skalách, které sotva vyčnívaly z příboje. Co chvíli zahlédl tenkou ploutev jako velkou žraločí ploutev, jak se vznáší blízko břehu, a věděl, že je to velrybí vrah, který žere mladé tuleně, kdykoli je dokáže chytit; a Kotik vyrazil k pláži jako šíp, a ploutev se pomalu zase vzdalovala, jako by nic nehledala.

Koncem října začali tuleni opouštět svatý Pavel do hlubokého moře, po rodinách a kmenech, a nebylo už žádných bitek o školky, a holušiki si hráli, kde se jim zachtělo. „Příští rok," říkala Matka Kotikovi, „budeš holušikem; letos ses ale musel naučit chytat ryby."

Vyrazili spolu přes Tichý oceán, a Matka Kotika učila, jak se spí na zádech s ploutvemi složenými u boků a s nosíkem těsně nad hladinou. Žádná kolébka není tak pohodlná jako dlouhé houpavé vlnobití Tichého oceánu. Když Kotik ucítil, že ho celá kůže brní, Matka mu řekla, že

se učí „citu vody" a že brnivé, píchavé pocity znamenají, že se blíží špatné počasí, a že musí plavat ze všech sil a dostat se pryč.

„Za chvíli," řekla, „budeš sám vědět, kam se plavat. Zatím ale budeme sledovat Mořské Čuně, Delfína, protože ten je moudrý." Hejno delfínů se potápělo a prodíralo vodou, a malý Kotik je následoval, jak jen rychle mohl. „Jak víš, kam máš jít?" supěl. Vůdce hejna zakoulel bílým okem a potopil se. „Ocas mě brní, mladý," řekl. „To znamená, že za mnou je vichr. Pojď! Když jsi na jih od Lepkavé vody" – mínil Rovník – „a brní tě ocas, je to vichr před tebou a musíš se dát na sever. Pojď! Voda tu smrdí."

Byla to jedna z mnoha a mnoha věcí, které se Kotik učil, a učil se neustále. Matka ho učila, jak sledovat tresku a platýse podél podmořských lavic a vytahovat tuponose z díry mezi řasami; jak oblétat vraky ležící sto sáhů pod vodou a prolétnout jedním oknem a vylétnout druhým jako kulka, zatímco ryby prchají; jak tančit na hřebenech vln, když blesky brázdí nebe, a zdvořile zamávat ploutví k pahýlovitě ocaslému Albatrosovi a Fregatce, když plují po větru; jak vyskočit tři nebo čtyři stopy čistě nad vodu jako delfín, s ploutvemi u boků a s ocasem ohnutým do oblouku; jak nechávat létající ryby na pokoji, protože jsou samá kost; jak při plné rychlosti deset sáhů hluboko vybrat tresce lopatku, a nikdy nezastavovat a nedívat se na loď nebo parník, obzvlášť ne na veslici. Na konci šesti měsíců nebylo o hlubokomořském rybolovu nic, co by Kotik nevěděl. A po celou tu dobu se nedotkl ploutví suché země.

Jednoho dne však, když ležel napůl spící v teplé vodě kdesi u ostrova Juana Fernándeze, cítil se celý mdlý a líný – jako to cítí lidé, když jim jaro vleze do nohou – a vzpomněl si na dobré pevné pláže Novastošny sedm tisíc mil daleko, na hry svých druhů, na vůni chaluh, na tulení řev a na bitky. V tu chvíli se otočil k severu, plaval ustavičně, a cestou potkával spousty svých druhů, všech mířících tamtéž, a ti volali: „Pozdrav tě, Kotiku! Letos jsme všichni holušiki, a v příboji u Lu-

kannonu si můžeme zatančit Ohnivý tanec a hrát si v nové trávě. Ale kdes vzal tenhle kabát?"

Kotikova srst byla teď skoro ryze bílá, a ačkoli byl na ni velmi hrdý, řekl jenom: „Rychle plavte! Kosti mě bolí po souši." A tak všichni dorazili k plážím, kde se narodili, a slyšeli staré tuleně, své otce, jak se perou v houpající se mlze.

Té noci Kotik tančil Ohnivý tanec s jednoročky. Moře je v letních nocích celou cestou od Novastošny k Lukannonu plné ohně, a každý tuleň za sebou nechává brázdu jako hořící olej a při skoku šlehavý záblesk, a vlny se rozbíjejí ve velkých fosforeskujících pruzích a vírech. Pak šli do vnitrozemí na místa holušiků a váleli se nahoru a dolů v nové divoké pšenici a vyprávěli si, co prožili na moři. Hovořili o Tichém oceánu, jako kluci hovoří o lese, kde sbírali oříšky, a kdyby jim byl někdo rozuměl, mohl si z toho udělat takovou mapu toho oceánu, jaká ještě nikdy nebyla. Tří- a čtyřletí holušiki slézali z Hutchinsonova vršku a křičeli: „Z cesty, mladí! Moře je hluboké a vy ještě nevíte, co všechno v něm je. Počkejte, až obeplujete mys. Hej ty, jednoročku, kdes vzal ten bílý kabát?"

„Nevzal jsem ho," řekl Kotik. „Narostl mi." A právě když se chystal převalit toho mluvku, dva černovlasí muži s plochými rudými tvářemi vyšli zpoza duny, a Kotik, který ještě nikdy neviděl člověka, zakašlal a sklonil hlavu. Holušiki se jen o pár yardů poodtáhli a seděli a hloupě zírali. Ti muži nebyli nikdo jiný než Kerik Buterin, náčelník lovců tuleňů na ostrově, a Patalamon, jeho syn. Pocházeli z vesničky, co nebyla ani půl míle od mořských školek, a rozhodovali, které tuleně zaženou do zabijáckých ohrad – protože tuleně hnali jako ovce – aby z nich později byly tulení kazajky.

„Hej!" řekl Patalamon. „Podívej! Bílý tuleň!"

Kerik Buterin zbělal pod sazemi a olejem, protože byl Aleut, a Aleuti nejsou čistý lid. Pak začal mumlat modlitbu. „Nedotýkej se ho, Pata-

lamone. Bílý tuleň se neurodil, co jsem já na světě. Snad to je duch starého Zacharofa. Vloni se za velké vichřice ztratil."

„Já k němu nejdu," řekl Patalamon. „Nosí smůlu. Opravdu si myslíš, že se vrátil starý Zacharof? Dlužím mu za pár raccích vajec."

„Nedívej se na něj," řekl Kerik. „Odvracej tamhleten houf čtyřletých. Chlapi mají dnes stáhnout dvě stě, ale je začátek sezony a jsou v tom noví. Sto stačí. Honem!"

Patalamon zachrastil párem tulení lopatek před houfem holušiků a ti se zastavili jako přibití, oddechující a frkající. Pak přistoupil blíž a tuleni se dali do pohybu, a Kerik je naváděl do vnitrozemí; vůbec se nepokoušeli vrátit ke svým druhům. Statisíce tuleňů je viděly odejít, ale hrály si dál. Jediný Kotik se vyptával, a nikdo z jeho druhů mu nedovedl nic povědět, než že lidé vždycky takhle tuleně hnali, šest týdnů nebo dva měsíce v roce.

„Půjdu za nimi," řekl, a oči mu div nevyskočily z hlavy, jak se vlekl za průvodem.

„Bílý tuleň jde za námi," zvolal Patalamon. „To je poprvé, co tuleň přišel na zabíjecí místo sám."

„Pst! Nedívej se za sebe," řekl Kerik. „Je to Zacharofův duch! Musím o tom promluvit s knězem."

Zabíjecí místa byla půl míle daleko, ale ta cesta trvala hodinu, protože Kerik věděl, že kdyby tuleni šli příliš rychle, zahřáli by se a při stahování by jim srst vycházela ve flecích. Šli tedy velmi pomalu, kolem Hrdla mořských lvů, kolem Websterova domu, až došli ke Solnici, hned za dohledem tuleňů na pláži. Kotik supěl za nimi a divil se. Myslel si, že je na konci světa, ale řev tuleních školek za ním zněl silně jako řev vlaku v tunelu. Pak si Kerik sedl na mech, vytáhl těžké cínové hodinky a nechal houf půl hodiny vychladnout, a Kotik slyšel, jak z okraje jeho čepice odkapává mlžná rosa. Potom přišlo deset dvanáct mužů, každý s železem pobitým kyjem tři nebo čtyři stopy dlouhým, a Kerik ukazoval jednoho či dva z houfu, kteří byli pokousaní od dru-

hů nebo příliš uhřátí, a muži je svými těžkými botami z mroží kůže z krku odkopávali stranou. Pak Kerik řekl: „Pusťte je!" – a muži začali tuleně mlátit po hlavách, jak nejrychleji dovedli.

O deset minut později už Kotik své druhy nepoznával – jejich kůže byly od nosu až k zadním ploutvím servány, odervány a hozeny na jednu hromadu na zem. Kotikovi to stačilo. Otočil se a tryskem se hnal zpátky (tuleň umí na krátkou chvíli tryskem) k moři; jeho malý nový knír se mu ježil hrůzou. U Hrdla mořských lvů, kde velcí mořští lvi sedí na okraji příboje, se po ploutvích přes hlavu vrhl do chladné vody a houpal se tam, lapaje po dechu v zoufalství. „Co je?" řekl drsně jeden mořský lev, protože mořští lvi se obvykle drží sami pro sebe.

„*Skučnije! Očeň skučnije!*" („Je mi smutno, moc smutno!") řekl Kotik. „Zabíjejí všechny holušiky na všech plážích!"

Mořský lev otočil hlavu k břehu. „Hloupost!" řekl. „Tvoji přátelé dělají hluk jako obyčejně. Musel jsi vidět, jak starý Kerik vyřizuje houf. To dělá už třicet let."

„Je to hrozné," řekl Kotik, couvaje ve vodě, když se přes něj převalila vlna, a vyrovnával se šroubovým pohybem ploutví, který ho zastavil tři palce od ostrého skalního hrotu.

„Pěkně vedeno na jednoročka!" řekl Mořský lev, který dobré plavání uměl ocenit. „Je to asi strašné, podle toho, jak se na to díváš, ale když vy tuleni se sem budete rok co rok vracet, lidé se to samozřejmě dozvědí, a dokud nenajdete ostrov, kam lidé nikdy nechodí, budou vás vždycky hnát."

„Není nějaký takový ostrov?" začal Kotik.

„Sledoval jsem *poltusy* – platýse – dvacet let, a nemohu říct, že bych ho už našel. Ale podívej – zdá se, že máš slabost pro rozhovor s moudřejšími od sebe – zajeď na Mroží ostrůvek a popovídej si s Mořským Vičem. Něco by mohl vědět. A takhle neodplouvej. Je to šest mil, a kdybych byl tebou, nejdřív bych vylezl na břeh a prospal se, maličký."

Kotik usoudil, že je to dobrá rada, a tak doplaval na svou pláž, vylezl na břeh a půl hodiny spal; škubal přitom celým tělem, jak tuleni ve spánku dělají. Pak zamířil přímou cestou k Mrožímu ostrůvku, k nízkému plochému útesu skal skoro přesně na severovýchod od Novastošny, samé římsy a skály a hnízda racků, kde se chovají mroži sami pro sebe.

Přistál těsně u starého Mořského Viče – velkého, nehezkého, nafouklého, pupínkatého, tlustokrkého, dlouhoklého mrože Severního Tichomoří, který nemá žádné způsoby s výjimkou doby, kdy spí – a ten právě spal, se zadními ploutvemi napůl v příboji a napůl venku.

„Vzbuď se!" zaštěkal Kotik, protože racci dělali strašný hluk.

„Hah! Ho! Hmf! Co je?" řekl Mořský Vič, a ťal klem svého souseda, až toho probudil, a soused ťal dalšího, a tak pořád, až všichni byli vzhůru a zírali na všechny strany kromě té správné.

„Hej! To jsem já," řekl Kotik, jak se houpal v příboji a vypadal jako malý bílý slimák.

„Nu! Ať – mě – stáhnou!" řekl Mořský Vič, a všichni se podívali na Kotika, jak si asi představíš, že by se klub ospalých starých pánů podíval na malého chlapce. Kotik ale v tu chvíli nestál o další řeči o stahování; viděl toho už dost. A tak zavolal: „Není nějaké místo, kam by tuleni mohli jít a kam lidé nikdy nechodí?"

„Jdi a najdi si ho," řekl Mořský Vič a zavřel oči. „Běž pryč. My tu máme práci."

Kotik udělal svůj delfíní skok do vzduchu a zakřičel ze všech sil: „Žroute škeblí! Žroute škeblí!" Věděl totiž, že Mořský Vič za celý život nechytil rybu, ale pořád jen rýpal po škeblích a chaluhách – ačkoli se tvářil jako velmi strašlivá osoba. Přirozeně Čikové a Guverušky a Epatky – racci purpuroví, racci tříprstí a papuchalkové, kteří pořád jen vyhlížejí příležitost být drzí – ten pokřik převzali, a – jak mi Limeršin vyprávěl – skoro pět minut nebylo na Mrožím ostrůvku slyšet ani výstřel z pušky. Celé osazenstvo křičelo a pokřikovalo: „Žroute

škeblí! *Starík! Starík!*" – a Mořský Vič se válel ze strany na stranu, chrochtal a chrchlal.

„Teď to řekneš?" ptal se Kotik, úplně bez dechu.

„Jdi a zeptej se Mořské Krávy," řekl Mořský Vič. „Jestli ještě žije, bude ti umět povědět."

„Jak Mořskou Krávu poznám, až ji potkám?" zeptal se Kotik, odráže se.

„Je to jediné, co je v moři ještě ohyzdnější než Mořský Vič," zavřískal purpurový racek, krouže Mořskému Viči pod nosem. „Ohyzdnější a s ještě horšími způsoby! *Starík!*"

Kotik plaval zpátky do Novastošny a nechal racky vřískat. Tam zjistil, že nikdo s ním nesoucítí v jeho pokusu najít tiché místo pro tuleně. Řekli mu, že lidé holušiky vždycky hnali – patří to k dennímu dílu – a že když se mu ošklivé věci nelíbí, neměl na zabíjecí místa chodit. Jenže žádný z ostatních tuleňů to zabíjení neviděl, a v tom byl mezi ním a jeho druhy rozdíl. A ke všemu Kotik byl bílý tuleň.

„Co musíš udělat," řekl starý Mořský Kocour, když si vyslechl synova dobrodružství, „je vyrůst a stát se velkým tuleněm jako tvůj otec a mít svou školku na pláži – pak tě nechají na pokoji. Za dalších pět let bys měl být schopen o sebe se bít." I jemná Matka řekla: „Zabíjení nikdy nezastavíš. Jdi si hrát do moře, Kotiku." A Kotik odešel a zatančil Ohnivý tanec s velmi těžkým srdečkem.

Toho podzimu opustil pláž hned, jak jen mohl, a vydal se sám, protože mu v té kulaté hlavě vrtala jedna myšlenka. Chtěl najít Mořskou Krávu, pokud ovšem taková v moři vůbec je, a chtěl najít tichý ostrov s dobrými pevnými plážemi, kde by tuleni mohli žít a kam by na ně lidé nemohli. A tak zkoumal a zkoumal sám od severu až k jihu Tichého oceánu a plaval i tři sta mil za jeden den a jednu noc. Prošel víc dobrodružstvími, než se dá vypovědět, a jen tak tak unikl Žraloku Obrovskému a Žraloku Skvrnitému a Kladivounovi, a potkal všechny nespolehlivé lotry, co se potulují po mořích, i ty těžké zdvořilé ryby,

i šarlatově skvrnité hřebenatky, které jsou po stovky let ukotveny na jednom místě a jsou na to nesmírně pyšné; ale Mořskou Krávu nepotkal nikdy a ostrov, který by mu vyhovoval, nenašel.

Pokud byla pláž dobrá a pevná, se stráňkou pro tulení hry, vždycky byl na obzoru kouř velrybářské lodi, co vyvařovala tuk, a Kotik věděl, co to znamená. Nebo bylo vidět, že tuleni ostrov kdysi navštěvovali a byli vyhlazeni, a Kotik věděl, že kam lidé jednou přišli, přijdou znovu.

Dal se do řeči se starým pahýlovitě ocaslým albatrosem, který mu řekl, že Kerguelské ostrovy jsou tím pravým místem pro klid a mír – a když tam Kotik zajel, málem ho rozdrtily zlotřilé černé útesy v silné vichřici s plískanicí, blesky a hromy. Když se přesto z větru vymotal, viděl, že i tam kdysi byla tulení školka. A tak to bylo na všech ostatních ostrovech, které navštívil.

Limeršin mi dal dlouhý jejich seznam, a říkal, že Kotik strávil pět sezon průzkumem, se čtyřměsíčním odpočinkem každý rok v Novastošně, kdy si z něj holušiki a z jeho pohádkových ostrovů dělali legraci. Jel na Galapágy, odporné suché místo na Rovníku, kde se málem upekl; jel na Jižní Georgii, na Orkneje, na Smaragdový ostrov, na Malý Slavičí ostrov, na Goughův ostrov, na Bouvetův ostrov, na Crossetské ostrovy, a dokonce na skvrnku ostrůvku jižně od mysu Dobré naděje. Ale všude mu Lid moře říkal totéž. Tuleni kdysi na tyto ostrovy přišli, ale lidé je všechny vybili. I když plaval tisíce mil mimo Tichomoří a dostal se k místu zvanému Cape Corrientes (to bylo, když se vracel z Goughova ostrova), našel pár stovek prašivých tuleňů na skále, a ti mu řekli, že i tam lidé přicházejí.

To ho málem zlomilo, a tak zamířil kolem mysu Horn zpátky ke svým plážím; a po cestě na sever vylezl na ostrov plný zelených stromů, kde potkal velmi, velmi starého tuleně, který umíral, a Kotik mu nachytal ryby a všechen svůj zármutek mu vylil. „Teď," řekl Kotik, „se

vracím do Novastošny, a jestli mě poženou s holušiky do zabijáckých ohrad, bude mi to jedno."

Starý tuleň řekl: „Zkus to ještě jednou. Jsem poslední ze Ztracené Pastviny Masafuery, a v dobách, kdy nás lidé zabíjeli po sto tisících, běhala po plážích pověst, že jednou přijde ze severu bílý tuleň a dovede tulení lid na tiché místo. Jsem starý a toho dne se nedožiji, ale jiní ano. Zkus to ještě jednou."

A Kotik si zkroutil knír (byla to krása) a řekl: „Jsem jediný bílý tuleň, který se kdy na plážích narodil, a jsem jediný tuleň, černý nebo bílý, kterého vůbec napadlo hledat nové ostrovy."

To ho ohromně povzbudilo; a když se tomu létu vrátil do Novastošny, Matka ho prosila, aby se oženil a usadil, protože už nebyl holušik, ale plně vzrostlý mořský kocour, s kudrnatou bílou hřívou na plecích, těžký, veliký a divoký jako jeho otec. „Dej mi ještě jednu sezonu," řekl. „Pamatuj, Matko, že nejdál na břeh dojde vždycky sedmá vlna."

Shodou okolností byla tam ještě jedna tulenice, která si myslela, že si odloží sňatek do příštího roku, a Kotik s ní tančil Ohnivý tanec po celé Lukannonské pláži tu noc, než se vydal na svůj poslední průzkum. Tentokrát šel na západ, protože padl na stopu velkého hejna platýse, a potřeboval nejmíň sto liber ryb denně, aby se udržel v dobrém stavu. Hnal se za nimi, dokud nebyl unaven, a pak se stočil a usnul v brázdách dlouhého vlnobití, které bije na Měděný ostrov. Pobřeží znal dokonale, a tak když kolem půlnoci ucítil, že jemně narazil na porost chaluh, řekl: „Hm, dnes v noci jde silný proud," a převaluje se pod vodou pomalu otevřel oči a protáhl se. Pak vyskočil jako kočka, protože v mělké vodě viděl ohromné bytosti, které tam ryly čenichy a okusovaly těžké třásně chaluh.

„Při velkých vlnách Magalhãesových!" řekl pod knírem. „Kdo v Hlubokém moři jsou tihle lidé?"

Nebyli to žádný mrož, žádný mořský lev, tuleň, medvěd, velryba, žralok, ryba, chobotnice ani hřebenatka, jakého Kotik kdy viděl. Byli

dvacet až třicet stop dlouzí, neměli zadní ploutve, ale lopatkovitý ocas, který vypadal, jako by byl vyřezán z mokré kůže. Jejich hlavy byly to nejpitomější, co kdy spatříš, a oni se v hluboké vodě vyvažovali na koncích ocasů, když zrovna nespásali, a slavnostně se jeden druhému klaněli a mávali předními ploutvemi jako tlustý muž rukou.

„Hm!" řekl Kotik. „Dobrý lov, pánové?" Velké bytosti odpověděly úklonou a máváním ploutví jako Žabí Lokaj. Když se zase pustily do pastvy, Kotik uviděl, že jejich horní pysk je rozštěpený na dva kusy, které od sebe dovedly oddálit o celou stopu a zase sevřít s kterýmkoli vrchovatým košem chaluh mezi štěrbinami. Nacpaly si tu věc do úst a slavnostně žvýkaly.

„Čuncavý způsob krmení," řekl Kotik. Opět se poklonily, a Kotik začínal ztrácet trpělivost. „Dobrá," řekl. „Jestli už náhodou máte v přední ploutvi ten kloub navíc, nemusíte se jím tak honosit. Vidím, že se kloníte spanile, ale rád bych znal vaše jména." Rozštěpené pysky se pohnuly a zacukaly; skelně zelené oči zíraly, ale nepromluvily.

„Nu," řekl Kotik. „Jste jediní tvorové, které jsem v životě potkal a kteří jsou ještě ohyzdnější než Mořský Vič – a s ještě horšími způsoby."

Pak si bleskem vzpomněl, co na něj vykřikoval purpurový racek, když byl malý jednoroček na Mrožím ostrůvku, a převrátil se ve vodě naznak, protože poznal, že konečně našel Mořskou Krávu.

Mořské krávy dál šlupaly, pásly se a chroustaly v chaluhách, a Kotik se jich vyptával ve všech řečech, které si za svých cest nasbíral; a Lid moře mluví skoro tolika řečmi jako lidé. Jenže mořské krávy neodpověděly, protože Mořská Kráva mluvit neumí. Má v krku jen šest kostí tam, kde by měla mít sedm, a říká se v moři, že jí to brání, aby mluvila i s vlastními druhy. Ale, jak víš, má v přední ploutvi kloub navíc, a tak máváním nahoru, dolů a kolem dělá cosi na způsob neohrabané telegrafní abecedy.

Když se rozednilo, Kotikova hříva stála na krku a trpělivost ho opustila, jako prchnou mrtví krabi. Pak začala Mořská Kráva putovat velmi pomalu k severu, chvílemi zastavovala a konala směšné úklonkové porady, a Kotik je následoval a říkal si: „Lidé, co jsou takoví pitomci jako tihle, by byli dávno zabiti, kdyby si nenašli nějaký bezpečný ostrov. A co stačí Mořské Krávě, stačí i Mořskému Kocouru. Jen aby si pospíšili."

Byla to únavná práce pro Kotika. Stádo neurazilo víc než čtyřicet nebo padesát mil za den, v noci se zastavovalo k pastvě a drželo se celou dobu blízko břehu; a Kotik je obeplouval, přeplouval i podplouval, ale popohnat je nedokázal ani o půl míle. Jak putovaly dál na sever, konaly si každých pár hodin úklonkovou poradu, a Kotik si netrpělivostí málem ukusoval knír, dokud nespatřil, že se drží teplého mořského proudu – a pak jim projevil víc úcty.

Jedné noci se potopily světélkující vodou – klesly jako kameny – a poprvé, co je poznal, začaly plavat rychle. Kotik se za nimi hnal, a to tempo ho udivilo, neboť si nikdy nepředstavoval, že by Mořská Kráva byla vůbec plavec. Mířily k útesu u břehu – útesu, který spadal přímo do hluboké vody – a vnořily se do temného otvoru u jeho paty, dvacet sáhů pod hladinou. Byla to dlouhá, předlouhá cesta pod vodou, a Kotik toužil po čerstvém vzduchu dřív, než se dostal z tmavého tunelu, kterým ho vedly.

„Má paruko!" řekl, když se lapaje a oddechuje vynořil v otevřené vodě na druhém konci. „Byl to dlouhý ponor, ale stál za to."

Mořské krávy se rozdělily a líně se popásaly podél okrajů těch nejkrásnějších pláží, jaké Kotik kdy viděl. Byly tam dlouhé úseky hlazené skály táhnoucí se celé míle, přímo stvořené pro tulení školky, a za nimi hřiště tvrdého písku, mírně stoupající do vnitrozemí, a byla tam pevná vlnobití, v nichž mohli tuleni tančit, a vysoká tráva k válení, a duny, do nichž se dalo šplhat nahoru a dolů, a ze všeho nejlepší –

Kotik věděl z cítění vody, které pravého mořského kocoura nikdy neklame, že sem nikdy nevkročil člověk.

První, co udělal, bylo, že se ujistil, že je tam dobrý rybolov, a pak proplaval podél pláží a spočítal rozkošné nízké písečné ostrůvky napůl ukryté v krásné valící se mlze. Severně, směrem k moři, se táhla řada mělčin a lavic a skalisek, které by nikdy nedovolily lodi přiblížit se k pláži blíž než na šest mil, a mezi ostrůvky a pevninou se táhl pruh hluboké vody, který sahal až k svislým útesům – a kdesi pod útesy byla ta ústa tunelu.

„Je to Novastošna, ale desetkrát lepší," řekl Kotik. „Mořská Kráva musí být moudřejší, než jsem si myslel. Lidé po těch útesech nesejdou, i kdyby tu nějací byli, a ty mělčiny k moři by loď rozbily na třísky. Jestli je v moři nějaké místo bezpečné, pak je to tady."

Myšlenky se mu rozběhly k tulenici, kterou nechal doma, a ačkoli pospíchal zpátky do Novastošny, nový kraj důkladně prozkoumal, aby na všechny otázky dovedl odpovědět.

Pak se potopil a ujistil se o ústí tunelu, a tryskem se vydal zpátky k jihu. Nikdo než mořská kráva nebo tuleň by si nebyl pomyslel, že by takové místo mohlo existovat – a když se Kotik ohlédl na útesy, sotva uvěřil, že pod nimi byl.

Trvalo mu šest dní, než se dostal domů, i když neplaval pomalu; a když vylezl na břeh těsně nad Hrdlem mořských lvů, prvním, koho potkal, byla tulenice, která na něho čekala – a ta mu z očí poznala, že svůj ostrov konečně našel.

Jenže holušiki a Mořský Kocour, jeho otec, i všichni ostatní tuleni se mu vysmáli, když jim pověděl, co objevil, a mladý tuleň asi jeho věku řekl: „To je sice všechno hezké, Kotiku, ale nemůžeš přijít neznámo odkud a takhle nás odsud vypoklonkovat. Vzpomeň si, že my jsme se o své školky prali, a to ty jsi nikdy neudělal. Volil jsi raději toulky po moři."

Ostatní tuleni se tomu zasmáli a mladý tuleň začal kroutit hlavou ze strany na stranu. Právě se toho roku oženil a dělal kolem toho velké okolky.

„Nemám žádnou školku, o kterou bych se měl bít," řekl Kotik. „Chci jen vám všem ukázat místo, kde budete v bezpečí. K čemu je dobrý boj?"

„Ach, jestli to zkoušíš zapřít, pak už vážně nemám co dodat," řekl mladý tuleň s ošklivým zasmáním.

„Půjdeš se mnou, když vyhraji?" řekl Kotik. A oko se mu rozsvítilo zeleně, protože měl veliký vztek, že se vůbec musí bít.

„Dobrá," řekl mladý tuleň ledabyle. „Když vyhraješ, půjdu."

Neměl čas si to rozmyslet, protože Kotikova hlava vyletěla kupředu a zuby se zabořily do tučného krku mladého tuleně. Pak se zahnul na záď a strhl protivníka po pláži, zatřásl jím a svalil ho. Potom Kotik zařval na tuleně: „Pět sezon jsem pro vás dělal, co jsem mohl. Našel jsem vám ostrov, kde budete v bezpečí – ale dokud vám hlavy neutrhnou z těch hloupých krků, neuvěříte. Teď vás naučím. Mějte se na pozoru!"

Limeršin mi povídal, že nikdy ve svém životě – a Limeršin vidí každoročně deset tisíc velkých tuleňů v bitvě – nikdy ve svém krátkém životě neviděl něco takového jako Kotikův útok do školek. Vrhl se na největšího mořského kocoura, kterého našel, chytl ho za hrdlo, dusil ho, mlátil s ním a bušil, dokud ten pod ním nezaskučel o milost, a pak ho odhodil stranou a napadl dalšího. Víš, Kotik se nikdy čtyři měsíce nepostil jako velcí tuleni každoročně, a jeho hlubokomořské plavby ho udržovaly ve skvělé kondici, a především – nikdy předtím se nepral. Kudrnatá bílá hříva mu stála vzteky, oči mu plály, velké psí zuby se mu leskly, a nádherně vypadal. Starý Mořský Kocour, jeho otec, viděl, jak se kolem něho prohnal, válí šedivělé staré tuleně, jako by to byli platýsové, a převrací mladé mládence na všechny strany; a Mořský Kocour zařval a vykřikl: „Je to sice blázen, ale je nejlepší zápasník na plážích! Netahej se se svým otcem, synu! Jsem s tebou!"

Kotik v odpověď zařval, a starý Mořský Kocour se vkolébal do boje, s knírem naježeným, oddychujíc jako lokomotiva, zatímco Matka a tulenice, se kterou se měl Kotik oženit, se krčily opodál a obdivovaly své muže. Byla to nádherná bitka, neboť ti dva se bili tak dlouho, dokud se našel takový tuleň, který se odvážil zvednout hlavu, a když už nebyl, slavnostně se procházeli nahoru a dolů po pláži bok po boku a řvali.

V noci, právě když polární záře blikala a šlehala mlhou, Kotik vylezl na holou skálu a shlížel dolů na rozmetané školky a potrhané a krvácející tuleně. „Teď," řekl, „jsem vám dal lekci."

„Má paruko!" povzdechl si starý Mořský Kocour, ztuhle se zdvihaje, protože byl strašně potlučen. „Ani velrybí vrah by je nerozsekal hůř. Synu, jsem na tebe hrdý, a ještě ti povím, že půjdu s tebou na tvůj ostrov – jestli takové místo opravdu je."

„Slyšte, vy tučná mořská prasata. Kdo půjde se mnou k tunelu Mořské Krávy? Odpovězte, nebo vám dám další lekci," řval Kotik.

Po plážích se táhlo mumlání jako šumění přílivu. „Půjdeme," řekly tisíce unavených hlasů. „Budeme následovat Kotika, Bílého tuleně."

Pak Kotik sklonil hlavu mezi plece a hrdě zavřel oči. Už nebyl bílý tuleň, ale rudý od hlavy k ocasu. Přesto by pohrdl tím, aby se na kteroukoli ze svých ran podíval nebo se jí dotkl.

O týden později se on a jeho vojsko (skoro deset tisíc holušiků a starých tuleňů) odebrali na sever k tunelu Mořské Krávy; Kotik je vedl, a tuleni, kteří zůstali v Novastošně, je nazývali hlupáky. Ale příští jaro, když se všichni sešli u lovišť Tichého oceánu, Kotikovi tuleni vyprávěli o nových plážích za tunelem Mořské Krávy tak báječné povídky, že víc a víc tuleňů opouštělo Novastošnu. Samozřejmě se to nestalo všechno najednou, protože tuleni nejsou příliš chytří a potřebují dlouhou dobu, aby se věci v hlavě převrátily; ale rok za rokem víc tuleňů odcházelo z Novastošny i z Lukannonu i z ostatních školek na klidné, chráněné pláže, kde Kotik sedí po celé léto, rok za rokem větší

a tučnější a silnější, zatímco holušiki si kolem něho hrají – v tom moři, kam nikdy nevkročí člověk.

Lukannon

Toto je velká hlubokomořská píseň, kterou zpívají všichni tuleni ze svatého Pavla, když se v létě vracejí ke svým plážím. Je to taková smutná tulení národní hymna.

Potkal jsem druhy ráno (a ach, jak jsem už stár!),
kde na římsách se valil ten letní vlnobijar;
slyšel jsem jejich sbory, co příboj přehlušil –
břehy Lukannonu, dva miliony hlasů znějí ztiš.

Píseň o dobrých místech u solných lagun,
píseň o táhnoucích plucích, jak sunou se z dun,
píseň o půlnočních tancích, co moře v plamen vprýští –
břehy Lukannonu – dokud lovci se nepřiblíží!

Potkal jsem druhy ráno (už nikdy se nespatřím!);
přišli a odešli v legiích, co stmívaly břehům lem.
A po pěně dálek, kam až hlas dosahuje,
jsme na břeh je volali, zpěvem je nahoru zvem.

Břehy Lukannonu – zimní pšenice stvol,
mokré kadeře lišejníku a mořská mlha všude kol!
Plošiny našich her, hlazené a lesklé pěnou!
Břehy Lukannonu – domov, kde jsme se zrodili všemi!

Potkal jsem druhy ráno, zlomený, rozprchlý sbor.
Lidé nás střílí ve vodě, na souši drtí nás v mor;
ženou nás do Solnice jak hloupé krotké ovce,
a přesto zpíváme Lukannon – před časem lovce.

Zakrúž, zakrúž na jih; ó Guverušo, leť!
A místodržícím hlubin pověz, jaký je náš svět;
dřív než jak prázdný žraločí vejce, co příboj do písku vmetl,
budou břehy Lukannonu bez svých synů v tichu zpuštěném.

Rikki-Tikki-Tavi

U díry, kudy do tmy skryl se,
Rudooký na Vrásčitou šeptem ozval se.
Slyš, co tiše šeptá Rudooký zas:
„Nagu, pojď a zatanči si se smrtí!"

Oko v oko, hlava proti hlavě,
(*Drž ten takt, ty Nagu.*)
Teprv skončí to, až padne jeden z nás,
(*Jak si přeješ, Nagu.*)
Výpad za výpad a tah za tahem –
(*Prchni, skryj se, Nagu.*)
Ha! Smrt v kápi minula tě mávem!
(*Běda tobě, Nagu!*)

Toto je příběh velké války, kterou Rikki-Tikki-Tavi svedl zcela sám v koupelnách velkého bungalovu v segowleeském kantonu. Pomáhal mu Darzí, pěvec a krejčík, a Čučundra, krysa pižmová, která nikdy nevběhne doprostřed podlahy, ale pořád se plíží podél stěny, mu radila; ale skutečný boj svedl Rikki-Tikki sám.

Byl to promyka, srstí a ocasem spíš jako kočička, ale hlavou a způsoby úplně jako lasička. Oči a špičku neklidného nosu měl růžové. Mohl se poškrábat, kde se mu zlíbilo, kteroukoli nohou, přední či zadní, kterou si zrovna vybral. Dokázal si naježit ocas, až vypadal jako kartáč na láhve, a jeho válečný pokřik, když se mihnul vysokou trávou, zněl: „Rikk-tikk-tikki-tikki-tčk!"

Jednoho dne ho velká letní povodeň vyplavila z nory, kde žil s otcem a matkou, a hnala ho, kopajícího a prskajícího, dolů po příkopu u ces-

ty. Zahlédl plovoucí chomáč trávy a držel se ho, dokud neztratil smysly. Když se probral, ležel v pálícím slunci uprostřed zahradní pěšiny, pořádně zcuchaný, a malý chlapec říkal: „Hele, mrtvý promyka. Pojďme mu udělat pohřeb."

„Ne," řekla jeho matka, „vezmeme ho dovnitř a osušíme. Možná není doopravdy mrtvý."

Odnesli ho do domu, kde ho velký muž vzal mezi palec a ukazováček a prohlásil, že není mrtvý, jen napůl utopený. Zabalili ho tedy do vaty, zahřáli nad malým ohněm – a on otevřel oči a kýchl.

„Tak," řekl velký muž (byl to Angličan, který se zrovna nastěhoval do bungalovu), „nelekejte ho a uvidíme, co udělá."

Vylekat promyku je ta nejtěžší věc na světě, protože je zevnitř od čenichu po ocas pohlcený zvědavostí. Heslem celého promykovského rodu je „Běž a zjisti," a Rikki-Tikki byl pravý promyka. Podíval se na vatu, usoudil, že se nedá jíst, oběhl stůl, posadil se, dal si do pořádku kožich, poškrábal se a skočil chlapečkovi na rameno.

„Neboj se, Teddy," řekl otec. „Takhle si dělá přátele."

„Au! Lechtá mě pod bradou," řekl Teddy.

Rikki-Tikki nahlédl mezi chlapcův límec a krk, očichal mu ucho, slezl na zem a usedl si tam, kde si mnul nos.

„Prokrindapána," řekla Teddyho matka, „a to má být divoké zvíře! Nejspíš je tak krotký, protože jsme na něj byli hodní."

„Všichni promykové jsou takoví," řekl její muž. „Dokud ho Teddy nezvedne za ocas nebo nezkusí ho zavřít do klece, bude pobíhat po domě ven a dovnitř celý den. Dejme mu něco k jídlu."

Dali mu malý kousek syrového masa. Rikki-Tikki si na něm nesmírně pochutnal, a když dojedl, vyšel na verandu, posadil se do slunce a načechral si srst, aby mu uschla až ke kořínkům. Pak mu bylo líp.

„V tomhle domě je víc věcí k prozkoumání," řekl si, „než by má rodina stihla za celý život. Určitě tu zůstanu a všechno prozkoumám."

Celý den strávil toulkami po domě. Málem se utopil ve vaně, strčil nos do inkoustu na psacím stole a popálil si ho o doutník velkého muže, protože mu vylezl na klín, aby viděl, jak se píše. Za soumraku vběhl do Teddyho dětského pokoje, aby zjistil, jak se zapalují petrolejové lampy, a když šel Teddy spát, Rikki-Tikki vylezl s ním. Byl to ale neklidný společník, protože musel vstávat a chodit se podívat na každý zvuk, který se v noci ozval, a zjišťovat, co ho vydává. Teddyho matka a otec přišli jako poslední, aby se podívali na svého chlapce, a Rikki-Tikki ležel na polštáři vzhůru. „To se mi nelíbí," řekla Teddyho matka. „Může to dítě pokousat." „Nic takového neudělá," řekl otec. „Teddy je s tím malým zvířátkem bezpečnější, než kdyby ho hlídal lovecký pes. Kdyby se do dětského pokoje teď dostal had –"

Ale Teddyho matka na nic tak hrozného nechtěla ani myslet.

Časně ráno Rikki-Tikki přišel na časnou snídani na verandě na Teddyho rameni a dostal banán a kousek vařeného vejce. Posadil se jim po řadě všem na klín, protože každý dobře vychovaný promyka doufá, že se jednou stane domácím promykou a bude mít místnosti, po nichž se bude moci pobíhat; a Rikki-Tikkiho matka (kdysi žila v generálově domě v Segowlee) Rikkimu pečlivě vysvětlila, co má dělat, kdyby se někdy setkal s bělochy.

Pak vyšel Rikki-Tikki ven do zahrady, aby se podíval, co je k vidění. Byla to velká zahrada, jen zpola obdělaná, s keři růží Marshal Niel velikými jako besídky, s citroníky a pomerančovníky, s trsy bambusu a houštinami vysoké trávy. Rikki-Tikki si olízl pysky. „To je nádherné loviště," řekl, a ocas se mu z té myšlenky načechral do kartáče, a cupital zahradou nahoru a dolů, očichával tu a tam, až zaslechl v trnitém keři velmi smutné hlasy.

Byl to Darzí, pěvec a krejčík, a jeho žena. Postavili si krásné hnízdo tak, že dva velké listy stáhli k sobě a zašili je po okrajích vlákny, a dutinu vyplnili bavlnou a jemným chmýřím. Hnízdo se houpalo sem a tam, zatímco oni seděli na jeho okraji a plakali.

„Co se stalo?" zeptal se Rikki-Tikki.

„Jsme hrozně nešťastní," řekl Darzí. „Jedno z našich mláďat vypadlo včera z hnízda a Nag ho sežral."

„Hm!" řekl Rikki-Tikki. „To je moc smutné – ale já jsem tu nový. Kdo je Nag?"

Darzí a jeho žena se jen krčili v hnízdě a neodpovídali, protože z husté trávy u paty keře se ozvalo tiché zasyčení – hrozný studený zvuk, až Rikki-Tikki vyskočil o celé dvě stopy zpátky. Pak palec po palci z trávy vyrostla hlava a rozprostřená kápě Naga, velké černé kobry, která byla pět stop dlouhá od jazyka po ocas. Když zvedl třetinu těla nad zem, zůstal se kymácet sem a tam, přesně jako se v mírném větru kymácí chmýří pampelišky, a díval se na Rikki-Tikkiho zlými hadíma očima, které nikdy nemění výraz, ať si had myslí, co chce.

„Kdo je Nag?" řekl. „Já jsem Nag. Velký bůh Brahma dal naší rase svou pečeť, když první kobra rozprostřela kápi, aby Brahmovi stínila slunce, zatímco spal. Pohleď – a boj se!"

Rozprostřel kápi víc než předtím a Rikki-Tikki uviděl na její zadní straně znamení brýlí, které vypadá přesně jako očko háčkového zapínání. Na chvíli dostal strach, ale promyka se nedokáže bát dlouho, a ačkoli Rikki-Tikki ještě nikdy živou kobru neviděl, matka ho krmila mrtvými a on věděl, že celou prací dospělého promyky je bojovat s hady a žrát je. To věděl i Nag a hluboko ve svém studeném srdci se bál.

„Dobrá tedy," řekl Rikki-Tikki a ocas mu zase začal houstnout, „znamení neznamení, myslíš, že je správné, abys žral z hnízda holátka?"

Nag si uvnitř přemítal a sledoval každý nejmenší pohyb v trávě za Rikki-Tikkim. Věděl, že promyka v zahradě pro něj i pro jeho rodinu dřív nebo později znamená smrt, ale chtěl Rikki-Tikkiho připravit o pozornost. Trochu tedy sklonil hlavu a naklonil ji na stranu.

„Pojďme si promluvit," řekl. „Ty jíš vejce. Proč bych neměl jíst ptáky?"

„Za tebou! Podívej se za sebe!" zpíval Darzí.

Rikki-Tikki byl příliš chytrý, než aby plýtval časem na zírání. Vyskočil do vzduchu, co nejvýš mohl, a těsně pod ním prosvištěla hlava Nagainy, Nagovy zlé ženy. Připlížila se k němu zezadu, zatímco mluvil, aby s ním skoncovala. Slyšel její divoké syčení, když minula. Dopadl skoro napříč na její záda, a kdyby byl starým promykou, byl by věděl, že právě teď je čas zlomit jí páteř jediným kousnutím; ale bál se strašlivého protiúderu kobřího ocasu. Kousl, to ano, ale nekousal dost dlouho, a vyskočil z dosahu švihajícího ocasu, nechávaje Nagainu potrhanou a zuřivou.

„Zlý, zlý Darzí!" zasyčel Nag a vymrštil se do výše tak vysoko, jak jen dokázal, k hnízdu v trnitém keři. Ale Darzí ho postavil mimo dosah hadů, a tak se hnízdo jen zahoupalo.

Rikki-Tikki cítil, jak mu rudnou a horčejí oči (když promykovi zrudnou oči, znamená to, že se zlobí), posadil se dozadu na ocas a zadní nohy jako malý klokan, rozhlédl se dokola a zuřivě drmolil. Ale Nag a Nagaina zmizeli v trávě. Když had mine úder, nikdy nic neřekne a nedá nijak najevo, co má v úmyslu dál. Rikki-Tikki je nechtěl pronásledovat, protože si nebyl jistý, že si poradí se dvěma hady najednou. Odběhl tedy na štěrkovou pěšinu u domu a sedl si, aby přemýšlel. Byla to pro něj vážná věc.

Když si přečtete staré knihy o přírodopisu, zjistíte, že se v nich píše, že když promyka bojuje s hadem a stane se, že ho had kousne, odběhne a sežere nějakou bylinu, která ho uzdraví. Není to pravda. Vítězství je jen otázkou rychlosti oka a rychlosti nohou – hadí úder proti promykově skoku – a protože žádné oko nedokáže sledovat pohyb hadí hlavy při výpadu, je to mnohem úžasnější než jakákoli kouzelná bylina. Rikki-Tikki věděl, že je mladý promyka, a o to víc byl rád, že se

mu podařilo uniknout útoku zezadu. Dodalo mu to sebedůvěru, a když Teddy přiběhl po pěšině, byl Rikki-Tikki připraven dát se pohladit.

Ale právě když se Teddy skláněl, cosi se v prachu lehce zavrtělo a tenounký hlásek řekl: „Pozor. Já jsem Smrt!" Byl to Karait, zaprášený hnědý hádě, který nejradši leží v zaprášené půdě, a jeho kousnutí je stejně nebezpečné jako kobří. Jenže je tak malý, že si ho nikdo nevšímá, a tak nadělá lidem o to víc škody.

Rikki-Tikkimu znovu zrudly oči a tancoval k Karaitovi tím zvláštním houpavým, kolébavým krokem, který zdědil po svém rodu. Vypadá to velmi směšně, ale je to tak dokonale vyvážená chůze, že se z ní můžeš vymrštit v jakémkoli úhlu, který si vybereš, a v jednání s hady je to výhoda. Kdyby to Rikki-Tikki jen tušil, dělal mnohem nebezpečnější věc než boj s Nagem, protože Karait je tak malý a dokáže se otočit tak rychle, že pokud Rikki nekousne těsně za hlavu, dostane protiúder do oka nebo do pysku. Ale Rikki to nevěděl. Oči měl rudé, kolébal se sem a tam a hledal dobré místo k uchopení. Karait vyrazil. Rikki uskočil stranou a chtěl vrazit dovnitř, ale zlá malá zaprášená šedá hlava šlehla jen zlomek palce od jeho ramene, a on musel skočit přes tělo, a hlava mu šlehala těsně za patami.

Teddy zavolal do domu: „Hej, podívejte! Náš promyka zabíjí hada." A Rikki-Tikki uslyšel výkřik Teddyho matky. Otec vyběhl s klackem, ale než doběhl, Karait vyrazil ještě jednou příliš daleko, Rikki-Tikki skočil, dopadl mu na hřbet, zabořil hlavu hluboko mezi přední nohy, kousl co nejvýš po páteři, kam jen dosáhl, a odvalil se. Ten kous Karaita ochromil a Rikki-Tikki se ho zrovna chystal sežrat od ocasu, podle rodinného zvyku při večeři, když si vzpomněl, že plný žaludek dělá z promyky lenocha a že chce-li mít všechnu sílu a rychlost pohotově, musí zůstat štíhlý.

Odešel se povalovat v prachu pod skočcem, zatímco Teddyho otec mlátil mrtvého Karaita. „K čemu to je?" pomyslel si Rikki-Tikki. „Já jsem to všechno vyřídil." A pak ho Teddyho matka zvedla z prachu,

přitiskla k sobě a plakala, že zachránil Teddymu život, a Teddyho otec řekl, že je to prozřetelnost, a Teddy se díval velkýma vyděšenýma očima. Rikki-Tikkiho ten povyk spíš bavil, protože mu samozřejmě nerozuměl. Teddyho matka ho klidně mohla hladit stejně dobře za to, že si Teddy hraje v prachu. Rikki si to pořádně užíval.

Toho večera při večeři, procházeje se sem a tam mezi vinnými sklenicemi na stole, se mohl třikrát za sebou nacpat samými dobrotami. Ale myslel na Naga a Nagainu, a i když bylo moc příjemné nechat se hladit a mazlit Teddyho matkou a sedět Teddymu na rameni, čas od času mu zrudly oči a propukl ve svůj dlouhý válečný pokřik: „Rikk-tikk-tikki-tikki-tčk!"

Teddy ho odnesl do postele a trval na tom, aby mu Rikki-Tikki spal pod bradou. Rikki-Tikki byl příliš dobře vychovaný, než aby kousal nebo škrábal, ale jakmile Teddy usnul, vydal se na svou noční obchůzku kolem domu, a potmě vrazil do Čučundry, krysy pižmové, která se plížila u stěny. Čučundra je malé zvířátko se zlomeným srdcem. Celou noc fňuká a piští, snaží se dodat si odvahu vběhnout doprostřed pokoje. Ale nikdy se tam nedostane.

„Nezabíjej mě," zaskučela Čučundra skoro v slzách. „Rikki-Tikki, nezabíjej mě!"

„Myslíš, že vrah hadů zabíjí krysy pižmové?" řekl Rikki-Tikki pohrdavě.

„Kdo zabíjí hady, ten je hady zabit," zaskučela Čučundra ještě žalostněji. „A jak si můžu být jistá, že si mě Nag jednou tmavou nocí nesplete s tebou?"

„Není sebemenší nebezpečí," řekl Rikki-Tikki. „Nag je v zahradě, a já vím, že tam nechodíš."

„Můj bratránek Čua, krysa, mi řekl –" začala Čučundra, a pak zmlkla.

„Co ti řekl?"

„Pššt! Nag je všude, Rikki-Tikki. Měl ses v zahradě rovnou domluvit s Čuou."

„Nedomluvil jsem – takže mi to musíš říct ty. Rychle, Čučundro, nebo tě kousnu!"

Čučundra se posadila a plakala, až jí slzy stékaly z vousků. „Jsem jen chudák," vzlykala. „Nikdy jsem neměla dost odvahy vběhnout doprostřed pokoje. Pššt! Nesmím ti nic říct. Copak neslyšíš, Rikki-Tikki?"

Rikki-Tikki naslouchal. V domě bylo ticho jako v hrobě, ale zdálo se mu, že slyší nejslabší škrábání na světě – zvuk tak slabý, jako když vosa přechází po okenní tabulce – suché šelestění hadích šupin po cihlách.

„To je Nag nebo Nagaina," řekl si, „a leze do koupelnového stavidla. Měla jsi pravdu, Čučundro; měl jsem si promluvit s Čuou."

Vplížil se do Teddyho koupelny, ale tam nic nebylo, a pak do koupelny Teddyho matky. Dole v hladké omítce stěny byla vyjmutá cihla, kterou prošla stružka pro odpadní vodu z vany, a jak se Rikki-Tikki vplížil kolem zděného obrubníku, kde stojí vana, zaslechl, jak si Nag a Nagaina venku v měsíčním světle šeptají.

„Až bude dům zbaven lidí," říkala Nagaina svému muži, „bude muset odejít, a pak bude zahrada zase naše. Jdi tiše dovnitř, a pamatuj si, že velký muž, který zabil Karaita, je ten první, koho máš kousnout. Pak vylez a řekni mi to, a budeme Rikki-Tikkiho lovit společně."

„Ale jsi si jistá, že získáme něco tím, že lidi zabijeme?" ptal se Nag.

„Všechno. Když v bungalovu nebyli lidé, byl v zahradě vůbec nějaký promyka? Dokud bude bungalov prázdný, budeme my králem a královnou zahrady; a nezapomeň, že jakmile se naše vejce v melounovém záhonu vylíhnou (a to může být třeba zítra), budou naše děti potřebovat prostor a klid."

„To mě nenapadlo," řekl Nag. „Půjdu, ale pak už nebude třeba Rikki-Tikkiho lovit. Zabiju velkého muže a jeho ženu, a dítě, pokud to

půjde, a tiše se vrátím. Pak bude bungalov prázdný a Rikki-Tikki odejde."

Rikki-Tikki se celý zachvěl vztekem a nenávistí, a tu se stavidlem prodrala Nagova hlava a za ní pět stop studeného těla. Jakkoli byl rozzuřený, při pohledu na velikost té kobry pořádně dostal strach. Nag se stočil do klubka, zvedl hlavu a potmě se podíval do koupelny; Rikki viděl, jak se mu lesknou oči.

„Jestli ho zabiju tady, Nagaina to pozná; a jestli s ním budu bojovat na otevřené podlaze, bude mít navrch. Co mám dělat?" říkal si Rikki-Tikki-Tavi.

Nag se kymácel sem a tam a Rikki-Tikki slyšel, jak pije z největšího džbánu s vodou, který se používal k napouštění vany. „To je dobře," řekl had. „Když zabíjeli Karaita, měl velký muž klacek. Může ho mít pořád, ale až se ráno přijde vykoupat, klacek mít nebude. Počkám tu, dokud nepřijde. Nagaino – slyšíš mě? – počkám tady v chládku do dne."

Zvenčí nepřišla žádná odpověď, takže Rikki-Tikki věděl, že Nagaina odešla. Nag se stočil závit po závitu kolem vybouleného spodku džbánu a Rikki-Tikki zůstal nehybný jako mrtvý. Po hodině se začal plížit, sval po svalu, k džbánu. Nag spal, a Rikki-Tikki se díval na jeho veliká záda a rozmýšlel se, kde bude nejlepší se dobře zahryznout. „Jestli mu nezlomím hřbet při prvním skoku," říkal si Rikki, „ještě pořád může bojovat. A jestli bude bojovat – ó Rikki!" Podíval se na tloušťku krku pod kápí, ale to na něj bylo moc; a kousnutí u ocasu by Naga jen rozdivočilo.

„Musí to být hlava," řekl si nakonec, „hlava nad kápí. A jakmile se tam dostanu, nesmím povolit."

Pak skočil. Hlava ležela kousek od džbánu, pod jeho oblým bokem; a jak zuby zapadly, Rikki zapřel záda o výduť rudé hlíněné nádoby, aby hlavu přitiskl dolů. Získal tím vteřinu opory a tu využil, co jen šlo. Pak s ním smýkalo sem a tam, jako smýká pes krysou – sem a tam po pod-

laze, nahoru dolů a dokola ve velkých kruzích, ale oči měl rudé a držel se, zatímco tělo švihalo bičem přes podlahu a převrátilo plechový koflík, mýdelník a kartáč na kůži a bouchlo do plechového boku vany. Jak držel, zatínal čelisti pevněji a pevněji, protože byl přesvědčen, že ho umlátí, a kvůli cti své rodiny chtěl být nalezen se zuby zaklesnutými. Točila se mu hlava, celý ho bolel a cítil, jak se celý rozpadává, když za ním něco zahřmělo jako hrom. Horký vítr ho srazil do bezvědomí a rudý oheň mu opálil srst. Velkého muže ten hluk probudil a vypálil obě hlavně brokovnice do Naga těsně za kápí.

Rikki-Tikki držel pevně se zavřenýma očima, protože teď už byl úplně jistý, že je mrtvý. Ale hlava se nepohnula, a velký muž ho zvedl a řekl: „To je zas ten promyka, Alice. Ten malý chlapík nám teď zachránil život."

Pak přišla Teddyho matka s velmi bílou tváří a uviděla, co zbylo z Naga, a Rikki-Tikki se dovlekl do Teddyho ložnice a strávil polovinu zbytku noci tím, že se jemně protřepával, aby zjistil, zda opravdu není rozlámaný na čtyřicet kousků, jak si představoval.

Když přišlo ráno, byl celý ztuhlý, ale velmi spokojený se svým činem. „Teď musím vyřídit Nagainu, a ta bude horší než pět Nagů, a nikdo neví, kdy se ta vejce, o kterých mluvila, vylíhnou. Panečku! Musím zajít za Darzím," řekl.

Bez čekání na snídani běžel Rikki-Tikki k trnitému keři, kde Darzí zpíval ze všech sil vítěznou píseň. Zpráva o Nagově smrti se roznesla po celé zahradě, protože zametač hodil tělo na smetiště.

„Ty hloupé chomáčisko peří!" rozzlobeně mu řekl Rikki-Tikki. „Ted máš čas zpívat?"

„Nag je mrtev – je mrtev – je mrtev!" zpíval Darzí. „Statečný Rikki-Tikki ho popadl za hlavu a pevně držel. Velký muž přinesl bouchací hůl a Nag padl na dva kusy! Už nikdy nesežere má mláďata."

„To je všechno pravda. Ale kde je Nagaina?" ptal se Rikki-Tikki a opatrně se rozhlížel.

„Nagaina přišla ke stavidlu v koupelně a volala Naga," pokračoval Darzí, „a Nag vyšel na konci klacku – zametač ho nabral na konec klacku a hodil ho na smetiště. Opěvujme velikého rudookého Rikki-Tikkiho!" A Darzí nabral do hrdla plný dech a zazpíval.

„Kdybych se dostal k tvému hnízdu, vykutálel bych ti ta mláďata ven!" řekl Rikki-Tikki. „Nikdy nevíš, kdy máš dělat správnou věc ve správný čas. Tam v hnízdě jsi v bezpečí, ale tady dole je pořád válka. Přestaň na chvilku zpívat, Darzí."

„Kvůli velkému, krásnému Rikki-Tikkimu přestanu," řekl Darzí. „Co je, zabijáku strašného Naga?"

„Kde je Nagaina, potřetí se ptám?"

„Na smetišti u stájí, truchlí pro Naga. Velký je Rikki-Tikki s bílými zuby."

„Nech mé bílé zuby na pokoji! Slyšels někdy, kde si schovává vejce?"

„V melounovém záhonu, na konci nejblíž ke zdi, kde pálí slunce skoro celý den. Schovala je tam před týdny."

„A nikdy tě nenapadlo, že by stálo za to mi to říct? Na konci nejblíž ke zdi, říkáš?"

„Rikki-Tikki, snad ta vejce nejdeš sníst?"

„Sníst to zrovna ne; ne. Darzí, máš-li za zrnko rozumu, poletíš ke stájím a budeš předstírat, že máš zlomené křídlo, a necháš Nagainu, aby tě honila až k tomuhle keři. Musím se dostat k melounovému záhonu, a kdybych tam šel teď, uviděla by mě."

Darzí byl malý chlapík s hlavou plnou peří, který nikdy neudržel v hlavě víc než jednu myšlenku najednou. A právě proto, že věděl, že Nagaininy děti se rodí z vajec jako jeho vlastní, nejdřív si nemyslel, že by bylo správné je zabíjet. Ale jeho žena byla rozumný pták a věděla, že z kobřích vajec vyrostou mladé kobry. Odletěla tedy z hnízda, nechala Darzího zahřívat mláďata a pokračovat ve své písni o Nagově smrti. Darzí byl v lecčems velmi podobný člověku.

Zatřepotala křídly před Nagainou u smetiště a vykřikla: „Ó, mám zlomené křídlo! Chlapec z domu po mně hodil kamenem a zlomil mi je." A pak se zatřepotala ještě zoufaleji než předtím.

Nagaina zvedla hlavu a zasyčela: „Varovala jsi Rikki-Tikkiho, zrovna když jsem ho mohla zabít. Opravdu, vybrala sis špatné místo, kde zchromnout." A pohnula se k Darzího ženě, kloužíc po prachu.

„Chlapec je rozbil kamenem!" ječela Darzího žena.

„Dobrá! Může ti to být na smrtelném loži útěchou vědět, že si to s tím chlapcem vyřídím. Můj muž leží dnes ráno na smetišti, ale než padne noc, bude ten chlapec v domě ležet velmi tiše. K čemu je utíkat? Chytím tě docela určitě. Hlupáčku, podívej se na mě!"

Darzího žena byla chytřejší, než aby to udělala, protože pták, který se zahledí hadovi do očí, se tak vyděsí, že se nemůže pohnout. Darzího žena se třepotala dál, žalostně pípala a nikdy nevzlétla, a Nagaina zrychlovala krok.

Rikki-Tikki slyšel, jak jdou od stájí po pěšině, a hnal se k okraji melounového záhonu u zdi. Tam, v teplém mulči nad melouny, velmi lstivě ukrytých, našel pětadvacet vajec, asi velikosti vajec bantamky, ale s bělavou blankou místo skořápky.

„Nepřišel jsem ani o den dřív," řekl, protože viděl, jak se mladé kobry svinují uvnitř blány, a věděl, že ve chvíli, kdy se vylíhnou, dokážou každá zabít člověka nebo promyku. Odkousával vrchy vajec, jak nejrychleji dovedl, a dával si pozor, aby mladé kobry rozmačkal, a občas prohrabával mulč, aby se podíval, jestli některé nepřehlédl. Nakonec zbývala jen tři vajíčka a Rikki-Tikki si sám pro sebe začínal spokojeně mručet, když zaslechl ječet Darzího ženu:

„Rikki-Tikki, zavedla jsem Nagainu k domu a ona vlezla na verandu, a – ó, pojď honem – chce zabíjet!"

Rikki-Tikki rozdrtil dvě vejce a skutálel se pozadu dolů z melounového záhonu s třetím vejcem v tlamě, a hnal se k verandě tak rychle, jak jen dokázal nohy klást na zem. Teddy a jeho matka a otec seděli

u časné snídaně, ale Rikki-Tikki viděl, že nic nejedí. Seděli jako zkamenělí a tváře měli bílé. Nagaina se stočila do klubka na rohoži u Teddyho židle, na dostřel k Teddyho holé noze, a kolébala se sem a tam, zpívajíc vítěznou píseň.

„Synu velkého muže, který zabil Naga," syčela, „ani se nehni. Ještě nejsem připravená. Chvíli počkej. Nehýbejte se, všichni tři! Pohneš se, udeřím, a nepohneš se, taky udeřím. Ó pošetilí lidé, kteří zabili mého Naga!"

Teddy měl oči upřené na otce, a vše, co otec dokázal, bylo šeptem říci: „Seď, Teddy. Nesmíš se hnout. Teddy, buď klidný."

Pak přišel Rikki-Tikki a vykřikl: „Otoč se, Nagaino. Otoč se a bojuj!"

„Všechno v pravý čas," řekla a nepohnula přitom očima. „Zúčtuju s tebou hned. Podívej se na své přátele, Rikki-Tikki. Jsou nehybní a bílí. Mají strach. Netroufají se pohnout, a jak uděláš krok blíž, udeřím."

„Podívej se na svá vejce," řekl Rikki-Tikki, „v melounovém záhonu u zdi. Jdi se podívat, Nagaino!"

Veliký had se napůl otočil a uviděl vejce na verandě. „Áách! Dej mi je," řekla.

Rikki-Tikki položil tlapky z každé strany vejce a oči měl krvavě rudé. „Jakou cenu má hadí vejce? Mladá kobra? Mladá královská kobra? Poslední – docela poslední ze snůšky? Mravenci žerou všechny ostatní dole v melounovém záhonu."

Nagaina se bleskově otočila a zapomněla na všechno kvůli jedinému vejci. Rikki-Tikki viděl, jak Teddyho otec vystřelil velikou ruku, chytil Teddyho za rameno a stáhl ho přes malý stolek s čajovými šálky, v bezpečí a mimo dosah Nagainy.

„Napálená! Napálená! Napálená! Rikk-tck-tck!" chechtal se Rikki-Tikki. „Chlapec je v bezpečí, a byl jsem to já – já – já, kdo včera v noci chytil Naga za kápi v koupelně." A pak začal poskakovat nahoru a dolů, všemi čtyřmi tlapami najednou, hlavu u podlahy. „Smýkal se mnou

sem a tam, ale nemohl mě setřást. Byl mrtvý, než ho velký muž rozfoukal na dva kusy. Udělal jsem to já! Rikki-Tikki-tck-tck! Pojď tedy, Nagaino. Pojď a bojuj se mnou. Vdovou nebudeš dlouho."

Nagaina viděla, že ztratila šanci zabít Teddyho, a vejce leželo Rikki-Tikkimu mezi tlapami. „Dej mi to vejce, Rikki-Tikki. Dej mi to poslední z mých vajec, a odejdu a nikdy se nevrátím," řekla a sklonila kápi.

„Ano, odejdeš, a nikdy se nevrátíš. Protože půjdeš s Nagem na smetiště. Bojuj, vdovo! Velký muž šel pro pušku! Bojuj!"

Rikki-Tikki Nagainu obskakoval, drže se právě mimo dosah jejího úderu, očička mu plála jako žhavé uhlíky. Nagaina se nahrnula do klubka a vymrštila se na něj. Rikki-Tikki vyskočil do vzduchu a zpět. Znovu a znovu udeřila, a pokaždé její hlava s plesknutím narazila na rohož na verandě a Nagaina se znovu stáhla jako hodinové péro. Pak Rikki-Tikki zatančil do kruhu, aby se jí dostal za záda, a Nagaina se otočila kolem, aby ho udržela před hlavou, takže šelestění jejího ocasu po rohoži znělo jako suché listí hnané větrem.

Zapomněl na vejce. Pořád leželo na verandě, a Nagaina se k němu blížila blíž a blíž, až nakonec, zatímco Rikki-Tikki popadal dech, chytila ho do úst, otočila se ke schodům verandy a letěla jako šíp po pěšině, a Rikki-Tikki za ní. Když kobra utíká o život, letí jako bič plesknutý koňovi po krku.

Rikki-Tikki věděl, že ji musí chytit, nebo začne všechno znova. Mířila přímo do vysoké trávy u trnitého keře, a jak běžel, slyšel Rikki-Tikki Darzího, jak pořád zpívá svou pošetilou vítěznou písničku. Ale Darzího žena byla moudřejší. Vyletěla z hnízda, když se Nagaina blížila, a tloukla křídly Nagainu kolem hlavy. Kdyby jí byl Darzí pomohl, snad by ji odvrátili, ale Nagaina jen sklonila kápi a letěla dál. Přesto to okamžité zdržení přivedlo Rikki-Tikkiho až k ní, a když se vrhla do krysí díry, kde s Nagem bydleli, zaťal jí své bílé zoubky do ocasu a klesl s ní dolů – a jen málo promyků, ať jsou jakkoli moudří a staří, se chce vydat za kobrou do její díry. V díře byla tma; a Rikki-Tikki nikdy nevě-

děl, kdy se může rozšířit a dát Nagaině prostor otočit se a udeřit po něm. Divoce se držel a napřáhl tlapy, aby fungovaly jako brzdy po tmavém svahu horké, vlhké země.

Pak se tráva u ústí díry přestala vlnit a Darzí řekl: „Je po Rikki-Tikkim veta! Musíme mu zazpívat jeho smuteční píseň. Statečný Rikki-Tikki je mrtev! Nagaina ho pod zemí určitě zabije."

A tak zpíval velmi smutnou píseň, kterou si vymyslel na místě, a zrovna když došel k nejdojemnější části, tráva se znovu zachvěla a Rikki-Tikki, celý zablácený, vylezl z díry noha za nohou, olizuje si vousky. Darzí přestal s malým výkřikem. Rikki-Tikki si vyklepal část prachu ze srsti a kýchl. „Je po všem," řekl. „Vdova už nikdy nevyleze." A rudí mravenci, kteří žijí mezi stébly trávy, ho slyšeli, a začali se jeden po druhém trousit dolů podívat se, jestli mluvil pravdu.

Rikki-Tikki se stočil do klubka v trávě a usnul, kde byl – spal a spal, až bylo pozdě odpoledne, protože měl za sebou pořádný den práce.

„Teď," řekl, když se probudil, „se vrátím do domu. Řekni Měditepci, Darzí, a ten řekne zahradě, že Nagaina je mrtvá."

Měditepec je pták, který vydává zvuk přesně jako údery malého kladiva na měděný hrnec; a vydává ho pořád proto, že je městským hlasatelem pro každou indickou zahradu a sděluje všechny novinky každému, kdo chce poslouchat. Jak Rikki-Tikki stoupal po pěšině, slyšel jeho „pozornost!" tóny jako drobný gong k večeři, a potom pravidelné „Ding-dong-tok! Nag je mrtev – dong! Nagaina je mrtvá! Ding-dong-tok!" To rozezpívalo všechny ptáky v zahradě a rozkvákalo žáby, protože Nag a Nagaina žrali kromě malých ptáků i žáby.

Když Rikki došel do domu, Teddy a Teddyho matka (pořád ještě měla velmi bílou tvář, protože omdlela) a Teddyho otec vyšli ven a málem nad ním plakali; a toho večera snědl všechno, co mu dali, dokud už nemohl, a šel spát na Teddyho rameno, kde ho uviděla Teddyho matka, když se pozdě v noci přišla podívat.

„Zachránil nám život i Teddymu život," řekla svému muži. „Jen si pomysli, zachránil nám všem život."

Rikki-Tikki se trhnutím probudil, protože promykové spí lehce.

„Ó, to jsi ty," řekl. „Čím se trápíš? Všechny kobry jsou mrtvé. A kdyby nebyly, tak jsem tu já."

Rikki-Tikki měl právo být na sebe hrdý. Ale nestal se příliš pyšným a tu zahradu hlídal, jak ji má promyka hlídat – zubem, skokem, výpadem a kousnutím, až se žádná kobra neodvážila ukázat hlavu uvnitř zdí.

Darzího zpěv

(Zpíváno na počest Rikki-Tikki-Taviho)

Pěvec i krejčí jsem já –
dvojí radost znám –
hrdý na tón, jejž vzhůru hrám,
hrdý na dům, jejž šiji sám –
přes a pod, tak tkám svou hudbu – tak tkám i ten dům, jejž šiji sám.

Zpívej zas svým ptáčatům,
matko, hleď, zdvihni své líce!
Zlo, jež nás souží, je zabito,
smrt v zahradě leží už nevstane více.
Hrůza, jež v růžích číhala, je bezmocná – na hnoji zmírá,
na hnoji zmírá!

Kdo nás spasil, kdo?
Řekni mi hnízdo i jméno.
Rikki, ten pravý, ten hbitý,
Tikki s okem plamenným,
Rikk-tikki-tikki, zub slonoviny, ten lovec s okem rudě žhnoucím!

Vzdejte mu Dík všech ptáků,
ukloňte se, křídlem rozepjatým!
Chvalte ho slovy slavíka –
však já ho sám raději chválím.
Slyš! Zapěju ti chválu Rikkiho, chlapíka s ocáskem jak kartáč, s očima rudě plápolajícíma!

(Zde Rikki-Tikki přerušil zpěv a zbytek písně se ztratil.)

Toomai od slonů

Vzpomenu si, kdo jsem byl, mám dost provazů a pout –
vzpomenu si na starou sílu, na své lesní dávné dny.
Hřbet svůj člověku už nedám za uzel třtiny cukrové:
vyjdu si za vlastním rodem, za druhy lesa svobodnými.

Vyjdu si až do dne, až se rozední –
ven, kde čistě líbá vítr a kde voda chladně plyne;
na nákolení zapomenu, kolík vytrhám ze země.
Své ztracené lásky navštívím a druhy, co jsou volné!

Kálá Nag, což znamená Černý had, sloužil indické vládě všemi způsoby, jimiž slon vládě sloužit může, po sedmačtyřicet let, a protože mu bylo plných dvacet, když ho chytili, bylo mu teď skoro sedmdesát – zralý věk na slona. Pamatoval si, jak s velkou koženou podložkou na čele tlačil dělo zabořené hluboko v blátě, a to bylo ještě před afghánskou válkou roku osmnáct set čtyřicet dva, a tehdy ještě nedorostl plné síly.

Jeho matka Radha Pjári – Radha miláček – kterou chytili ve stejné razii jako Kálá Naga, mu řekla ještě dřív, než mu vypadly mléčné kelky, že slonům, kteří se bojí, se vždycky něco stane. Kálá Nag věděl, že ta rada je dobrá, protože poprvé, když viděl vybuchnout granát, couvl s křikem do stojanu složených pušek, a bajonety ho propíchly na všech těch nejcitlivějších místech. A tak než mu bylo pětadvacet, přestal se bát, a tím se stal nejoblíbenějším a nejlépe opečovávaným slonem ve službě indické vlády. Nosil stany, dvanáct set liber vážící stany, při pochodu v Horní Indii. Byl vyzvednut do lodi na konci parního jeřábu a přenesen přes vodu po mnoho dní a donucen nést na hřbetě

minomet v cizí a skalnaté zemi velmi daleko od Indie, a viděl ležet mrtvého císaře Theodora v Magdale, a vrátil se zpátky parníkem s právem, jak říkali vojáci, na medaili za habešskou válku. Viděl, jak jeho druzi sloni umírají chladem, padoucnicí, hladem a úpalem na místě zvaném Ali Musjid, deset let poté; a potom byl poslán tisíce mil na jih, aby táhal a hromadil velké klády teaku na skladech dřeva v Moulmeinu. Tam napůl zabil jednoho neposlušného mladého slona, který se vyhýbal své poctivé části práce.

Poté byl stažen od tahání dřeva a nasazen s několika desítkami dalších slonů, cvičených pro ten obor, aby pomáhal chytat divoké slony v horách Garo. Slony v Indii vláda velmi přísně chrání. Je tam celé jedno oddělení, které nedělá nic jiného, než že je loví, chytá, krotí a posílá je nahoru a dolů zemí, kam je zrovna potřeba na práci.

Kálá Nag měřil celých deset stop v plecích, kly měl zkrácené na pět stop a konce měl ovinuté měděnými pásy, aby se netříštily; ale s těmi pahýly dokázal víc než netrénovaný slon s pravými naostřenými kly. Když po týdnech a týdnech opatrného shánění rozptýlených slonů přes hory bylo čtyřicet nebo padesát divokých obrů zahnáno do poslední ohrady a velká spadaná brána, zbudovaná ze svázaných kmenů stromů, zarachotila za nimi dolů, Kálá Nag na povel vstoupil do té planoucí, troubící vřavy (obvykle v noci, kdy mihotání pochodní znesnadňovalo odhad vzdáleností), a vybrav si největšího a nejdivočejšího kelnatce stáda, bušil do něj a popostrkoval ho až do klidu, zatímco muži na hřbetech ostatních slonů svazovali ty menší.

Nebylo nic ohledně boje, co by Kálá Nag, starý moudrý Černý had, neznal, protože se ve svém životě víc než jednou postavil náporu raněného tygra, a stočiv svůj měkký chobot z dosahu zranění, srazil skákající bestii stranou v letu rychlým srpovitým sekem hlavy, který si sám vymyslel; srazil ji na zem a klečel na ní svými obrovskými koleny, dokud z ní neunikl život s povzdechem a vytím, a na zemi už byla jen chlupatá pruhovaná věc, kterou si Kálá Nag mohl zatáhnout za ocas.

„Ano," říkal Velký Toomai, jeho mahout, syn Černého Toomaie, který ho vzal do Habeše, a vnuk Toomaie od slonů, který ho viděl chytit, „Černý had se nebojí ničeho kromě mě. Viděl, jak ho tři generace nás krmíme a češeme, a dožije se čtvrté."

„Mě se taky bojí," řekl Malý Toomai a napřímil se do své plné výšky čtyř stop s jediným hadrem na sobě. Bylo mu deset let, byl nejstarším synem Velkého Toomaie, a podle zvyku měl, až vyroste, nastoupit na otcovo místo na krku Kálá Naga a bude vládnout těžkým železným ankusem, slonařským bodcem, který se vytříbil hlazením v rukou jeho otce, dědečka a pradědečka.

Věděl, o čem mluví; neboť se narodil ve stínu Kálá Naga, hrál si se špičkou jeho chobotu dřív, než uměl chodit, vodil ho k vodě, jakmile chodit uměl, a Kálá Nag by si ani nedovedl představit, že by neuposlechl jeho pronikavých dětských rozkazů, stejně jako by si nedovedl představit, že by ho zabil onoho dne, kdy Velký Toomai nesl malé hnědé miminko pod kly Kálá Naga a říkal mu, aby pozdravil svého budoucího pána.

„Ano," řekl Malý Toomai, „bojí se mě," a dlouhými kroky došel ke Kálá Nagovi, nazval ho tlustým starým prasátkem a nutil ho zvedat jednu nohu po druhé.

„Vah!" řekl Malý Toomai. „Jsi velký slon," a potřásl svou huňatou hlavičkou, cituje otce. „Vláda sice za slony platí, ale patří nám, mahoutům. Až budeš starý, Kálá Nagu, přijde nějaký bohatý rádža a koupí tě od vlády, pro tvou velikost a chování, a pak nebudeš dělat nic jiného, než že budeš nosit zlaté náušnice v uších, zlatou howdah na zádech a červenou látku pošitou zlatem po bocích, a budeš kráčet v čele královských procesí. Pak budu já sedět na tvém krku, Kálá Nagu, se stříbrným ankusem, a lidé poběží před námi se zlatými holemi a budou volat: ‚Místo královskému slonu!' To bude dobré, Kálá Nagu, ale ne tak dobré jako tenhle lov v džunglích."

„Umf!" řekl Velký Toomai. „Jsi chlapec a divočejší než buvolí tele. Tahleta běhačka nahoru a dolů po horách není ta nejlepší služba pro vládu. Stárnu a divoké slony nemiluji. Dejte mi cihlové sloní stáje, jedno stání pro každého slona, a velké pařezy, k nimž se bezpečně uváží, a ploché široké cesty na pochodová cvičení, místo tohohle věčného tábornictví sem a tam. Ach, kanpurská kasárna byla dobrá. Bazar měli hned vedle a práce bylo jen tři hodiny denně."

Malý Toomai si vzpomněl na kanpurské sloní stáje a mlčel. Měl mnohem radši táborový život a nenáviděl ty široké ploché cesty, s každodenním rýpáním po trávě v pícovém rezervoáru a dlouhými hodinami, kdy nebylo co dělat kromě pozorování Kálá Naga, jak se vrtí u kolíku.

Co měl Malý Toomai rád, bylo šplhat po úzkých cestičkách, kudy mohl projít jen slon; sestoupit do údolí dole; letmé pohledy na divoké slony pasoucí se míle daleko; úprk vyděšeného divočáka a páva pod nohama Kálá Naga; oslepující teplé deště, kdy se všechny hory i údolí kouřily; krásná mlžná rána, kdy nikdo nevěděl, kde se bude dnes v noci tábořit; vytrvalé, opatrné nahánění divokých slonů a šílený spěch a plameny a halas poslední noci honu, kdy se sloni vhrnuli do ohrady jako balvany při sesuvu půdy, zjistili, že nemohou ven, a vrhali se na těžké kůly jen proto, aby je zpět zahnalo řvaní, planoucí pochodně a salvy slepých nábojů.

I malý chlapec se tam mohl hodit, a Toomai byl užitečný jako tři chlapci. Vzal si pochodeň, mával s ní a řval s nejlepšími. Ale ta opravdu nejlepší chvíle přišla, když začalo vyhánění ven, a keddah – to je ta ohrada – vypadala jako obraz konce světa, a muži si museli dávat znamení posunky, protože se neslyšeli ani navzájem. Pak Malý Toomai šplhal nahoru na vrcholek jednoho z chvějících se kůlů ohrady, s hnědými vlasy sluncem vybělenými, letícími mu volně přes ramena, a vypadal jako skřítek v záři pochodní. A jakmile přišla chvilka ticha, byly slyšet jeho pronikavé výkřiky povzbuzení pro Kálá Naga, přehlušující

troubení a praskot, trhání provazů a sténání uvázaných slonů. „Máél, máél, Kálá Nagu! (Jen do nich, jen do nich, Černý hade!) Dant do! (Dej mu kelem!) Somalo! Somalo! (Opatrně, opatrně!) Maro! Mar! (Udeř, udeř!) Pozor na kůl! Arré! Arré! Haj! Jaj! Kja-a-ah!" vykřikoval, a velký zápas mezi Kálá Nagem a divokým slonem se zmítal sem a tam přes keddah, a staří lapači slonů si otírali pot z očí a nacházeli chvíli pokývnout Malému Toomaiovi, který se radostí svíjel na vrcholu kůlů.

Dělal víc, než se svíjel. Jedné noci sklouzl z kůlu, prošmikl se mezi slony a hodil volný konec provazu, který se smekl dolů, mahoutovi, který se snažil získat páku na noze kopajícího slůněte (slůňata vždycky dělají víc potíží než vzrostlí sloni). Kálá Nag ho uviděl, zachytil ho chobotem a podal ho nahoru Velkému Toomaiovi, který ho na místě vyplácal a vrátil ho zpátky na kůl.

Druhého rána mu vynadal a řekl: „Nejsou snad dobré cihlové sloní stáje a trošku nošení stanů tomu dost, že musíš jít chytat slony na vlastní pěst, ty bezcenný? Teď ti pošetilí lovci, kteří dostávají menší plat než já, mluvili o té věci s Petersenem Sáhibem." Malý Toomai dostal strach. Nevěděl toho moc o bělochech, ale Petersen Sáhib byl pro něj největším bělochem na světě. Byl hlavou všech operací v keddah – mužem, který chytal všechny slony pro indickou vládu a který věděl o sloních způsobech víc než kdokoli živý.

„Co – co se stane?" ptal se Malý Toomai.

„Co se stane! To nejhorší, co se může stát. Petersen Sáhib je šílenec. Proč jinak by chodil lovit tyhle divoké čerty? Může od tebe dokonce chtít, abys byl lapačem slonů, spal kdekoli v těchhle horečnatých džunglích, a nakonec abys byl zašlapán do smrti v keddah. Je dobře, že tahle hloupost dopadla bez pohromy. Příští týden chytání skončí a nás z plání pošlou zpátky do našich stanic. Pak budeme pochodovat po hladkých cestách a zapomeneme na všechen tenhle lov. Ale, synu, zlobím se, že ses pletl do práce, která patří těm špinavým ássamským chlapům z džungle. Kálá Nag neposlechne nikoho než mě,

takže já s ním musím chodit do keddah, ale on je jenom bojový slon a nepomáhá je svazovat. Takže sedím pohodlně, jak se na mahouta sluší – ne pouhého lovce – mahouta, pravím, a muže, který dostane penzi na konci služby. Má snad být rodina Toomaie od slonů zašlapána do špíny v nějaké keddah? Zlý jsi! Darebáku! Bezcenný synu! Jdi a umyj Kálá Naga a prohlédni mu uši, a dohlédni, aby neměl trny v nohou. Jinak tě Petersen Sáhib určitě chytí a udělá z tebe divokého lovce – stopaře sloních šlépějí, medvěda z džungle. Fuj! Hanba! Jdi!"

Malý Toomai odešel beze slova, ale všechny své stížnosti svěřil Kálá Nagovi, zatímco mu prohlížel nohy. „Nevadí," řekl Malý Toomai, odhrnuje bok ohromného pravého ucha Kálá Naga. „Řekli mé jméno Petersenu Sáhibovi, a snad – a snad – a snad – kdo ví? Hoj! To je ale velký trn, co jsem ti vytáhl!"

Několik dalších dní strávili sháněním slonů dohromady, chozením nově chycených divokých slonů sem a tam mezi dvojicemi krotkých, aby na pochodu dolů do plání nedělali příliš mnoho obtíží, a sepisováním přikrývek a provazů a jiných věcí, které se v lese opotřebovaly nebo ztratily.

Petersen Sáhib přijel na své chytré slonici Padminí; obcházel platy v dalších táborech v horách, protože sezóna šla ke konci, a pod stromem seděl u stolu domorodý úředník, aby mahoutům vyplatil mzdu. Jak byl každý muž vyplacen, vrátil se ke svému slonovi a připojil se k zástupu, který stál připraven vyrazit. Lapači, lovci a nahaneči, lidé stálé keddah, kteří zůstávají v džungli rok co rok, seděli na hřbetech slonů patřících Petersenu Sáhibově stálé jednotce, nebo se opírali o stromy s puškami přes ruce, a dělali si legraci z mahoutů, kteří odjížděli, a smáli se, když nově chycení sloni trhali zástup a pobíhali kolem.

Velký Toomai šel k úředníkovi s Malým Toomaiem za zády, a Mačúa Appa, hlavní stopař, polohlasně řekl příteli: „Jde tam alespoň jeden

kus z dobrého sloního těsta. Škoda posílat toho mladého lesního kohoutka pelichat na pláně."

Petersen Sáhib ovšem měl uši po celém těle, jak musí mít člověk, který naslouchá tomu nejmlčenlivějšímu ze všeho živého – divokému slonu. Otočil se na Padminí, kde ležel natažený, a řekl: „Co to? Nevěděl jsem o muži mezi mahouty z plání, který by měl dost rozumu, aby přivázal třeba i mrtvého slona."

„Tohle není muž, ale chlapec. Vlezl do keddah při posledním honu a hodil Barmaovi provaz, když jsme se snažili odtáhnout to mládě se skvrnou na rameni od jeho matky."

Mačúa Appa ukázal na Malého Toomaie a Petersen Sáhib se podíval, a Malý Toomai se poklonil až k zemi.

„On hodí provaz? Je menší než kolík! Maličký, jak se jmenuješ?" ptal se Petersen Sáhib.

Malý Toomai byl příliš vylekaný, aby promluvil, ale Kálá Nag stál za ním, a Toomai dal rukou znamení, a slon ho zachytil chobotem a zvedl ho až k výši čela Padminí, přímo před velikého Petersena Sáhiba. Pak si Malý Toomai zakryl tvář rukama, neboť byl jen dítě, a kromě věcí týkajících se slonů byl stydlivý jako každé dítě umí být.

„Oho!" řekl Petersen Sáhib s úsměvem pod knírem, „a proč jsi svého slona naučil tenhle kousek? Snad abys mu pomáhal krást zelenou kukuřici ze střech domů, když se klasy dávají schnout?"

„Ne zelenou kukuřici, Ochránce chudých – melouny," řekl Malý Toomai, a všichni muži sedící okolo vybuchli hlučným smíchem. Většina z nich svoje slony naučila tomu samému triku, když byli chlapci. Malý Toomai visel osm stop vysoko ve vzduchu a hrozně by si přál, aby byl osm stop pod zemí.

„To je můj syn Toomai, Sáhibe," řekl Velký Toomai s mračícím čelem. „Je to moc zlý chlapec a skončí ve vězení, Sáhibe."

„O tom mám svoje pochyby," řekl Petersen Sáhib. „Chlapec, který se v jeho věku dokáže postavit plné keddah, nekončí ve vězení. Vidíš,

maličký, tady máš čtyři anny na sladkosti, protože máš pod tou kšticí vlasů i malou hlavu. Časem se z tebe třeba taky stane lovec." Velký Toomai se mračil ještě víc. „Pamatuj si ale, že keddahy nejsou místa, kde by si děti hrály," pokračoval Petersen Sáhib.

„Nikdy tam nesmím, Sáhibe?" zeptal se Malý Toomai s hlubokým povzdechem.

„Smíš." Petersen Sáhib se znovu usmál. „Až uvidíš, jak sloni tancují. To je ten pravý čas. Přijď za mnou, až uvidíš slony tančit, a já tě pustím do všech keddah."

Zase propukl smích, protože tohle je stará vtipná zkazka mezi lapači slonů a znamená totéž co nikdy. V lesích jsou skryta velká vyklučená plochá místa, která se nazývají sloní taneční síně, ale i ty se najdou jen náhodou, a žádný člověk nikdy slony tančit neviděl. Když se nějaký mahout chlubí svou dovedností a odvahou, ostatní mahouti mu řeknou: „A kdy jsi viděl slony tančit?"

Kálá Nag postavil Malého Toomaie na zem, a ten se zase poklonil až k zemi, a odešel se svým otcem, a stříbrný čtyřannovník dal matce, která kojila jeho malého bratříčka, a všechny je naložili na záda Kálá Naga, a zástup bručících, pištících slonů se valil dolů po horské pěšině k pláním. Byl to velmi živý pochod kvůli novým slonům, kteří dělali obtíže u každého brodu a každou chvíli potřebovali konejšit nebo ztlouci.

Velký Toomai pichlavě pobízel Kálá Naga, protože byl velmi rozzlobený, ale Malý Toomai byl příliš šťastný, aby mluvil. Petersen Sáhib si ho všiml a dal mu peníze, takže se cítil, jak by se cítil řadový voják, kdyby ho vyvolali z řady a pochválil ho sám vrchní velitel.

„Co měl Petersen Sáhib na mysli tím sloním tancem?" zeptal se nakonec tiše své matky.

Velký Toomai ho zaslechl a zahuhlal: „Že z tebe nemá nikdy být žádný z těchhle horských buvolů stopařů. To měl na mysli. Hej, tam vepředu, co blokuje cestu?"

Ássamský mahout, dva nebo tři slony před nimi, se vztekle otočil a vykřikl: „Přiveďte Kálá Naga a vrazte do tohohle mýho mladíka trošku chování. Proč si Petersen Sáhib musel vybrat zrovna mě, aby šel s vámi oslíky z rýžových polí? Postav svou bestii vedle, Toomai, ať ho pobodá kly. Při všech bozích hor, tihle noví sloni jsou posedlí, nebo cítí své druhy v džungli." Kálá Nag udeřil nového slona do žeber a vyrazil mu dech, zatímco Velký Toomai říkal: „Smetli jsme z hor divoké slony při posledním honu. Je to jen tvá neopatrnost při vedení. Mám snad držet pořádek po celém zástupu?"

„Poslechni ho!" řekl druhý mahout. „Smetli jsme hory! Ho! Ho! Jste moc chytří, vy lidé z plání. Kdokoli jiný než hlína z plání, kdo nikdy neviděl džungli, by věděl, že oni vědí, že honitby pro tuto sezónu skončily. Proto dnes v noci všichni divocí sloni – ale proč bych plýtval moudrostí na říční želvu?"

„Co udělají?" zavolal Malý Toomai.

„Oho, maličký. Jsi tam? Dobře, tobě to povím, protože máš chladnou hlavu. Budou tančit, a sluší se tvému otci, který smetl ze všech hor všechny slony, aby si dnes v noci dvojnásobně připoutal kolíky."

„Co jsou to za řeči?" řekl Velký Toomai. „Čtyřicet let, otec a syn, jsme opatrovali slony, a nikdy jsme neslyšeli takový nesmysl o tancích."

„Ano, jenže muž z nížiny, co bydlí v chatrči, zná jen čtyři stěny své chatrče. Nech své slony dnes v noci bez pout a uvidíš, co z toho vzejde. A co se jejich tance týká – viděl jsem místo, kde – Bapré-bap! Kolik má zatáček řeka Dihang? Tady je další brod a telata budou muset plavat. Stůjte v klidu, vy tam vzadu."

A takhle, hovoříce a hádajíce se a prodírajíce se řekami, dokončili první denní pochod k jakémusi přijímacímu táboru pro nové slony. Ale ztratili trpělivost dávno předtím, než tam dorazili.

Pak slony připoutali zadníma nohama k velkým kolíkovým pařezům a novým slonům přidali ještě další provazy a před všechny navršili kr-

mení, a horští honáci se vrátili za Petersenem Sáhibem v odpoledním světle a nabádali nížinné honáky, aby byli té noci obzvlášť opatrní, a smáli se, když se nížinní ptali proč.

Malý Toomai se postaral o Kálá Nagovu večeři, a když padl večer, bloumal táborem, nevýslovně šťastný, a hledal tam-tam. Když má indické dítě plné srdce, nepobíhá kolem a nedělá rámus jak komu napadne. Sedne si k jakési slavnosti o samotě. A s Malým Toomaiem mluvil Petersen Sáhib! Kdyby nenašel, co hledá, věřím, že by onemocněl. Ale cukrář v táboře mu zapůjčil malý tam-tam – buben, do kterého se buší plochou dlaně – a Malý Toomai si sedl se zkříženýma nohama před Kálá Naga, zrovna když začínaly vycházet hvězdy, tam-tam si položil do klína, a bušil a bušil a bušil, a čím víc myslel na tu velkou poctu, které se mu dostalo, tím víc bušil, docela sám uprostřed slonního krmení. Nebyl v tom žádný nápěv ani slova, ale to bušení ho činilo šťastným.

Noví sloni napínali provazy a chvílemi kvičeli a troubili, a Malý Toomai slyšel svou matku v chatě v táboře, jak uspává jeho malého bratříčka starou, prastarou písní o velikém bohu Šivovi, který kdysi každému zvířeti pověděl, co má jíst. Je to velmi uklidňující ukolébavka a první sloka zní:

> Šiva, co sypal úrodu a větrům kázal vát,
> seděl u bran jednoho dne, dávno, dávno nazpátek,
> každému dal svůj úděl – jídlo, dřinu, osud sám,
> od krále na gúdí až po žebráka u bran.
> Vše stvořil on – Šiva Ochránce.
> Mahádéo! Mahádéo! On stvořil vše –
> trn pro velblouda, krmi pro kravičky
> a matky srdce pro ospalou hlavu, můj synečku malý!

Malý Toomai se radostně přidával tak-a-tak na konci každé sloky, až se mu začalo klížit oko a natáhl se do krmení vedle Kálá Naga. Nako-

nec si sloni začali jeden po druhém lehat, jak mají ve zvyku, až na pravém konci řady zůstal vzpřímený jen Kálá Nag; pomalu se kolébal ze strany na stranu, uši nastražené dopředu, aby zaslechl noční vítr, jak se velmi zvolna přelévá přes kopce. Vzduch byl plný všech těch nočních šelestů, které dohromady tvoří jediné veliké ticho – ťuknutí jednoho bambusového stébla o druhé, zašustění čehosi živého v podrostu, zaškrábání a zaskřehotání napůl probuzeného ptáka (ptáci v noci bdí mnohem častěji, než si představujeme), a šum vody kdesi hodně daleko. Malý Toomai chvíli spal, a když se probudil, bylo zářivé měsíční světlo a Kálá Nag stále stál s nastraženýma ušima. Malý Toomai se otočil, zašustil v krmení a díval se na oblouk toho velkého hřbetu, obkresleného proti půlce hvězd na nebi, a jak se tak díval, zaslechl – tak zdaleka, že to znělo sotva jako špendlíková dírka hluku, propíchnutá tichem – zahoukání divokého slona.

Všichni sloni v řadě vyskočili, jako by do nich střelili, a jejich mručení konečně probudilo spící mahouty, a ti vyšli ven a velkými paličkami zarazili kolíky hlouběji do země a utáhli ten provaz a svázali tamten, až bylo vše zase klidné. Jeden z nových slonů málem vyvrátil svůj kolík, a Velký Toomai sňal Kálá Nagovi nožní řetěz a tím spoutal tomu slonovi přední nohu k zadní, Kálá Nagovi však nasadil jen smyčku z trávové šňůry a řekl mu, ať nezapomíná, že je přivázaný napevno. Věděl, že on, jeho otec i jeho dědeček dělali tutéž věc stokrát předtím. Kálá Nag neodpověděl na ten povel obvyklým zabručením. Stál tiše, hleděl ven do měsíčního světla, hlavu měl trochu zvednutou a uši rozprostřené jako vějíře, až k velkým záhybům Garoských kopců.

„Dohlédni na něho, kdyby zneklidněl v noci," řekl Velký Toomai Malému Toomaiovi, a šel do chatrče a usnul. Malý Toomai se také chystal usnout, když vtom zaslechl, jak kokosová šňůra praskla s krátkým „cvak", a Kálá Nag se vysmekl ze svých kolíků tak pomalu a tak nehlučně, jako se mrak vysouvá z ústí údolí. Malý Toomai se pleskavě rozběhl za ním, bos, dolů po cestě v měsíčním světle, polohlasem volaje: „Kálá

Nagu! Kálá Nagu! Vezmi mě s sebou, Kálá Nagu!" Slon se bez hlásku otočil, třemi kroky došel zpátky k chlapci v měsíčním světle, položil chobot a vyhoupl si ho na krk, a dřív než si Malý Toomai stačil upevnit kolena, vklouzl do lesa.

Z řady se ozvalo jedno zuřivé zatroubení, a pak se na všechno snesl o ticho, a Kálá Nag se dal do pohybu. Chvílemi mu po bocích omývalo vysoké trsy trávy, jako vlna omývá boky lodi, chvílemi se mu po hřbetě drhl shluk divokých pepřových lián nebo zavrzal bambus tam, kde ho zavadil ramenem. Ale mezi těmi okamžiky se pohyboval naprosto beze zvuku, prodíraje se hustým Garoským lesem, jako by to byl kouř. Stoupal do kopce, ale ačkoli Malý Toomai sledoval hvězdy ve škvírách mezi stromy, nedokázal říct, kterým směrem.

Pak Kálá Nag dosáhl hřebene a na chvíli se zastavil, a Malý Toomai viděl koruny stromů, ležící pod měsícem po mnoho mil a mnoho mil, všechny strakaté a chlupaté, a modrobílou mlhu nad řekou v úvalu. Toomai se naklonil kupředu a díval se, a cítil, že pod ním je les probuzený – probuzený, živý a plný. Kolem ucha mu prolétl veliký hnědý netopýr, co jí ovoce; v houští zarachotily bodliny dikobraza; a v temnotě mezi kmeny slyšel, jak kanec-medvěd prudce ryje ve vlhké teplé zemi a při hrabání funí.

Pak se větve nad jeho hlavou znovu zavřely a Kálá Nag začal sestupovat do údolí – tentokrát ne tiše, ale jako sjíždí uprchlé dělo po příkrém břehu – jedním rozmachem. Ty obrovské údy se pohybovaly tak pravidelně jako písty, osm stop na krok, a vrásčitá kůže na loketních kloubech šustila. Podrost se po obou stranách trhal s hlukem jako páraná plachta, a mladé stromky, které odhazoval rameny vpravo a vlevo, se vracely zpět a bušily do něj do boku, a velké pletence lián, všechny zcuchané dohromady, mu visely z klů, jak házel hlavou ze strany na stranu a razil si cestu. Pak si Malý Toomai lehl těsně k tomu obrovskému krku, aby ho rozmáchlá větev nesmetla na zem, a přál si, aby byl zase zpátky v řadě.

Tráva začala být kašovitá, Kálá Nagovy nohy se sály a mlaskaly, jak je kladl do země, a noční mlha na dně údolí mrazila Malého Toomaie. Rozlehlo se šplouchnutí a dupot a hukot tekoucí vody, a Kálá Nag se brodil řečištěm, hmatal si cestu krok za krokem. Nad hlukem vody, jak se mu vířila kolem noh, slyšel Malý Toomai další šplouchání a troubení, nahoře i dole po proudu – velké mručení a hněvivé frkání, a všechna ta mlha kolem se zdála být plná převalujících se, vlnivých stínů.

„Aj!" řekl si napůl nahlas, drkotal zuby. „Sloní národ je dnes v noci venku. Tak tedy tanec!"

Kálá Nag se vycákal z vody, pročistil si chobot vyfouknutím a začal další výstup. Tentokrát však nebyl sám a nemusel si prošlapávat cestu. Ta už byla hotová, šest stop široká, zrovna před ním, kde se ohnutá džunglová tráva snažila znovu narovnat. Mnoho slonů tudy muselo projít jen pár minut předtím. Malý Toomai se ohlédl a za ním se právě z mlžné řeky zvedal velký divoký kelnatec s malýma prasečíma očima rozžhavenýma jako řeřavé uhlí. Pak se stromy znovu zavřely a šli dál a vzhůru, s troubením a praskotem a zvukem lámaných větví po všech stranách.

Konečně se Kálá Nag zastavil mezi dvěma kmeny na samém vrcholku kopce. Byly součástí kruhu stromů, který obrůstal nepravidelnou plochu asi tří nebo čtyř akrů, a na celé té ploše, jak viděl Malý Toomai, byla zem udusaná natvrdo jako cihlová podlaha. Některé stromy rostly uprostřed té mýtiny, ale kůra z nich byla sedřená a bílé dřevo pod ní se v záplatách měsíčního svitu lesklo a zářilo. Z vyšších větví visely liány a zvonkové květy těch lián, veliké, voskově bílé věci jako svlačce, hleděly dolů v tvrdém spánku. Ale uvnitř mýtiny nebylo ani stéblo zeleně – nic než udusaná hlína.

Měsíční světlo to vše ukazovalo železně šedé, kromě míst, kde na tom stáli sloni, a jejich stíny byly inkoustově černé. Malý Toomai se díval, dech zatajen, oči málem vyvalené, a jak se díval, čím dál víc a víc a víc slonů vycházelo zpoza kmenů na otevřené prostranství. Malý

Toomai uměl počítat jen do deseti, a tak počítal znovu a znovu na prstech, až ztratil přehled o těch desítkách, a hlava se mu začala točit. Vně mýtiny je slyšel, jak se derou podrostem a šplhají do kopce, ale jakmile se ocitli v kruhu kmenů, pohybovali se jako duchové.

Byli tam divocí samci s bílými kly, co měli ve vráskách krku a v záhybech uší spadané listí a oříšky a větvičky; tlusté, pomalonohé slonice s neklidnými růžovočernými slůňátky, sotva tři nebo čtyři stopy vysokými, co jim pobíhala pod břichy; mladí sloni, kterým teprve rašily kly, a byli na ně náramně hrdí; dlouhé, hubené staropanenské slonice s úzkými ustaranými tvářemi a choboty jako hrubá kůra; divocí staří kelnatci, zjizvení od ramene po bok velkými jelity a seky z dávných bojů, a od ramen jim opadávala zaschlá hlína z osamělých bahenních koupelí; a byl tam jeden se zlomeným klem a se stopami – plného seku, strašlivého drásavého škrábance – tygřích drápů na boku.

Stáli hlava proti hlavě, nebo přecházeli v párech sem a tam, nebo se kolébali a kývali docela sami – tucty a tucty slonů.

Toomai věděl, že dokud bude ležet tiše na Kálá Nagově krku, nic se mu nestane, neboť ani v shonu a motanici keddy nenatáhne divoký slon chobot a nestáhne člověka z krku krotkého slona. A tito sloni té noci na lidi nemysleli. Jen jednou sebou trhli a nastražili uši vpřed, když zaslechli v lese cinknutí nožního železa, ale byla to Padminí, oblíbená slonice Petersena Sáhiba, s řetězem utrženým nakrátko, co funíc a vdechujíc stoupala do kopce. Musela si vylomit kolíky a přijít rovnou z tábora Petersena Sáhiba; a Malý Toomai uviděl ještě jednoho slona, kterého neznal, s hlubokými oděrkami od provazů na hřbetě a na prsou. I ten musel utéct z nějakého tábora v okolních kopcích.

Konečně už v lese nebyl slyšet žádný další pohyb slonů, a Kálá Nag se vyvalil ze svého stanoviště mezi stromy a vešel doprostřed davu, mlaskaje a bručíce, a všichni sloni se začali bavit svou vlastní řečí a pohybovat se.

Malý Toomai, stále ležící, se díval dolů na tucty a tucty širokých hřbetů, kývajících se uší, mávajících chobotů a malých kulatých očí. Slyšel klapání klů, jak náhodou křížily jiné kly, a suché šustění vzájemně propletených chobotů a tření obrovských boků a ramen v tom hemžení a neustálé šlehání a syčení velkých ocasů. Pak přes měsíc přešel mrak, a Malý Toomai seděl v černé tmě. Ale ten tichý, pravidelný tlak a strkání a mručení pokračovalo úplně stejně. Věděl, že kolem Kálá Naga jsou sloni ze všech stran a že není možnost ho zacouvat ven ze shromáždění; a tak zatnul zuby a chvěl se. V keddě bylo aspoň světlo pochodní a volání, ale tady byl zcela sám ve tmě, a jednou se k němu zvedl chobot a dotkl se ho na koleni.

Pak jeden slon zatroubil, a všichni to převzali po pět, deset strašlivých vteřin. Rosa ze stromů nad nimi se spustila dolů jako déšť na neviditelné hřbety, a začal se ozývat tupý dunivý zvuk, zprvu ne příliš hlasitý, a Malý Toomai nedokázal říct, co to je. Ale zesiloval a zesiloval, a Kálá Nag zvedl jednu přední nohu a pak druhou a dupl jimi o zem – ráz-dva, ráz-dva, pravidelně jako pneumatická kladiva. Sloni teď dupali všichni společně, a znělo to jako válečný buben, do kterého se buší u ústí jeskyně. Rosa padala ze stromů, dokud nebylo co padat, a dunění pokračovalo a půda se kolébala a chvěla, a Malý Toomai si zacpal uši dlaněmi, aby ten zvuk nevnímal. Ale bylo to všechno jedno obrovské otřesení, co jím probíhalo – ten dupot stovek těžkých nohou do syrové země. Jednou dvakrát ucítil, jak se Kálá Nag se všemi ostatními vrhne o několik kroků vpřed, a dupání se změnilo v drtivý zvuk tříštěných šťavnatých zelených věcí, ale za minutu nebo dvě dunění nohou na tvrdé zemi začalo znovu. Někde blízko něj vrzal a sténal strom. Natáhl ruku a nahmatal kůru, ale Kálá Nag se posunul vpřed, stále dupaje, a Malý Toomai nedokázal říct, kde na mýtině je. Od slonů nebyl slyšet žádný zvuk, kromě jedné chvíle, kdy pištěla dvě nebo tři slůňátka. Pak slyšel ránu a šoupnutí, a dunění pokračovalo. Muselo tr-

vat celé dvě hodiny, a Malý Toomai bolel na každém nervu, ale po pachu nočního vzduchu věděl, že se blíží svítání.

Ráno se vylilo za zelené kopce jedinou vrstvou bledě žluté barvy, a při prvním paprsku dunění ustalo, jako by to světlo bylo rozkazem. Dřív než se Malý Toomai zbavil zvonění v hlavě, dřív než vůbec stačil změnit polohu, nebylo v dohledu jediného slona kromě Kálá Naga, Padminí a toho slona s odřeninami od provazů; a dole po svazích nebyl ani náznak, ani zachvění, ani šepot, který by prozrazoval, kam se ostatní poděli.

Malý Toomai se díval znovu a znovu. Mýtina, jak si ji pamatoval, se za noc zvětšila. Ve středu stálo víc stromů, ale podrost a džunglová tráva po stranách byly odvaleny pryč. Malý Toomai se zahleděl ještě jednou. Teď pochopil to dupání. Sloni rozdupali větší plochu – rozdupali tu hustou trávu a šťavnatý cukrový rákos na drť, drť na třísky, třísky na drobounké vlákenky, a vlákenka v tvrdou zem.

„Vá!" řekl Malý Toomai, oči měl těžké. „Kálá Nagu, můj pane, držme se Padminí a pojďme do tábora Petersena Sáhiba, nebo spadnu z tvého krku."

Třetí slon pohledem sledoval ty dva, jak odcházejí, zafrkal, otočil se a vydal se vlastní cestou. Mohl patřit nějakému malému domorodému královskému dvoru, padesát, šedesát nebo sto mil daleko.

Dvě hodiny nato, zatímco Petersen Sáhib pojídal časnou snídani, začali jeho sloni, kteří byli té noci přivázáni na dvojí řetězy, troubit, a Padminí, umazaná bahnem až po plece, společně s Kálá Nagem, co měl kopýtka těžce rozedřená, se belhavě vlekli do tábora. Tvář Malého Toomaie byla šedá a scvrklá, vlasy měl plné listí a promočené rosou, ale pokusil se zasalutovat Petersenu Sáhibovi a slabě vykřikl: „Tanec – tanec slonů! Viděl jsem ho a – umírám!" Jakmile si Kálá Nag sedl, sklouzl mu z krku v mrákotách.

Ale protože domorodé děti nemají nervy, o kterých by stálo za řeč, ležel za dvě hodiny docela spokojeně v houpací síti Petersena Sáhiba,

s loveckým kabátem Petersena Sáhiba pod hlavou a sklenicí teplého mléka s troškou brandy a kapkou chininu uvnitř, a zatímco staří chlupatí zjizvení lovci džunglí seděli před ním ve třech řadách a hleděli na něj, jako by byl duchem, vyprávěl jim svůj příběh v krátkých slovech, jak to dítě dělá, a uzavřel to slovy:

„A teď, jestli jsem lhal byť jediným slovem, pošlete muže, ať se podívají, a najdou, že slonní národ rozdupal víc místa ve své taneční síni, a najdou deset a deset a mnohokrát deset stop vedoucích do té taneční síně. Nohama udělali víc místa. Viděl jsem to. Kálá Nag mě vzal a já viděl. A Kálá Nag má také nohy náramně unavené!"

Malý Toomai se pak natáhl a prospal celé to dlouhé odpoledne až do soumraku, a zatímco spal, Petersen Sáhib a Mačúa Appa sledovali stopu obou slonů patnáct mil napříč kopci. Petersen Sáhib strávil osmnáct let chytáním slonů, a jen jednou předtím našel takové taneční místo. Mačúa Appa nemusel pohlédnout dvakrát na tu mýtinu, aby viděl, co se tam dělo, ani škrábnout prstem na noze do té slisované, udusané země.

„Dítě mluví pravdu," řekl. „Všechno tohle se stalo dnes v noci, a já napočítal sedmdesát stop přetínajících řeku. Hleď, Sáhibe, kde Padmin̆no nožní železo zařízlo kůru toho stromu! Ano; byla tam také."

Pohlédli na sebe a nahoru i dolů a divili se. Neboť způsoby slonů jsou mimo chápání kohokoli, černého či bílého.

„Čtyřicet let a pět," řekl Mačúa Appa, „jsem následoval svého pána, slona, ale nikdy jsem neslyšel, že by nějaké dítě člověka vidělo, co vidělo toto dítě. Při všech Bozích Hor, to je – co máme říct?" a zavrtěl hlavou.

Když se vrátili do tábora, byl čas na večerní jídlo. Petersen Sáhib jedl o samotě ve svém stanu, ale dal rozkaz, aby tábor dostal dvě ovce a nějakou drůbež a také dvojitý příděl mouky, rýže a soli, neboť věděl, že bude slavnost.

Velký Toomai přispěchal z nížinného tábora, aby hledal syna i svého slona, a teď, když je našel, se na ně díval, jako by se obou bál. A u planoucích táborových ohňů před řadou přivázaných slonů se konala slavnost, a Malý Toomai byl hrdinou toho všeho. A velcí hnědí chytači slonů, stopaři a honáci a provazníci, a muži, kteří znají všechna tajemství krocení nejdivočejších slonů, si ho předávali jeden druhému, a označili mu čelo krví z prsou čerstvě zabitého džunglového kohouta, aby ukázali, že je lesákem, zasvěceným a volným ve všech džunglích.

A nakonec, když plameny opadly a rudé světlo polen nechávalo slony vypadat, jako by byli také namočeni v krvi, Mačúa Appa, náčelník všech honáků všech keddah – Mačúa Appa, druhé já Petersena Sáhiba, který za čtyřicet let nespatřil hotovou silnici: Mačúa Appa, který byl tak veliký, že neměl jiné jméno než Mačúa Appa – vyskočil na nohy s Malým Toomaiem vysoko zvednutým nad hlavu a zvolal: „Slyšte, bratři moji. Slyšte také, moji páni tam v řadě, neboť já, Mačúa Appa, mluvím! Tento malý už nebude nazýván Malý Toomai, nýbrž Toomai od slonů, jak byl před ním nazýván jeho praděd. Co nikdy žádný člověk neviděl, viděl on po celou dlouhou noc, a přízeň slonního národa a bohů džunglí je s ním. Stane se velikým stopařem. Stane se větším než já, než já sám, Mačúa Appa! Půjde po stopě čerstvé i staré i smíšené s jasným okem! Neutrpí újmu v keddě, až bude pobíhat pod břichy divokých kelnatců, aby je svazoval; a jestli uklouzne před nohama útočícího slona, ten slon pozná, kdo je, a nerozdrtí ho. Aj-haj! Páni moji v řetězech," – a mávl kolem řady kolíků – „zde je ten malý, který viděl vaše tance ve vašich tajných místech – pohled, jejž nikdy žádný muž nespatřil! Vzdejte mu čest, páni moji! Salám karo, mé děti. Vzdejte poctu Toomaiovi od slonů! Gunga Peršad, aha! Hira Gudž, Birči Gudž, Kuttar Gudž, aha! Padminí – ty jsi ho viděla při tanci, i ty, Kálá Nagu, perlo mezi slony! – aha! Všichni spolu! K Toomaiovi od slonů. Barrao!"

A při tom posledním divokém výkřiku celá řada vymrštila choboty, až se špičkami dotýkala čel, a propukla v plný pozdrav – ten burácivý trubačský zvuk, jaký slyší jen místokrál Indie, Salámut keddy.

Ale všechno to bylo kvůli Malému Toomaiovi, který viděl, co žádný muž předtím neviděl – tanec slonů v noci a o samotě v srdci Garoských kopců!

Šiva a kobylka

(Píseň, kterou Toomaiova matka zpívala miminku.)

Šiva, co sypal úrodu a větrům kázal vát,
seděl u bran jednoho dne, dávno, dávno nazpátek,
každému dal svůj úděl – jídlo, dřinu, osud sám,
od krále na gúdí až po žebráka u bran.
Vše stvořil on – Šiva Ochránce.
Mahádéo! Mahádéo! On stvořil vše –
trn pro velblouda, krmi pro kravičky
a matky srdce pro ospalou hlavu, můj synečku malý!

Pšenice pro bohaté, pro chudinu proso,
drobky zbytků svatým mužům, co od dveří ke dveřím prosí;
tygrům bitvy, mrchy luňákům k podílu,
hadry a kosti zlým vlkům u hradeb o půlnoci.
Nic příliš vzletného, nikoho příliš chudého –
Párvatí po jeho boku hleděla do dění jeho;
chtěla ošálit chotě, ze Šivy si tropit smích –
uzmula malou kobylku a schovala v ňadrech svých.
Tak ho ošidila, Šivu Ochránce.
Mahádéo! Mahádéo! Otoč se a hleď.
Velicí jsou velbloudi, těžká jsou dobytčata,
tohle však Nejmenší z Malinkých, můj synečku malý!

Když příděl byl dán, se smíchem řekla:
„Pane milionu úst, zůstal snad někdo bez jídla?"
Šiva odvětil se smíchem: „Všichni dostali svůj díl,
i on, ten malý, co se ti pod srdcem skryl."
Z ňader ji vyňala Párvatí zlodějka,
uzřela Nejmenší z Malinkých, jak na čerstvém lístku žvýká!
Uzřela a bála se a divila, prosíc Šivu,
jenž bezpochyby dal maso všemu živoucímu.
Vše stvořil on – Šiva Ochránce.
Mahádéo! Mahádéo! On stvořil vše –
trn pro velblouda, krmi pro kravičky
a matky srdce pro ospalou hlavu, můj synečku malý!

Služebníci Jejího Veličenstva

Můžeš to spočítat zlomky, trojčlenkou dnes i včera,
ale Tydli-dumova cesta není cestou Tydli-dého.
Můžeš to kroutit, obracet, splétat, až padneš bez dechu,
jenže Pili Winky nejde tam, kam jde Winkie Pop!

Jeden celý měsíc lilo bez přestání – lilo na tábor třiceti tisíc mužů a tisíců velbloudů, slonů, koní, volů a mezků, všech shromážděných na místě zvaném Rávalpindí k přehlídce před místokrálem Indie. Ten přijímal návštěvu Amíra Afghánistánu – divokého krále velmi divoké země. Amír s sebou přivedl jako osobní stráž osm set mužů a koní, kteří nikdy v životě neviděli tábor ani lokomotivu – divoké muže a divoké koně odkudsi z hloubi střední Asie. Každou noc některá tlupa těch koní jistojistě přetrhla pata provazy a pádila táborem sem a tam bahnem v temnotě, nebo se utrhli velbloudi, pobíhali kolem a padali přes stanové lanovíčí; a dovedete si představit, jak příjemné to bylo pro muže, kteří se snažili usnout. Můj stan ležel daleko od velbloudích řad a já se domníval, že je v bezpečí. Jenže jedné noci strčil dovnitř hlavu jakýsi muž a zakřičel: „Vyběhněte, honem! Jdou sem! Můj stan je ten tam!"

Věděl jsem, kdo „oni" jsou, a tak jsem si natáhl boty i pláštěnku a vyrazil ven do té břečky. Lištička, můj foxteriér, vyklouzla druhou stranou; a vzápětí se ozvalo řvaní, mručení a bublání, a já viděl, jak se stan hroutí – stanová tyč praskla – a jak začíná poskakovat jako šílený duch. Vrazil do něho velbloud, a jakkoli jsem byl promočený a rozzlobený, nemohl jsem se neusmát. Potom jsem se dal do běhu, protože jsem nevěděl, kolik velbloudů se mohlo utrhnout, a za chvíli jsem byl mimo dohled tábora a brodil se bahnem.

Nakonec jsem zakopl o konec dělové lafety, a tím jsem poznal, že jsem někde nedaleko dělostřeleckých řad, kde se na noc stavějí děla do pyramid. Protože se mi nechtělo dál se čvachtat v mrholení a tmě, přetáhl jsem pláštěnku přes ústí jednoho děla, udělal si z dvou nebo tří nabijáků, které jsem našel, jakési wigwam, lehl si podél lafety druhého děla a přemýšlel, kam se poděla Lištička a kde asi jsem.

Zrovna když jsem se chystal usnout, zaslechl jsem cinkot postroje a zabručení, a kolem mě prošel mezek, otřásaje si mokré uši. Patřil k baterii horských děl, protože jsem slyšel chrastění popruhů a kroužků a řetězů a všelijakých věcí na jeho sedlové podložce. Horská děla jsou malá dělíčka, která se vyrábějí ve dvou částech a šroubují se dohromady, až přijde doba je použít. Nosí se do hor, kamkoli, kam najde mezek cestu, a jsou velmi užitečná pro boj ve skalnatém terénu.

Za mezkem šel velbloud, jeho velké měkké nohy čvachtaly a klouzaly v blátě a krk se mu kolébal sem a tam jako zbloudilé slepici. Naštěstí jsem rozuměl jazyku zvířat natolik – ne divokých zvířat, pochopitelně, ale táborových – od domorodců, abych věděl, co ten velbloud říká.

Musel to být právě ten, co se mi zřítil do stanu, protože volal na mezka: „Co mám dělat? Kam mám jít? Bojoval jsem s bílou věcí, co se vlnila, a ta vzala hůl a mlátila mě po krku." (To byla moje zlomená stanová tyč, a mě potěšilo, že to tak vím.) „Máme utíkat dál?"

„Á, to jsi byl ty," řekl mezek, „ty a tví přátelé, co vyrušujete tábor? Dobrá. Ráno za to dostaneš bití. Ale pro teď ti můžu dát něco na účet."

Slyšel jsem cinknout postroj, jak se mezek nahnul a dal velbloudovi dva kopance do žeber, které zněly jako buben. „Příště," řekl mezek, „budeš vědět líp, než aby ses v noci prodíral mezkovou baterií s křikem ‚Zloději a oheň!' Sedni si a drž ten svůj hloupý krk v klidu."

Velbloud se složil po velbloudím způsobu, jako skládací dvojstopý metr, a usedl, popofňukávaje. Ve tmě bylo slyšet pravidelný dupot kopyt, a velký jezdecký kůň se přihnal v klusu klidně, jako by byl na přehlídce, přeskočil lafetu děla a dopadl těsně vedle mezka.

„Je to ostuda," řekl kůň a nafoukl nozdry. „Ti velbloudi už zase prošli našimi řadami – potřetí tento týden. Jak si má kůň udržet kondici, když ho nenechají spát? Kdo je tady?"

„Jsem závěrový mezek od druhého děla první horské baterie," řekl mezek, „a tenhle je jeden z tvých přátel. Taky mě vzbudil. Kdo jsi ty?"

„Číslo patnáct, letka E, Devátí lanciéři – kůň Dicka Cunliffa. Posuň se trochu, ty tam."

„Á, promiň," řekl mezek. „Je tu moc tma, aby bylo něco pořádně vidět. Nejsou ti velbloudi už nad lidské síly? Vyšel jsem si od svých řad za trochou klidu a pokoje."

„Páni," řekl velbloud pokorně, „zdály se nám v noci zlé sny a byli jsme velmi vystrašeni. Jsem jen zavazadlový velbloud od Devětatřicáté domorodé pěchoty a nejsem tak statečný jako vy, páni."

„Tak proč jsi nezůstal a nenesl zavazadla pro Devětatřicátou domorodou pěchotu, místo toho, abys obíhal celý tábor?" řekl mezek.

„Byly to tak velmi zlé sny," řekl velbloud. „Je mi líto. Poslouchejte! Co to je? Nemáme utéct dál?"

„Sedni," řekl mezek, „jinak si zlomíš ty svoje dlouhé hůlkovité nohy mezi děly." Zahnul jedno ucho a poslouchal. „Voli!" řekl. „Dělostřelečtí voli. Namouvěru, ty a tví přátelé jste vzbudili tábor jaksepatří důkladně. Vyždímat z dělostřeleckého vola, aby vstal, chce pořádnou dávku bodání."

Slyšel jsem řetěz, jak se táhne po zemi, a jho dvou velikých zasmušilých bílých volů, které táhnou těžká obléhací děla, kdykoli už sloni odmítají přistoupit blíž k palbě, přišourávalo bok po boku. A téměř šlapaje po tom řetězu, přicházel další baterijní mezek a divoce volal na „Billyho".

„To je jeden z našich rekrutů," řekl starý mezek koni. „Volá na mě. Hej, mladíku, přestaň piskotat. Tma ještě nikomu neublížila."

Dělostřelečtí voli si lehli vedle sebe a začali přežvykovat, ale mladý mezek se přitiskl těsně k Billymu.

„Věci!" říkal. „Strašné a hrozné, Billy! Přišly k nám do řad, zatímco jsme spali. Myslíš, že nás zabijí?"

„Mám sakra chuť ti dát kopanec číslo jedna," řekl Billy. „To, že by mezek, čtrnáct dlaní vysoký, s tvým výcvikem před tímto pánem ztupil baterii!"

„Jemněji, jemněji!" řekl jezdecký kůň. „Pamatuj, že takhle jsou vždycky zpočátku. Když jsem poprvé viděl člověka (bylo to v Austrálii, když mi byly tři roky), utíkal jsem půl dne, a kdybych byl viděl velblouda, utíkám dodnes."

Skoro všichni naši koně pro anglickou kavalerii se dovážejí do Indie z Austrálie a cvičí si je sami vojáci.

„Pravda pravdoucí," řekl Billy. „Přestaň se třást, mladíku. Když mi poprvé dali na hřbet plný postroj se všemi těmi řetězy, postavil jsem se na přední nohy a všechny ty kousky z toho vykopal. Tehdy jsem ještě nedovedl pravou vědu kopání, ale baterie říkala, že nikdy nic takového neviděli."

„Jenže to nebyl postroj ani nic, co by cinkalo," řekl mladý mezek. „Víš, že to teď nevadí, Billy. Byly to Věci jako stromy, a padaly nahoru dolů po řadách a bublaly; a mně se přetrhlo nákrční lanko a nemohl jsem najít svého vodiče a nemohl jsem najít tebe, Billy, a tak jsem utekl s – s těmihle pány."

„Hm!" řekl Billy. „Jakmile jsem zaslechl, že se velbloudi utrhli, odešel jsem po svém. Když mezek od horské baterie říká dělostřeleckým volům ‚páni', musí být opravdu důkladně otřesen. Kdo jste zač, vy tam na zemi?"

Dělostřelečtí voli převalili svá sousta a odpověděli oba naráz: „Sedmé jho z prvního děla Baterie velkých děl. Spali jsme, když přišli velbloudi, ale když nás pošlapali, vstali jsme a odešli. Je lépe ležet tiše v blátě, než být rušen v dobrém lůžku. Řekli jsme vašemu příteli, že se nemá čeho bát, ale on toho tolik věděl, že si myslel své. Vá!"

A dál přežvykovali.

„Z toho to je, že se někdo bojí," řekl Billy. „Dělostřelečtí voli se ti smějí. Doufám, že se ti to líbí, mládě."

Mladému mezkovi cvakly zuby a slyšel jsem ho říkat něco o tom, že se nebojí žádného tlustého starého vola na světě. Ale voli si jen cvakli rohy o sebe a dál přežvykovali.

„Teď se nezlob, když ses bál. To je nejhorší druh zbabělosti," řekl jezdecký kůň. „Každému lze odpustit, že se v noci lekne, myslím si, když vidí věci, kterým nerozumí. Vylomili jsme svá pouta znovu a znovu, čtyři sta padesát nás, jen proto, že nějaký nový rekrut začal vyprávět pohádky o bičovitých hadech z domova v Austrálii, dokud jsme neumírali strachem před rozvázanými konci svých nákrčních provazů."

„To všechno je dobré v táboře," řekl Billy. „Já se taky nestydím občas vyvolat paniku, jen tak pro zábavu, když jsem pár dní nebyl venku. Ale co děláš v poli?"

„Á, to je už úplně jiná písnička," řekl jezdecký kůň. „Dick Cunliffe sedí na mém hřbetě, zarývá mi do boků kolena, a jediné, co musím dělat, je dávat pozor, kam pokládám nohy, mít zadní nohy pěkně pod sebou a být poslušný otěží."

„Co to znamená, poslušný otěží?" řekl mladý mezek.

„Při modrých gumovnících od Back Blocks!" odfrkl jezdecký kůň, „chceš mi říct, že vás v tvém oboru neučí být poslušní otěží? Jak můžeš cokoli udělat, když se nedokážeš okamžitě otočit, jak se opratě přitiskne na krk? Pro tvého muže je to život nebo smrt, a tím pádem i pro tebe. Ve chvíli, kdy ucítíš otěž na krku, dostaň se dozadu, zadní nohy pod sebe. Když nemáš místo točit se naplocho, trošku se vzepni a otoč se na zadních. To je být poslušný otěží."

„My nejsme cvičeni tímhle způsobem," řekl Billy mezek strnule. „Nás učí poslouchat muže u naší hlavy: vykročit, když řekne, zastavit, když řekne. Předpokládám, že to vyjde nastejno. Teď, při vší té parádě a vzpínání, které musí být strašné na vaše hlezna, co děláte?"

„To záleží," řekl jezdecký kůň. „Zpravidla musím jít doprostřed houfu řvoucích chlupatých mužů s noži – dlouhými blyštivými noži, horšími než podkovářské nože – a musím dávat pozor, aby se Dickův opasek dotýkal opasku dalšího muže, aniž ho rozdrtil. Vidím Dickovu lanci po pravé straně svého pravého oka a vím, že jsem v bezpečí. Nechtěl bych být ten muž nebo kůň, co by se Dickovi a mně postavil, když spěcháme."

„A ty nože nebolí?" řekl mladý mezek.

„Dostal jsem jednou sek přes hruď, ale to nebyla Dickova chyba –"

„Mně by bylo náramně jedno, čí to byla chyba, kdyby to bolelo!" řekl mladý mezek.

„Musí to být jedno," řekl jezdecký kůň. „Jestli nedůvěřuješ svému muži, můžeš rovnou utéct hned. Někteří naši koně to dělají a nedivím se jim. Jak povídám, nebyla to Dickova chyba. Ten muž ležel na zemi, a já se protáhl, abych na něj nestoupl, a on po mně bodl zdola. Příště, až budu muset přejít přes ležícího muže, šlápnu na něj – pořádně."

„Hm!" řekl Billy. „Zní to velmi hloupě. Nože jsou vždycky špinavé věci. Správná věc je vylézt do hor s dobře vyváženým sedlem, držet se všemi čtyřmi i ušima a plížit se a plazit a prodrat se, až vyjdeš někde stovky stop nad kýmkoli jiným na římse, kde je zrovna tolik místa pro tvá kopyta. Pak stojíš tiše a jsi zticha – nikdy nežádej muže, aby ti držel hlavu, mládě – jsi zticha, zatímco se dávají dohromady děla, a pak se díváš, jak ty maličké granáty padají do korun stromů kdesi hluboko dole."

„A ty nikdy neuklouzneš?" řekl jezdecký kůň.

„Říká se, že když mezek uklouzne, ucho slepice bys mohl rozpárat," řekl Billy. „Čas od času snad špatně sbalené sedlo mezka převrhne, ale je to velmi vzácné. Rád bych ti ukázal naši práci. Je nádherná. Mně to trvalo tři roky, než jsem pochopil, co ti muži dělají. Věda té věci je nikdy se neukázat proti obloze, protože když to uděláš, můžou tě odstřelit. Pamatuj si to, mládě. Buď skrytý, nakolik to půjde, i když musíš

jít kolem o míli dál. Já vedu baterii, když přijde na tenhle druh šplhání."

„Střílejí po tobě, aniž se dá vyběhnout a napadnout ty střelce!" řekl jezdecký kůň zahloubán. „To bych nesnesl. Chtěl bych útočit – s Dickem."

„Á, to by sis nepřál. Víš, že jakmile jsou děla v postavení, udělají všechen ten útok ona. To je vědecké a pěkně provedené. Ale nože – pch!"

Zavazadlový velbloud už nějakou dobu kýval hlavou sem a tam, nedočkavý se připojit. Pak jsem slyšel, jak si odkašlal a nervózně řekl:

„Já – já – já jsem také trochu bojoval, ale ne při tom šplhavém způsobu ani při běhavém."

„Ne. Teď to říkáš," řekl Billy, „nevypadáš, že bys byl stvořený ke šplhání ani k běhu – zrovna moc. Nu, jak to tedy bylo, starý seníku?"

„Správným způsobem," řekl velbloud. „Všichni jsme si sedli –"

„Ó, můj podocasník a náprsenka!" řekl jezdecký kůň polohlasem. „Sedli si!"

„Sedli jsme si – nás sto," pokračoval velbloud, „ve velkém čtverci, a muži navršili naše náklady a sedla ven od čtverce, a stříleli nám přes hřbety, ti muži, do všech stran čtverce."

„Co to byli za muže? Nějací, co se tam zrovna namanuli?" řekl jezdecký kůň. „Nás v jezdecké škole učí ulehnout a nechat pány střílet přes nás, ale Dick Cunliffe je jediný muž, kterému bych to dovolil. Lechtá to kolem podbřišníku, a mimo to nevidím s hlavou na zemi."

„Co na tom záleží, kdo přes tebe střílí?" řekl velbloud. „Je tam spousta mužů a spousta dalších velbloudů blízko a spousta oblaků kouře. Já se nebojím. Sedím tiše a čekám."

„A přitom," řekl Billy, „ty tu máš zlé sny a vyvedeš tábor z míry v noci. Dobrá, dobrá! Dřív než si lehnu, natož sednu, a nechám muže střílet přes sebe, moje paty a jeho hlava by si měly co povídat. Slyšeli jste někdy něco tak hrozného?"

Dlouhé mlčení, a pak jeden z dělostřeleckých volů zvedl svou velkou hlavu a řekl: „Je to vskutku velmi hloupé. Je jen jeden způsob boje."

„Á, pokračuj," řekl Billy. „Prosím, nenech se mnou vyrušit. Myslím, že vy, páni, bojujete tak, že se postavíte na ocas?"

„Jediný způsob," řekli oba dohromady. (Museli být dvojčata.) „Je to tento způsob. Postavit nás všech dvacet jhů k velkému dělu, jakmile Dvojocásek zatroubí." („Dvojocásek" je táborový slang pro slona.)

„A proč Dvojocásek troubí?" řekl mladý mezek.

„Aby dal najevo, že nepůjde blíž ke kouři na druhé straně. Dvojocásek je veliký zbabělec. Pak všichni společně táhneme velké dělo – héja – húla! Héja! Húla! Nešplháme jako kočky ani neběháme jako telata. Jdeme přes rovinatou pláň, dvacet jhů nás, dokud nás zase nerozpřáhnou, a pak se pasem, zatímco si velká děla povídají přes pláň k nějakému městu s hliněnými zdmi, a kusy zdi padají ven a prach se zvedá, jako by přicházelo mnoho skotu domů."

„Á! A to si vyberete čas na pasení?" řekl mladý mezek.

„Tenhle čas nebo kterýkoli jiný. Jíst je vždycky dobré. Jíme, dokud nás znovu nezapřáhnou, pak taháme dělo zpět tam, kde Dvojocásek čeká. Někdy jsou v tom městě velká děla, co odpovídají, a některé z nás to zabije; a pak zůstane víc paši pro ty, kteří zbydou. To je Osud. Přesto je Dvojocásek veliký zbabělec. To je správný způsob boje. Jsme bratři z Hápuru. Náš otec byl posvátný býk Šivův. Pověděli jsme."

„Nu, dnes v noci jsem se jistojistě něčemu přiučil," řekl jezdecký kůň. „Máte vy, pánové z horské baterie, chuť jíst, když po vás střílejí z velkých děl a Dvojocásek je za vámi?"

„Asi tolik, kolik máme chuť si sednout a nechat muže si rozvalit přes nás nebo se vrhat na lidi s noži. Nikdy jsem neslyšel takové hlouposti. Horská římsa, dobře vyvážený náklad, vozka, kterému můžu věřit, že mě nechá vybrat si vlastní cestu, a to jsem váš mezek. Ale – ty ostatní věci – ne!" řekl Billy a dupl kopytem.

„Samozřejmě," řekl jezdecký kůň, „každý není stvořen stejně, a chápu, že vaše rodina z otcovy strany nedokáže pochopit mnoho věcí."

„Nestarej se o moji rodinu z otcovy strany," řekl Billy rozzlobeně, neboť každý mezek nesnáší, když mu někdo připomene, že jeho otec byl osel. „Můj otec byl jižanský gentleman a dokázal strhnout, pokousat a rozkopat na cucky každého koně, se kterým se setkal. Zapamatuj si to, ty velký hnědý brumby!"

Brumby znamená divoký kůň bez chovatelské linie. Představte si pocity Sunol, kdyby jí povozný kůň řekl „kleprda", a dovedete si představit, jak se cítil australský kůň. Viděl jsem bělmo jeho oka blyštět ve tmě.

„Hleď, synu dovezeného malažského osla," řekl kůň mezi zuby, „abys věděl, jsem po matce příbuzný s Carbinem, vítězem Melbourne Cupu, a odkud pocházím já, nejsme zvyklí nechat se přejíždět nějakým papouščo-tlamým, svéhlavým mezkem z baterie dětských pistolek. Jsi připraven?"

„Na zadní!" zavřískl Billy. Oba se vzepjali tváří v tvář a já očekával divokou rvačku, když vtom bublavý, dunivý hlas zavolal z temnoty napravo: „Děti, kolem čeho se tam hádáte? Buďte zticha."

Obě zvířata s odfrknutím odporu dopadla, neboť ani kůň, ani mezek nesnesou poslouchat hlas slona.

„To je Dvojocásek!" řekl jezdecký kůň. „Nesnáším ho. Ocas na obou koncích není fér!"

„Přesně to cítím," řekl Billy a přitiskl se blíž k jezdeckému koni, aby měl společnost. „V některých věcech jsme si velmi podobní."

„Předpokládám, že jsme je zdědili po matkách," řekl jezdecký kůň. „Nemá cenu se o to hádat. Hej! Dvojocásku, jsi uvázaný?"

„Jsem," řekl Dvojocásek se smíchem až po celém chobotu. „Jsem přivázán na noc. Slyšel jsem, o čem jste se tam, hoši, bavili. Ale nebojte se. Nejdu k vám."

Voli a velbloud řekli napůl nahlas: „Bát se Dvojocáska – jaká nesmyslnost!" A voli pokračovali: „Je nám líto, že jsi to slyšel, ale je to pravda. Dvojocásku, proč se bojíš děl, když střílí?"

„Nu," řekl Dvojocásek a třel si zadní nohu o druhou, přesně tak jako chlapec, co odříkává básničku, „nevím, jestli byste tomu rozuměli."

„Nerozumíme, ale musíme ta děla táhnout," řekli voli.

„Vím to, a vím, že jste mnohem statečnější, než si myslíte. Ale se mnou je to jiné. Můj kapitán baterie mě onehdy nazval Pachydermatickým Anachronismem."

„To je zřejmě další způsob boje?" řekl Billy, který se vzpamatovával z nálady.

„Nevíte, co to znamená, pochopitelně, ale já ano. Znamená to mezi tím a oním, a přesně tam jsem já. Vidím uvnitř své hlavy, co se stane, až vybuchne granát, a vy voli ne."

„Já ano," řekl jezdecký kůň. „Aspoň trošičku. Snažím se o tom nepřemýšlet."

„Já vidím víc než ty, a myslím na to. Vím, že je mě hodně na starání, a vím, že nikdo neumí, jak mě vyléčit, když onemocním. Jediné, co udělají, je, že zastaví mému vodiči plat, dokud se neuzdravím, a svému vodiči věřit nemůžu."

„Ach!" řekl jezdecký kůň. „To to vysvětluje. Já Dickovi věřit můžu."

„Můžeš mi dát na hřbet celý regiment Dicků, a necítím se o nic lépe. Vím zrovna tolik, aby mi bylo nepříjemně, a ne tolik, abych přes to šel dál."

„My tomu nerozumíme," řekli voli.

„Vím, že ne. Nemluvím k vám. Vy nevíte, co je krev."

„My víme," řekli voli. „Je to červená věc, co se vsakuje do země a páchne."

Jezdecký kůň kopl a vzepřel se a odfrkl.

„Nemluvte o tom," řekl. „Cítím ji teď, i když na to jen myslím. Nutí mě to utíkat – když nemám Dicka na hřbetě."

„Ale tady není," řekli velbloud a voli. „Proč jsi tak hloupý?"

„Je to ohavná věc," řekl Billy. „Nechci utíkat, ale nechci o ní mluvit."

„Vidíte sami!" řekl Dvojocásek a mávl ocasem na vysvětlenou.

„Zajisté. Ano, byli jsme tu celou noc," řekli voli.

Dvojocásek dupl, až mu zacinkal železný kroužek. „Ne, nemluvím s vámi. Vy si nedovedete pohlédnout do své hlavy."

„Ne. Vidíme čtyřma očima," řekli voli. „Vidíme rovně před sebe."

„Kdybych uměl jenom to a nic víc, nebylo by vás vůbec zapotřebí k tahání velkých děl. Kdybych byl jako můj kapitán – ten vidí věci uvnitř své hlavy dřív, než palba začne, a celý se třese, ale ví toho tolik, aby neutíkal – kdybych byl jako on, mohl bych děla táhnout. Jenže kdybych byl tak moudrý, nikdy bych tady nebyl. Byl bych králem v lese, jako jsem býval, prospal bych půl dne a koupal se, kdykoli bych chtěl. Neměl jsem pořádnou koupel celý měsíc."

„Všechno to je moc hezké," řekl Billy. „Ale dát věci dlouhé jméno ji ještě nedělá lepší."

„Pst!" řekl jezdecký kůň. „Myslím, že chápu, co Dvojocásek míní."

„Lépe to pochopíte za minutu," řekl Dvojocásek rozzlobeně. „A ted mi vysvětlete, proč se vám tohle nelíbí!"

A začal zuřivě troubit v nejvyšším tónu svého troubení.

„Přestaň!" řekli Billy a jezdecký kůň najednou, a já je slyšel dupat a chvět se. Sloní troubení je vždycky nepříjemné, zvlášť v temné noci.

„Nepřestanu," řekl Dvojocásek. „Nevysvětlíte mi to, prosím? Hhr-rmf! Rrrt! Rrrmf! Rrrhá!" Pak se najednou zastavil, a já ve tmě zaslechl tiché zakňourání a věděl, že mě Lištička konečně našla. Věděla stejně dobře jako já, že jestli existuje jedna věc, které se slon bojí na světě víc než všeho ostatního, pak je to malý štěkající pes. A tak se zastavila, aby Dvojocáska u jeho kolíků šikanovala, a štěkala kolem jeho velkých nohou. Dvojocásek šoupal a kvičel. „Jdi pryč, pejsečku!" říkal. „Nečuchej mi u kotníků, nebo tě kopnu. Hodný pejsečku – milý pejsánku, no tak!

Jdi domů, ty ňafavá malá bestie! Ach, proč někdo tu holku neodvede? Hned mě pokouše."

„Zdá se mi," řekl Billy jezdeckému koni, „že náš přítel Dvojocásek se bojí většiny věcí. Teď, kdybych dostal pořádné krmení za každého psa, kterého jsem překopl přes přehlídkové cvičiště, byl bych tlustý skoro jako Dvojocásek."

Hvízdl jsem a Lištička ke mně přiběhla, celá od bláta, olízla mi nos a dlouze mi vyprávěla, jak mě hledala po celém táboře. Nikdy jsem jí nenechal vědět, že rozumím zvířecí řeči, jinak by si vzala všelijaké svobody. Zapnul jsem si ji dovnitř pod kabát na prsa, a Dvojocásek šoupal a dupal a vrčel si pro sebe.

„Mimořádné! Nanejvýš mimořádné!" říkal. „Běhá to v naší rodině. A kam se ta protivná malá bestie poděla?"

Slyšel jsem, jak si šmátrá kolem chobotem.

„Zdá se, že na nás každého cosi působí různě," pokračoval a popotáhl si nosem. „Vy, pánové, jste byli vylekáni, mám za to, když jsem zatroubil."

„Ne vylekáni přímo," řekl jezdecký kůň, „ale pocítil jsem, jako bych měl sršně tam, kde by mělo být sedlo. Nezačínej znovu."

„Mě vyděsí malý pejsek a tady velblouda vyděsí zlé sny v noci."

„Je velmi šťastné pro nás, že nemusíme všichni bojovat stejným způsobem," řekl jezdecký kůň.

„Co já chci vědět," řekl mladý mezek, který byl dlouho zticha, „co já chci vědět, je, proč vůbec musíme bojovat."

„Protože nám to řekli," řekl jezdecký kůň s pohrdlivým odfrknutím.

„Rozkaz," řekl Billy mezek a cvakly mu zuby.

„Hukm hai!" (Rozkaz je!) řekl velbloud s bubláním, a Dvojocásek i voli opakovali: „Hukm hai!"

„Ano, ale kdo dává rozkazy?" řekl rekrut mezek.

„Muž, co ti kráčí u hlavy. Nebo sedí na hřbetě. Nebo drží lanko za nos. Nebo tě škube za ocas," řekli postupně Billy, jezdecký kůň, vel-

bloud a voli.

„Ale kdo dává rozkazy jim?"

„Teď chceš vědět příliš, mládě," řekl Billy, „a to je jeden způsob, jak se dostat ke kopanci. Jediné, co máš dělat, je poslouchat muže u své hlavy a na nic se neptat."

„Má úplnou pravdu," řekl Dvojocásek. „Já nemůžu vždycky poslechnout, protože jsem mezi tím a oním. Ale Billy má pravdu. Poslouchej muže vedle sebe, co ti dává rozkaz, nebo zastavíš celou baterii, a navrch dostaneš výprask."

Dělostřelečtí voli se zvedali, aby odešli. „Jde ráno," řekli. „Vrátíme se do svých řad. Je pravda, že vidíme jen svýma očima a nejsme zrovna chytří. Ale přesto jsme jediní dnes v noci, kdo se nebáli. Dobrou noc, vy stateční."

Nikdo neodpověděl a jezdecký kůň řekl, aby změnil téma: „Kde je ten malý pejsek? Pes znamená, že je někde kolem i muž."

„Jsem tu," štěkla Lištička, „pod lafetou děla s mým mužem. Ty veliký, nemotorný velbloudí tupče, převrhl jsi nám stan. Můj muž je velmi rozzlobený."

„Fuj!" řekli voli. „To musí být bílý!"

„Samozřejmě že je," řekla Lištička. „Myslíte si, že se o mě stará nějaký černý volař?"

„Huá! Uách! Ug!" řekli voli. „Pojďme pryč, rychle."

Vrhli se vpřed do bláta a jakýmsi způsobem se jim podařilo zapřít své jho o oj od muničního vozíku, kde se zaklínilo.

„Teď jsi to udělal," řekl Billy klidně. „Neškubejte se. Jste zaklesnutí až do rozednění. Co se vlastně děje?"

Voli propukli v dlouhé syčivé frkání, které vydává indický skot, a tlačili se a mačkali a smýkali a dupali a klouzali a málem padli do bláta, divoce mručíce.

„Zlámete si vazy co nevidět," řekl jezdecký kůň. „Co je s bílými muži? Já s nimi žiju."

„Oni – nás – žerou! Táhni!" řekl bližší vůl. Jho se s cvaknutím zlomilo, a odkolébali se spolu pryč.

Nikdy předtím jsem nevěděl, co dělá indický dobytek tak vylekaným před Angličany. My jíme hovězí – věc, které se žádný volař nedotkne – a dobytek to pochopitelně nemá rád.

„Ať mě spráskají mými vlastními pouty! Kdo by si pomyslel, že dvě taková veliká tlusťoška ztratí hlavy?" řekl Billy.

„To nevadí. Podívám se na toho muže. Většina bílých mužů, co znám, má cosi v kapsách," řekl jezdecký kůň.

„Pak tě opustím. Nemůžu říct, že bych je měl kdovíjak rád. A navíc, bílý muž, který nemá kde spát, bude vícero pravděpodobně zloděj, a já mám na hřbetě pořádný kus státního majetku. Pojď, mládě, vrátíme se do našich řad. Dobrou noc, Austrálie! Uvidíme se zítra na přehlídce, soudím. Dobrou noc, starý seníku! – snaž se ovládat své city, viď? Dobrou noc, Dvojocásku! Jestli nás zítra potkáš na zemi, netrub. Kazí nám to tvar."

Billy mezek odkráčel s nabubřelým napadáváním starého vysloužilce, zatímco mi hlava jezdeckého koně vrazila do prsou, a dával jsem mu sušenky, zatímco Lištička, která je nejnafoukanějším psíkem na světě, mu lhala o těch desítkách koní, které s mým pánem máme.

„Zítra přijedu na přehlídku ve svém kočárku," řekla. „Kde budeš ty?"

„Na levém křídle druhé letky. Udávám tempo celé své letce, malá dámo," řekl zdvořile. „A teď se musím vrátit k Dickovi. Mám ocas celý zablácený, a Dick s mým parádním česáním bude mít dvě hodiny poctivé práce."

Velká přehlídka všech třiceti tisíc mužů se konala to odpoledne, a Lištička a já jsme měli dobré místo blízko místokrále a Amíra Afghánistánu, který měl na hlavě vysoký, veliký černý klobouk z astrachánské vlny s velikou diamantovou hvězdou uprostřed. První část přehlídky byla samé slunce, a pluky šly v jedné vlně za druhou, všechny

nohy se pohybovaly najednou, všechna děla v jedné řadě, až se nám z toho točily oči. Pak přijela kavalerie v krásném kavaleristickém klusu „Bonnie Dundee", a Lištička nastražila ucho, jak seděla v kočárku. Druhá letka lanciérů prolétla kolem, a tam byl jezdecký kůň s ocasem jako spředené hedvábí, s hlavou staženou k prsům, jedním uchem vpřed a druhým vzad, udávající tempo celé své letce, nohy mu šly tak hladce jako valčíková hudba. Pak přijela velká děla, a já viděl Dvojocáska a dva další slony zapřažené v řadě ke čtyřicetiliberníku obléhacímu dělu, zatímco dvacet jhů volů kráčelo za nimi. Sedmý pár měl nové jho, a vypadal poněkud ztuhle a unaveně. Nakonec přijela horská děla, a Billy mezek si vedl, jako by velel všem jednotkám, a jeho postroj byl naolejovaný a vyleštěný, až se blýskal. Zavolal jsem si pro sebe hurá pro Billyho mezka, ale ten se nepodíval ani vpravo, ani vlevo.

Déšť začal opět padat, a chvíli bylo příliš zamlženo, aby bylo vidět, co jednotky dělají. Udělaly velký půlkruh přes pláň a rozprostíraly se do řady. Ta řada rostla a rostla a rostla, až byla tři čtvrti míle dlouhá od křídla ke křídlu – jedna pevná zeď mužů, koní a děl. Pak se vydala rovnou k místokráli a Amírovi, a jak se blížila, země se začínala třást jako paluba parníku, když stroje jedou naplno.

Pokud jste tam nebyli, neumíte si představit, jak zastrašující účinek má toto plynulé přibližování vojsk na diváky, i když vědí, že jde jen o přehlídku. Pohlédl jsem na Amíra. Až do té chvíle neukázal stín náznaku údivu nebo čehokoli jiného. Ale teď se mu začaly rozšiřovat oči, a sebral otěže na krku koně a ohlédl se za sebe. Chvíli to vypadalo, jako by chtěl tasit šavli a prosekat si cestu ven přes Angličany a Angličanky v povozech za sebou. Pak se postup zastavil na místě, země ztichla, celá řada zasalutovala, a třicet kapel začalo hrát společně. To byl konec přehlídky, a pluky odešly do svých táborů v dešti, a pěchotní kapela spustila:

Zvířátka šla po dvou do archy, hej, hurá!
Zvířátka šla po dvou do archy,
ten slon i mezek od baterie,
a všichni se vešli do korábu,
aby před deštěm skryli se!

Pak jsem zaslechl starého, prošedivělého, dlouhovlasého náčelníka ze střední Asie, který přijel s Amírem, jak se vyptává jednoho domorodého důstojníka.

„Nuže," řekl, „jakým způsobem byla ta nádherná věc provedena?"

A důstojník odpověděl: „Byl dán rozkaz, a oni poslechli."

„Ale jsou ta zvířata moudrá jako lidé?" řekl náčelník.

„Poslouchají, jako poslouchají lidé. Mezek, kůň, slon nebo vůl, každý poslouchá svého vodiče, vodič svého seržanta, seržant svého poručíka, poručík svého kapitána, kapitán svého majora, major svého plukovníka, plukovník brigádního generála velícího třem plukům, brigádník generála, který poslouchá místokrále, jenž je sluhou císařovny. Tak se to děje."

„Kéž by to tak bylo v Afghánistánu!" řekl náčelník, „neboť tam posloucháme jen svou vlastní vůli."

„A právě proto," řekl domorodý důstojník a zakroutil si knír, „musí váš Amír, kterého vy neposloucháte, přijít sem a brát rozkazy od našeho místokrále."

Přehlídkový pochod vojenských zvířat

SLONI OD DĚLOSTŘELECKÝCH ZÁPŘAHŮ

Dali jsme Alexandrovi sílu, již zná Hérakles,
moudrost svého čela, lstivost svých kolen z lesů;
šíje své jsme sklonili k službě, a víc je nerozvázal čas –
Z cesty jděte – z cesty desetistopým zápřahům,
co táhnou čtyřicetiliberník zas!

DĚLOSTŘELEČTÍ VOLI

Hrdinové v postrojích se dělové kouli vyhnou,
a co znají z prachu, všechny z míry vyhodí;
pak my přicházíme k dílu a znovu dělo táhnem –
Z cesty jděte – z cesty dvaceti jhům,
co táhnou čtyřicetiliberník za náma!

JEZDEČTÍ KONĚ

Při cejchu, co nosím na plecích, ta nejkrásnější z not
je ta, již hrají lanciéři, husaři a dragounští;
a sladší je než „Stáje" nebo „Napít" pro mé srdce –
ten jezdecký klus do „Bonnie Dundee"!

Krm nás a loj nás a hřebelcuj po práci,
a dej nám dobré jezdce a místa dost,
a vrhni nás v koloně letek a hleď,
jak si vede válečný kůň do „Bonnie Dundee"!

MEZCI OD HORSKÝCH DĚL

Když se mnou druzi do kopce šplhali jsme vzhůru,
cesta se ztratila v hromadě kamení, my šli však stále dál;
neb umíme se kroutit a šplhat, hoši, a objevit se všude,
ó, naše radost je na vysoké hoře, s nohou dvěma nazbyt rozhoupanou!

Štěstí každému seržantovi, co nás nechá volit cestu;
smůlu všem vozkům, co náklad sbalit neumí:
neb umíme se kroutit a šplhat, hoši, a objevit se všude,
ó, naše radost je na vysoké hoře, s nohou dvěma nazbyt rozhoupanou!

ZÁSOBOVACÍ VELBLOUDI

Nemáme vlastní velbloudí nápěv,
co by nás pochodem nesl,

ale každý krk je žíněný trombon
(*Rrrt-ta-ta-ta!* žíněný trombon!)
a tohle je náš pochodový zpěv:
Nemůžu! Nebudu! Nestane se! Odmítám!
Předej to dál po řadě!
Někomu z hřbetu sjel balík,
nejradši bych to byl já!
Někomu se náklad vyvrátil na cestě –
jupí za zastávkou a hádkou!
Urrr! Ƒarrh! Grr! Arrh!
Teď si to někdo odnese!

VŠECHNA ZVÍŘATA SPOLU

Děti Tábora jsme my,
každý v svém stupni slouží;
děti jha a bodáku,
rance a postroje, podložky a nákladu.
Hleďte naši řadu přes pláň,
jako patní provaz zas ohnutý,
táhne se, kroutí, valí do dáli,
metouc vše do bitev kolotu!
Zatímco muži, co jdou vedle,
prašní, mlčenliví, s těžkýma očima,
nevědí, proč my ani oni
den za dnem pochodujem a trpíme.
Děti Tábora jsme my,
každý v svém stupni slouží;
děti jha a bodáku,
rance a postroje, podložky a nákladu!

Druhá kniha džunglí

Jak přišel Strach

Potok je ztenčen – tůň je už suchá,
jsme teď druhové, ty i já;
s pálícím hrdlem a prašným bokem
podél břehu v tlačenici kráčíme krokem;
a jedním jediným strachem ze žízně ztišeni
na hon i lov zapomínáme bez výhrad.
Teď pod matkou své kolouch spatřit smí,
jak vyhublý vlk se krčí jako on,
a vysoký jelen, bez mrknutí, pozná
tesáky, které otci jeho hrdlo roztrhly.
Tůně se ztenčily – potoky vyschly,
a jsme teď kamarádi, ty i já,
dokud onen mrak – Dobrý lov! – nerozpoutá
déšť, který Vodní příměří rozláme.

Zákon džungle – ten nejstarší zákon světa – se postaral téměř o každý druh pohromy, jaká může Lid džungle potkat, a jeho pravidla jsou dnes tak dokonalá, jak jen je čas a zvyk mohly vybrousit. Vzpomínáte si, že Mauglí strávil velkou část svého života v seeoneeské vlčí smečce, kde se učil Zákonu od Balú, hnědého medvěda; a byl to právě Balú, kdo mu řekl, když chlapec začal být netrpělivý z neustálých příkazů, že Zákon je jako Obrovitá liána, protože se každému klade přes záda a nikdo mu neunikne. „Až budeš živ tak dlouho jako já, bratříčku, uvi-

díš, že celá džungle poslouchá přinejmenším jeden Zákon. A ten pohled nebude nijak příjemný," řekl Balú.

Taková řeč šla jedním uchem dovnitř a druhým ven, protože kluk, který prožije den jídlem a spánkem, se o nic nestará, dokud mu to nestojí přímo před nosem. Ale jednoho roku se Balúova slova vyplnila a Mauglí uviděl, jak celá džungle pracuje pod Zákonem.

Začalo to tím, že zimní deště skoro úplně vynechaly, a Ikki, dikobraz, když potkal Mauglího v bambusovém houští, mu řekl, že divoké jamy usychají. A každý ví, že Ikki je ve výběru potravy směšně vybíravý a sní jedině to nejlepší a nejzralejší. Mauglí se tedy zasmál a řekl: „Co je mi po tom?"

„Teď nic moc," řekl Ikki a nepohodlně, strnule zachřestil ostny, „ale uvidíme později. Dá se ještě potápět do hluboké skalní tůně pod Včelími skalami, bratříčku?"

„Ne. Ta hloupá voda už odtekla, a hlavu si rozbíjet nechci," řekl Mauglí, který si v těch dnech byl jistý, že toho ví tolik jako kterýchkoli pět členů Lidu džungle dohromady.

„Tvoje škoda. Malá puklina by možná pustila dovnitř trochu moudrosti." Ikki se rychle schoval, aby mu Mauglí nemohl zatahat za ostny u nosu, a Mauglí pak pověděl Balúovi, co mu Ikki řekl. Balú se zatvářil velmi vážně a napolo si pro sebe zabručel: „Kdybych byl sám, přenesl bych teď loviště, než si to ostatní začnou rozmýšlet. A přece – lov mezi cizími končí rvačkou; a mohli by ublížit člověčímu štěněti. Musíme počkat a uvidíme, jak rozkvete mohva."

Toho jara mohvový strom, který měl Balú tak rád, vůbec nerozkvetl. Nazelenalé, krémové, voskové květy spařil žár, dřív než se stačily zrodit, a jen pár smrdutých lístků spadlo na zem, když se Balú postavil na zadní a strom zatřásl. Potom se, po palcích, nespoutaný žár plížil do srdce džungle a obracel ji ve žlutou, hnědou a nakonec černou. Zelené porosty po stranách roklí shořely na popraskané drátky a svinuté stroupky mrtvého listí; skryté tůně klesly a slily se na dně, přičemž

uchovaly i tu poslední drobnou stopu po jejich okraji, jako by byla odlita ze železa; šťavnaté liány se oddělily od stromů, ke kterým lnuly, a usychaly jim u paty; bambusy uvadaly a při horkém větru chřestily, a mech se loupal ze skal hluboko v džungli, až byly tak holé a tak horké jako chvějící se modré balvany v korytě potoka.

Ptáci a opičí národ odletěli brzy v roce na sever, protože věděli, co přijde; a jeleni a divocí vepři prchli daleko na vyprahlá pole vesnic, kde někdy umírali před očima lidí, kteří už neměli síly je zabít. Čil, luňák, zůstal a tloustl, protože bylo plno mršin, a večer co večer přinášel zvěři, která už neměla sílu prodrat se do čerstvých lovišť, zprávu, že slunce zabíjí džungli na tři dny letu každým směrem.

Mauglí, který nikdy nevěděl, co znamená pravý hlad, se spokojil se starým medem, tři roky uleželým, vyškrabaným z opuštěných skalních úlů – medem černým jako trnka, zaprášeným od vyschlého cukru. Lovil také hluboko vrtající larvy pod kůrou stromů a okrádal vosy o jejich čerstvé plody. Všechna zvěř v džungli už byla jen kost a kůže, a Baghíra mohla třikrát za noc zabít a sotva se najíst dosyta. Nejhorší však byl nedostatek vody, protože ačkoli Lid džungle pije málokdy, musí vždy pít zhluboka.

A horko šlo dál a dál a vysávalo veškerou vláhu, až nakonec hlavní koryto Vaingangy bylo jediným potokem, který mezi vyschlými břehy nesl aspoň tenký pramínek vody; a když Hathí, divoký slon, který se dožívá sta let a víc, uviděl, jak dlouhý hubený modravý hřeben skály leží suchý uprostřed proudu, poznal, že se dívá na Kámen míru, a tam a tenkrát zvedl chobot a vyhlásil Vodní příměří, tak jako je před padesáti lety vyhlašoval jeho otec. Jeleni, divocí vepři a buvoli chraplavě přejali ten pokřik; a Čil, luňák, kroužil ve velkých kruzích daleko široko a ten vzkaz pískal a skřehotal.

Podle Zákona džungle je trestem smrt tomu, kdo zabíjí u napajedel, jakmile je vyhlášeno Vodní příměří. Důvod je ten, že pití je přednější než jídlo. Každý v džungli se nějak protluče, i když je zvěře málo; ale

voda je voda, a když je jediný zdroj, zastaví se veškerý lov, dokud si Lid džungle neopatří, co potřebuje. V dobrých dobách, kdy bylo vody dost, ti, kdo sestupovali pít k Vaingaze – nebo kdekoli jinde – riskovali svůj život, a to riziko bylo nemalou částí půvabu noční práce. Sejít tak lstivě, aby se ani lístek nepohnul; brodit se po kolena v hučících mělčinách, které přehlušily každý zvuk za zády; pít a ohlížet se přes rameno s každým svalem napjatým pro první zoufalý skok ryzí hrůzy; povalit se na písčitém okraji a vrátit se, s mokrým čenichem a pěkně nasytěný, k obdivujícímu stádu – to byla věc, v níž si všichni vysokoparoží mladí jeleni libovali, právě proto, že věděli, že na ně každou chvíli může vyskočit Baghíra nebo Šér Chán a strhnout je k zemi. Teď však ta hra na život a smrt skončila a Lid džungle přicházel, vyhladovělý a znavený, k smrštěné řece – tygr, medvěd, jelen, buvol a vepř, všichni pospolu – pil zkalenou vodu a visel nad ní, moc unavený na to, aby se hnul pryč.

Jeleni a vepři celý den procestovali hledajíce něco lepšího než vyschlou kůru a sežloutlé listí. Buvoli nenašli žádnou kaluž, kde by se ochladili, ani zelené pole, které by vykradli. Hadi opustili džungli a sestoupili k řece v naději, že najdou nějakou zbloudilou žábu. Stočení kolem vlhkých kamenů, ani jedinkrát nezaútočili, když je čenich rýpajícího vepře odhrnul z místa. Říční želvy už dávno pochytala Baghíra, nejchytřejší z lovců, a ryby se zahrabaly hluboko do suchého bahna. Jenom Kámen míru ležel přes mělčinu jako dlouhý had a drobné znavené vlnky syčely, když mu usychaly na horkém boku.

Právě sem Mauglí každý večer přicházel kvůli chladu a kvůli společnosti. Ani ten nejhladovější z jeho nepřátel by o chlapce v té době nestál. Jeho holá kůže působila ještě vyzáblejší a bídněji než jeho druhů. Vlasy mu slunce vybělilo do barvy koudele; žebra mu trčela jako žebra košíku a hrboly na kolenou a loktech, kde chodíval po čtyřech, dávaly jeho vychrtlým údům vzhled uzlovatých travin. Ale oči pod zcuchanou kšticí měl klidné a chladné, protože Baghíra mu v této zlé

době radila a říkala mu, aby chodil tiše, lovil pomalu a za žádnou cenu neztrácel hlavu.

„Je to zlá doba," řekla černá panterka jednoho rozžhaveného večera, „ale přejde, pokud dokážeme dožít do konce. Máš plné břicho, člověčí štěně?"

„Něco v břiše mám, ale nic z toho nemám. Baghíro, myslíš, že na nás deště zapomněly a už nikdy nepřijdou?"

„To ne! Ještě uvidíme mohvu kvést a kolouchy pěkně kulaťoučké od čerstvé trávy. Pojď dolů ke Kameni míru a poslechneš si novinky. Na záda, bratříčku."

„Teď není čas vozit zátěž. Ještě dokážu stát sám – ale opravdu, žádní tučňoučci volečkové nejsme, my dva."

Baghíra se zadívala podél svého otrhaného, zaprášeného boku a zašeptala: „Včera v noci jsem zabila vola pod jhem. Tak hluboko jsem klesla, že myslím, že bych se neodvážila ani skočit, kdyby byl volně. Vóů!"

Mauglí se zasmál. „Ano, jsme teď velcí lovci," řekl. „Odvážně – pojídám larvy." A oba sestoupili praskajícím podrostem k břehu řeky a k pavučině mělčin, které z něj vybíhaly na všechny strany.

„Voda dlouho nevydrží," řekl Balú, který se k nim připojil. „Podívejte se naproti. Tam jsou stezky jako cesty lidí."

Na rovné pláni druhého břehu uschla tuhá džunglová tráva nastojato, a usýchajíc, mumifikovala se. Vyšlapané cesty jelenů a vepřů, všechny směřující k řece, pruhovaly tu bezbarvou pláň prašnými brázdami proraženými desetistopovou trávou, a byť bylo ještě brzy, každá dlouhá alej byla plná prvních příchozích spěchajících k vodě. Bylo slyšet, jak laně a kolouši kašlou v tabákově suchém prachu.

Nad proudem, v ohbí líné tůně kolem Kamene míru a jako strážce Vodního příměří, stál Hathí, divoký slon, se svými syny, vyhublými a šedými v měsíčním světle; kolébali se sem a tam – pořád se kolébali. Kousek pod ním byl předvoj jelenů; ještě níž vepři a divocí buvoli; a na

protějším břehu, kde vysoké stromy sestupovaly až k vodě, bylo místo vyhrazené pro Masožrouty – tygra, vlky, panterku, medvěda a ostatní.

„Opravdu jsme pod jedním Zákonem," řekla Baghíra, brouzdající do vody a hledící přes ni na řady klapajících rohů a vyvalených očí tam, kde se jeleni a vepři strkali sem a tam. „Dobrý lov, všichni z mé krve," dodala a natáhla se po celé délce, s jedním bokem vystrčeným z mělčiny; a pak, mezi zuby: „Nebýt toho, co je Zákonem, byl by to opravdu velmi dobrý lov."

Rychlé uši jelenů zachytily poslední větu a vyděšený šepot proběhl řadami. „Příměří! Pamatuj na Příměří!"

„Pokoj, pokoj!" zabublal Hathí, divoký slon. „Příměří platí, Baghíro. Teď není čas mluvit o lovu."

„Kdo by to měl vědět lépe než já?" odpověděla Baghíra a obrátila žluté oči proti proudu. „Jsem jedlík želv – rybář žab. Ngáájá! Kéž bych měla užitek z žvýkání větviček!"

„My také bychom si to velice přáli," zabečel mladý koloušek, který se narodil teprve toho jara a vůbec se mu tahle situace nelíbila. Jakkoli byli všichni z Lidu džungle zubožení, i Hathí se neudržel a zahihňal se; a Mauglí, ležící na loktech v teplé vodě, se nahlas rozesmál a nohama tloukl po zpěněné hladině.

„Dobře řečeno, malý parůžku," zavrněla Baghíra. „Až Příměří skončí, bude ti to připomenuto ve tvůj prospěch." A ostře se dívala tmou, aby si koloucha zapamatovala.

Postupně se řeč šířila nahoru dolů po napajedlech. Bylo slyšet, jak se strkající, odfukující vepři dožadují víc místa; jak si buvoli něco mezi sebou brumlají, když vybředají přes písečné brody, a jak jeleni vyprávějí lítostivé příběhy o svém dlouhém, nohy bolavém putování za potravou. Čas od času položili nějakou otázku Masožroutům přes řeku, ale všechny zprávy byly špatné, a horký řvoucí vítr džungle přicházel a odcházel mezi skalami a chřestícími větvemi a rozsíval na vodu klacíky a prach.

„Lidé také umírají vedle svých pluhů," řekl mladý sambar. „Mezi západem slunce a nocí jsem minul tři. Leželi tiše a jejich voli s nimi. Taky si za chvíli lehneme."

„Řeka od včerejší noci opadla," řekl Balú. „Pane Hathí, viděl jsi někdy takové sucho?"

„Přejde to, přejde to," řekl Hathí, cákaje si vodu po zádech a bocích.

„Je tu jeden, který dlouho vydržet nemůže," řekl Balú a podíval se na chlapce, kterého miloval.

„Já?" řekl Mauglí rozhořčeně a posadil se ve vodě. „Já nemám dlouhou srst, abych si pokryl kosti, ale – ale kdyby *tobě*, Balú, stáhli kůži..."

Hathí se celý rozklepal nad tou myšlenkou a Balú přísně řekl:

„Člověčí štěně, to není slušné říkat Učiteli Zákona. Mě ještě nikdo bez kůže neviděl."

„Ne, Balú, nemyslel jsem to ve zlém; ale jen tolik, že ty jsi, abych tak řekl, jako kokos ve slupce, a já jsem týž kokos jen holý. A ta tvá hnědá slupka..." Mauglí seděl se zkříženýma nohama a vysvětloval věci ukazováčkem jako obvykle, když Baghíra vysunula tlapu jako lopatu a stáhla ho dozadu do vody.

„Čím dál horší," řekla černá panterka, když se chlapec s prskáním vynořil. „Nejprve má být Balú stahován z kůže, a teď je kokosem. Dej si pozor, aby neudělal to, co dělají zralé kokosy."

„A co dělají?" zeptal se Mauglí, který byl na okamžik nepozorný, ačkoli tohle je jedna z nejstarších nástrah v džungli.

„Rozbijí si hlavu," řekla tiše Baghíra a stáhla ho pod hladinu znovu.

„Není hezké si tropit žerty ze svého učitele," řekl medvěd, když byl Mauglí ponořen potřetí.

„Není hezké! Co byste chtěli? Ta holá věc, co pobíhá sem a tam, dělá opičí žerty z těch, co bývali kdysi dobrými lovci, a nejlepší z nás tahá za fousy pro zábavu." To byl Šér Chán, chromý tygr, který kulhal dolů k vodě. Chvíli počkal, aby si vychutnal rozruch, který vyvolal mezi je-

leny na protějším břehu, a pak se spustil k pití a vrčel: „Džungle se stala rodištěm pro holá štěňata. Pohleď na mě, člověčí štěně!"

Mauglí pohlédl – spíš zíral – tak drze, jak jen uměl, a za chvíli se Šér Chán nejistě odvrátil. „Člověčí štěně toto, člověčí štěně tamto," zavrčel a lízal dál. „To štěně není ani člověk, ani štěně, jinak by se bálo. Příští sezónu si od něj budu muset říkat o dovolení, abych se napil. Augrh!"

„I to může přijít," řekla Baghíra a hleděla mu zpříma mezi oči. „I to může přijít – fúj, Šér Cháne! – jakou novou hanbu jsi sem přivedl?"

Chromý tygr si namočil bradu a čelist ve vodě a od ní plavaly po proudu temné mastné pruhy.

„Člověka!" řekl Šér Chán chladně. „Před hodinou jsem zabíjel." A dál mručel a vrčel pro sebe.

Řada zvířat se zavlnila a zakolísala, a šepot vzrostl v křik. „Člověka! Člověka! Zabil člověka!" Všichni se pak otočili k Hathímu, divokému slonu, ale ten vypadal, jako by neslyšel. Hathí nedělá nic, dokud nepřijde čas – a to je jeden z důvodů, proč žije tak dlouho.

„V takové době zabíjet člověka! Nebyla žádná jiná zvěř na dosah?" řekla Baghíra s pohrdáním, vylézajíc z poskvrněné vody a oklepávajíc každou tlapu, kočkovským způsobem.

„Zabíjel jsem pro potěchu – ne pro žrádlo." Zděšený šepot se zvedl znovu, a Hathího bdělé bílé očičko se stočilo k Šér Chánovi. „Pro potěchu," prohodil Šér Chán. „Teď přicházím pít a očistit se. Má mi někdo bránit?"

Baghíře se začala hřbet prohýbat jako bambus v silném větru, ale Hathí zvedl chobot a klidně promluvil.

„Tvůj úlov byl pro potěchu?" zeptal se; a když se Hathí ptá, je nejlépe odpovídat.

„Tak jest. Bylo to mé právo a má Noc. Víš to, Hathí." Šér Chán mluvil téměř zdvořile.

„Vím to," odvětil Hathí; a po malé chvíli ticha: „Napil ses dosyta?"

„Pro dnešní noc ano."

„Jdi tedy. Řeka je k pití, ne k špinění. Nikdo než chromý tygr by se v takovém čase, kdy – kdy společně trpíme – lid i džungle – takto chlubil svým právem. Čistý či nečistý, odejdi do svého brlohu, Šér Cháne!"

Poslední slova zazněla jako stříbrné trubky a tři Hathího synové poskočili o půl kroku vpřed, ačkoli to nebylo třeba. Šér Chán se odplížil pryč, neodvažuje se ani zavrčet, protože věděl – co ví každý jiný – že když přijde na nejhorší, je Hathí Pánem džungle.

„Jaké právo to Šér Chán myslí?" zašeptal Mauglí Baghíře do ucha. „Zabíjet člověka je vždycky hanebné. Tak praví Zákon. A přece Hathí říká…"

„Zeptej se ho. Já to nevím, bratříčku. Právo nebo žádné právo, kdyby Hathí nepromluvil, byla bych ho toho chromého řezníka naučila mravům. Přijít ke Kameni míru čerstvě od lidského úlovku – a chlubit se tím – to je šakalský kousek. A ještě ke všemu zkazil dobrou vodu."

Mauglí chvíli vyčkával, aby sebral odvahu, protože nikdo rád Hathího neoslovoval přímo, a pak zvolal: „Jaké je právo Šér Chánovo, pane Hathí?" Oba břehy vrátily jeho slova, protože Lid džungle je nesmírně zvědavý, a právě viděli něco, čemu kromě Balú, jenž vypadal velmi zamyšleně, nikdo nerozuměl.

„Je to starý příběh," řekl Hathí; „příběh starší než džungle. Zachovejte ticho podél břehů a vyprávím vám jej."

Minutu či dvě se vepři a buvoli strkali rameny, a potom vůdcové stád jeden po druhém zavrčeli: „Čekáme," a Hathí vykročil kupředu, až stál téměř po kolena v tůni u Kamene míru. Byť byl vyhublý, vrásčitý a se žlutými kly, vypadal přesně jako to, čím ho džungle znala – jako svůj pán.

„Víte, děti," začal, „že ze všech věcí se nejvíc bojíte člověka;" a ozval se souhlasný mumlot.

„Tento příběh se tě týká, bratříčku," řekla Baghíra Mauglímu.

„Mě? Já jsem ze smečky – lovec Svobodného národa," odpověděl Mauglí. „Co já mám společného s člověkem?"

„A nevíte, proč se bojíte člověka?" pokračoval Hathí. „Důvod je tento. Na počátku džungle, a nikdo neví, kdy to bylo, chodili jsme my z džungle společně, aniž bychom se jedni druhých báli. V té době nebylo sucho, a listí, květy i plody rostly na témž stromě, a jedli jsme pouze listí a květy, trávu, plody a kůru."

„Jsem ráda, že jsem se tenkrát nenarodila," řekla Baghíra. „Kůra je dobrá leda tak na broušení drápů."

„A Pánem džungle byl Tha, První ze slonů. Vytáhl džungli z hlubokých vod svým chobotem; a kudy ryl kly brázdy v zemi, tam tekly řeky; a kam dupl nohou, tam vyvěraly tůně dobré vody; a když zafoukal chobotem – takto – padly stromy. Tím způsobem Tha stvořil džungli; a tak mi byl ten příběh vyprávěn."

„Při vyprávění netratil na tuku," zašeptala Baghíra, a Mauglí se zasmál do dlaně.

„V těch dnech nebylo žádné obilí ani melouny ani pepř ani cukrová třtina, ani malých chatrčí, jaké jste všichni viděli; a Lid džungle nevěděl nic o člověku, nýbrž žil v džungli pospolu, a byl jedním národem. Avšak brzy začali rozpory o potravu, ačkoli bylo pastvy dost pro všechny. Byli líní. Každý chtěl žrát tam, kde právě ležel, jak to někdy můžeme my dnes, když jsou jarní deště dobré. Tha, První ze slonů, byl zaneprázdněn vytvářením nových džunglí a vedením řek v jejich korytech. Nemohl být na všech místech; proto učinil Prvního z tygrů pánem a soudcem džungle, k němuž měl Lid džungle přinášet své spory. V oněch dnech jedl První z tygrů s ostatními ovoce a trávu. Byl velký jako já a byl velmi krásný – celý barvy květu žluté liány. Nikdy ani proužku ani čárky neměl na kůži v těch dobrých dnech, kdy byla džungle nová. Všechen Lid džungle před něj předstupoval beze strachu, a jeho slovo bylo Zákonem celé džungle. Byli jsme tenkrát, pamatujte, jedním národem.

„Jenže jedné noci došlo mezi dvěma srnci k rozepři – spor o pastvu, jaký nyní urovnáváte rohy a předními kopyty –, a praví se, že když oba mluvili před Prvním z tygrů, který ležel mezi květinami, jeden srnec do něj strčil parohy, a První z tygrů zapomněl, že je pánem a soudcem džungle, a skočil na toho srnce a zlomil mu vaz.

„Až do té noci žádný z nás nezemřel, a První z tygrů, vida, co učinil, a zblazněn pachem krve, utekl do bažin na severu, a my z džungle, zůstavše bez soudce, pustili jsme se do rvaček mezi sebou; a Tha slyšel ten hluk a vrátil se. Pak někdo říkal to a někdo ono, ale on uviděl mrtvého srnce mezi květinami, a ptal se, kdo zabil, a my z džungle jsme nechtěli povědět, protože pach krve nás zbavil rozumu. Běhali jsme do kola, poskakovali, křičeli a potřásali hlavami. Tha tedy dal rozkaz stromům, které visí nízko, a plazivým lianám džungle, aby si označily toho, kdo zabil srnce, aby ho mohl poznat, a řekl: ‚Kdo bude teď pánem Lidu džungle?' Tu vyskočila šedá opice, která žije ve větvích, a řekla: ‚Já budu teď pánem džungle.'"

Nato se Tha zasmál a řekl: „Budiž," a odešel velmi rozzloben.

„Děti, znáte šedou opici. Byla tenkrát taková, jaká je dnes. Zpočátku si nasadila moudrou tvář, ale za chvilku se začala škrabat a poskakovat nahoru a dolů, a když se Tha vrátil, našel šedou opici viset hlavou dolů z větve a posmívat se těm, kdo stáli dole; a oni se jí posmívali také. A tak nebylo v džungli žádného Zákona – jen pošetilá řeč a nesmyslná slova.

„Pak nás Tha všechny svolal a řekl: ‚První z vašich pánů přinesl do džungle Smrt, a druhý Hanbu. Nyní je čas na Zákon, a to Zákon, který nesmíte porušit. Teď poznáte Strach, a až ho najdete, poznáte, že je to váš pán, a vše ostatní vyplyne.' A my z džungle jsme řekli: ‚Co je Strach?' A Tha řekl: ‚Hledejte, dokud nenajdete.' Rozešli jsme se tedy nahoru dolů po džungli, hledajíce Strach, a brzy nato buvoli…"

„Uhh!" ozval se Mysa, vůdce buvolů, ze svého písčitého břehu.

„Ano, Myso, byli to buvoli. Vrátili se se zprávou, že v jedné jeskyni v džungli sedí Strach a že nemá žádnou srst a chodí po zadních nohou. Pak jsme my z džungle šli za stádem, až jsme přišli k té jeskyni, a Strach stál v jejím ústí, a byl, jak buvoli řekli, holý a chodil po zadních. Když nás uviděl, vykřikl, a jeho hlas nás naplnil tím strachem, který máme nyní před oním hlasem, kdykoli jej uslyšíme, a utíkali jsme pryč, šlapajíce po sobě a strhajíce jeden druhého, protože jsme se báli. Té noci, jak mi bylo vyprávěno, jsme z džungle neulehli pospolu, jak bývalo zvykem, ale každý kmen se stáhl stranou – vepři s vepři, jeleni s jeleny; roh k rohu, kopyto ke kopytu, podobné k podobnému, a tak jsme leželi, chvějíce se v džungli.

„Jenom První z tygrů s námi nebyl, protože byl pořád ještě ukryt v bažinách na severu, a když se mu doneslo o Věci, kterou jsme viděli v jeskyni, řekl: ‚Půjdu k té Věci a zlomím jí vaz.' Běžel celou noc, až přišel k jeskyni; ale stromy a liány na jeho cestě, pamatujíce rozkaz, který dal Tha, spouštěly své větve a značily ho, jak běžel, přejíždějíce mu prsty po zádech, po boku, po čele i po tváři. Kam ho ťaly, tam zbyla značka a pruh na jeho žlutobarevné kůži. A ty pruhy, děti, tygři nosí dodnes! Když přišel k jeskyni, Strach, Holý, vztáhl ruku a nazval ho ‚Pruhovaný, jenž přichází v noci,' a První z tygrů se Holého zalekl a utíkal nazpět do močálů vyjeje."

Mauglí se zde potichu zasmál, bradou ve vodě.

„Výl tak hlasitě, že ho Tha slyšel a řekl: ‚Co tě trápí?' A První z tygrů, pozdvihnuv tlamu k nově stvořené obloze, která je nyní tak stará, řekl: ‚Vrať mi mou moc, Tho. Jsem zahanben před celou džunglí, utekl jsem před jedním Holým, a on mi dal hanebné jméno.' ‚A proč?' řekl Tha. ‚Protože jsem umazán od bahna z močálů,' řekl První z tygrů. ‚Zaplav si tedy a vyválej se na mokré trávě, a je-li to bahno, smyje se,' řekl Tha; a První z tygrů plaval a válel se a válel po trávě, až se mu džungle před očima točila dokola, ale ani jediný proužek na celé jeho kůži se nezměnil, a Tha, hledě na to, se zasmál. Tu První z tygrů řekl: ‚Co jsem

spáchal, že to na mě dopadlo?' Tha řekl: ‚Zabil jsi srnce, a nechal jsi vyjít do džungle Smrt, a se Smrtí přišel Strach, takže se lid džungle bojí jeden druhého, jako ty se bojíš Holého.' První z tygrů řekl: ‚Mě se bát nebudou, neboť je znám od počátku.' Tha řekl: ‚Jdi a přesvědč se.' A První z tygrů běhal sem a tam a hlasitě volal na jeleny a vepře a sambary a dikobrazy a všechny národy džungle, a oni všichni utíkali před tím, kdo kdysi byl jejich soudcem, protože se báli.

„Tu se První z tygrů vrátil, a jeho pýcha byla zlomena, a tluka hlavou o zem, rozrývaje nohama půdu, řekl: ‚Pamatuj, že jsem byl kdysi Pánem džungle. Nezapomeň na mě, Tho! Nechť mé děti vzpomínají, že jsem byl kdysi bez hanby a bez strachu!' A Tha řekl: ‚Jen tolik učiním, protože jsme spolu, ty a já, viděli, jak byla džungle stvořena. Pro jednu noc v každém roce bude vše jako před tím, než byl srnec zabit – pro tebe a pro tvé děti. V té jedné noci, potkáte-li Holého – a jeho jméno je Člověk – nebudete se ho báti, ale on se bude bát vás, jako byste byli soudci džungle a pány všech věcí. Buďte k němu v onu noc jeho strachu milosrdní, neboť jsi poznal, co je Strach.'

„Pak První z tygrů odpověděl: ‚Jsem spokojen'; ale když se příště napil, uviděl černé pruhy na svém boku a na slabinách a vzpomněl si na jméno, které mu dal Holý, a hněval se. Rok žil v močálech, čekaje, až Tha splní svůj slib. A jedné noci, kdy šakal Luny – Večernice – stál jasný nad džunglí, pocítil, že nadešla jeho Noc, a šel k té jeskyni setkat se s Holým. A stalo se, jak Tha slíbil, neboť Holý padl před ním a zůstal ležet na zemi, a První z tygrů ho udeřil a zlomil mu páteř, neboť se domníval, že taková Věc je v džungli pouze jedna a že zabil Strach. Pak, čichaje nad svým úlovkem, slyšel Thu přicházet z lesů na severu, a vzápětí hlas Prvního ze slonů, což je hlas, který teď slyšíme…"

Hrom se válel sem a tam po suchých, strupatých horách, ale nepřinášel déšť – jen horko – blesky, které se mihaly po hřebenech – a Hathí pokračoval: „Takový hlas uslyšel, a ten řekl: ‚To je tvé milosrdenství?' První z tygrů si olízl pysky a řekl: ‚Co na tom? Zabil

jsem Strach.' A Tha řekl: ‚Ó, slepý a pošetilý! Rozvázal jsi nohy Smrti, a ta půjde v tvých stopách, dokud nezemřeš. Naučil jsi Člověka zabíjet!'

„První z tygrů, stoje nehybně nad svým úlovkem, řekl: ‚Je takový, jako byl ten srnec. Není žádného Strachu. Teď budu znovu soudit Lid džungle.'

„A Tha řekl: ‚Nikdy více nepřijde k tobě Lid džungle. Nikdy nepřekročí tvou stopu, ani neulehnou u tebe, ani nepůjdou za tebou, ani nepasou poblíž tvého brlohu. Jen Strach tě bude následovat, a úderem, který neuvidíš, ti rozkáže čekat na jeho libost. Udělá, aby se země pod tvýma nohama otevřela a liána ti ovinula hrdlo a kmeny stromů kolem tebe srostly výš, než můžeš skočit, a nakonec vezme tvou kůži, aby do ní zabalil svá štěňata, až jim bude zima. Nebyl jsi k němu milosrdný, a žádné milosrdenství od něj nedostaneš.'

„První z tygrů byl velmi smělý, neboť jeho Noc nad ním ještě trvala, a řekl: ‚Slib Thův je slib Thův. Nevezme mi mou Noc?' A Tha řekl: ‚Ta jedna Noc je tvá, jak jsem řekl, ale je cena, kterou je nutno zaplatit. Naučil jsi Člověka zabíjet, a není pomalým žákem.'

„První z tygrů řekl: ‚Je zde pod mou nohou, a páteř má zlomenou. Nechť se džungle doví, že jsem zabil Strach.'

„Tu se Tha zasmál a řekl: ‚Zabil jsi jednoho z mnohých, ale ty sám povíš džungli – neboť tvá Noc skončila.'

„A nastal den; a z ústí jeskyně vyšel další Holý, a uviděl úlovek na cestě a Prvního z tygrů nad ním, a vzal zahrocený klacek…"

„Nyní umějí hodit věc, která řeže," řekl Ikki, který zašustil po svahu dolů; neboť Ikki byl Gondy považován za neobyčejně dobrou pochoutku – říkali mu Ho-Igú – a znal se v tom zlém malém gondském toporku, který letí nad mýtinou jako vážka.

„Byl to zahrocený klacek, jaký kladou na dno pastí," řekl Hathí, „a hodil jej, a zasáhl Prvního z tygrů hluboko do slabin. Tak se stalo, jak Tha řekl, neboť První z tygrů běžel vyjeje sem a tam džunglí, do-

kud ten klacek nevytrhl, a celá džungle poznala, že Holý dokáže zasáhnout zdaleka, a báli se víc než předtím. Tak se stalo, že První z tygrů naučil Holého zabíjet – a vy víte, kolik zla to od té doby způsobilo všem našim národům – smyčkou a jámou a skrytou pastí, letícím klackem a bodavou mouchou, která vyletuje z bílého kouře – Hathí mínil pušku –, a Rudým květem, který nás vyhání na otevřené pole. Přesto se pro jednu noc v roce Holý bojí tygra, jak Tha slíbil, a tygr mu nikdy nedal důvod, aby se bál méně. Kde ho najde, tam ho zabíjí, pamatuje, jak byl První z tygrů zahanben. Jinak však chodí Strach po džungli ve dne i v noci."

„Áchí! Aúú!" řekli jeleni, pomýšlejíce na to, co to pro ně znamená.

„A jen tehdy, když je jeden velký Strach nad všemi, jako je nyní, můžeme my z džungle odložit své malé strachy a sejít se spolu na jednom místě, jak teď činíme."

„Jenom jednu noc se Člověk bojí tygra?" řekl Mauglí.

„Jen jednu noc," řekl Hathí.

„Ale já – ale my – ale celá džungle ví, že Šér Chán zabíjí člověka dvakrát i třikrát za měsíc."

„Tak jest. *Tehdy* skáče zezadu a při útoku obrací hlavu stranou, neboť je plný strachu. Kdyby se naň Člověk podíval, utíkal by. Ale ve svou jedinou Noc jde otevřeně do vesnice. Prochází se mezi domy, strká hlavu do dveří, a lidé padají tváří k zemi, a tam vykoná svůj úlovek. Jeden úlovek v té Noci."

„Ó!" řekl si Mauglí sám k sobě, převaluje se ve vodě. „Teď chápu, proč mi Šér Chán kázal, abych se na něj podíval! Nic z toho neměl, protože nedokázal udržet oči klidné – a já určitě k jeho nohám nepadl. Ale já přece nejsem člověk, patřím ke Svobodnému národu."

„Hmm!" ozvala se Baghíra hluboko ve svém huňatém hrdle. „Ví tygr, kdy je jeho Noc?"

„Nikdy, dokud šakal Luny nevystoupí jasný z večerní mlhy. Někdy padne v suchém létě a někdy v mokrých deštích – ta jediná Noc tygra.

Nebýt Prvního z tygrů, nikdy by k tomu nedošlo, ani by nikdo z nás nepoznal strach."

Jeleni smutně zavrčeli a Baghíře se pysky stočily do zlomyslného úsměvu. „Vědí lidé – ten příběh?" zeptala se.

„Nikdo ho nezná kromě tygrů a nás, slonů – dětí Thových. Teď jste ho slyšeli i vy u tůní – a já jsem domluvil."

Hathí ponořil chobot do vody na znamení, že si nepřeje mluvit dál.

„Ale – ale – ale," řekl Mauglí a obrátil se k Balú, „proč První z tygrů nepokračoval v jedení trávy a listí a stromů? Jen zlomil srnci vaz. On přece *nejedl*. Co ho zavedlo k teplému masu?"

„Stromy a liány ho označily, bratříčku, a udělaly z něj to pruhované stvoření, které vídáme. Nikdy již nebude jíst jejich plody; ale od toho dne se mstil na jelenech i na ostatních, na Pojídačích trávy," řekl Balú.

„Tak *ty* ten příběh znáš? Hleďme! Proč jsem ho ještě neslyšel?"

„Protože džungle je plná takových příběhů. Kdybych začal, nebylo by jim konce. Pusť mi ucho, bratříčku."

Zákon džungle

Jen aby sis udělal představu o nesmírné rozmanitosti Zákona džungle, přeložil jsem do veršů – Balú je vždy odříkával jakýmsi zpěvavým tónem – několik zákonů, které platí pro vlky. Je jich samozřejmě ještě mnoho a mnoho, ale tyto postačí jako vzorky jednodušších ustanovení.

Toto je Zákon džungle – věčný jak nebeská báň;
a vlk, jenž jej dodrží, prospívá, kdo zruší jej, platí svou daň.

Jak liána, co kmen stromu objímá, Zákon se dopředu, zpět vine kol;
neb síla smečky je ve vlku, a síla vlka je ve smečce zdroj.

Mej se denně od čenichu k špičce ohonu; pij hluboko, však ne přes míru;
pamatuj: noc je k lovu, a den nezapomínej, že k spánku je ti.

Šakal za tygrem si poběhnout smí, však ty, štěně, až vousy ti vzrostou,
pomni, že vlk je lovcem – jdi vpřed a sám si potravu najdi po svém.

Zachovávej mír s Pány džungle – s tygrem, s panterem, s medvědem;
nedráždi Hathího Mlčenlivého a nedělej si posměch z Kance v jeho brlohu.

Když smečka v džungli potká smečku a žádná z cesty neustoupí,
ulehni, dokud nepromluví vůdci – snad to dobré slovo rozhodne.

Když s vlkem ze smečky se bijete, mějte souboj sami a stranou,
aby druzí v hádce nestáli, a smečka válkou nezhubla.

Doupě vlčí je jeho útočištěm, kde si zbudoval svůj dům,
ni Vrchní vlk tam nevkročí, ni Rada vejít nesmí tam.

Doupě vlčí je jeho útočištěm, však kde si je příliš nápadně vyryl,
Rada mu pošle poselství, aby je jinde znovu vybudoval.

Zabiješ-li před půlnocí, buď tichý, les svým vyvoláváním nebuď,
abys neplašil zvěř od polí a aby bratři nemuseli hladoví jít.

Zabíjet smíš pro sebe i druhy své, i pro štěňata, co potřebují a co zvládneš,
však pro samou radost ze zabíjení nikdy – a SEDMKRÁT NIKDY NEZABÍJEJ ČLOVĚKA.

Pokud úlovek slabšímu vyrveš, vše v pýše nepohlť si sám;
Právo smečky je právem i toho nejhoršího; nech mu hlavu a kůži k hostinám.

Úlovek smečky je masem smečky. Musíš jej jíst tam, kde leží;
a nikdo nesmí odnést z toho masa do svého doupěte – nebo zemře.

Úlovek vlka je masem vlka. Smí s ním naložit, jak chce,
ale dokud nedal svolení, smečka z úlovku jíst nesmí.

Právo štěněte je právem ročka. Od celé své smečky si smí
žádat plné břicho, až se lovec nají; a nikdo mu to neodepří.

Právo doupěte je právem Matky. Od všech z jejího ročníku si smí
žádat jednu kýtu z každého úlovku pro vrh svůj; a nikdo jí to neodepří.

Právo jeskyně je právem Otce – smí lovit pro sebe a pro svůj kus.
Je zbaven veškerého volání Smečky; soudí jej jen Rada – nic víc.

Pro jeho věk a jeho lstivost, pro stisk tesáku i tlapy,
ve všem, co Zákon ponechá otevřené, slovo Vrchního vlka je Zákonem beze změny.

Toto tedy jsou Zákony džungle, a mnohé a mocné jsou v nich;
však hlava a kopyto Zákona, i stehno a hřbet jeho jest – Poslouchej!

Zázrak Purun Bhagata

Té noci, kdy jsme cítili, že se země pohne,
tiše jsme k němu připlížili se, za ruku vzali,
neboť jsme ho milovali tou láskou,
jež zná, však nedovede pochopit.

A když hřmící svah se rozpukl
a celý náš svět v dešti zřítil se v prach,
my, Malý lid, jsme ho zachránili;
však hle! Už se nevrací zpět.

Truchlete; vždyť zachránili jsme ho pro cit
tak chudé lásky, jakou divocí mívají.
Truchlete! Náš bratr se neprobudí,
a vlastní jeho krev nás odhání!

Žalozpěv langurů

Byl jednou v Indii muž, který byl prvním ministrem jednoho z polosamostatných domorodých států v severozápadní části země. Byl bráhmanem, tak vysoké kasty, že kasta pro něj pozbyla jakéhokoli zvláštního významu; a jeho otec býval významným úředníkem v pestré, strakaté svitě starodávného hinduistického dvora. Ale jak Purun Dás vyrůstal, cítil, že starý řád věcí se mění a že chce-li se někdo prosadit ve světě, musí si stát dobře s Angličany a napodobovat vše, co Angličané pokládali za dobré. Zároveň si musí domorodý úředník udržet přízeň svého vlastního pána. Byla to obtížná hra, ale ten tichý, mlčenlivý mladý bráhman, podporován dobrým anglickým vzděláním z bombajské univerzity, ji hrál chladnokrevně a stoupal krok po kroku,

až se stal prvním ministrem království. To znamená, že měl v rukou větší skutečnou moc než jeho pán, maharádža.

Když starý král – který měl podezření vůči Angličanům, jejich železnicím a telegrafům – zemřel, stál Purun Dás vysoko u svého mladého nástupce, kterého vychovával Angličan; a společně, i když Purun Dás vždy dbal na to, aby zásluhy připadly jeho pánovi, zakládali školy pro malé dívky, stavěli silnice, zřizovali státní lékárny a výstavy zemědělských nářadí a vydávali každoroční modrou knihu o „Mravním a hmotném pokroku státu," a ministerstvo zahraničí i vláda Indie byly nadšeny. Jen velmi málo domorodých států se pouští s plnou vážností do anglického pokroku, protože nevěří – jak Purun Dás ukázal, že věří – že to, co je dobré pro Angličana, musí být dvojnásob dobré pro Asiata. Z prvního ministra se stal ctěný přítel místokrálů a guvernérů, náměstků, lékařských misionářů i misionářů prostých, i hbitě jezdících anglických důstojníků, kteří si přijížděli do státních rezervací zalovit, a stejně tak i celých zástupů turistů, kteří putovali Indií nahoru a dolů za chladného počasí a předváděli, jak by se měly věci dělat. Ve volném čase zakládal stipendia pro studium medicíny a výroby přísně v anglickém duchu a psal dopisy do „Pioneeru," největších indických denních novin, kde vysvětloval cíle a záměry svého pána.

Nakonec navštívil Anglii a po návratu musel kněžům zaplatit obrovské sumy; neboť i bráhman tak vysoké kasty, jako byl Purun Dás, pozbyl kasty tím, že překročil černé moře. V Londýně se setkal a hovořil se všemi, se kterými stálo za to mluvit – s muži, jejichž jména jsou slyšet po celém světě – a viděl mnohem víc, než řekl. Učené univerzity mu udělovaly čestné doktoráty a on pronášel řeči a mluvil o hinduistické společenské reformě s anglickými dámami ve večerních šatech, až celý Londýn volal: „To je nejpozoruhodnější muž, s nímž jsme kdy večeřeli, co se jen ubrusy prostírají."

Když se vrátil do Indie, zažil záplavu slávy, neboť sám místokrál se vydal na zvláštní návštěvu, aby udělil maharádžovi Velký kříž řádu

Hvězdy Indie – samé diamanty, stuhy a smalt; a při téže slavnosti, kdy burácela děla, byl Purun Dás jmenován rytířem-komandérem Řádu Indického císařství; a tak zněl jeho titul Sir Purun Dás, K.C.I.E.

Toho večera, při večeři ve velkém místokrálovském stanu, vstal s odznakem a límcem řádu na prsou, a odpovídaje na přípitek na zdraví svého pána, pronesl řeč, kterou by jen málokterý Angličan dokázal přetrumfnout.

Příští měsíc, když se město vrátilo do svého sluncem spáleného klidu, udělal věc, o které by si žádný Angličan ani ve snu nedovolil zdát; neboť pokud šlo o světské záležitosti, zemřel. Klenotem posázený řád jeho rytířství se vrátil indické vládě a byl jmenován nový první ministr, a ve všech podřízených úřadech začala velká hra na honěnou. Kněží věděli, co se stalo, a lidé to tušili; ale Indie je jediné místo na světě, kde si člověk může dělat, co chce, a nikdo se nezeptá proč; a skutečnost, že divan Sir Purun Dás, K.C.I.E., se vzdal postavení, paláce i moci a vzal si žebráckou misku a okrově zbarvený oděv sanjásina neboli svatého muže, nebyla pokládána za nic mimořádného. Byl, jak doporučuje Starý zákon, dvacet let mladíkem, dvacet let bojovníkem – ačkoli v životě nenosil zbraň – a dvacet let hlavou domácnosti. Použil své bohatství a svou moc k tomu, k čemu věděl, že se obojí hodí; přijímal pocty, když mu šly do cesty; viděl lidi i města nablízku i daleko, a lidé i města mu vzdávali čest. Teď nechával ty věci jít, jako muž odhodí plášť, který už nepotřebuje.

Za ním, když kráčel branami města, s antilopí kůží a mosaznou berličkou pod paží a s žebráckou miskou z leštěného hnědého cocode-mer v ruce, bosý, osamocený, s očima sklopenýma k zemi – za ním z hradeb na počest jeho šťastného nástupce střídali salvy. Purun Dás pokýval hlavou. Celý ten život skončil; a nenesl mu ani zlou vůli, ani dobrou víc, než jakou člověk chová k barev prostému snu z noci. Byl sanjásinem – putujícím žebrákem bez domova, závislým na svých sousedech ve svém denním chlebě; a dokud je v Indii aspoň sousto

k rozdělení, nikdo – ani kněz, ani žebrák – nehladoví. Nikdy v životě neokusil masa a jen velmi zřídka jedl i rybu. Pětilibrovou bankovkou by zaplatil své osobní výdaje na stravu v kterémkoli z mnoha let, v nichž byl neomezeným pánem miliónů. I když byl v Londýně oslavován jako hvězda, nosil před sebou svůj sen o klidu a tichu – dlouhou, bílou, prašnou indickou cestu, všude otištěnou bosýma nohama, nepřetržitý, pomalu se vlekoucí ruch a ostře vonící dřevěný kouř, který se za soumraku kadeřil pod fíkovníky, kde poutníci sedali u své večerní krmě.

Když přišel čas uskutečnit ten sen, podnikl první ministr náležité kroky, a za tři dny byste snadněji našli bublinu v brázdě dlouhých atlantických vln než Purun Dáse mezi putujícími, shromažďujícími se a rozcházejícími se milióny Indie.

V noci rozprostíral svou antilopí kůži tam, kde ho zastihla tma – někdy v sanjásinovském klášteře u cesty; někdy u hliněného sloupu, svatyně Kaly Píra, kde jogíni, kteří jsou jiným mlhavým řádem svatých mužů, ho přijímali tak, jako přijímají ty, kdo vědí, zač stojí kasty a rozdíly; někdy na okraji nějaké hinduistické vesničky, kde se k němu děti kradly s jídlem, které jim rodiče připravili; a někdy na holé pastvině, kde plamen jeho ohýnku z klacků budil dřímající velbloudy. Purun Dásovi – nebo Purun Bhagatovi, jak si teď říkal – to bylo jedno. Země, lidé a jídlo mu byli jedním. Avšak nevědomky ho nohy nesly dál na sever a východ; z jihu do Rohtaku; z Rohtaku do Karnúlu; z Karnúlu do zřícené Samanáhy a odtud proti proudu podél vyschlého koryta řeky Gagar, která se naplňuje jen tehdy, když v horách padne déšť, až jednoho dne spatřil daleko se táhnoucí linii velkých Himálají.

Tu se Purun Bhagat usmál, neboť si vzpomněl, že jeho matka pocházela z rádžputského bráhmanského rodu, z končiny Kulú – Horalka, vždy stesklá po sněhu – a že i sebemenší kapka horské krve táhne nakonec člověka zpátky tam, kam patří.

„Tam," řekl Purun Bhagat, prodíraje se nižšími svahy Sewalik, kde stojí kaktusy jako sedmiramenné svícny – „tam usednu a získám vědění"; a chladný himálajský vítr mu hvízdal kolem uší, jak kráčel cestou vedoucí do Simly.

Posledně, když tudy šel, bývalo to v průvodu, s cinkajícím jízdním doprovodem, aby navštívil nejmírnějšího a nejpřívětivějšího z místokrálů; a ti dva spolu hodinu rozprávěli o společných přátelích v Londýně a o tom, co si o věcech skutečně myslí indický prostý lid. Tentokrát Purun Bhagat nikomu nevzkazoval, nýbrž opíral se o zábradlí na Mall a sledoval tu nádhernou vyhlídku na Pláně, rozprostřené čtyřicet mil pod ním, až mu domorodý mohamedánský policista řekl, že brání provozu; a Purun Bhagat se Zákonu uctivě poklonil, protože znal jeho hodnotu, a sám hledal Zákon svůj. Pak šel dál a tu noc spal v prázdné chatrči v Čota Simle, která vypadá jako úplný konec světa, avšak byla teprve začátkem jeho cesty. Následoval himálajsko-tibetskou cestu, tu desítistopou stezku vysekanou v pevné skále nebo podepřenou trámy nad propastmi tisíc stop hlubokými; cestu, která klesá do teplých, vlhkých, uzavřených údolí a stoupá přes holé travnaté hřebeny, kde slunce pálí jako spalující sklo; nebo zahýbá do kapajících, temných lesů, kde stromovité kapradí odívá kmeny od hlavy až k patě a bažant volá na svou družku. Potkával tibetské pastevce s jejich psy a stády ovcí, každou ovci s malým pytlíčkem borýtku na hřbetě, a putující dřevaře, a lámy zahalené v pláštích a dekách, přicházející z Tibetu do Indie na pouť, a vyslance osamělých malých horských států, kteří pádili na pruhovaných a strakatých ponících, nebo průvod rádži na návštěvě; nebo zase celý dlouhý jasný den neviděl nic jiného než černého medvěda, který dole v údolí bručel a rýpal. Když se poprvé vydal na cestu, duněl mu ještě v uších hluk světa, který opustil, jako hukot tunelu dlouho zní, i když už vlak projel; ale když měl za sebou Muttíáníský průsmyk, bylo i to pryč, a Purun Bhagat byl sám se sebou – šel, divil se a přemýšlel, s očima u země a myšlenkami u mraků.

Jednoho večera přešel nejvyšší průsmyk, s nímž se do té doby setkal – stoupání trvalo dva dny – a vyšel na linii zasněžených štítů, které pásaly celý obzor; na hory patnáct až dvacet tisíc stop vysoké, které vypadaly tak blízko, že byste je kamenem zasáhli, ačkoli byly padesát nebo šedesát mil daleko. Průsmyk byl korunován hustým, temným lesem – deodary, ořešáky, divoké třešně, divoké olivy a divoké hrušně, ale většinou deodary, což je himálajský cedr; a ve stínu deodarů stála opuštěná svatyňka zasvěcená Kálí – která je Durga, která je Sítala, k níž se někdy modlí proti neštovicím.

Purun Dás zametl kamennou podlahu dočista, usmál se na šklebící se sochu, udělal si vzadu ve svatyni malé hliněné ohniště, rozprostřel antilopí kůži na lože z čerstvého jehličí borovic, strčil si bairági – svou mosaznou berlu – pod paži a usedl si odpočinout.

Hned pod ním spadal svah dolů, čistý a holý, patnáct set stop, kde se k příkrému sklonu lepila vesnička kamenných domů se střechami z udusané hlíny. Kolem dokola ležela drobounká terasovitá políčka jako zástěrky z pestré látky na kolenou hory, a krávy ne větší než brouci se pásly mezi hladkými kamennými kruhy mláticích podlah. Když se oko podívalo přes údolí, bylo klamáno velikostí věcí a nedokázalo si napoprvé uvědomit, že to, co se zdálo být nízkým křovím na protějším boku hory, byl ve skutečnosti les stostopových borovic. Purun Bhagat viděl orla, jak se vrhal přes gigantickou prohlubeň, ale ten mohutný pták se zúžil v tečku, než překročil poloviční cestu. Několik roztroušených skupin oblaků se táhlo nahoru dolů údolím, zachytávalo se o rameno hor, nebo stoupalo a mizelo, když se ocitlo v úrovni vrcholu průsmyku. A „Zde naleznu klid," řekl Purun Bhagat.

Horalovi je pár set stop nahoru či dolů ničím, a jakmile vesničané uviděli kouř v opuštěné svatyni, vyšplhal vesnický kněz po terasovitém svahu, aby přivítal cizince.

Když se setkal s očima Purun Bhagata – očima muže navyklého vládnout tisícům – poklonil se až k zemi, vzal beze slova žebráckou

misku a vrátil se do vesnice se slovy: „Konečně máme svatého muže. Nikdy jsem takového muže neviděl. Je z Plání – ale světlé pleti – bráhman nad bráhmany." Pak všechny hospodyně ve vesnici říkaly: „Myslíte, že u nás zůstane?" a každá se snažila ze všech sil, aby pro Bhagata uvařila to nejchutnější jídlo. Horská strava je velmi prostá, ale s pohankou a indickou kukuřicí a rýží a červeným pepřem a rybičkami z potoka v údolí a medem z úlů v kamenných zdích, který vypadal jako komínek, a sušenými meruňkami a kurkumou a divokým zázvorem a chlebovými plackami z mouky, umí zbožná žena připravit dobré věci – a bylo to plné misky, co kněz nesl Bhagatovi. Zůstane? ptal se kněz. Potřeboval by *čelu* – učedníka – aby pro něj žebral? Má deku proti zimě? Je jídlo dobré?

Purun Bhagat jedl a poděkoval dárci. V hlavě mu bylo, že zůstane. To stačilo, řekl kněz. Nechť se žebrácká miska postaví ven před svatyni, do dutinky mezi dvěma zkroucenými kořeny, a každý den bude Bhagat nasycen; neboť vesnice se cítí poctěna, že takový muž – díval se nesměle Bhagatovi do tváře – u nich pobude.

Ten den skončilo Purun Bhagatovo putování. Dorazil na místo, které mu bylo určeno – mlčení a prostor. Potom se čas zastavil, a on, sedě v ústí svatyně, nedokázal říci, zda je živý nebo mrtvý; člověk, který má své údy pod vládou, nebo část kopců a mraků a plujícího deště i slunečního svitu. Opakoval si tiše pro sebe jedno Jméno stokrát stokrát, až se zdálo, že s každým opakováním se víc a víc vzdaluje od svého těla, blíží se k branám jakéhosi ohromného objevu; ale sotva se brána otvírala, tělo ho táhlo zpět, a se zármutkem cítil, že je znovu uzamčen v mase a kostech Purun Bhagata.

Každé ráno se naplněná žebrácká miska tiše položila do rozsochy kořenů před svatyni. Někdy ji přinesl kněz; někdy ladakhský obchodník, který se ve vesnici ubytoval a toužil získat zásluhu, se trmácel po stezce; ale nejčastěji to byla žena, která uvařila jídlo předchozí noci; a mumlala, sotva nad dech. „Promluv za mě před bohy, Bhagate. Pro-

mluv za takovou a takovou, manželku toho a toho!" Čas od času se nějaké odvážné dítě dostalo k té poctě, a Purun Bhagat slyšel, jak misku pokládá a utíká pryč tak rychle, jak ho nožičky nesou, ale sám Bhagat do vesnice nikdy nesestoupil. Rozkládala se před ním jako mapa u jeho nohou. Viděl večerní shromáždění pořádaná v kruhu mláticích podlah, protože to byl jediný rovný kus země; viděl tu nádhernou, nepojmenovanou zeleň mladé rýže, indigové modro indické kukuřice, šťovíkově zbarvené čtverečky pohanky a v její době rudý květ amarantu, jehož nepatrná zrníčka, která nejsou ani obilím, ani luštěninou, dávají pokrm, který hinduisté smějí jíst v časech postu.

Když se rok otočil, byly střechy chatrčí drobnými čtverečky nejčistšího zlata, neboť právě na střechách rozkládali klasy kukuřice, aby schly. Včelaření i sklizeň, setba rýže i její mlácení, to vše mu přecházelo před očima, všechno vyšité tam dole na mnohostranných plochách polí, a myslel na všechno a divil se, k čemu to všechno nakonec vede.

I v obydlené Indii nemůže člověk den sedět na místě, aniž by přes něj divá zvěř běhala jako přes kámen; a v té divočině se velmi brzy divá zvěř, která svatyni Kálí znala dobře, vrátila podívat se na vetřelce. Langurové, velké šedovousí opice Himálají, byli samozřejmě první, neboť jsou plni zvědavosti; a když zpřeházeli žebráckou misku a kutáleli ji po podlaze a zkoušeli zuby na mosazné berličce a šklebili se na antilopí kůži, usoudili, že lidská bytost, která sedí tak klidně, je neškodná. Večer skákali z borovic dolů a žebrali rukama o něco k jídlu, a potom se v půvabných obloucích odkolébali pryč. Rádi měli i teplo ohně a mačkali se kolem něj, až je Purun Bhagat musel odstrkovat, aby mohl přiložit; a ráno zpravidla našel chlupatou opici, která s ním sdílela deku. Celý den sedělo některé z toho kmene vedle něho, zírajíc ven na sněhy, broukajíc si a vypadajíc nevýslovně moudře a smutně.

Po opicích přišel barasingh, ten velký jelen, který se podobá našemu jelenu lesnímu, ale je silnější. Chtěl si o chladné kameny Kálíiny

sochy obrousit sametový povlak ze svých parohů, a zadupal, když u svatyně uviděl muže. Ale Purun Bhagat se nehnul, a po troškách se královský jelen přisunul blíž a přitiskl mu čenich k rameni. Purun Bhagat sunul jednu chladnou ruku po horkých parozích a dotek rozmrzelé zvíře uklidnil, a ten sklonil hlavu, a Purun Bhagat velmi jemně rozetřel a rozmotal sametový povlak. Potom přivedl barasingh svou laň a kolouška – něžná stvoření, která žvýkala na dece svatého muže –, nebo přicházel sám v noci, s očima zelenýma v záři ohně, aby si vzal svůj díl čerstvých vlašských ořechů. Nakonec přišel i pižmový jelen, nejplašší a snad i nejmenší ze všech jelínků, s velkýma uchama jako králík napřímenýma; dokonce i strakatý mlčenlivý *mušiknabha* musel zjistit, co znamená to světlo ve svatyni, a pouštěl svůj losí nos Purun Bhagatovi do klína, přicházeje a odcházeje se stíny ohně. Purun Bhagat jim všem říkal „moji bratři," a jeho tiché volání „Bhaí! Bhaí!" je přitahovalo z lesa v poledne, pokud byli na doslech. Himálajský černý medvěd, mrzutý a podezřívavý – Sona, který má na bradě bílou značku ve tvaru písmene V – prošel kolem víc než jednou; a protože Bhagat nedal najevo strach, Sona nedal najevo hněv, nýbrž ho pozoroval a přicházel blíž a žebral o podíl na pohlazení a díl chleba nebo lesních bobulí. Často za tichých úsvitů, kdy Bhagat vylézal až na samý hřeben průsmyku pozorovat, jak rudý den kráčí po hřebenech sněhů, ho tam Sona šoural a bručel za patami, strkaje zvědavou přední tlapu pod spadlé kmeny a vytahuje ji s netrpělivým *vů-f*; nebo jeho časné kroky probudily Sonu tam, kde ležel stočený, a to velké zvíře, zvedajíc se vzpřímeně, chtělo bojovat, dokud neslyšelo Bhagatův hlas a nepoznalo svého nejlepšího přítele.

Téměř všichni poustevníci a svatí muži, kteří žijí stranou velkých měst, mají pověst, že dokážou s divokou zvěří divy; ale celý ten div spočívá v tom, že člověk zůstane v klidu, nikdy neudělá prudký pohyb a dlouhou dobu se aspoň nikdy nedívá přímo na návštěvníka. Vesničané vídali obrys barasingha, jak se jako stín plíží tmavým lesem za sva-

tyní; vídali minaula, himálajského bažanta, jak září v nejkrásnějších barvách před Káliinou sochou; a langury, jak sedí uvnitř na patách a hrají si se slupkami z ořechů. A některé děti slyšely Sonu, jak si po medvědím způsobu něco pobrukuje za spadlými balvany, a Bhagatova pověst zázračného muže byla pevná.

Přesto nebylo nic vzdálenějšího jeho mysli než zázraky. Věřil, že všechny věci jsou jeden velký Zázrak, a když to člověk ví, má se oč opřít. Věděl zcela jistě, že na tomto světě není nic velkého ani nic malého; a dnem i nocí usiloval o to, aby se myšlenkou dostal do srdce věcí, zpátky na místo, odkud přišla jeho duše.

Jak takto přemýšlel, dlouhé neostříhané vlasy mu padaly přes ramena, kamenná deska vedle antilopí kůže se prohnula do malé jamky pod patou jeho mosazné berličky a místo mezi kmeny stromů, kde den po dni spočívala žebrácká miska, se vyhloubilo a vyhladilo do dutiny téměř tak hladké, jak byla sama ta hnědá skořápka; a každé zvíře znalo své přesné místo u ohně. Pole měnila barvu s ročními dobami; mláticí podlahy se plnily a vyprazdňovaly, a plnily se znovu a znovu; a znovu a znovu, když přišla zima, poskakovali langurové mezi větvemi opeřenými lehkým sněhem, až opičí matky přivedly svá smutnooká mláďátka z teplejších údolí na jaře. Ve vesnici bylo málo změn. Kněz byl starší a mnoho z těch dětí, které kdysi chodívaly s žebráckou miskou, teď posílalo své vlastní děti; a když jste se vesničanů zeptali, jak dlouho jejich svatý muž žije ve svatyni Káliině nad průsmykem, odpovídali: „Vždycky."

Potom přišly takové letní deště, jaké v horách po mnoho ročních období nikdo nepamatoval. Celé tři dobré měsíce bylo údolí zavinuto do mraku a prosakující mlhy – vytrvalý, neúprosný liják, který se tu a tam přerušoval bouřkou za bouřkou. Káliina svatyně stála většinou nad oblaky, a byl celý jeden měsíc, kdy Bhagat ani nezahlédl svou vesnici. Byla sbalená pod bílou podlahou mraku, který se houpal, posou-

val, převaloval sám přes sebe a bouřil se vzhůru, ale nikdy se neutrhl od svých pilířů – od strání údolí, po nichž stékala voda.

Celou tu dobu neslyšel nic než zvuk miliónu drobných vod, nad hlavou ve stromech i pod nohama po zemi, prosakujících skrze borové jehličí, kapajících z jazyků promočeného kapradí a tryskajících novými rozervanými blátivými koryty dolů po svazích. Potom vyšlo slunce a vylákalo z deodarů a rododendronů dobrou vůni kadidla a tu dalekou čistou vůni, kterou horský lid zve „vůně sněhů". Horké slunce vydrželo týden a potom se deště sebraly k poslednímu lijáku, a voda padala v závojích, které sdíraly kůži země a odskakovaly zpátky v blátě. Purun Bhagat té noci přiložil na oheň pořádnou hromadu, protože si byl jistý, že jeho bratři budou potřebovat teplo; ale ani jediné zvíře k svatyni nepřišlo, ačkoli volal a volal, až usnul a divil se, co se stalo v lesích.

Bylo hluboko v černém srdci noci, déšť bubnoval jako tisíc bubnů, když ho probudilo škubání za pokrývku, a když natáhl ruku, ucítil malou dlaň langura. „Tady je líp než ve stromech," řekl ospale a povolil cíp deky, „vezmi si a zahřej se." Opice ho chytila za ruku a silně zatahala. „Je to tedy jídlo?" řekl Purun Bhagat. „Počkej chvilku a připravím." Když si klekl, aby přiložil na oheň, langur běžel ke dveřím svatyně, zabrumlal a běžel zpátky, škubaje mužem za koleno.

„Co je? Co tě trápí, bratře?" řekl Purun Bhagat, protože langurovy oči byly plné věcí, které nemohl vyslovit. „Pokud není někdo z tvého lidu v pasti – a tady pasti nikdo nestaví –, do tohohle počasí nepůjdu. Hleď, bratře, i barasingh si přišel pro úkryt!"

Jelenovy parohy řinčely, jak vkročil do svatyně, a narazily o šklebící se sochu Káli. Sklonil je směrem k Purun Bhagatovi a neklidně zadupal, syče přes pootevřené nozdry.

„Hai! Hai! Hai!" řekl Bhagat a cvakl prsty, „A tohle je platba za nocleh?" Ale jelen ho strkal ke dveřím, a jak tak činil, slyšel Purun Bhagat zvuk něčeho, co se s povzdechem otvírá, a viděl, jak se dvě kamenné

desky podlahy od sebe oddalují, zatímco lepkavá země pod nimi mlasknula rty.

„Teď vidím," řekl Purun Bhagat. „Není vinou mých bratrů, že dnes v noci neseděli u ohně. Hora se sesouvá. A přece – proč bych měl jít?" Oko mu padlo na prázdnou žebráckou misku a tvář se mu změnila. „Dávali mi dobré jídlo každý den od – od té doby, co jsem přišel; a nebudu-li rychlý, zítra v údolí nezbude jediná ústa. Vskutku, musím jít a varovat je dole. Dozadu, bratře! Pusť mě k ohni."

Barasingh neochotně couvl, zatímco Purun Bhagat strčil borovou louč hluboko do plamene a otáčel jí, až se dobře rozhořela. „Ách! Přišli jste mě varovat," řekl, vstávaje. „Lépe než to uděláme my; lépe než to. Teď ven a půjč mi svou šíji, bratře, neboť já mám jen dvě nohy."

Pravou rukou se chytil za zježenou srst na kohoutku barasinghově, levou držel louč stranou a vykročil ze svatyně do té zoufalé noci. Nebylo ani vánku, ale déšť málem louč utopil, jak velký jelen pospíchal dolů svahem, kloužaje na zadku. Jakmile byli z lesa venku, přidali se k nim další z Bhagatových bratrů. Slyšel, i když neviděl, langury, jak se k němu tisknou, a za nimi *uhh! uhh!* Sony. Déšť mu slepil dlouhé bílé vlasy do pramenů; voda mu stříkala pod bosýma nohama a žlutý šat se mu lepil na křehké staré tělo, ale on krokem šel pevně dolů, opíraje se o barasingha. Nebyl už svatým mužem, ale Sirem Purun Dásem, K.C.I.E., prvním ministrem nemalého státu, mužem navyklým vládnout, který jde zachraňovat životy. Příkrou, blátivou stezkou se hrnuli všichni společně, Bhagat a jeho bratři, dolů a dolů, až jelenova kopýtka klouzala a klapala o zeď mláticí podlahy, a on zafrkal, protože ucítil Člověka. Teď byli u horního konce té jediné křivolaké vesnické ulice, a Bhagat tloukl berlou do zamřížovaného okna kovářova domu, zatímco jeho louč plála pod krytem okapu. „Vzhůru a ven!" vykřikl Purun Bhagat; a nepoznával vlastní hlas, protože už to byla léta, co nahlas promluvil k člověku. „Hora padá! Hora se řítí! Vzhůru a ven, hej, vy uvnitř!"

„To je náš Bhagat," řekla kovářova žena. „Stojí mezi svou zvěří. Shromážděte malé a vyvolejte poplach."

Pobíhalo to od domu k domu, zatímco zvěř, stísněná v úzké uličce, se vlnila a tísnila kolem Bhagata, a Sona netrpělivě supěl.

Lidé vybíhali do uličky – nebylo jich víc než sedmdesát duší všeho všudy – a v záři loučí viděli svého Bhagata, jak zadržuje vyděšeného barasingha, zatímco opice ho žalostně tahaly za suknici a Sona sedí na zadku a řve.

„Přes údolí a nahoru na druhou horu!" křikl Purun Bhagat. „Nikoho tu nenechte! My jdeme za vámi!"

Pak lidé běželi, jak dovedou běžet jen horalé, protože věděli, že při sesuvu se musí šplhat na nejvyšší pozemek na druhé straně údolí. Prchali, cákajíce přes říčku na dně, a lapali po dechu nahoru po terasovitých polích na druhé straně, zatímco Bhagat a jeho bratři šli za nimi. Vzhůru a vzhůru na protější horu šplhali a volali se jmény – vesnická přehlídka – a za nimi se dřel velký barasingh, obtížený ubývající silou Purun Bhagata. Nakonec se jelen zastavil ve stínu hlubokého borového lesa, pět set stop nad svahem. Jeho pud, který ho varoval před přicházejícím sesuvem, mu řekl, že tady bude v bezpečí.

Purun Bhagat se vedle něho skácel v mdlobách, protože chladný déšť a ten divoký výstup ho zabíjely; ale napřed zavolal k rozptýleným loučím vpředu: „Zastavte se a spočítejte své počty"; a pak zašeptal jelenu, když viděl, jak se světla sbírají do hloučku: „Zůstaň se mnou, bratře. Zůstaň – dokud – neodejdu!"

Vzduchem prošel vzdech, který narostl v mumlání, a mumlání, které narostlo v hukot, a hukot, který přerostl veškerý smysl slyšení, a svahu, na kterém vesničané stáli, dopadla ve tmě rána, až se zachvěl. Pak nota tak pevná, hluboká a čistá, jako hluboké C varhan, přehlušila na snad pět minut všechno, zatímco se jí chvěly samotné kořeny borovic. Dozněl ten tón, a zvuk deště padajícího na míle tvrdé země a trávy

se změnil v tlumený buben vody na měkké hlíně. To mluvilo samo za sebe.

Ani jeden vesničan – ani kněz – nebyl tak smělý, aby promluvil k Bhagatovi, který jim zachránil život. Krčili se pod borovicemi a čekali, až se rozední. Když den přišel, podívali se přes údolí a viděli, že z lesa, terasovitých polí a stezkami prošívaných pastvin se stala jedna syrová, rudá, vějířovitá šmouha s několika stromy svrženými hlavou dolů na strž. Ta rudost běžela vysoko nahoru po hoře jejich útočiště a hradila cestu říčce, která se začala rozlévat v jezero barvy cihel. Po vesnici, po cestě ke svatyni, po samotné svatyni a lese za ní – ani stopy. Na míli šířky a dva tisíce stop svislé hloubky se bok hory tělesně odpoutal, oholený hoblinou od hlavy k patě.

A vesničané, jeden po druhém, se plížili lesem, aby se před svým Bhagatem pomodlili. Viděli barasingha, jak stojí nad ním, a ten utekl, když přišli blíž, a slyšeli langury, jak naříkají ve větvích, a Sonu, jak sténá vzhůru po svahu; ale jejich Bhagat byl mrtev, seděl se zkříženýma nohama, zády opřený o strom, berlu pod podpažím a tvář obrácenou k severovýchodu.

Kněz řekl: „Hle, zázrak za zázrakem, neboť přesně v této poloze musí být pochováni všichni sanjásinové! Proto tam, kde je nyní, postavíme chrám našemu svatému muži."

Chrám postavili dřív, než uplynul rok – malou kamenno-hliněnou svatyňku – a kopec nazvali Bhagatovou horou a dodnes se tam modlí se světly, květinami a obětinami. Ale nevědí, že svatý jejich uctívání je nebožtík Sir Purun Dás, K.C.I.E., D.C.L., Ph.D. atd., kdysi první ministr pokrokového a osvíceného státu Mohíníwála a čestný nebo dopisující člen více učených a vědeckých společností, než kdy přinese tomuto světu nebo onomu nějaký užitek.

Píseň Kabírova

Ó, lehký byl svět, jejž vážil svou dlaní!
Ó, těžký byl výčet jeho lén a jmění!
Z guddíi vstal a rubáš vzal na sebe
a odešel v hávu bairágího vyznání!

Teď bílá cesta do Dillí je pro nohy jeho,
sál a kíkar ho musí stínit v žáru;
jeho domov je ležení, poušť i dav –
on hledá Cestu v bairágího vyznání!

Pohleděl na Člověka a jeho oči jsou jasné
(Byl Jeden; je Jeden a jen Jeden, dí Kabír);
Rudá Mlha Konání se ztenčila v mrak –
on vzal si Stezku v bairágího vyznání!

By poznal a rozlišil bratra svého – hroudu,
svého bratra – zvíře, i svého bratra – Boha.
Z rady vstal a rubáš vzal na sebe
(„Slyšíte?" dí Kabír) – v bairágího vyznání!

Jak vpustili džungli

Zahalte je, přikryjte, obežeňte je zdí –
květem i lianou, plevelí –
ať zapomeneme pohled, zvuk,
pach i dotek jejich rodu!

Tučný černý popel u oltářního kamene,
tu bělonohý déšť se žene,
a laně rodí v neosetých polích,
nikdo je už nevyruší;
slepé zdi se drolí, zapomenuty, povaleny –
a nikdo v nich nebude bydlet!

Vzpomínáte si, že když Mauglí přibil Šér Chánovu kůži na Rádcovský kámen, oznámil všem, kdo ze seeoneeské smečky zbyli, že od nynějška bude lovit v džungli sám; a čtyři děti matky vlčice a otce vlka řekly, že budou lovit s ním. Ale není snadné změnit si život v jediné minutě – zvláště v džungli. První, co Mauglí udělal, když se nespořádaná smečka rozešla, bylo, že se vrátil do domovské jeskyně a prospal den a noc. Pak vyprávěl matce vlčici a otci vlkovi tolik ze svých zážitků mezi lidmi, kolik mohli pochopit; a když přinutil ranní slunce poskakovat nahoru dolů po čepeli nože na stahování kůží – toho samého, kterým stáhl Šér Chána –, řekli, že se něco naučil. Pak museli Akela a Šedý bratr vysvětlit svůj podíl na velikém buvolím honu v rokli, a Balú se vydrápal nahoru po svahu, aby o tom slyšel všechno, a Baghíra se celá po sobě škrábala čirou radostí nad tím, jak Mauglí svou válku zvládl.

Bylo dlouho po východu slunce, ale nikomu se ani nesnilo, že by šel spát, a tu a tam, během hovoru, matka vlčice zvedla hlavu a hluboce

spokojeně nasála vítr, který jí donášel pach tygří kůže z Rádcovského kamene.

„Nebýt Akely a Šedého bratra tady," řekl Mauglí na závěr, „nebyl bych nic zmohl. Ach, matko, matko! Kdybys bývala viděla, jak černí stádoví býci lili dolů do rokle, nebo jak se hrnuli branou, když po mně lidská smečka házela kamením!"

„Jsem ráda, že jsem tohle poslední neviděla," řekla matka vlčice strnule. „Není v mém zvyku snášet, aby mi hnali štěňata sem a tam jako šakaly. *Já* bych si od lidské smečky vzala cenu; ale šetřila bych tu ženu, která ti dávala mléko. Ano, šetřila bych ji jedinou."

„Pokoj, pokoj, Rakšo!" řekl otec vlk líně. „Náš žabák se nám vrátil – a tak moudrý, že vlastní otec mu musí lízat nohy; a co znamená řez, víc nebo míň, na hlavě? Nech lidi na pokoji." Balú i Baghíra oba přisvědčili: „Nech lidi na pokoji."

Mauglí, hlavu na boku matky vlčice, se spokojeně usmál a řekl, že pokud jde o něj, už nechce člověka nikdy vidět, slyšet ani cítit.

„Ale co," řekl Akela a nastavil jedno ucho, „co když oni tě na pokoji nenechají, bratříčku?"

„Je nás *pět*," řekl Šedý bratr, rozhlédl se po celé společnosti a cvakl čelistmi na posledním slově.

„Taky bychom se mohli připojit k tomu lovu," řekla Baghíra s drobným švihnutím ocasu a podívala se na Balú. „Ale proč myslet na lidi teď, Akelo?"

„Pro tenhle důvod," odpověděl Osamělý vlk: „když ta kůže toho žlutého náčelníka visela na kameni, vracel jsem se naší stopou do vesnice, šlapal jsem do svých otisků, uhýbal stranou a ulehal, abych udělal zmatenou stopu pro případ, že by nás někdo sledoval. Ale když jsem stopu tak zamotal, že jsem ji sám sotva poznával, přiletěl Mang netopýr mezi stromy a zavěsil se nade mnou." Mang řekl: „Vesnice lidské smečky, kde vyvrhli člověčí štěně, hučí jako sršní hnízdo."

„Byl to velký kámen, co jsem jim tam hodil," chechtal se Mauglí, který se často bavíval tím, že házel zralé papáji do sršních hnízd a utíkal pak k nejbližší louži, než ho sršni dostihli.

„Zeptal jsem se Manga, co viděl. Řekl, že Rudý květ kvete u vesnické brány a muži sedí kolem a drží pušky. A *já* vím, mám k tomu důvod," – Akela se podíval dolů na staré suché jizvy na svém boku, – „že lidé nenosí pušky pro zábavu. Zanedlouho, bratříčku, nás po naší stopě sleduje muž s puškou – pokud už není na ní."

„Ale proč by měl? Lidé mě vyhnali. Co víc potřebují?" řekl Mauglí rozzlobeně.

„Jsi člověk, bratříčku," odpověděl Akela. „Není na nás, Svobodných lovcích, abychom ti říkali, co dělají tví pokrevní bratři, nebo proč."

Měl jen taktak čas odtrhnout tlapu, jak se nůž na stahování kůží zasekl hluboko do země pod ní. Mauglí udeřil rychleji, než mohlo průměrné lidské oko stačit, ale Akela byl vlk; a i pes, který je od divokého vlka, svého předka, velmi vzdálený, se dá z hlubokého spánku probudit tím, že se mu kolo vozu dotkne boku, a odskočit nezraněn dřív, než na něj to kolo najede.

„Příště," řekl Mauglí tiše a vracel nůž do pochvy, „mluv o lidské smečce a o Mauglím na *dva* nádechy, ne na jeden."

„Pří! To je ostrý zub," řekl Akela, očichávaje stopu, kterou čepel v zemi zanechala, „ale život s lidskou smečkou ti zkazil oko, bratříčku. Já bych srnce zabil, než bys ty stačil udeřit."

Baghíra vyskočila na nohy, zvedla hlavu, jak jen mohla, zavětřila a napnula se v každém oblouku svého těla. Šedý bratr se rychle zařídil stejně, jen trochu nalevo, aby chytil vítr, který foukal zprava, a Akela odskočil padesát yardů proti větru a také se, napůl přikrčený, napnul. Mauglí se na to díval se závistí. Dokázal cítit věci, jak málokterý člověk, ale ještě nedosáhl té spoušťové citlivosti džunglového nosu; a jeho tři měsíce v začouzené vesnici ho smutně odsunuly zpátky. Nic-

méně si navlhčil prst, přejel si jím po nose a vzpřímil se, aby chytil vrchní pach, který, ačkoli je nejslabší, je nejpravdivější.

„Člověk!" zavrčel Akela a sklesl na záď.

„Buldeo!" řekl Mauglí a usedl. „Jde po naší stopě, a tamhle je slunce na jeho pušce. Hleď!"

Nebylo to víc než zalesknutí slunce na vteřinku, na mosazných sponách staré předovky typu Tower, ale nic v džungli takhle neblýskne, snad jen když mraky letí po obloze. Pak kus slídy, nebo malá louže, nebo i velmi vyleštěný list zableskne jako heliograf. Ale ten den bylo bez mraků a vzduch byl nehybný.

„Věděl jsem, že lidé půjdou," řekl Akela triumfálně. „Ne pro nic jsem smečku vedl."

Ta čtyři štěňata nic neřekla, ale rozběhla se dolů po svahu plazíc se po břiše, mizejíc v trní a podrostu, jako krtek mizí v trávníku.

„Kam jdete, bez jediného slova?" zavolal Mauglí.

„Pšt! Kutálíme ti jeho lebku zpátky ještě před polednem!" odpověděl Šedý bratr.

„Zpátky! Zpátky a čekat! Člověk nejí člověka!" zakřikl Mauglí.

„Kdo byl před chvílí vlkem? Kdo po mně ohnal nožem, protože jsem řekl, že by mohl být Člověk?" řekl Akela, zatímco se čtyři vlci neochotně otočili a klesli k patě.

„Mám snad dávat důvod ke všemu, co se rozhodnu udělat?" řekl Mauglí zuřivě.

„*To* je Člověk! Tak mluví Člověk!" zabručela Baghíra pod vousy. „Přesně tak mluvili lidé kolem královych klecí v Oodeypore. My z džungle víme, že Člověk je ze všech nejmoudřejší. Kdybychom věřili svým uším, věděli bychom, že je ze všech nejpošetilejší." Zvýšila hlas a dodala: „Člověčí štěně má v tomhle pravdu. Lidé loví ve smečkách. Zabít jednoho, aniž bychom věděli, co udělají ostatní, je špatný lov. Pojďte, podívejme se, co s námi tenhle Člověk zamýšlí."

„My nepůjdeme," zavrčel Šedý bratr. „Lov sám, bratříčku. *My* víme svoje. Lebka by se už mohla nést."

Mauglí se díval z jednoho přítele na druhého, hruď se mu zvedala a oči měl plné slz. Vykročil k vlkům, poklekl na jedno koleno a řekl: „Nevím snad, co dělám? Pohleďte na mne!"

Dívali se neklidně, a když jim oči zabloudily, znovu je volal, dokud se jim všude po těle nenaježila srst a každým údem se netřásli, zatímco Mauglí hleděl a hleděl.

„Teď," řekl, „z nás pěti, kdo je vůdce?"

„Ty jsi vůdce, bratříčku," řekl Šedý bratr a olízl Mauglímu nohu.

„Následujte tedy," řekl Mauglí, a ti čtyři ho následovali v patách s ocasy mezi nohama.

„Z tohohle plyne život s lidskou smečkou," řekla Baghíra, kloužíc dolů za nimi. „V džungli je teď víc než jen Zákon džungle, Balú."

Starý medvěd neřekl nic, ale přemýšlel o mnoha věcech.

Mauglí přeťal džungli neslyšně, v pravém úhlu k Buldeově stezce, až, rozhrnuv podrost, uviděl starce, pušku na rameni, jak klusá nahoru po noční stopě psím cvalem.

Vzpomínáte si, že Mauglí odešel z vesnice s těžkou zátěží syrové Šér Chánovy kůže na ramenou, zatímco Akela a Šedý bratr klusali za ním, takže ta trojí stopa byla velmi zřetelně vyznačena. Zanedlouho došel Buldeo tam, kde se, jak víte, Akela vracel a vše zapletl. Pak si sedl, kašlal a brblal a dělal malé obhlédky kolem dokola do džungle, aby ji zase chytil, a celou tu dobu by mohl kamenem dohodit na ty, kdo ho sledovali. Nikdo nedokáže být tak tichý jako vlk, když se mu nechce být slyšen; a Mauglí, ačkoli si vlci mysleli, že se pohybuje velmi neohrabaně, dokázal přicházet a odcházet jako stín. Obkroužili starce, jako houf sviňuch obkruží parník v plné rychlosti, a jak ho obkružovali, lhostejně hovořili, protože jejich řeč začíná pod nejnižším koncem stupnice, kterou necvičení lidé slyší. (Druhý konec je ohraničen vyso-

kým pípnutím Manga netopýra, které mnozí lidé vůbec nezachytí. Od té noty dál začíná veškerá řeč ptáků, netopýrů a hmyzu.)

„To je lepší než leckterý úlov," řekl Šedý bratr, zatímco se Buldeo skláněl, díval se a funěl. „Vypadá jako ztracené prase v džungli u řeky. Co to říká?" Buldeo si divoce bručel pod nos.

Mauglí překládal. „Říká, že okolo mě musely tancovat celé smečky vlků. Říká, že v životě neviděl takovou stopu. Říká, že je unavený."

„Dřív než ji zase najde, si odpočine," řekla Baghíra chladně a vklouzla kolem kmene stromu v té hře na slepou bábu, kterou spolu hráli. „A *teď*, co ten hubený tvor dělá?"

„Jí, nebo vyfukuje kouř z pusy. Lidé si vždycky hrají s pusou," řekl Mauglí; a mlčící stopaři viděli, jak si stařík naplňuje a zapaluje vodní dýmku a pokuřuje z ní, a dobře si zapamatovali vůni tabáku, aby si byli Buldeem jisti i v nejtemnější noci, kdyby to bylo třeba.

Pak sešel po stezce malý hlouček uhlířů, a přirozeně se zastavili, aby promluvili s Buldeem, jehož sláva jako lovce dosahovala aspoň na dvacet mil kolem. Všichni se posadili a kouřili, a Baghíra a ostatní přistoupili blíž a dívali se, jak Buldeo začíná vyprávět příběh Mauglího, Dětského čerta, od začátku do konce, s přídavky a výmysly. Jak on sám skutečně zabil Šér Chána; a jak se Mauglí proměnil ve vlka a celé odpoledne s ním bojoval, pak se zase proměnil v chlapce a očaroval Buldeovu pušku tak, že se kulka zakřivila za roh, když ji na Mauglího namířil, a zabila jednoho z Buldeových vlastních buvolů; a jak ho vesnice, vědouc, že je nejstatečnějším lovcem v Seeonee, vyslala, aby toho Dětského čerta zabil. Mezitím se však vesnice zmocnila Mesuy a jejího muže, kteří byli nepochybně otcem a matkou toho Dětského čerta, a zabarikádovala je v jejich vlastní chatrči, a za chvíli je budou mučit, aby se přiznali, že jsou čarodějnice a čaroděj, a pak budou upáleni.

„Kdy?" zeptali se uhlíři, protože by se té slavnosti velmi rádi zúčastnili.

Buldeo odpověděl, že se nic nebude dělat, dokud se nevrátí, protože vesnice si přeje, aby nejprve zabil toho džunglového chlapce. Potom se vypořádají s Mesuou a jejím mužem a rozdělí si jejich pole a buvoly mezi vesnici. Mesuův muž měl pár pozoruhodně krásných buvolů. Je výborná věc zničit čaroděje, mínil Buldeo; a lidé, kteří u sebe přechovávají vlčí děti z džungle, jsou zjevně ten nejhorší druh čarodějů.

Ale co, ptali se uhlíři, kdyby se o tom dověděli Angličané? Angličané, jak slyšeli, jsou úplně bláznivý národ, který nedovolí počestným zemědělcům zabíjet čarodějnice v klidu.

Nu, řekl Buldeo, vesnický stařešina nahlásí, že Mesua a její muž zemřeli uštknutím hada. *To* je všechno zařízeno a jediné, co teď zbývá, je zabít Vlčí dítě. Nenarazili snad na nějaké takové stvoření?

Uhlíři se opatrně rozhlédli a děkovali hvězdám, že ne; ale nepochybovali, že tak statečný muž jako Buldeo ho najde, pokud ho vůbec někdo najde. Slunce bylo poněkud nízko a oni se rozhodli, že se vypraví do Buldeovy vesnice a tu zlou čarodějnici si prohlédnou. Buldeo řekl, že ačkoli je jeho povinností zabít Dětského čerta, nemůže si představit, že by nechal skupinu neozbrojených mužů jít džunglí, která by každou chvíli mohla vyplodit Vlčího démona, bez svého doprovodu. On je tedy doprovodí, a pokud se dítě čaroděje objeví – nu, ukáže jim, jak si nejlepší lovec v Seeonee s takovými věcmi poradí. Bráhman mu, řekl, dal proti tomu stvoření amulet, který činí všechno dokonale bezpečným.

„Co říká? Co říká? Co říká?" vlci se co pár minut ptali; a Mauglí překládal, až dospěl k pasáži o čarodějnicích, která mu byla trochu nad hlavu, a tehdy řekl, že muž a žena, kteří k němu byli tak laskaví, jsou lapeni v pasti.

„Lapá snad Člověk Člověka?" řekla Baghíra.

„Tak to říká. Nerozumím té řeči. Jsou všichni dohromady bláznivý. Co má Mesua a její muž společného se mnou, že mají být lapeni v pas-

ti; a co je to za řeč o Rudém květu? Musím se na to podívat. Ať chtějí s Mesuou udělat cokoli, neudělají to, dokud se Buldeo nevrátí. A tedy – –" Mauglí usilovně přemýšlel a prsty si pohrával kolem rukojeti nože na stahování kůží, zatímco Buldeo a uhlíři velmi statečně odcházeli v husím pochodu.

„Jdu rovnou nohama zpět k lidské smečce," řekl Mauglí nakonec.

„A tihle?" řekl Šedý bratr a díval se hladově za hnědými zády uhlířů.

„Zazpívejte jim na cestu," řekl Mauglí s úsměškem; „nechci, aby byli u vesnických bran, dokud nebude tma. Udržíte je?"

Šedý bratr vycenil bílé zuby v pohrdání. „Dokážeme je honit dokolečka v kruzích jako přivázané kozy – pokud znám Člověka."

„To nepotřebuji. Zazpívejte jim trochu, aby jim na cestě nebylo smutno, a, Šedý bratře, ta píseň nemusí být z nejsladších. Jdi s nimi, Baghíro, a pomoz jim tu píseň složit. Až padne noc, sejdeme se u vesnice – Šedý bratr to místo zná."

„To není lehký lov pracovat pro člověčí štěně. Kdy budu spát?" řekla Baghíra, zívajíc, ačkoli její oči ukazovaly, že má z té zábavy radost. „Já, abych zpívala nahým lidem! Ale zkusíme to."

Sklonila hlavu, aby zvuk nesl, a vyvolala dlouhý, dlouhý „Dobrý lov" – půlnoční volání v odpoledni, které bylo samo o sobě docela strašlivé pro začátek. Mauglí ho slyšel, jak dunění, stoupá a klesá a odumírá v hrozivém kňučení za ním, a sám pro sebe se smál, běžíc džunglí. Viděl uhlíře nahuštěné do klubka; a hlaveň staré Buldeovy pušky se kývala jako banánový list ke všem bodům kompasu najednou. Pak Šedý bratr dal zavolání *Ja-la-hí! Ja-la-ha!* k honu srnců, kdy smečka žene před sebou nilghaje, velké modré krávy, a znělo to, jako by to přicházelo z konců světa, blíž a blíž, až to skončilo vřeštěním zlomeným nakrátko. Zbylí tři odpověděli, až by i Mauglí přísahal, že plná smečka je v plném štvaní, a pak všichni spustili tu nádhernou Ranní píseň džungle, se všemi obraty, ozdobami a přízvuky, které hlubokohlasý vlk

ze smečky zná. Tohle je drsný překlad té písně, ale musíte si představit, jak zní, když přerušuje odpolední ticho džungle:

Před chvílí ještě naše tělo
stín nevrhalo v pláň;
teď jasný, tmavý přes stopu kráčí
a my se vracíme zpět.
V ranním tichu každý keř, kámen
stojí tvrdý, syrový, strmý:
pak zazni Volání: „Dobrý klid všem,
kdo Zákon džungle ctí!"

Teď roh a srst našich druhů tají
v úkrytu, aby přežili;
teď přikrčeni, tiše, do jeskyň, strání
naši Baroni džungle plynou.
Teď napjati, strnulí, lidští voli
pluh v novém jhu táhnou;
teď obnažený, hrozivý, úsvit je rudý
nad rozsvětleným talao.

Hej! Do doupěte! Slunce již plane
za dechem travin se vzňalo:
a praskaje skrz mladý bambus
varující šepot letí.
Dnem jsme cizí a lesy prohlížíme
s mžouravýma očima pátráme;
zatímco s nebes divoká kachna křičí:
„Den – Den patří Člověku!"

Rosa, co máčela kůži i cestu,
již vyschla a pryč je;
a kde jsme pili, kalný břeh
v tvrdou hlínu se mění.

Zrádná Tma vzdává každou stopu
napjatého či skrytého drápu;
pak slyš to Volání: „Dobrý klid všem,
kdo Zákon džungle ctí!"

Ale žádný překlad nemůže zachytit ten dojem, ani to štěkavé pohrdání, které Čtyři vložili do každého slova, když slyšeli stromy praskat, jak se muži kvapem šplhali do větví, a Buldeo začal odříkávat zaklínadla a kouzla. Pak si ulehli a spali, neboť jako všichni, kdo žijí z vlastního úsilí, byli metodičtí; a nikdo nemůže dobře pracovat bez spánku.

Mezitím Mauglí za sebou nechával míle, devět za hodinu, a byl rád, že se po všech těch stísněných měsících mezi lidmi cítí tak zdatný. Jedinou myšlenku měl v hlavě – dostat Mesuu a jejího muže z té pasti, ať je jakákoli; protože měl přirozenou nedůvěru k pastem. Později, slíbil si, splatí své dluhy vesnici jako celku.

Byl soumrak, když uviděl známá pastviska a dhakový strom, kde na něho Šedý bratr čekal to ráno, kdy zabil Šér Chána. Jakkoli byl rozhněvaný na celé plemeno a společenství Člověka, něco mu skočilo do hrdla a vyrazilo mu dech, když se podíval na vesnické střechy. Všiml si, že všichni se už z polí vrátili neobvykle brzy, a místo aby se dali do večerního vaření, shromažďovali se v davu pod vesnickým stromem a klábosili a křičeli.

„Lidé pořád musí ostatním lidem strojit pasti, jinak nejsou spokojeni," řekl Mauglí. „Včera v noci to byl Mauglí – ale ta noc se zdá už mnoho deštů stará. Dnes v noci je to Mesua a její muž. Zítra a mnoho nocí poté to zase bude řada na Mauglím."

Plížil se podél vnější strany zdi, až došel k Mesuině chatrči, a oknem nahlédl dovnitř. Ležela tam Mesua, s roubíkem v ústech, svázaná na rukou i nohou, těžce dýchala a sténala; její muž byl přivázán k pestře malovanému lůžku. Dveře chatrče, které vedly do uličky, byly pevně zavřené a tři nebo čtyři lidé seděli zády k nim.

Mauglí znal zvyky a obyčeje vesničanů docela dobře. Rozvážil si, že dokud mohou jíst, povídat si a kouřit, nic jiného neudělají; ale jakmile se najedí, začnou být nebezpeční. Buldeo se zanedlouho vrátí, a pokud jeho doprovod odvedl svou práci, bude mít Buldeo velmi zajímavý příběh, který musí vyprávět. Vlezl tedy oknem dovnitř, sklonil se nad mužem a ženou, přeřízl jim pouta, vytáhl roubíky a rozhlédl se po chatrči po nějakém mléce.

Mesua byla napůl bez sebe bolestí a strachem (celé ráno ji bili a kamenovali), a Mauglí jí přiložil dlaň na ústa taktak, aby zarazil výkřik. Její muž byl jen zmaten a rozzloben a seděl, vybíraje si prach a drobty z roztrhaných vousů.

„Věděla jsem – věděla jsem, že přijde," vzlykla Mesua konečně. „Ted *vím*, že je to můj syn!" a přitiskla si Mauglího k srdci. Až do té chvíle byl Mauglí dokonale pevný, ale teď se začal po celém těle třást, a to ho nesmírně překvapilo.

„Proč jsou tu ta pouta? Proč tě svázali?" zeptal se po chvíli.

„Abychom byli usmrceni za to, že jsme z tebe udělali syna – co jiného?" řekl muž zasmušile. „Pohleď! Krvácím."

Mesua nic neřekla, ale Mauglí se díval na její rány, a slyšeli ho zaskřípat zuby, když uviděl krev.

„Čí práce to je?" řekl. „Je co zaplatit."

„Práce celé vesnice. Byl jsem příliš bohatý. Měl jsem příliš mnoho dobytka. *Proto* jsme ona a já čarodějové, protože jsme ti poskytli přístřeší."

„Nerozumím. Ať to Mesua poví."

„Dala jsem ti mléko, Nathú; vzpomínáš si?" řekla Mesua ostýchavě. „Protože jsi byl můj syn, jehož mi vzal tygr, a protože jsem tě velmi milovala. Řekli, že jsem byla tvá matka, matka ďábla, a tedy hodná smrti."

„A co je ďábel?" řekl Mauglí. „Smrt jsem viděl."

Muž pohlédl vzhůru pochmurně, ale Mesua se zasmála. „Vidíš!" řekla svému muži, „věděla jsem – říkala jsem, že není žádný čaroděj. Je to můj syn – můj syn!"

„Syn nebo čaroděj, co nám z toho?" odpověděl muž. „My jsme už jako mrtví."

„Tamhle vede cesta do džungle," – Mauglí ukázal oknem. „Vaše ruce i nohy jsou volné. Jděte teď."

„My neznáme džungli, můj synu, jako – jako ty ji znáš," začala Mesua. „Nemyslím, že bych daleko ušla."

„A muži a ženy nám budou v patách a odtáhnou nás zpátky sem," řekl muž.

„Hm!" řekl Mauglí a lechtal si špičkou nože na stahování kůží dlaň; „nemám chuť nikomu z téhle vesnice udělat něco zlého – *zatím*. Ale myslím, že vás nezadrží. Za chvilku budou mít o čem jiném přemýšlet. Ach!" zvedl hlavu a poslouchal křik a dusot venku. „Tak nechali Buldea nakonec přece jen dorazit domů?"

„Dnes ráno byl vyslán, aby tě zabil," zvolala Mesua. „Potkal jsi ho?"

„Ano – my – já jsem ho potkal. Má co vyprávět, a dokud to vypráví, je čas udělat mnoho. Ale napřed se dozvím, co zamýšlejí. Rozmyslete si, kam byste chtěli jít, a řekněte mi to, až se vrátím."

Vyskočil oknem a běžel zase podél vnější strany vesnické zdi, až se ocitl na doslech davu kolem peepulového stromu. Buldeo ležel na zemi, kašlal a sténal, a všichni mu kladli otázky. Vlasy mu padaly přes ramena; ruce a nohy měl odřené od lezení po stromech, a mluvil jen stěží, ale naléhavě pociťoval důležitost svého postavení. Čas od času něco pronesl o ďáblech a zpívajících ďáblech a čarodějném zaklínání, jenom aby dal davu okusit, co bude následovat. Pak si vyžádal vodu.

„Bah!" řekl Mauglí. „Žvatlání – žvatlání! Řeč, řeč! Lidé jsou pokrevní bratři Bandar-logu. Teď si musí vymýt ústa vodou; teď musí pouštět kouř; a až to všechno udělá, bude mít ještě svůj příběh k vyprávění. Jsou to velmi moudří lidé – lidé. Nenechají nikoho hlídat Mesuu, do-

kud nemají uši nacpané Buldeovými povídačkami. A – začínám být líný jako oni!"

Setřásl ze sebe otupění a sklouzl zpět k chatrči. Právě když byl u okna, ucítil dotek na noze.

„Matko," řekl, protože ten jazyk znal dobře, „co *ty* zde?"

„Slyšela jsem své děti zpívat lesy, a šla jsem za tím, kterého miluji nejvíc. Žabáčku, chci spatřit tu ženu, která ti dávala mléko," řekla matka vlčice, celá mokrá rosou.

„Spoutali ji a chtějí ji zabít. Přeřízl jsem ta pouta, a ona jde se svým mužem džunglí."

„Já také půjdu. Jsem stará, ale ještě ne bezzubá." Matka vlčice se vzepnula vzhůru a oknem se podívala do tmy chatrče.

Za minutku bez hluku dosedla a jen řekla: „Dala jsem ti první mléko; ale Baghíra říká pravdu: Člověk jde na konec k Člověku."

„Snad," řekl Mauglí s velmi nepříjemným výrazem ve tváři; „ale této noci jsem já od té stopy velmi daleko. Zůstaň tu, ale ať tě nevidí."

„*Ty* ses mě nikdy nebál, Žabáčku," řekla matka vlčice, couvajíc do vysoké trávy a mizejíc, jak to uměla.

„A teď," řekl Mauglí vesele, vhoupnuv se zpátky do chatrče, „sedí všichni kolem Buldea, který říká, co se nestalo. Až jeho řeč skončí, prý sem určitě přijdou s Rudým – s ohněm a oba vás spálí. A pak?"

„Mluvila jsem se svým mužem," řekla Mesua. „Kánhivára je odtud třicet mil, ale v Kánhiváře můžeme najít Angličany – –"

„A ti patří k jaké smečce?" řekl Mauglí.

„Nevím. Jsou bílí a prý vládnou celé zemi a netrpí, aby lidé pálili nebo bili jeden druhého bez svědků. Dostaneme-li se tam dnes v noci, žijeme. Jinak zemřeme."

„Žijte tedy. Dnes v noci žádný muž neprojde branami. Ale co dělá *on*?" Mesuův muž se po čtyřech plazil po zemi a kopal v jednom koutě chatrče.

„Má tam své peníze," řekla Mesua. „Nic jiného si vzít nemůžeme."

„Ách, ano. Ta věc, která přechází z ruky do ruky a nikdy se nezahřeje. Potřebují to i jinde než zde?" řekl Mauglí.

Muž se podíval zlostně. „Je to blázen, a žádný ďábel," zabručel. „Za peníze si koupím koně. Jsme příliš potlučeni, abychom šli daleko, a vesnice za námi vyrazí do hodiny."

„*Já* říkám, že nevyrazí, dokud nebudu *já* chtít; ale kůň se mi líbí, protože Mesua je unavená." Její muž se vzpřímil a poslední rupie si uvázal do bederního šálu. Mauglí pomohl Mesui oknem ven, a chladný noční vzduch ji vzkřísil, ale džungle v hvězdném světle vypadala velmi temně a strašně.

„Znáte stopu do Kánhiváry?" šeptl Mauglí.

Přikývli.

„Dobře. Pamatujte si teď, nemějte strach. A není třeba spěchat. Jenom – jenom se za vámi a před vámi v džungli možná ozve nějaký malý zpěv."

„Myslíš, že bychom se odvážili na noc do džungle za něco menšího než za strach z upálení? Lépe je být zabit zvěří než lidmi," řekl Mesuin muž; ale Mesua pohlédla na Mauglího a usmála se.

„Říkám," pokračoval Mauglí, přesně tak, jako by Balú posté opakoval starý Zákon džungle hloupému štěněti, „říkám, že ani jediný zub v džungli se proti vám necení; ani jediná noha v džungli se proti vám nezvedne. Ani muž, ani zvíře vás nezadrží, dokud se nedostanete na dohled Kánhiváře. Bude kolem vás stráž." Rychle se otočil k Mesui a řekl: „*On* nevěří, ale ty věřit budeš?"

„Ba ovšem, můj synu. Člověk, duch nebo vlk z džungle, věřím."

„*On* se bude bát, až uslyší můj lid zpívat. Ty budeš vědět a budeš rozumět. Jděte teď, a pomalu, protože není třeba spěchat. Brány jsou zavřené."

Mesua se se vzlykáním vrhla Mauglímu k nohám, ale on ji velmi rychle zvedl se zachvěním. Pak mu uvisla kolem krku a dávala mu každé jméno požehnání, které si dovedla vymyslet, ale její muž se díval

závistivě přes svá pole a říkal: „*Dostaneme-li* se do Kánhiváry, a dostanu-li se k uším Angličanů, podám takovou žalobu proti bráhmanovi, starému Buldeovi a ostatním, že z té vesnice sežere až na kost. Zaplatí mi dvojnásob za moje neobdělaná pole a nekrmené buvoly. Dostanu velkou spravedlnost."

Mauglí se zasmál. „Nevím, co je spravedlnost, ale – přijďte příští dešťové období a uvidíte, co z vesnice zbude."

Vydali se směrem k džungli, a matka vlčice vyskočila ze svého úkrytu.

„Následuj!" řekl Mauglí; „a hleď, aby celá džungle věděla, že tihle dva jsou v bezpečí. Promluv trochu. Zavolám Baghíru."

Dlouhé, nízké vytí stoupalo a klesalo, a Mauglí viděl, jak Mesuův muž se zachvěl a otočil se, napůl rozhodnut utéct zpátky do chatrče.

„Jen dál," zavolal Mauglí vesele. „Řekl jsem, že by se mohl ozvat zpěv. To volání vás bude provázet až do Kánhiváry. Je to Milost džungle."

Mesua pobídla svého muže vpřed, a tma se nad nimi a nad matkou vlčicí zavřela, zatímco Baghíra vyvstala téměř přímo pod Mauglího nohama, chvějíc se rozkoší noci, která žene lid džungle k šílenství.

„Stydím se za tvé bratry," řekla, předouc.

„Co, cožpak Buldeovi nezpívali sladce?" řekl Mauglí.

„Příliš dobře! Příliš dobře! Dokonce i *mne* přinutili zapomenout na mou hrdost, a při Zlomeném zámku, který mě osvobodil, běžela jsem džunglí se zpěvem, jako bych vyrazila na jarní námluvy! Ty jsi nás neslyšel?"

„Měl jsem jinou zvěř na stopě. Zeptej se Buldea, jestli se mu píseň líbila. Ale kde jsou Čtyři? Nechci, aby této noci jediný z lidské smečky opustil brány."

„Nač je pak třeba Čtyř?" řekla Baghíra, přešlapujíc z nohy na nohu, oči žhavé, a předla hlasitěji než kdy jindy. „Já je udržím, bratříčku. Konečně zabíjení? Ten zpěv a pohled na muže šplhající do stromů mě

velmi dobře připravil. Co je Člověk, abychom se o něj starali – ten nahý hnědý rýč, bezsrstý a bezzubý, ten jedlík hlíny? Sledovala jsem ho celý den – v poledne – v bílém slunečním svitu. Vedla jsem ho, jako vlci vedou srnu. Jsem Baghíra! Baghíra! Baghíra! Jako tančím se svým stínem, tak jsem tančila s těmi lidmi. Hleď!" Veliká pardálka skočila, jako koťátko skáče po suchém listu vířícím nad hlavou, úderem levice a pravice do prázdného vzduchu, který pod ranami zazpíval, přistála neslyšně a znovu a znovu skákala, zatímco její napůl předení, napůl vrčení nabíralo sílu, jako duní pára v kotli. „Jsem Baghíra – v džungli – v noci, a má síla je ve mně. Kdo zadrží mou ránu? Člověčí štěně, jediným úderem tlapou bych ti rozplácla hlavu na placku jako mrtvou žábu v létě!"

„Udeř tedy!" řekl Mauglí, v nářečí vesnice, *ne* v řeči džungle, a ta lidská slova zarazila Baghíru v letu, zpátky na záď, která se pod ní chvěla, hlavu přesně v úrovni Mauglího. Mauglí znovu zíral, jako zíral na vzpurná štěňata, přímo do berylově zelených očí, až rudý svit za jejich zelení uhasl jako světlo majáku zhasnuté dvacet mil přes moře; až oči klesly, a velká hlava s nimi – klesala níž a níž, a rudé struhadlo jazyka drsně přejelo přes Mauglího nárt.

„Bratře – bratře – bratře!" šeptal chlapec, hladě ji vytrvale a lehce po šíji podél zvedajícího se hřbetu. „Buď v klidu, buď v klidu! Je to vina noci, a ne tvoje vina."

„Byly to pachy noci," řekla Baghíra kajícně. „Tenhle vzduch na mne hlasitě křičí. Ale jak to *víš*?"

Vzduch kolem indické vesnice je ovšem plný všech možných pachů, a pro tvora, který téměř všechno své myšlení zpracovává nosem, jsou pachy stejně omamné, jako je pro lidi hudba a opojné nápoje. Mauglí ještě chvíli pardálku uklidňoval, a ona si lehla jako kočka před ohněm, tlapy pod prsy a oči napůl zavřené.

„Jsi z džungle, a *nejsi* z džungle," řekla konečně. „A já jsem jen černá pardálka. Ale miluji tě, bratříčku."

„Dlouho jsou s tím povídáním pod tím stromem," řekl Mauglí, aniž by si posledního povšiml. „Buldeo musel vyprávět mnoho pohádek. Měli by sem brzy přijít a odvléci tu ženu a jejího muže z pasti a hodit je do Rudého květu. Zjistí, že past sklapla naprázdno. Hó! hó!"

„Nikoli, poslouchej," řekla Baghíra. „Horečka mi už opustila krev. Ať najdou *mě* tam! Málokdo by vyšel z domu po setkání se mnou. Není to poprvé, co jsem byla v kleci; a nemyslím, že *mě* svážou provazy."

„Buď tedy moudrá," řekl Mauglí a zasmál se; neboť začínal cítit stejnou lehkomyslnost jako pardálka, která vklouzla do chatrče.

„Fuj!" zavrčela Baghíra. „Tohle místo smrdí Člověkem, ale je tady právě taková postel, jakou mi dali ulehnout v královských klecích v Oodeypore. Teď si lehnu." Mauglí slyšel, jak struny lože zapraskaly pod váhou velkého zvířete. „Při Zlomeném zámku, který mě osvobodil, budou si myslet, že chytili velkou zvěř! Pojď a sedni si vedle mne, bratříčku; dáme jim společně ‚dobrý lov'!"

„Ne; mám jinou myšlenku v břiše. Lidská smečka se nedoví, jaký podíl jsem na tom lovu měl. Udělej si vlastní hon. Nechci je vidět."

„Ať je po tvém," řekla Baghíra. „Ach, teď přicházejí!"

Porada pod peepulovým stromem byla stále hlučnější a hlučnější, na vzdáleném konci vesnice. Rozlomila se v divoký řev a pak nahoru po ulici vyrazili muži a ženy a mávali kyji a bambusy a srpy a noži. V čele byli Buldeo a bráhman, ale dav jim byl v patách, a volali: „Čarodějnice a čaroděj! Podívejme se, zda horké mince z nich vyvolají přiznání! Spalme nad nimi chatrč! Naučíme je přechovávat vlčí ďábly! Ba, nejprve je zbijme! Louče! Víc loučí! Buldeo, rozpal hlavně pušek!"

Tady byla malá potíž se západkou dveří. Byla velmi pevně připevněna, ale dav ji vytrhl, i s rámem, a světlo loučí vniklo do místnosti, kde natažená na posteli po celé délce, tlapy překřížené a lehce svěšené přes jeden konec, černá jako Peklo a strašná jako démon, ležela Baghíra. Nastalo půl minuty zoufalého ticha, zatímco přední řady davu drápaly a drásaly si cestu zpátky od prahu, a v té minutě Baghíra zvedla

hlavu a zívla – pečlivě, pomalu a výstavně – jako zívne, když chce urazit rovnocenného soupeře. Lemované pysky se stáhly dozadu a vzhůru; rudý jazyk se zvlnil; dolní čelist klesala a klesala, až jste viděli až do poloviny horkého hrdla; a obří psí zuby stály jasně do dna dásní, až cvakly o sebe, horní i spodní, jako cvaknutí ocelí osazených závor zasunujících se kolem hrany trezoru. Vzápětí byla ulice prázdná; Baghíra skočila zpátky oknem a stála po Mauglího boku, zatímco řvoucí, křičící proud se škrábal a padal jeden přes druhého v panickém spěchu, aby se dostali do svých chatrčí.

„Nehnou se do rána," řekla Baghíra klidně. „A teď?"

Zdálo se, že na vesnici dolehlo polední ticho; ale když zbystřili sluch, slyšeli zvuk těžkých obilních truhel vlečených po hliněných podlahách a stavěných proti dveřím. Baghíra měla docela pravdu; vesnice se do rána nehne. Mauglí seděl tiše a přemýšlel, a tvář mu tmavla a tmavla.

„Co jsem udělala?" řekla Baghíra nakonec, přistupujíc a lísajíc se.

„Nic než veliké dobro. Teď je hlídej, dokud nepřijde den. Já spím." Mauglí vběhl do džungle a padl na skálu jako mrtvý muž, a spal a spal den dokola a znovu i noc.

Když se probudil, byla Baghíra vedle něho, a u jeho nohou ležel čerstvě zabitý srnec. Baghíra zvědavě pozorovala, jak Mauglí pracuje svým nožem, jí a pije a převaluje se s bradou v dlaních.

„Muž a žena došli bezpečně na dohled Kánhiváry," řekla Baghíra. „Tvá rodná matka ti to vzkázala zpátky po Čilovi luňáku. Před půlnocí té noci, kdy byli propuštěni, našli koně a pokračovali velmi rychle. Není to dobře?"

„To je dobře," řekl Mauglí.

„A tvá lidská smečka ve vesnici se nehnula, dokud slunce dnes ráno nebylo vysoko. Pak se najedli a utíkali rychle zpátky do svých domů."

„Viděli snad náhodou tebe?"

„Možná. Za úsvitu jsem se před branou válela v prachu, a snad jsem si i trochu zazpívala. Teď, bratříčku, už není co dělat. Pojď lovit se mnou a Balú. Má nové úly, které ti chce ukázat, a všichni tě chceme zase mít tam, kde jsi býval. Zbav se toho pohledu, který i mne děsí! Muž a žena nebudou vhozeni do Rudého květu, a v džungli všechno jde dobře. Není to pravda? Zapomeňme na lidskou smečku."

„Budou zapomenuti za chvíli. Kde se Hathí dnes v noci pase?"

„Kde si vybere. Kdo může odpovídat za Mlčenlivého? Ale proč? Co může Hathí udělat, co bychom nemohli my?"

„Vyzvi ho, ať sem on i jeho tři synové přijdou ke mně."

„Ale opravdu, vskutku, bratříčku, není – není slušné říkat ‚pojď' a ‚jdi' Hathímu. Vzpomeň, je Pánem džungle, a předtím, než ti lidská smečka změnila vzhled v tváři, naučil tě Mistrovská slova džungle."

„To je jedno. Mám pro něj Mistrovské slovo nyní. Vyzvi ho, aby přišel k Mauglímu, žabáku; a pokud napoprvé neslyší, vyzvi ho ať přijde kvůli Zpustošení polí Bhurtporských."

„Zpustošení polí Bhurtporských," opakovala Baghíra dvakrát třikrát, aby si byla jistá. „Jdu. Hathí se nanejvýš bude zlobit, a já bych dala měsíc lovu za to, abych slyšela Mistrovské slovo, které donutí Mlčenlivého."

Odešel a nechal Mauglího, jak zuřivě bodal stahovacím nožem do země. Mauglí za celý život nikdy neviděl lidskou krev, dokud ji neuviděl – a co pro něj znamenalo mnohem víc, neucítil – na řemenech, které poutaly Mesuu. A Mesua k němu byla laskavá; a pokud o lásce vůbec něco věděl, miloval Mesuu stejně úplně, jako nenáviděl celý zbytek lidstva. Ale ať jimi jakkoli hluboce opovrhoval, jejich řečmi, jejich krutostí a jejich zbabělostí, nemohl se za nic na světě, co mu džungle mohla nabídnout, přimět k tomu, aby vzal lidský život a znovu měl v chřípí ten strašný pach krve. Jeho plán byl prostší, ale mnohem důkladnější; a usmíval se pro sebe, když ho napadlo, že tenhle nápad

mu nasadila do hlavy jedna z povídek starého Buldea, které vyprávěl pod pípálem k večeru.

„To **bylo** mistrovské slovo," zašeptala mu Baghíra do ucha. „Pásli se u řeky a poslechli, jako by to byli voli. Hleď, už jdou!"

Hathí a jeho tři synové dorazili, jak měli ve zvyku, naprosto neslyšně. Říční bahno jim ještě drželo na bocích a Hathí zamyšleně žvýkal zelený kmen mladého banánovníku, který vyrval kly ze země. Ale každá linie v jeho obrovitém těle Baghíře, která vidí věci, když na ně naráží, prozrazovala, že to není Pán džungle, kdo mluví k lidskému mláděti, nýbrž ten, kdo se bojí, předstupuje před toho, kdo se nebojí. Jeho tři synové se váleli bok po boku za svým otcem.

Mauglí sotva pozvedl hlavu, když mu Hathí popřál „Dobrý lov." Nechal ho dlouho stát, kolébat se a přešlapovat z jedné nohy na druhou, než promluvil; a když konečně otevřel ústa, mluvil k Baghíře, ne ke slonům.

„Povím příběh, který mi vyprávěl lovec, jehož jste dnes uštvali," řekl Mauglí. „Je o slonu, starém a moudrém, který padl do pasti, a zaostřený kůl v jámě ho rozsekl od místa trochu nad patou až k vrcholu plece a zanechal bílou jizvu." Mauglí vymrštil ruku, a jak se Hathí otočil, měsíční světlo ukázalo na jeho břidlicově šedém boku dlouhou bílou jizvu, jako by ho šlehl rozžhavený bič. „Lidé přišli, aby ho vzali z pasti," pokračoval Mauglí, „ale on přetrhl provazy, protože byl silný, a odešel pryč, až se mu rána zahojila. Pak se vrátil, rozzlobený, za nocí na pole těch lovců. A teď si vzpomínám, že měl tři syny. Tyhle věci se staly před mnoha, mnoha dešti a daleko odtud – mezi poli Bhurtpuru. Co stihlo tahle pole při příštích žních, Hathí?"

„Byla sklizena mnou a mými třemi syny," řekl Hathí.

„A co orbu, která následuje po žních?" řekl Mauglí.

„Žádná orba nebyla," řekl Hathí.

„A co lidi, kteří žijí ze zelených plodin na zemi?" řekl Mauglí.

„Odešli."

„A co chatrče, v nichž lidé spali?" řekl Mauglí.

„Rozsápali jsme střechy na kusy a džungle pohltila zdi," řekl Hathí.

„A co dál?"

„Tolik dobré půdy, kolik dokážu obejít za dvě noci od východu na západ a od severu k jihu tolik, kolik dokážu obejít za tři noci, pohltila džungle. Vpustili jsme džungli na pět vesnic; a v těch vesnicích a v jejich zemích, na pastvinách i na měkkých polích, dnes není jediný člověk, který by bral stravu ze země. To bylo Pustošení Bhurtpurských polí, které jsme vykonali já a moji tři synové; a teď se ptám, lidské mládě, jak se zpráva o něm donesla k tobě?" řekl Hathí.

„Jeden člověk mi to řekl, a teď vidím, že i Buldeo může mluvit pravdu. Byl to dobrý čin, Hathí s bílou jizvou; ale podruhé bude vykonán ještě lépe, a to z toho důvodu, že je tu kdo řídit. Znáš vesnici lidské smečky, která mě vyhnala? Jsou líní, nerozumní a krutí; hrají si ústy a nezabíjejí slabší pro jídlo, ale pro zábavu. Když jsou plně nasyceni, hodili by vlastní pokolení do Rudého květu. To jsem viděl. Není dobře, aby zde dál žili. Nenávidím je!"

„Tak zabij," řekl nejmladší z Hathího tří synů, zdvihl trs trávy, oprášil si ji o přední nohy a zahodil, zatímco mu malá rudá očka úkradkem těkala ze strany na stranu.

„Nač jsou mi bílé kosti?" odpověděl Mauglí hněvivě. „Jsem snad vlčí štěně, abych si hrál na slunci se syrovou lebkou? Zabil jsem Šér Chána a jeho kůže hnije na Rádcovském kameni; ale – ale nevím, kam Šér Chán odešel, a mé břicho je stále prázdné. Teď vezmu to, co vidím a čeho se dotknu. Vpusť džungli na tu vesnici, Hathí!"

Baghíra se zachvěla a přitiskla se k zemi. Dokázala pochopit, kdyby přišlo to nejhorší na nejhorší, rychlý nájezd ulicí vesnice a úder pravou i levou do davu, nebo lstivé pobití lidí, když orají za soumraku; ale tento plán, úmyslně vymazat celou vesnici z očí člověka i zvířete, ji děsil. Teď viděla, proč Mauglí poslal pro Hathího. Nikdo jiný než dlouho žijící slon nemohl takovou válku vymyslet a provést.

„Ať utíkají, jako utíkali lidé z Bhurtpurských polí, dokud nebudeme mít dešťovou vodu za jediný pluh a šum deště v hustém listí za cvakot jejich kolovrátků – dokud se Baghíra a já neuložíme v domě brahmána a jelen se nenapije z nádrže za chrámem! Vpusť džungli, Hathí!"

„Ale já – ale my s nimi nemáme svár, a to je třeba rudého hněvu veliké bolesti, abychom strhli místa, kde lidé spí," řekl Hathí váhavě.

„Jste snad vy jediní, kdo žerou v džungli trávu? Vžeňte dovnitř své národy. Ať se o to postarají jeleni, divocí vepři a nilgaje. Nemusíte ukázat ani stopu kůže, dokud nebudou pole holá. Vpusť džungli, Hathí!"

„Nebude se zabíjet? Mé kly byly rudé při Pustošení Bhurtpurských polí a nerad bych ten pach probudil znovu."

„Ani já ne. Nepřeji si, aby ani jejich kosti ležely na čisté zemi. Ať jdou a najdou si nové doupě. Nemohou tu zůstat. Viděl jsem a cítil krev ženy, která mi dala jíst – ženy, kterou by zabili, kdyby mě nebylo. Jen pach nové trávy na jejich prazích může ten pach odvát. Pálí mě v ústech. Vpusť džungli, Hathí!"

„Ach!" řekl Hathí. „Tak pálila jizva od kůlu na mé kůži, dokud jsme nespatřili vesnice umírat pod jarním porostem. Teď chápu. Tvá válka bude naší válkou. Vpustíme džungli!"

Mauglí sotva stačil popadnout dech – třásl se po celém těle hněvem a nenávistí – a místo, kde sloni stáli, bylo prázdné, a Baghíra se na něj dívala s hrůzou.

„Při Zlomeném zámku, který mě osvobodil!" řekla konečně černá pardálka. „Jsi **ty** ta holá věcička, za niž jsem se postavila ve Smečce, když bylo všechno mladé? Pane džungle, až mi síla ubude, mluv za mne – mluv za Balú – mluv za nás všechny! Jsme před tebou štěňata! Větvičky, co praskly pod nohou! Koloušci, co ztratili svou laň!"

Představa, že by Baghíra byla ztracený kolouch, Mauglího úplně rozhodila; smál se, lapal po dechu, vzlykal a smál se znovu, až musel skočit do tůně, aby se zastavil. Pak kolem dokola plaval, nořil se do-

vnitř a vynořoval ven z pruhů měsíčního světla jako žabák, jeho jmenovec.

Mezitím se Hathí a jeho tři synové otočili, každý k jedné světové straně, a tiše sestupovali údolími, míli daleko. Pochodovali dál a dál dva dny – to znamená dlouhých šedesát mil – džunglí; a každý jejich krok a každé máchnutí chobotem znal, zaznamenal a probíral Mang i Čil a Opičí lid a všichni ptáci. Pak se dali do pastvy a tiše se krmili asi týden. Hathí a jeho synové jsou jako Káa, krajta skalní. Nikdy nespěchají, dokud nemusí.

Po uplynutí té doby – a nikdo nevěděl, kdo s tím začal – prolétla džunglí fáma, že v tom a tom údolí je lepší pastva i voda. Vepři – kteří ovšem půjdou pro vydatné jídlo až na konec světa – se vydali první v tlupách, drápali se přes skály, a za nimi následovala vysoká s malými divokými liškami, které žijí z mrtvých a umírajících ze stád; a nilgaj s mohutnými plecemi se posouval souběžně s vysokou a za nilgaji přišli divocí buvoli z bažin. Sebemenší maličkost by rozprášená, zbloudilá stáda, která se pásla, loudala, pila a znovu pásla, obrátila zpět; ale kdykoli nastal poplach, povstal někdo a uklidnil je. Jednou to byl Ikki, dikobraz, plný zpráv o dobré pastvě hned o kousek dál; jindy Mang vesele zavolal a sletěl mýtinou dolů, aby ukázal, že je prázdná; nebo Balú, s hubou plnou kořínků, se těžkopádně kolébal podél kolísající řady a napůl rozehnal, napůl rozdováděl zpět na správnou cestu. Mnoho tvorů se odloupilo, utekli nebo ztratili zájem, ale velmi mnoho jich zůstalo pokračovat kupředu. Po dalších asi deseti dnech bylo postavení takovéto. Vysoká, vepři a nilgaje se motali kolem dokola v kruhu o průměru osm nebo deset mil, a Masožrouti kroužili na jeho obvodu. A ve středu toho kruhu byla vesnice a kolem vesnice dozrávaly plodiny, a v plodinách seděli lidé na tom, čemu říkají *mačany* – plošinách jako holubí hřadovadla, udělaných z klacků na čtyřech kůlech – aby odstrašili ptáky a jiné zloděje. Pak už se stáda neuklidňovala. Masožrouti jim byli těsně v patách a hnali je dopředu a dovnitř.

Byla tmavá noc, když Hathí a jeho tři synové seskočili z džungle a chobotem polámali kůly mačanů; padly, jak padá přetržený stvol kvetoucího bolehlavu, a lidé, kteří se z nich svalili, slyšeli u ucha hluboké chrochtání slonů. Pak se předvoj zmatených armád vysoké prolomil a vlil se do vesnických pastvin a oraných polí; a s ním přišli ostrokopytí, rypákem orající divocí vepři, a co nechala vysoká, zničili vepři, a občas poplach z vlků roztřásl stáda, a ta se zoufale hnala tam a zpět, utloukávala mladý ječmen a šlapala ploché břehy zavlažovacích kanálků. Než vysvitlo svítání, tlak na vnější straně kruhu v jednom bodě povolil. Masožrouti ustoupili a nechali otevřenou cestu k jihu, a stádo za stádem jelenů tudy prchalo. Jiní, odvážnější, se uložili v houštinách, aby dokončili svou hostinu příští noci.

Ale dílo bylo prakticky hotovo. Když se vesničané ráno podívali, viděli, že úrody jsou ztraceny. A to znamenalo smrt, pokud by neodešli, protože rok co rok žili tak blízko hladu, jak blízko jim byla džungle. Když se buvoli poslali na pastvu, zjistili hladoví tvorové, že vysoká pastviny vymetla, zatoulali se do džungle a odvlekli se se svými divokými druhy; a když padl soumrak, tři nebo čtyři poníci, kteří patřili vesnici, leželi ve svých stájích s roztlučenými hlavami. Jen Baghíra mohla zasadit takové rány a jen Baghíra by vymyslela, že drze odvleče poslední mršinu na otevřenou ulici.

Vesničané neměli srdce rozdělávat té noci v polích ohně, a tak Hathí a jeho tři synové paběrkovali to, co zbylo; a kde paběrkuje Hathí, netřeba chodit za ním. Lidé se rozhodli živit se uloženým obilím, dokud nepřijdou deště, a pak si vzít práci jako sluhové, dokud nedoženou ztracený rok; ale zatímco obchodník s obilím přemýšlel o svých plných koších se zrním a o cenách, jaké při jeho prodeji ukládá, Hathího ostré kly už vylamovaly roh jeho hliněné chýše a rozbíjely velkou vrbovou truhlu, obmazanou kravincem, kde ta drahocennost ležela.

Když byla objevena tato poslední ztráta, bylo na brahmánovi, aby promluvil. Modlil se ke svým vlastním bohům bez odpovědi. Snad,

pravil, vesnice bezděčně urazila některého z bohů džungle, protože, bez pochyby, džungle je proti nim. Poslali tedy pro náčelníka nejbližšího kmene potulných Gondů – malých, moudrých a velmi tmavých lovců, žijících v hluboké džungli, jejichž otcové pocházeli z nejstaršího rodu v Indii – prapůvodních majitelů země. Uvítali Gonda tím, co měli, a on se postavil na jednu nohu, luk v ruce a dva či tři otrávené šípy zabodnuté v čupřině na vrcholku hlavy, a hleděl napůl s obavami a napůl s pohrdáním na úzkostné vesničany a jejich zničená pole. Chtěli vědět, zda jsou jeho bohové – Staří bohové – na ně rozhněváni a jaké oběti by měly být přineseny. Gond neřekl nic, ale zvedl úponek *karely*, popínavky nesoucí hořkou divokou tykvici, a propletl ji sem a tam přes dveře chrámu před tváří zírající rudé hinduistické modly. Pak rukou pod širým nebem naznačil směr k cestě na Kánhivára, a vrátil se do své džungle a sledoval, jak jí prochází Lid džungle. Věděl, že když se džungle hne, jen bílí muži mohou doufat, že ji odvrátí.

Nebylo třeba ptát se po smyslu. Divoká tykvice poroste tam, kde uctívali svého boha, a čím dřív se zachrání, tím lépe.

Ale je těžké vytrhnout vesnici z jejích kotev. Zůstávali, dokud jim zbývala nějaká letní potrava, a pokoušeli se sbírat v džungli oříšky, ale stíny s žhnoucíma očima je sledovaly a převalovaly se před nimi i v poledne; a když se vylekaně rozběhli zpátky ke svým zdím, na kmenech stromů, kolem nichž ne před pěti minutami prošli, byla kůra sloupnutá a vytepaná úderem nějaké velké drápaté tlapy. Čím víc se drželi vesnice, tím smělejší byla divoká zvěř, která dováděla a hučela na pastvinách u Vaingangy. Neměli čas spravovat a omazávat zadní stěny prázdných chlévů, které se opíraly o džungli; divocí vepři je rozdupali a sukovitě kořenovité popínavky za nimi spěchaly a přehazovaly své lokty přes nově získanou půdu, a drsná tráva se za popínavkami ježila jako kopí nějaké skřetí armády následující ústup. Nejprve utekli neženatí muži a roznesli zprávu daleko široko, že vesnice je odsouzena. Kdo se může bránit, říkali, proti džungli nebo proti bohům džung-

le, když i vesnická kobra opustila svou díru na plošině pod pípálem? A tak se jejich styk s okolním světem zmenšoval, jak ubývalo a bledlo vyšlapaných cestiček přes volnou pláň. Nakonec je nočním troubením Hathího a jeho tří synů přestalo trápit, protože už neměli, oč by byli připraveni. Úroda na zemi i semeno v zemi byly odneseny. Vzdálená pole už ztrácela svůj tvar a byl čas vrhnout se na milosrdenství Angličanů v Kánhivára.

Po domorodé módě odkládali svůj odchod ze dne na den, až je zastihly první deště, a nespravené střechy pouštěly dovnitř záplavu, a na pastvinách se stála voda po kotníky, a všechen život se vyrojil s divokou prudkostí po horkém létě. Pak se po kolena rozbrodili ven – muži, ženy i děti – skrze oslňující horký ranní déšť, ale přirozeně se otočili pro jeden poslední pohled zpátky ke svým domovům.

Zaslechli, jak poslední obtížená rodina procházela branou, zarachotění padajících trámů a slámy za zdmi. Spatřili lesklý, hadovitý černý chobot pozvednutý na okamžik, který rozmetal promočenou slámu. Zmizel, a bylo slyšet další rachot a potom zařvání. Hathí trhal střechy chatrčí tak, jako se trhají lekníny, a zpětně odskočivší trám ho píchl. Jen to potřeboval, aby mu uvolnil plnou sílu, protože ze všech tvorů džungle je rozzuřený divoký slon ten nejzběsileji ničivý. Zadníma nohama kopl dozadu do hliněné zdi, která se úderem rozpadla, a rozpadávajíc se, roztekla se pod přívalem deště v žluté bahno. Pak se obrátil, zařval a vřítil se úzkými uličkami, nalehával na chatrče zprava i zleva, otřásal rozviklanými dveřmi a mačkal okapy; zatímco jeho tři synové zuřili za ním, jak zuřili při Pustošení Bhurtpurských polí.

„Džungle pohltí tyhle skořápky," řekl tichý hlas ve zmaru. „Je to vnější zeď, která musí lehnout," a Mauglí, s deštěm stékajícím mu po holých ramenou a pažích, odskočil od zdi, která se usazovala jako unavený buvol.

„Všechno v pravý čas," zafuněl Hathí. „Ó, ale mé kly byly v Bhurtpuru rudé! Ke vnější zdi, děti! Hlavou! Spolu! Teď!"

Čtyři se opřeli bok po boku; vnější zeď se vyboulila, puklá a padla, a vesničané, zbaveni řeči hrůzou, uviděli v roztřepené trhlině divoké, hlínou pruhované hlavy bořitelů. Pak uprchli, bez střechy nad hlavou a bez jídla, dolů údolím, zatímco se jejich vesnice, roztrhaná, přeházená a rozšlapaná, roztávala za nimi.

Měsíc nato bylo to místo zvlněným návrším, pokrytým měkkou, zelenou mladou věcí; a na konci dešťů stála na místě, kde ne před šesti měsíci bral pluh, hučící džungle v plné síle.

Mauglího píseň proti lidem

Pustím na vás popínavky, co běží s rychlou nohou –
přivolám džungli, ať zdupe stopy, které zbyly po vašem rodu!
Střechy před ní zpuchnou,
trámy padnou v prach,
a karela, hořká karela,
vše pokryje v mžik!

V branách vašich rad bude můj národ zpívat,
ve dveřích vašich sýpek Netopýří lid se bude pohupovat;
A had vám bude strážným
u ohniště, co leží bez péče,
neboť karela, hořká karela,
ponese plod, kde jste spali ve dne!

Své bijce neuzříte, jen uslyšíte je – a budete věřit;
v noci, než vzejde měsíc, pošlu si pro svou daň a nestihnete ani zavřít;
A vlk vám bude pasákem
u mezníku strženého,
neboť karela, hořká karela,
zasije se, kde jste milovali druh druhého!

Já vám sklidím pole dřív, zástupem mých,
vy budete paběrkovat za mými ženci chléb, co vám z rukou vymizí tich;
A jelen vám bude volem
u úhoru, co leží neoraný,
neboť karela, hořká karela,
vzejde listím tam, kde ještě včera stály vaše stany!

Rozpoutal jsem na vás popínavky s kyjovitou nohou,
poslal jsem džungli, aby zdupala stopy, jež zbyly po vašem rodu.
Stromy – stromy jsou na vás!
trámy padnou v prach,
a karela, hořká karela,
vás pokryje v mžik!

Mrchožrouti

Když řekneš Tabákimu „Můj bratře!" – když zveš hyenu k hostině,
smíš vyhlásit Plné příměří s Džakálou – Břichem, co po čtyřech chodí.

Zákon džungle

„Mějte v úctě staré!"

Byl to hustý hlas – blátivý hlas, ze kterého by vám přejel mráz po zádech – hlas jako něco měkkého, co se trhá napůl. Měl v sobě chvění, kvákání i kňučení.

„Mějte v úctě staré! Druhové řeky – mějte v úctě staré!"

Na širokém rameni řeky nebylo vidět nic než malou flotilu bárek s hranatými plachtami a dřevěnými čepy, naložených stavebním kamenem, které právě podplouvaly železniční most a hnaly se po proudu. Překládaly svá nemotorná kormidla, aby se vyhnuly písečné lavici, kterou tam vymlel proud u mostních pilířů, a jak projížděly tři vedle sebe, strašlivý hlas začal znovu:

„Bráhmani řeky – mějte v úctě stáří a slabost!"

Lodník, který seděl na bortu, se otočil, zvedl ruku, řekl něco, co nebylo požehnání, a lodě skřípavě pokračovaly dál soumrakem. Široká indická řeka, která vypadala spíš jako řetězec malých jezer než jako proud, byla hladká jako sklo, uprostřed řečiště odrážela pískově rudé nebe, ale u nízkých břehů a pod nimi byla pocákaná skvrnami žluté a šeré purpurové. Malé zátoky vtékaly do řeky v období dešťů, ale ted jejich vyschlá ústí visela vysoko nad hladinou. Na levém břehu a téměř pod železničním mostem stála vesnice z hlíny a cihel, slámy a klacků, jejíž hlavní ulice, plná dobytka vracejícího se do chlévů, běžela přímo k řece a končila jakýmsi hrubým cihlovým molem, kde ti, kdo se chtěli

umýt, mohli vstupovat do vody krok za krokem. To byl ghát vesnice Mugger-Ghát.

Noc se rychle snášela nad poli čočky, rýže a bavlny v nízko položené zemi, kterou řeka každoročně zaplavovala; nad rákosí, co lemovalo ohyb řeky, a nad spletitou houštinou pastvin za mlčícím rákosím. Papoušci a vrány, kteří si za večerním pitím křičeli a klevetili, odletěli do vnitrozemí na nocleh, křižujíce vylétající prapory kaloňů; a mrak za mrakem vodních ptáků přilétal s hvízdáním a „honkáním" do úkrytu rákosin. Byly tam husy, s hlavou pruhovanou do sudu i s černým hřbetem, čírky, hvízdáci, divoké kachny a husáci, s kulíky, a tu a tam plameňák.

Těžkopádný adjutant přilétal poslední, letěl, jako by každý pomalý úder křídel byl jeho poslední.

„Mějte v úctě staré! Bráhmani řeky – mějte v úctě staré!"

Adjutant pootočil hlavu, lehce odbočil směrem k hlasu a strnule přistál na písečné lavici pod mostem. Teď jste viděli, jaký je to vlastně rabiát. Pohled na něj zezadu byl nesmírně vznešený, protože stál téměř šest stop vysoko a vypadal spíš jako velmi důstojný plešatý farář. Zepředu to bylo jinak, protože na jeho hlavě a krku à la Ally Sloper nebylo ani pírko a pod bradou měl na krku strašlivý vak holé kůže – příruční tašku pro věci, které mohl ukrást svým zobákem jako krumpáčem. Nohy měl dlouhé, tenké a vychrtlé, ale pohyboval jimi s úctou a hleděl na ně s hrdostí, zatímco si upravoval popelavě šedá pírka ocasu, mrkl přes hladký oblouk ramene a strnul do pozoru.

Prašivý malý šakal, který hladově ňafal na nízké skalce, nastražil uši a ocas a přeběhl mělčinou, aby se přidal k adjutantovi.

Byl to nejnižší ze své kasty – ne že by nejlepší šakali stáli za mnoho, ale tento byl obzvlášť nízký, napůl žebrák, napůl zločinec – čistič vesnických smetišť, zoufale bázlivý nebo zběsile smělý, věčně hladový a plný lstivosti, která mu nikdy nic dobrého nepřinesla.

„Fuj!" řekl, žalostně se otřásaje, jak přistál. „Ať rudá prašivina shltne psy téhle vesnice! Mám tři kousance na každou blechu, co na mně je, a všechno proto, že jsem se podíval – jen podíval, pamatujte si to – na starou botu v chlévě. Mám jíst bláto?" Poškrábal se pod levým uchem.

„Slyšel jsem," řekl adjutant hlasem jako tupá pila protínající tlusté prkno, „slyšel jsem, že v té stejné botě bylo novorozené štěně."

„Slyšet je jedna věc, vědět je druhá," řekl šakal, který měl velmi slušnou znalost přísloví, nasbíraných poslouchánímmužů kolem vesnických ohňů po večerech.

„Zcela správně. Takže, abych se ujistil, postaral jsem se o to štěně, zatímco psi byli zaměstnáni jinde."

„Byli **velmi** zaměstnáni," řekl šakal. „Nu, teď chvíli nebudu smět do vesnice shánět zbytky. A tedy opravdu bylo slepé štěně v té botě?"

„Je tady," řekl adjutant a šilhal přes zobák na svůj plný vak. „Maličkost, ale dnes, kdy je milosrdenství ve světě mrtvé, přijatelná."

„Achaj! Svět je v těchto dnech ze železa," naříkal šakal. Pak jeho neklidné oko zachytilo nejmenší možné zavlnění na vodě a rychle pokračoval: „Život je tvrdý pro nás všechny, a nepochybuji, že i náš výborný pán, Pýcha ghátu a Závist řeky – –"

„Lhář, lichotník a šakal se všichni vylíhli z téhož vejce," řekl adjutant nikomu zvlášť; sám byl totiž svým vlastním způsobem docela znamenitý lhář, když se mu chtělo.

„Ano, Závist řeky," opakoval šakal, zvyšuje hlas. „I on, nepochybuji, zjišťuje, že od chvíle, co postavili ten most, je dobrého jídla míň. Ale na druhou stranu, i když bych to v žádném případě neřekl jemu do jeho vznešené tváře, je tak moudrý a tak ctnostný – jaký, běda, nejsem já – –"

„Když šakal přiznává, že je šedý, jak černý ten šakal teprve musí být!" zamumlal adjutant. Neviděl, co přichází.

„– že mu nikdy nedojde strava, a následkem toho – –"

Ozvalo se tiché drhnutí, jako když se loď dotkne mělčiny. Šakal se rychle otočil a postavil se čelem (tváří v tvář je vždycky nejlepší) tvoru, o němž mluvil. Byl to čtyřiadvacet stop dlouhý krokodýl, obalený do něčeho, co vypadalo jako trojnásobně nýtovaný plech kotle, pokovený, s kýlem a hřebenem; žluté hroty jeho horních zubů jen tak taktak visely přes jeho krásně rýhovanou spodní čelist. Byl to tuponosý krokodýl z Mugger-Ghátu, starší než kterýkoli člověk ve vesnici, ten, kdo své jméno vesnici propůjčil; démon brodu před železničním mostem, přišel – vrah, lidožrout a místní fetiš v jednom. Ležel s bradou v mělčině a držel se na místě téměř neviditelným čeřením svého ocasu, a šakal moc dobře věděl, že jeden úder tím ocasem ve vodě by krokodýla vymrštil na břeh s hbitostí parní lokomotivy.

„Blahovolně shledán, Ochránce chudých!" zalichotil, couvaje při každém slově. „Zaslechli jsme lahodný hlas a přišli jsme v naději na sladkou rozmluvu. Má bezocasá troufalost, zatímco jsem tu čekal, mě vedla, abych o tobě mluvil. Mou nadějí je, že nic z toho nebylo slyšeno."

Nuže, šakal mluvil právě proto, aby ho slyšeli, protože věděl, že lichotky jsou nejlepším způsobem, jak získat něco k snědku, a krokodýl věděl, že šakal mluvil k tomuto cíli, a šakal věděl, že krokodýl ví, a krokodýl věděl, že šakal ví, že krokodýl ví, a tak byli všichni spolu velmi spokojení.

Stará obluda se tlačila, funěla a kňučela po břehu, mumlala: „Mějte v úctě staré a nemohoucí!" a celou dobu jí očka pod těžkými, rohovitými víčky na vrcholku trojúhelníkové hlavy žhnula jako uhlíky, zatímco posouvala své nafouknuté sudovité tělo mezi rozkročenýma nohama. Pak se usadila, a jakkoli byl šakal zvyklý na její způsoby, nemohl si pomoci, aby posté nezaskočil, když viděl, jak přesně krokodýl napodoboval kládu, kterou odnesla voda a uvázla na lavici. Dokonce si dal práci lehnout si přesně pod úhlem, pod jakým by uvázla přirozeně připlavená kláda, s ohledem na proud ročního období toho místa

a času. To všechno bylo samozřejmě jen věc zvyku, protože krokodýl vylezl na břeh pro potěšení; ale krokodýl nikdy není docela plný, a kdyby se šakal nechal podobou oklamat, nebyl by zůstal naživu, aby o tom filosofoval.

„Dítě moje, nic jsem neslyšel," řekl krokodýl a zavřel jedno oko. „Měl jsem vodu v uších, a také jsem byl mdlý hladem. Od té doby, co postavili železniční most, mě můj lid z vesnice přestal milovat; a to mi láme srdce."

„Ach, hanba!" řekl šakal. „Takové ušlechtilé srdce! Ale lidé jsou podle mě všichni stejní."

„Nikoli, jsou mezi nimi velmi veliké rozdíly," odpověděl krokodýl mírně. „Někteří jsou hubení jako lodní tyč. Jiní zase tlustí jako mladí ja– psi. Nikdy bych bezdůvodně nenadával lidem. Mají všelijaké způsoby, ale dlouhá léta mi ukázala, že jsou, jeden s druhým, velmi dobří. Muže, ženy i děti – nemám jim co vyčíst. A pamatuj, dítě, kdo kárá Svět, bývá sám Světem pokárán."

„Lichocení je horší než prázdná plechovka v břiše. Ale to, co jsme právě slyšeli, je moudrost," řekl adjutant a dupl jednou nohou.

„Uvaž přesto jejich nevděk k tomuto výtečnému," začal šakal útlocitně.

„Nikoli, nikoli, nejde o nevděk!" řekl krokodýl. „Nemyslí na druhé, to je všechno. Ale všiml jsem si, jak ležím na svém stanovišti pod brodem, že schody toho nového mostu jsou krutě obtížné zlézt, jak starým lidem, tak malým dětem. Staří, pravda, nejsou tak hodni ohledu, ale je mi líto – je mi opravdu líto – kvůli tlustým dětem. Přesto si myslím, že za nedlouho, až nový most zestárne, uvidíme bosé hnědé nohy mého lidu statečně šplouchat brodem jako dřív. Pak bude starý krokodýl zase ctěn."

„Ale přece jsem viděl věnce z měsíčků plout z okraje ghátu právě dnes v poledne," řekl adjutant.

Měsíčkové věnce jsou po celé Indii znamením úcty.

„Omyl – omyl. To byla žena cukráře. Rok co rok ztrácí zrak a nedovede rozeznat kládu ode mne – od krokodýla z ghátu. Viděl jsem tu chybu, když věnec vhodila, protože jsem ležel u samé paty ghátu, a kdyby udělala ještě jeden krok, snad bych jí ukázal malý rozdíl. Přesto však myslela dobře, a my musíme uvážit ducha té oběti."

„Nač jsou měsíčkové věnce, když leží člověk na smetišti?" řekl šakal, hledaje blechy, ale drže jedno obezřelé oko na svém Ochránci chudých.

„Pravda, ale ještě nezačali vršit smetiště, na němž budu ležet já. Pětkrát jsem viděl řeku ustoupit od vesnice a vytvořit novou zem na úpatí ulice. Pětkrát jsem viděl vesnici znovu postavenou na březích a uvidím ji ještě pětkrát postavenou. Nejsem nějaký nevěrný rybolovný gaviál, dnes v Kášího zemi a zítra v Prajágu, jak se říká, ale pravý a stálý strážce brodu. Není nadarmo, dítě, že vesnice nese mé jméno; a ‚kdo dlouho čeká,' jak se říká, ‚dočká se nakonec své odměny.'"

„**Já** jsem čekal dlouho – velmi dlouho – skoro celý život, a mou odměnou jsou kousance a rány," řekl šakal.

„Ho! ho! ho!" zařval adjutant.

V srpnu se šakal narodil;
v září začaly deště padat;
„Takovou strašnou potopu jako tahle,"
praví on, „si neumím zapamatovat!"

Adjutant má jednu velmi nepříjemnou zvláštnost. V nepředvídatelných chvílích trpí prudkými záchvaty poposedávání nebo křečemi v nohou, a ačkoli je na pohled ctnostnější než kterýkoli z jeřábů, kteří jsou všichni nesmírně vážení, propadává divokým, kulhavě chůdovitým válečným tancům, napůl otevírá křídla a plešatou hlavou kývá nahoru a dolů; a z důvodů, které zná jen on sám, si velmi pečlivě načasovává své nejhorší záchvaty na své nejhanebnější poznámky. Při po-

sledním slově své písně zase stál v pozoru, desetkrát adjutantštější než předtím.

Šakal sebou cukl, i když byl plné tři sezóny starý, ale nemůžete se urazit urážkou od osoby se zobákem dlouhým jako yard a se silou vrhnout jej jako kopí. Adjutant byl nejnotorický zbabělec, ale šakal byl horší.

„Musíme žít, dřív než se můžeme učit," řekl krokodýl, „a dá se k tomu říct ještě toto: Malí šakalové jsou velmi běžní, dítě, ale takový krokodýl jako já běžný není. Přesto nejsem pyšný, protože pýcha je zkáza; ale pamatuj, je to Osud, a proti svému Osudu by nikdo, kdo plave nebo chodí nebo běhá, neměl říkat vůbec nic. Jsem s Osudem spokojen. S trochou štěstí, bystrým okem a zvykem uvážit, zda zátoka nebo mrtvé rameno má odtok, než do něj vlezeš, se dá hodně dokázat."

„Jednou jsem slyšel, že se dokonce i Ochránce chudých zmýlil," řekl šakal jedovatě.

„Pravda; ale tam mi můj Osud pomohl. Bylo to dřív, než jsem dorostl – před třetím hladem předminulým (při Pravém i Levém břehu Gangy, jak byly tehdy toky plné!). Ano, byl jsem mladý a bezmyšlenkovitý, a když přišla povodeň, kdo byl potěšenější než já? Málo mě tenkrát velmi těšilo. Vesnice byla hluboko pod vodou, a já jsem plaval nad ghátem a šel daleko do vnitrozemí, až k rýžovým polím, a byla hluboko v dobrém blátě. Pamatuji si také pár náramků (byly skleněné a trápily mě nemálo), které jsem toho večera našel. Ano, skleněné náramky; a jestli mě paměť neklame, i botu. Měl jsem obě boty setřást, ale měl jsem hlad. Později jsem se naučil líp. Ano. A tak jsem se nasytil a odpočinul si; ale když jsem byl připraven jít zpět k řece, povodeň opadla, a já kráčel blátem hlavní ulice. Kdo jiný než já? Vyšli všichni moji lidé, kněží i ženy a děti, a já na ně hleděl s blahovůlí. Bláto není dobré místo k boji. Jeden lodník řekl: ‚Vezměte sekery a zabijte ho, protože je to krokodýl z brodu.' ‚Nikoli,' řekl brahmán. ‚Hleďte, žene povodeň před

sebou! Je to bůžek vesnice.' Potom na mě házeli mnoho květin, a šťastnou myšlenkou jeden převedl kozu přes cestu."

„Jak je dobrá – jak velmi dobrá je koza!" řekl šakal.

„Chlupatá – příliš chlupatá, a když se najde ve vodě, pravděpodobněji skrývá hák ve tvaru kříže. Ale tu kozu jsem přijal a sestoupil k ghátu s velkou poctou. Později mi můj Osud poslal toho lodníka, který mi chtěl sekerou useknout ocas. Jeho loď najela na starou mělčinu, na kterou by sis nevzpomněl."

„Nejsme tady **všichni** šakali," řekl adjutant. „Byla to ta mělčina, co se udělala tam, kde se v roce velikého sucha potopily lodě s kamením – dlouhá mělčina, která vydržela tři záplavy?"

„Byly dvě," řekl krokodýl, „horní a dolní mělčina."

„Ano, zapomněl jsem. Rozdělovalo je koryto a později zase vyschlo," řekl adjutant, který se chlubil svou pamětí.

„Na dolní mělčině uvázla loďka mého přejícníka. Spal v přídi, a napůl probuzený přeskočil přes bok, až po pás – ne, nebylo to víc než po kolena – aby ji vyprostil. Jeho prázdná loď plula dál a dotkla se znovu dna o něco níž, jak tenkrát řeka šla. Následoval jsem ji, protože jsem věděl, že lidé přijdou, aby ji vytáhli na břeh."

„A opravdu přišli?" řekl šakal, lehce v posvátné úctě. Toto byl lov v měřítku, které na něj zapůsobilo.

„Tam i níž po proudu. Nešel jsem dál, ale to mi dalo tři za jeden den – samé dobře živené mandži (lodníky) – a kromě posledního případu (tehdy jsem byl neopatrný) nikdy ani jediný výkřik, co by varoval ty na břehu."

„Ách, vznešený lov! Ale jakou chytrost a jaký velký úsudek to vyžaduje!" řekl šakal.

„Ne chytrost, dítě, ale jen rozvahu. Trocha myšlení v životě je jako sůl na rýži, jak říkají lodníci, a já jsem vždy myslel hluboce. Gaviál, můj bratranec, požírač ryb, mi vyprávěl, jak je pro něj těžké své ryby stíhat, a jak se jedna ryba liší od druhé, a jak musí všechny znát, pohro-

madě i jednotlivě. Já říkám, že to je moudrost; ale na druhé straně, můj bratranec Gaviál žije mezi svým lidem. **Můj** lid neplave ve společnostech s ústy nad vodou, jako to dělá Rewa; ani se stále nevynořuje na hladinu a nepřevaluje se na bok, jako Mohoo a malá Chapta; ani se neshromažďuje v hejnech po záplavě, jako Batchua a Chilwa."

„Všichni jsou velmi dobří k jídlu," řekl adjutant a cvakl zobákem.

„Tak říká můj bratranec a dělá velký rozruch při jejich lovu, ale oni nelezou na břeh, aby unikli jeho ostrému čenichu. **Můj** lid je jiný. Jeho život je na zemi, v domech, mezi dobytkem. Musím vědět, co dělají a co se chystají dělat; a přidáním ocasu k chobotu, jak se říká, utvořím si celého slona. Visí ve dveřích zelená větev a železný kruh? Starý krokodýl ví, že se v tom domě narodil chlapec a jednou musí sejít k ghátu, aby si tam hrál. Má se vdávat dívka? Starý krokodýl ví, protože vidí muže nosit dary tam a sem; a i ona sejde k ghátu, aby se vykoupala před svatbou, a – on je tam. Změnila řeka své koryto a vytvořila novou zem tam, kde byl jen písek? Krokodýl to ví."

„A k čemu je ta znalost užitečná?" řekl šakal. „Řeka se posunula i za mého krátkého života." Indické řeky se téměř stále stěhují ve svých korytech a někdy se posunou až o dvě nebo tři míle za sezónu, utopí pole na jednom břehu a rozprostřou dobrý nános na druhém.

„Není užitečnější znalosti," řekl krokodýl, „protože nová zem znamená nové hádky. Krokodýl ví. Oho! Krokodýl ví. Jakmile voda opadne, plíží se malými zátokami, o kterých si lidé myslí, že by v nich neskryl ani psa, a tam čeká. Vzápětí přijde zemědělec a praví, že zasadí tady okurky a tam melouny do nové země, kterou mu řeka dala. Prohmatává dobré bláto bosými prsty u nohou. Hned přijde druhý a praví, že zasadí tam a onam cibule, mrkve a cukrovou třtinu. Setkají se jako lodě unášené proudem, a každý koulí očima na druhého pod velkým modrým turbanem. Starý krokodýl vidí a slyší. Každý nazývá druhého ‚bratrem,' a jdou vyznačit hranice nové země. Krokodýl spěchá s nimi od bodu k bodu, šoupe se velmi nízko blátem. Teď se začínají hádat!

Teď říkají prudká slova! Teď si trhají turbany! Teď zvedají své *láthi* (hole), a nakonec jeden padá naznak do bláta a druhý utíká. Když se vrátí, spor je urovnán, jak dosvědčuje železem pobitý bambus poraženého. A přece nejsou krokodýlovi vděční. Ne, křičí ‚Vražda!' a jejich rodiny se bijí klacky, dvacet na každé straně. Můj lid je dobrý lid – hornozemští Džátové – Malwové z Betu. Nedávají rány pro zábavu, a když je boj dokončen, starý krokodýl čeká daleko po proudu, mimo dohled vesnice, za tamhletím houštím kikáru. Pak sestupují, moji širokoplecí Džátové – osm nebo devět pohromadě pod hvězdami, nesou mrtvého na lehátku. Jsou to staří muži se šedivými vousy a s hlasy hlubokými jako můj. Rozdělají malý oheň – ach! jak dobře ten oheň znám! – a kouří tabák a kývají hlavami pospolu dopředu v kruhu nebo stranou k mrtvému na břehu. Říkají, že anglický Zákon přijde s provazem pro tuto věc a že rodina takového muže bude zahanbena, protože takový muž musí být oběšen na velikém náměstí vězení. Pak říkají přátelé mrtvého: ‚Ať visí!' – a znovu začínají řeč od začátku – jednou, dvakrát, dvacetkrát v dlouhé noci. Nakonec jeden řekne: ‚Boj byl čestný. Vezměme krvavé peníze, trochu víc, než nabízí zabíječ, a víc o tom nebudeme mluvit.' Pak smlouvají o krvavých penězích, protože mrtvý byl silný muž a zanechal mnoho synů. A přece před *amratvélou* (východem slunce) přiloží k němu trochu ohně, jak je zvyk, a mrtvý připluje ke mně a **on** už o tom víc nic neříká. Aha! Mé děti, krokodýl ví – krokodýl ví – a moji málvští Džátové jsou dobrý lid!"

„Jsou příliš skoupí – příliš lakomí ruce pro moje vole," zaskřehotal adjutant. „Neplýtvají ani leskem na kravském rohu, jak se říká; a kromě toho, kdo paběrkuje po Malvájci?"

„Ach, já – paběrkuji – **je**," řekl krokodýl.

„Nuže, v Kalkatě na jihu, za starých dnů," pokračoval adjutant, „se všechno vyhazovalo na ulici a my si vybírali. To byly lahodné sezóny. Ale dnes drží své ulice tak čisté jako vnějšek vejce, a můj lid odlétá.

Čistý být je jedna věc; otírat prach, zametat a kropit sedmkrát denně unaví i bohy samé."

„Mám to od jednoho šakala z dolních krajů, který to měl od bratra, který mi řekl, že v Kalkatě na jihu byli všichni šakalové tlustí jako vydry v době dešťů," řekl šakal, slina se mu sbíhala při pouhé myšlence.

„Ach, ale jsou tam ty bílé tváře – Angličané, a ti přinášejí psy odněkud dolů po proudu v lodích – velké tlusté psy – aby ty tytéž šakaly drželi hubené," řekl adjutant.

„Jsou tedy stejně tvrdého srdce jako tihle lidé? Měl jsem to vědět. Ani země, ani nebe, ani voda neprojevují šakalovi milosrdenství. Viděl jsem minulou sezónu po deštích stany jedné bílé tváře a vzal jsem si také novou žlutou uzdu k snědku. Bílé tváře nezpracovávají kůži správným způsobem. Udělalo se mi z toho velmi špatně."

„To bylo lepší než můj případ," řekl adjutant. „Když jsem byl ve své třetí sezóně, mladý a smělý pták, sestoupil jsem k řece, kde přirazí ty velké lodě. Lodě Angličanů jsou třikrát větší než tahle vesnice."

„Byl až v Dillí a říká, že všichni lidé tam chodí po hlavě," zamumlal šakal. Krokodýl otevřel levé oko a bystře se podíval na adjutanta.

„Je to pravda," trval na svém velký pták. „Lhář lže jen tenkrát, když doufá, že se mu věřit bude. Nikdo, kdo ty lodě neviděl, by **nemohl** uvěřit této pravdě."

„**To** je rozumnější," řekl krokodýl. „A pak?"

„Z nitra té lodi vynášeli velké kusy bílé věci, které se za chvíli měnily ve vodu. Mnoho z toho se odštěpovalo a padalo kolem na břeh, a zbytek rychle odnášeli do domu s tlustými zdmi. Ale lodník, který se smál, vzal kus ne větší než malý pes a hodil mi ho. Já – všichni mí lidé – polykáme bez rozmyslu, a ten kus jsem spolkl, jak je naším zvykem. Okamžitě mě postihl nesmírný chlad, který, počínaje mým volem, sjel až na konec mých prstů u nohou, a zbavil mě dokonce i řeči, zatímco lodníci se mi smáli. Nikdy jsem necítil takový chlad. Tančil jsem v smutku a úžasu, dokud jsem nemohl popadnout dech, a pak jsem

tančil a hlasitě naříkal proti falešnosti tohoto světa; a lodníci se mi vysmívali, až padali na zem. Hlavním podivem té věci, bez ohledu na onen zázračný chlad, bylo, že v mém volu nebylo zhola nic, když jsem své nářky dokončil!"

Adjutant učinil, co bylo v jeho silách, aby popsal své pocity po spolknutí sedmilibrového kusu ledu z Wenhamského jezera, vyloženého z americké ledařské lodi, v dobách před tím, než Kalkata začala vyrábět led strojně; ale protože nevěděl, co led je, a protože krokodýl a šakal věděli ještě méně, příběh selhal.

„Cokoli," řekl krokodýl a zavřel znovu levé oko, „**cokoli** je možné, co pochází z lodi třikrát větší než Mugger-Ghát. Má vesnice není malá."

Nad mostem zahvízdalo a Dillí Mail přeletěl, všechny vagony se třpytily světlem a stíny věrně běžely podél řeky. Zarachotil dál do tmy; ale krokodýl i šakal na to byli tak zvyklí, že ani neotočili hlavu.

„Je **tohle** méně podivuhodné než loď třikrát větší než Mugger-Ghát?" řekl pták a vzhlédl.

„Viděl jsem to stavět, dítě. Kámen po kameni jsem viděl pilíře mostu růst, a když lidé spadli (byli pozoruhodně jisti v krocích, většinou – ale **když** spadli), byl jsem připraven. Po postavení prvního pilíře už nikoho nenapadlo hledat po proudu tělo k spálení. I v tom jsem ušetřil mnoho trápení. Nic podivného nebylo na stavbě toho mostu," řekl krokodýl.

„Ale to, co jezdí nahoře a táhne ty zastřešené vozy! To je podivné," opakoval adjutant. „Je to, zcela bez pochyby, nový druh vola. Jednoho dne nebude moci udržet oporu tam nahoře a spadne, jak padali lidé. Starý krokodýl pak bude připraven."

Šakal se podíval na adjutanta a adjutant se podíval na šakala. Jestliže si byli jednou věcí jistější než jinou, bylo to, že lokomotiva je v celém širém světě všechno kromě vola. Šakal ji pozoroval tolikrát z aloových plotů podél tratě, a adjutant viděl lokomotivy od prvního vlaku,

co jel v Indii. Ale krokodýl se na tu věc díval pouze zdola, odkud mu mosazná kupole připadala docela jako hrb vola.

„M-ano, nový druh vola," opakoval krokodýl těžkopádně, aby se ve své mysli dokonale ujistil; a „Zcela určitě je to vůl," řekl šakal.

„A zase by to mohlo být – –" začal krokodýl popudlivě.

„Zcela – zcela určitě," řekl šakal, nečekaje, až druhý dokončí.

„Co?" řekl krokodýl zlostně, protože cítil, že druzí vědí víc než on. „Co by to mohlo být? **Já** jsem svá slova nedokončil. Tys řekl, že je to vůl."

„Je to cokoli, co Ochránce chudých laskavě ráčí. Jsem **jeho** sluha – ne sluha té věci, co přejíždí řeku."

„Ať je to co chce, je to dílo bílých tváří," řekl adjutant; „a pokud jde o mě, nelehl bych si tak blízko, jako je tahle lavice."

„Neznáš Angličany tak, jak já," řekl krokodýl. „Byla tu jedna bílá tvář, když se stavěl most, a brával si večer loďku a šoupal nohama po dnových prknech a šeptal: ‚Je tady? Je tam? Přineste mi mou pušku.' Slyšel jsem ho dřív, než jsem ho mohl vidět – každý zvuk, který vydával – skřípání a funění a cvakání jeho pušky, nahoru i dolů po řece. Jakmile jsem s jistotou sebral jednoho z jeho dělníků, a tím ušetřil veliké náklady za dřevo ke spálení, s touž jistotou sešel k ghátu a hlasitě volal, že na mě bude lovit a zbaví řeky mě – krokodýla z Mugger-Ghátu! **Mne!** Děti, plaval jsem pod dnem jeho loďky hodinu za hodinou a slyšel jsem, jak střílí z pušky do klad; a když jsem byl zcela jist, že je unavený, vynořil jsem se po jeho boku a cvakl mu čelistmi do tváře. Když byl most hotov, odešel. Všichni Angličané loví tímto způsobem, až na ty chvíle, kdy jsou loveni."

„Kdo loví bílé tváře?" vyňafl šakal vzrušeně.

„Teď nikdo, ale za mých dnů jsem je lovil."

„Pamatuji si trochu z toho lovu. Byl jsem tenkrát mladý," řekl adjutant a významně cvakl zobákem.

„Byl jsem tu dobře usazen. Má vesnice se stavěla potřetí, jak si vzpomínám, když mi bratranec, gaviál, přinesl zprávu o bohatých vodách nad Benaresem. Zprvu jsem nechtěl jít, protože můj bratranec, který je požíračem ryb, ne vždy odliší dobré od špatného; ale slyšel jsem své lidi mluvit za večerů, a to, co říkali, mě ujistilo."

„A co říkali?" ptal se šakal.

„Řekli dost, abych já, krokodýl z Mugger-Ghátu, opustil vodu a vydal se po nohou. Šel jsem v noci, používaje nejmenších toků, jak mi sloužily; ale byl začátek horkého období a všechny toky byly nízké. Překročil jsem prašné cesty; procházel jsem vysokou travou; vyšplhal jsem na kopce v měsíčním světle. Dokonce i přes skály jsem šplhal, děti – uvažte to dobře. Překročil jsem ocas Sirhindu, bezvodého, než jsem našel soustavu malých řek, které tečou k Ganze. Byl jsem na měsíc cesty od svých vlastních lidí a od řeky, kterou jsem znal. To bylo velmi podivuhodné!"

„Co bylo jídlo cestou?" ptal se šakal, který měl duši v malém břiše a vůbec ho krokodýlovy pozemní cesty nedojímaly.

„To, co jsem našel – **bratránče**," řekl krokodýl pomalu, protahuje každé slovo.

Nuže, v Indii nenazveš někoho bratrancem, pokud nemyslíš, že můžeš prokázat nějaký druh pokrevní příbuznosti, a protože se jen ve starých pohádkách krokodýl žení se šakalem, šakal věděl, z jakého důvodu byl náhle povznesen do krokodýlova rodinného kruhu. Kdyby byli sami, nebyl by si toho všímal, ale adjutantovy oči se zajiskřily veselím nad tím ošklivým vtipem.

„Zajisté, Otče, měl jsem to vědět," řekl šakal. Krokodýlovi se nelíbí, když je zván otcem šakalů, a krokodýl z Mugger-Ghátu to i řekl – a mnoho dalšího, co nemá smysl zde opakovat.

„Ochránce chudých přiznal příbuznost. Jak si mám pamatovat přesný stupeň? Navíc jíme totéž jídlo. On to řekl," zněla šakalova odpověď.

To ovšem věc dost zhoršilo, protože to, co šakal naznačoval, bylo, že krokodýl musel za toho pochodu po souši jíst své jídlo čerstvé každého dne, místo aby si ho ponechal, dokud nedosáhne vhodného a náležitého stavu, jak činí každý krokodýl, který si váží sebe sama, a většina divokých šelem, když mohou. Vskutku, jedním z nejhorších slov pohrdání podél řečiště je „požírač čerstvého masa." Je to skoro tak zlé jako nazvat člověka lidožroutem.

„To jídlo bylo snědeno před třiceti sezónami," řekl adjutant tiše. „Kdybychom si o tom povídali ještě třicet sezón, nikdy se nevrátí. Pověz nám teď, co se stalo, když jsi po té své nejpodivuhodnější pozemní cestě dosáhl dobrých vod. Kdybychom poslouchali kvílení každého šakala, ustal by chod města, jak se říká."

Krokodýl musel být za vyrušení vděčný, protože pokračoval se spěchem:

„Při Pravém i Levém břehu Gangy! když jsem tam přišel, nikdy jsem neviděl takové vody!"

„Byly tedy lepší než velká povodeň minulé sezóny?" ptal se šakal.

„Lepší! Ta povodeň nebyla ničím víc, než co přichází každých pět let – hrstka utopených cizinců, pár kuřat a mrtvý vůl v bahnité vodě s křížovými proudy. Ale sezóna, na kterou myslím – řeka byla nízká, hladká a klidná, a jak mě gaviál varoval, mrtví Angličané pluli dolů, dotýkajíce se jeden druhého. V té sezóně jsem získal svůj objem – objem i hloubku. Z Ágry přes Etává a široké vody u Aláhábádu – –"

„Ó, ta tůně, co se otáčela pod zdmi pevnosti u Aláhábádu!" řekl adjutant. „Přicházeli tam jako hvízdáci do rákosu, a kolem dokola se jim točili – takhle!"

Pustil se znovu do svého hrůzného tance, zatímco šakal přihlížel se závistí. Přirozeně si nemohl vzpomenout na onen strašný rok Vzpoury, o kterém mluvili. Krokodýl pokračoval:

„Ano, u Aláhábádu, člověk ležel klidně v klidné vodě a nechal dvacet proplout, aby si vybral jednoho; a především, Angličané nebyli obtíže-

ni šperky, nosními kroužky a nákotníky, jak jsou dnes mé ženy. Mít rád ozdoby znamená skončit s provazem místo náhrdelníku, jak se říká. Všichni krokodýli všech řek tehdy ztloustli, ale mým Osudem bylo být nejtlustším z nich všech. Šla zpráva, že Angličané jsou hnáni do řek, a při Pravém i Levém břehu Gangy! věřili jsme, že to je pravda. Kam jsem šel na jih, všude jsem věřil, že je to pravda; a šel jsem po proudu až za Monghyr a za hrobky, jež hledí přes řeku."

„Znám to místo," řekl adjutant. „Od těch dnů je Monghyr ztracené město. Málokdo tam dnes žije."

„Potom jsem pracoval proti proudu velmi pomalu a líně, a kousek nad Monghyrem připlula dolů loď plná bílých tváří – živých! Byly to, jak si pamatuji, ženy, ležící pod plachtou nataženou přes klacky, a hlasitě plakaly. Nikdo tenkrát na nás, strážce brodů, nevystřelil z pušky. Všechny pušky byly zaměstnány jinde. Slyšeli jsme je ve vnitrozemí dnem i nocí, přicházely a odcházely, jak se vítr obracel. Vynořil jsem se v celé velikosti před loďkou, protože jsem nikdy neviděl bílé tváře živé, i když jsem je dobře znal – jinak. Nahé bílé dítě klečelo u boku loďky, a naklonivši se, muselo si zkusit smočit ruce v řece. Je to hezké, jak dítě miluje tekoucí vodu. Toho dne jsem se nasytil, ale zbylo mi uvnitř ještě maličké nevyplněné místo. Přesto to bylo pro zábavu a ne pro jídlo, že jsem se vynořil k dětským rukám. Byly tak jasnou značkou, že jsem se při zavření čelistí ani nedíval; ale byly tak malé, že ačkoli mé čelisti plně dolehly – tím jsem si jist – dítě je rychle vytáhlo zpět, nezraněné. Musely projít mezi zubem a zubem – ty malé bílé ruce. Měl jsem ho chytit napříč v loktech; ale, jak jsem řekl, bylo to jen pro zábavu a touhu vidět nové věci, že jsem se vynořil. Zakřičeli jeden po druhém na loďce, a já se za chvíli vynořil znovu, abych je pozoroval. Loďka byla příliš těžká, než abych ji převrátil. Byly to jen ženy, ale ten, kdo věří ženě, bude chodit po okřehku na tůni, jak se říká: a při Pravém i Levém břehu Gangy, to je pravda!"

„Jednou mi jedna žena dala kousek sušené rybí kůže," řekl šakal. „Doufal jsem, že dostanu její miminko, ale koňské krmení je lepší než kopnutí koně, jak se říká. Co udělala tvá žena?"

„Vystřelila na mě z krátké pušky druhu, jaký jsem předtím ani potom neviděl. Pětkrát, jednu za druhou" (krokodýl se musel setkat se staromódním revolverem); „a já zůstal s otevřenou tlamou a civěl, hlavu v kouři. Nikdy jsem takovou věc neviděl. Pětkrát, tak rychle, jak mávnu ocasem – takhle!"

Šakal, který se stále víc a víc o příběh zajímal, měl právě tak čas uskočit, když kolem něj proletěl obrovský ocas jako kosa.

„Teprve při pátém výstřelu," řekl krokodýl, jako by se mu ani nesnilo o tom, že omráčí jednoho ze svých posluchačů – „teprve při pátém výstřelu jsem se potopil, a vynořil jsem se právě včas, abych slyšel, jak lodník vykládá všem těm bílým ženám, že jsem téměř jistě mrtvý. Jedna kulka mi vlétla pod jednu z krčních destiček. Nevím, zda tam ještě je, z toho důvodu, že nemohu obrátit hlavu. Podívej se, dítě. Ukáže to, že můj příběh je pravdivý."

„Já?" řekl šakal. „Má požírač starých bot, lámač kostí, troufat si pochybovat o slovu Závisti řeky? Ať mi slepá štěňata ukousnou ocas, jestli stín takové myšlenky kdy přejel přes mou pokornou mysl! Ochránce chudých se shovívavě odhodlal informovat mě, svého otroka, že jednou v životě byl zraněn ženou. To je dostačující, a budu ten příběh vyprávět všem svým dětem, bez žádání o důkaz."

„Přemíra zdvořilosti není někdy o nic lepší než přemíra nezdvořilosti, protože, jak se říká, hosta lze udusit tvarohem. Nepřeji si, aby **žádné** z tvých dětí vědělo, že krokodýl z Mugger-Ghátu dostal své jediné zranění od ženy. Budou mít jinak dost co přemýšlet, pokud získávají maso tak bídně, jako jejich otec."

„Je to dávno zapomenuto! Nikdy to nebylo řečeno! Žádná bílá žena nebyla! Žádná loďka nebyla! Vůbec se nic nestalo!"

Šakal mávl kštičkou na ocase, aby ukázal, jak dokonale je všechno vymazáno z jeho paměti, a usadil se s důstojným vzezřením.

„Vskutku, přihodilo se mnoho věcí," řekl Krokodýl, poražen při svém druhém nočním pokusu předčit přítele. (Zášť si přesto ani jeden nenesl. Jez a buď žrán byl spravedlivý zákon podél řeky a Šakal přišel na svůj díl kořisti, kdykoli Krokodýl dojedl.) „Opustil jsem onu lod a plul proti proudu, a když jsem dorazil k Arrahu a k mrtvým ramenům za ním, žádní mrtví Angličané už tam nebyli. Řeka byla chvíli prázdná. Pak připluli jeden nebo dva mrtví v rudých kabátech, nebyli to Angličané, ale všichni téhož plemene – hinduisté a Purbíjci – pak pět a šest vedle sebe, a nakonec, od Arrahu až k Severu za Ágrou, bylo to, jako by do vody vstoupily celé vesnice. Vycházeli z malých zátok jeden za druhým, jako sjíždějí po proudu klády v dešťové sezóně. Když řeka stoupla, stoupli i oni v houfech z mělčin, kde odpočívali, a opadávající záplava je táhla s sebou přes pole a džunglí za dlouhé vlasy. Celou noc, jak jsem plul na sever, slyšel jsem také palbu děl a ve dne okované nohy mužů, kteří přecházeli brody, a onen zvuk, který vydává těžké kolo vozu v písku pod vodou; a každá vlnka přinášela další mrtvé. Nakonec jsem se bál i já, protože jsem si řekl: ‚Jestli se tohle děje lidem, jak unikne Krokodýl z Mugger-Ghátu?' Byly tam i lodě, které mě předjížděly bez plachet, bez ustání hořely, jako někdy hoří bavlněné bárky, ale neklesaly."

„Ach!" řekl Adjutant. „Takové lodě přijíždějí do jižní Kalkaty. Jsou vysoké a černé, bijí za sebou do vody ocasem a –"

„Jsou třikrát větší než má vesnice. MOJE lodě byly nízké a bílé; bily do vody po obou stranách a nebyly větší, než mají být lodě toho, kdo mluví pravdu. Nahnaly mi veliký strach, a tak jsem opustil vodu a vrátil se k této své řece, přes den jsem se skrýval a v noci chodil, když jsem nenašel menší potoky, které by mi pomohly. Dorazil jsem opět ke své vesnici, ale nedoufal jsem, že tam ještě najdu někoho ze svých lidí.

A oni přitom orali a seli a sklízeli, chodili po svých polích tam a zpět tak klidně jako jejich vlastní dobytek."

„Byla v řece ještě dobrá potrava?" zeptal se Šakal.

„Víc, než jsem si přál. I já – a já blátem nepohrdám – i já jsem byl unaven, a jak se pamatuji, trochu i vylekán z toho nekonečného připlouvání těch tichých. Slyšel jsem své lidi ve vesnici říkat, že všichni Angličané jsou mrtví; jenže ti, kdo připlouvali po proudu obličejem dolů, NEBYLI Angličané, jak moji lidé viděli. Pak si moji lidé řekli, že nejlépe bude mlčet, platit daň a orat zem. Po dlouhé době se řeka vyčistila a ti, kdo pak plavali dolů, byli zřejmě utopeni povodněmi, jak jsem dobře viděl; a i když tenkrát už nebylo tak snadné sehnat potravu, byl jsem za to srdečně rád. Trochu zabíjení tu a tam není špatná věc – ale i Krokodýl se někdy nasytí, jak se říká."

„Nádherné! Opravdu nadmíru nádherné!" řekl Šakal. „Ztloustl jsem už jen tím, že jsem slyšel o takovém množství dobrého jídla. A co potom, smím-li se zeptat, Ochránce chudých udělal?"

„Řekl jsem si – a při Pravici a Levici Gangy! Pevně jsem zaťal čelisti na tom slibu – řekl jsem si, že už nikdy nebudu zbrkle putovat. A tak jsem žil u Ghátu, docela blízko svých lidí, a bděl jsem nad nimi rok co rok; a oni mě měli tak rádi, že mi do hlavy házeli věnce z měsíčků, kdykoli ji zvedl nad hladinu. Ano, i Osud byl ke mně velmi laskav, a řeka je tak hodná, že respektuje mou chudobu a slabost; jen –"

„Nikdo není šťasten od zobáku až k ocasu," řekl Adjutant soucitně. „Co víc by Krokodýl z Mugger-Ghátu ještě potřeboval?"

„To malé bílé dítě, které jsem nedostal," řekl Krokodýl s hlubokým povzdechem. „Bylo velmi malé, ale nezapomněl jsem. Jsem teď starý, ale než zemřu, přeji si vyzkoušet jednu novou věc. Je pravda, že jsou to lidé těžkonozí, hluční a hloupí, a zábava z toho bude malá, ale pamatuji si staré časy nad Benaresem, a jestli to dítě žije, bude si na mě pamatovat také. Možná chodí sem a tam po břehu nějaké řeky a vypráví, jak kdysi provléklo ruce mezi zuby Krokodýla z Mugger-Ghátu a vy-

vázlo, aby o tom mohlo říkat povídky. Osud byl ke mně velmi laskav, ale občas mě to mučí ve snech – ta myšlenka na malé bílé dítě v přídi oné lodi." Zazíval a sevřel čelisti. „A teď si odpočinu a budu přemýšlet. Mlčte, mé děti, a ctěte stáří."

Těžkopádně se otočil a odšoural na vrchol písečné lavice, zatímco Šakal se s Adjutantem stáhli do úkrytu kmene stromu uvízlého na okraji nejbližším železničnímu mostu.

„Byl to příjemný a výnosný život," ušklíbl se Šakal a tázavě vzhlédl k ptákovi, který se nad ním tyčil. „A ani jednou, všimni si, mu nenapadlo říct mi, kde by snad na břehu zůstalo nějaké sousto. A to jsem JEMU stokrát pověděl o dobrých věcech, co se válejí dolů po proudu. Jak pravdivé je přísloví: ‚Celý svět zapomíná na Šakala a na Lazebníka, jakmile se zpráva vyřídí!' A teď si půjde spát! Arrh!"

„Jak může šakal lovit s krokodýlem?" řekl Adjutant chladně. „Velký zloděj a malý zloděj; snadno se řekne, kdo si vezme nejlepší kousky."

Šakal se otočil, netrpělivě zakňučel a chystal se stočit pod kmen stromu, když se najednou přikrčil a zahleděl se vzhůru skrz zdrchané větve k mostu téměř přímo nad svou hlavou.

„Co se děje?" řekl Adjutant a neklidně rozevřel křídla.

„Počkej, uvidíme. Vítr fouká od nás k nim, ale po nás se nedívají – ti dva muži."

„Muži? Mě chrání moje postavení. Celá Indie ví, že jsem svatý." Adjutant, jakožto prvotřídní mrchožrout, smí chodit, kam se mu zlíbí, a tak tento ani necukl.

„Já za víc než ránu starým střevícem nestojím," řekl Šakal a znovu naslouchal. „Slyš ty kroky!" pokračoval. „To nebyla domácí kůže, nýbrž okovaná noha bělobrada. Poslouchej znovu! Nahoře bije železo o železo! Je to puška! Příteli, ti těžkonozí, hloupí Angličané jdou promluvit s Krokodýlem."

„Tak ho varuj. Zrovna před chvílí ho jistý tvor, nepodobný hladovému Šakalovi, nazýval Ochráncem chudých."

„Ať si můj bratránek chrání vlastní kůži. Řekl mi mnohokrát a mnohokrát, že od bělobradých není co čekat. Musí to být bělobradi. Žádný vesničan z Mugger-Ghátu by si za ním netroufl přijít. Vidíš, říkal jsem, že je to puška! Teď, při dobré úrodě, se najíme ještě před svítáním. Ve vodě dobře neslyší, a – tentokrát to není žena!"

Lesklá hlaveň se v měsíčním světle na nosnících chvíli blýskala. Krokodýl ležel na písečné lavici nehybný jako jeho vlastní stín, přední tlapy mírně rozpjaté, hlavu mezi nimi svěšenou, chrápal jako – no, jako krokodýl.

Hlas na mostě zašeptal: „Je to divná rána – skoro svisle dolů – ale naprosto jistá. Zkus to raději za krk. Panebože, to je bestie! Vesničané se vztekle rozkřičí, jestli ho zastřelíme. Je to totiž místní *deóta* – božstvo těchto končin."

„Je mi to jedno," odpověděl druhý hlas; „sebral mi asi patnáct nejlepších kuliů, zatímco jsme stavěli most, a je nejvyšší čas s tím skoncovat. Pronásleduji ho v loďce už týdny. Měj Martinku připravenou, hned jak mu nasolím obě hlavně z téhle."

„Dej pozor na zpětný ráz. Dvojka dvojrážky čtyř-boreové ráže není legrace."

„To už si rozhodne sám. Jdeme na to!"

Ozvalo se zahřmění jako výstřel z malého děla (největší druh sloní pušky se mnoho neliší od lehčího dělostřelectva), dvojitá šleha ohně a za ní štiplavé prasknutí Martinky, jejíž dlouhá kulka neudělá na krokodýlích pláštích vůbec nic. Ale výbušné kulky vykonaly své. Jedna z nich zasáhla Krokodýla přímo za krkem, na dlaň doleva od páteře, zatímco druhá vybuchla o něco níž, na začátku ocasu. V devětadevadesáti případech ze sta se smrtelně zraněný krokodýl ještě dokáže doplazit do hluboké vody a uniknout; ale Krokodýl z Mugger-Ghátu byl doslova rozlomen na tři kusy. Sotva pohnul hlavou, než z něj vyprchal život, a zůstal ležet plochý jako Šakal.

„Blesk a hrom! Hrom a blesk!" vyhrkl ten nešťastný malý tvor. „Spadlo konečně to, co přetahuje po mostě kryté vozy?"

„Je to jen puška," řekl Adjutant, ačkoliv se mu chvěla i ta nejzadnější pírka v ocasu. „Jenom puška. Je bezpochyby mrtvý. A tady jdou ti bělobradi."

Oba Angličané seběhli z mostu a přešli na písečnou lavici, kde zůstali stát a obdivovali Krokodýlovu délku. Pak jeden domorodec sekerou odťal velkou hlavu a čtyři muži ji přetáhli přes jazyk pevniny.

„Posledně jsem měl ruku v krokodýlí tlamě," řekl jeden z Angličanů a sklonil se (byl to ten, který postavil most), „když mi bylo asi pět let – plul jsem po proudu v loďce do Monghyru. Byl jsem, jak tomu říkají, dítě povstání. Chudák máma tam byla v loďce taky a často mi vyprávěla, jak z tátovy staré pistole vystřelila té stvůře do hlavy."

„No, pomstil ses tedy náčelníkovi klanu – i když ti ta puška způsobila krvácení z nosu. Hej, lodníci! Vytáhněte tu hlavu na břeh, uvaříme z ní lebku. Kůže je příliš potlučená, nemá cenu ji dávat stranou. Pojď, jdeme spát. Stálo za to probdít celou noc, co?"

* * *

Ať je to jakkoli zvláštní, Šakal a Adjutant přesně stejnou poznámku pronesli ani ne tři minuty poté, co muži odešli.

Píseň vln

Jednou k břehu vlnka šla,
v zlatém západu plála –
dívčí dlaň si objala,
co se k brodu zpátky brala.

Krásná noho, něžná hruď –
přes brod přejdi, šťastná buď.
„Dívko, počkej," vlnka dí.
„Postůj chvíli – jsem Smrt, slyš!"

„Kam mě milý zve, tam jdu –
hanba zdržet se jen chvíli –
to jen ryba vlnu tnu
smělým točením si zvolí."

Krásná noho, tklivé srdce,
počkej vozík, trajekt bere.
„Čekej, počkej!" vlnka dí;
„Dívko, počkej – jsem Smrt, slyš!"

„Když mě volá, poběžím –
paní Pohrdání svatby nezná!"
Vlnka – vlnka v pase zní,
čirý proud se v kruzích točí.

Pošetilé srdce, věrná dlaň,
nožky, co se země nedotkly –
daleko už vlnka speje,
vlnka – vlnka rudě pění!

Králův bodec

Tyto Čtyři nenasytí se, nikdy neukojí hlad –
od časů, kdy padly první rosy, hryžou dál;
tlama Džakály, luňákův žrout, opičí dlaně hrabavé –
a oko člověka.

Přísloví džungle

Káa, velký skalní krajtan, si vyměnil kůži snad podvousté od svého narození; a Mauglí, který nikdy nezapomněl, že vděčí Káovi za život díky jedné noční práci v Chladných slujích, jak si možná pamatujete, přišel mu blahopřát. Výměna kůže vždy udělá z hada mrzuta, dokud se nová kůže nerozzáří a nezačne vypadat krásně. Káa už si z Mauglího nikdy nedělal legraci, ale přijímal ho, jako to dělal zbytek Lidu džungle, za Pána džungle a nosil mu všechny zprávy, jaké krajtan jeho velikosti přirozeně slýchá. Co Káa nevěděl o Prostřední džungli, jak jí říkají – o životě, který se táhne při zemi nebo pod ní, o životě balvanů, nor a dutin ve kmenech –, to by se vešlo na nejmenší z jeho šupin.

Toho odpoledne seděl Mauglí v kruhu Káových velkých závitů a prohrabával oloupanou a popraskanou starou kůži, která tam ležela stočená a zkroucená mezi skalami přesně tak, jak ji Káa zanechal. Káa se se vší zdvořilostí uspořádal pod Mauglího širokými, holými rameny, takže chlapec vlastně odpočíval v živém křesle.

„Je dokonalá až po šupinky na očích," řekl Mauglí polohlasem a hrál si se starou kůží. „Divné je vidět pokrývku vlastní hlavy u svých nohou!"

„Ba, ale já nohy nemám," řekl Káa; „a protože je to zvyk celého mého rodu, nezdá se mi to divné. Nepřipadá ti tvá kůže někdy stará

a hrubá?"

„To si jdu umýt, Plochohlavý; ale je pravda, že ve velkých vedrech jsem si přál, abych mohl kůži svléknout bez bolesti a běhat bez ní."

„Já se myju, a také svlékám kůži. Jak vypadá nový kabát?"

Mauglí přejel rukou po příčných kostkách obrovitého hřbetu. „Želva má hřbet tvrdší, ale ne tak pestrý," řekl soudně. „Žabák, nositel mého jména, je pestřejší, ale ne tak tvrdý. Je to velmi krásné na pohled – jako skvrnění v hrdle lilie."

„Potřebuje to vodu. Nová kůže nikdy nezáří plnou barvou, dokud se poprvé neumyje. Pojďme se vykoupat."

„Ponesu tě," řekl Mauglí; sklonil se se smíchem, aby zvedl prostřední část Káova velkého těla, zrovna tam, kde byl soudek nejtlustší. Člověk mohl také zrovna tak zkoušet nazdvihnout vodovodní trubku dvě stopy širokou; a Káa ležel klidně, bafal v tichém pobavení. Pak začala pravidelná večerní hra – chlapec v záři své velké síly a krajtan v nádherné nové kůži postavili se proti sobě k zápasu – zkouška oka a síly. Káa by samozřejmě mohl, kdyby se pustil ze řetězu, rozdrtit tucet Mauglích; ale hrál opatrně a nikdy nevypustil ani desetinu své síly. Od chvíle, kdy byl Mauglí dost silný, aby snesl trochu hrubého zacházení, Káa ho tuto hru učil, a nic jiného tak dobře nenapínalo chlapcovy údy. Někdy stál Mauglí omotaný téměř až k hrdlu v Káových posouvajících se závitech a snažil se uvolnit jednu paži, aby ho chytil za krk. Pak Káa ochable povolil a Mauglí se oběma rychlonožkami pokoušel znemožnit oporu toho obrovitého ocasu, který se vyhazoval vzad a hledal skálu nebo pařez. Houpali se tam a zpět, hlava proti hlavě, každý čekal na svou příležitost, až se ta nádherná, sochařsky nehybná dvojice rozpadla ve víru černožlutých závitů a zápasících nohou i paží, aby zase vstala a znovu a znovu. „Teď! Teď! Teď!" říkal Káa a dělal hlavou klamné výpady, kterým ani Mauglího rychlá ruka nestačila odrazit. „Hleď! Dotkl jsem se tě tady, bratříčku! Tady a tady! Jsou ti ruce ztuhlé? Zase tady!"

Hra vždy končila stejným způsobem – přímým, vrhavým úderem hlavy, který chlapcem převrátil přes hlavu. Mauglí se nikdy nemohl naučit, jak se té bleskové ráně bránit, a jak Káa říkal, nemělo nejmenšího smyslu to zkoušet.

„Dobrý lov!" zabručel nakonec Káa; a Mauglí, jako obvykle, byl vymrštěn asi na půl tuctu yardů, lapal po dechu a smál se. Vstal s plnými hrstmi trávy a následoval Káu k oblíbenému koupacímu místu moudrého hada – k hluboké, smolně černé tůni obklopené skalami a oživené potopenými pařezy. Chlapec se do ní tiše vklouzl, po džunglím způsobu, bez jediného zvuku, přenořil se, vynořil se také bez jediného zvuku, obrátil se na záda, ruce za hlavou, a sledoval měsíc, jak vychází nad skalami, a prsty u nohou lámal jeho odraz na vodní hladině. Káova diamantovitá hlava rozťala tůň jako břitva a vyšla na hladinu, aby si odpočinula na Mauglího rameni. Leželi tiše, s rozkoší nasávajíce chladnou vodu.

„Je to VELMI dobré," řekl Mauglí nakonec, ospale. „V lidské smečce, v tuto hodinu, jak si pamatuji, ulehávali na tvrdé kusy dřeva uvnitř hliněné pasti, pečlivě si zavírali všechny čisté větry, přetahovali si přes těžké hlavy nečistou látku a nosem vydávali zlé zpěvy. V džungli je to lepší."

Spěšná kobra se sklouzla přes skalisko, napila se, popřála jim „Dobrý lov!" a odešla.

„Ssss!" sykl Káa, jako by si na něco náhle vzpomněl. „Takže ti džungle dává všechno, cos kdy chtěl, bratříčku?"

„Ne všechno," řekl Mauglí a zasmál se; „jinak by byl nový a silný Šér Chán, aby ho bylo jednou za měsíc zabít. Teď bych mohl zabít vlastníma rukama, nežádat o pomoc buvoly. A také jsem si přál, aby slunce svítilo uprostřed dešťové sezóny, a aby deště zakryly slunce v hloubi léta; a také jsem nikdy nešel s prázdnou, aniž bych si přál, abych byl ulovil kozu; a nikdy jsem nezabil kozu, aniž bych si přál, aby to byl sr-

nec; a srnce, aniž bych si přál, aby to byl nílgaj. Ale tak to máme my všichni."

„Nemáš žádné jiné přání?" dotázal se velký had.

„Co víc bych si mohl přát? Mám džungli a mám přízeň džungle! Je snad něco víc mezi východem a západem slunce?"

„Jenže Kobra řekla –" začal Káa. „Jaká kobra? Ta, co teď odešla, nic neřekla. Lovila."

„To byla jiná."

„Máš mnoho co dělat s Jedovatým lidem? Já jim nechávám jejich cestu. Nosí smrt v předním zubu, a to není dobré – protože jsou tak malí. Ale co je to za rozšířenou kápi, s níž jsi mluvil?"

Káa se pomalu kolébal ve vodě jako parník na postranní vlně. „Před třemi nebo čtyřmi měsíci," řekl, „jsem lovil v Chladných slujích, které místo jsi nezapomněl. A to, co jsem lovil, prchalo s kvílením kolem nádrží a k onomu domu, jehož stěnu jsem kdysi kvůli tobě vylomil, a vběhlo pod zem."

„Ale lidé Chladných slují nežijí v norách." Mauglí věděl, že Káa mluví o Opičím lidu.

„Toto nebyl živý tvor, nýbrž ten, kdo se snažil zůstat živý," odpověděl Káa a zachvěl jazykem. „Vběhl do nory, jež vedla velmi daleko. Následoval jsem a po zabití jsem usnul. Když jsem se probudil, pokračoval jsem dál."

„Pod zemí?"

„Právě tak, až jsem nakonec narazil na Bílou Kápi – bílou kobru – která mluvila o věcech mimo mé poznání a ukázala mi mnoho věcí, které jsem nikdy předtím neviděl."

„Nová zvěř? Byl to dobrý lov?" Mauglí se rychle obrátil na bok.

„Nebyla to zvěř, a všechny zuby by mi na tom vylámaly; ale Bílá Kápě řekla, že člověk – mluvil tak, jako by ten rod znal – že člověk by dal dech, který má v hrudi, jen za to, aby ty věci spatřil."

„Podíváme se," řekl Mauglí. „Teď si vzpomínám, že jsem kdysi byl člověk."

„Pomalu – pomalu. Byl to spěch, který zabil Žlutého Hada, co požíral slunce. Mluvili jsme spolu pod zemí a já mluvil o tobě a jmenoval jsem tě jako člověka. Bílá Kápě (a on je vskutku starý jako džungle) pravila: ‚Je dávno, co jsem viděl člověka. Nechť přijde a uvidí všechny ty věci, pro nejmenší z nichž by mnoho mužů zemřelo.'"

„To MUSÍ být nová zvěř. A přece Jedovatý lid nám neříká, kdy je zvěř na nohou. Jsou nepřátelský rod."

„Není to zvěř. Je to – je to – nemohu říct, co to je."

„Půjdeme tam. Nikdy jsem neviděl Bílou Kápi a chci ty ostatní věci vidět. Zabil je?"

„Jsou to všechno mrtvé věci. Říká, že je jejich strážcem."

„Á! Jako vlk stojí nad masem, které si přinesl do vlastní nory. Pojďme."

Mauglí doplaval ke břehu, vyválel se v trávě, aby se osušil, a oba se vydali k Chladným slujím, k opuštěnému městu, o němž jste snad už slyšeli. V té době se Mauglí Opičího lidu ani trochu nebál, ale Opičí lid z Mauglího měl ten nejživější děs. Jejich tlupy však plenily v džungli, takže Chladné sluje stály prázdné a tiché v měsíčním světle. Káa je vedl k ruinám královnina pavilonu, který stál na terase, překlouzl přes suť a sjel po napůl zasuté schodišti, které sestupovalo pod zem ze středu pavilonu. Mauglí zavolal hadí volání: „Jsme jedné krve, ty i já," a následoval ho po rukou a kolenou. Lezli dlouhou vzdálenost dolů po klesající chodbě, která se několikrát stáčela a kroutila, až došli tam, kde kořen nějakého velikého stromu, rostoucího třicet stop nad nimi, vytlačil ze stěny solidní kamennou desku. Prolezli otvorem a ocitli se ve velké klenuté síni, jejíž klenba byla také prolomena kořeny stromů, takže několik pruhů světla dopadalo do tmy.

„Bezpečný brloh," řekl Mauglí, vstávaje na pevné nohy, „ale příliš daleko na denní návštěvy. A co teď uvidíme?"

„Cožpak jsem nic?" ozval se hlas uprostřed klenby; a Mauglí uviděl něco bílého se pohnout, až se kousek po kousku zdvihla největší kobra, jakou kdy spatřil – tvor dlouhý skoro osm stop, vybělený temnotou do staré slonovinově bílé barvy. I brejlové znaky na její rozpjaté kápi vybledly do slabé žluté. Oči měla rudé jako rubíny, a vcelku to byl ten nejpozoruhodnější tvor.

„Dobrý lov!" řekl Mauglí, který si zdvořilost nosil s nožem, a ten ho nikdy neopouštěl.

„Co s městem?" zeptala se Bílá Kobra, aniž odpověděla na pozdrav. „Co s tím velkým, zdmi obehnaným městem – městem o stu slonech a dvaceti tisících koních, s dobytkem, který nelze spočítat – městem Krále dvaceti králů? Hluchnu tu, a dávno jsem neslyšel jejich válečné gongy."

„Džungle je nad našimi hlavami," řekl Mauglí. „Mezi slony znám jen Hathího a jeho syny. Baghíra pobila všechny koně v jedné vesnici, a – co je to Král?"

„Řekl jsem ti," pravil Káa tiše ke Kobře, „řekl jsem ti před čtyřmi měsíci, že tvé město již není."

„Město – velké město lesa, jehož brány jsou střeženy Královskými věžemi – nemůže nikdy zaniknout. Postavili je dříve, než otec mého otce vyklouzl z vejce, a bude trvat ještě tehdy, až budou synové mých synů tak bílí jako já! Salómdhí, syn Čandrabídži, syn Vijédžy, syn Jegasurův, je zbudoval ve dnech Bappy Rávala. Čí dobytek jste VY?"

„Je to ztracená stopa," řekl Mauglí, obraceje se ke Káovi. „Nerozumím jeho řeči."

„Ani já. Je velmi starý. Otče Kober, zde je jen džungle, jak tomu bylo od počátku."

„Tak kdo je ON," řekla Bílá Kobra, „který sedí přede mnou beze strachu, nezná jméno Krále, mluví naší řečí ústy člověka? Kdo je to s nožem a hadím jazykem?"

„Mauglí mi říkají," zněla odpověď. „Jsem z džungle. Vlci jsou můj lid, a Káa, který je zde, je můj bratr. Otče Kober, kdo jsi ty?"

„Jsem Strážce Královského pokladu. Kurrun Rádža mi nad hlavu postavil kámen ve dnech, kdy ještě má kůže byla tmavá, abych učil smrti ty, kdo přišli krást. Pak spustili skrz kámen poklad dolů a já slyšel zpěv Bráhmanů, svých pánů."

„Hmm!" řekl si Mauglí pro sebe. „Už jsem si poradil s jedním Bráhmanem v lidské smečce, a – vím, co vím. Zlo sem přijde za chvíli."

„Pětkrát od té doby, co jsem zde, byl kámen zvednut, ale pokaždé, aby bylo spuštěno víc, a nikdy, aby bylo vzato pryč. Není bohatství nad toto bohatství – poklady sta králů. Je však dlouho a dlouho, co byl kámen naposledy posunut, a myslím, že mé město zapomnělo."

„Není žádné město. Pohlédni vzhůru. Tam jsou kořeny velikých stromů, jak rozlamují kameny. Stromy a lidé spolu nerostou," trval na svém Káa.

„Dvakrát i třikrát si lidé našli cestu sem," odpověděla Bílá Kobra divoce; „ale nikdy nepromluvili, dokud jsem si pro ně nedošel, jak tápali v temnotě, a pak křičeli jen krátkou chvíli. Vy však přicházíte se lží, Člověk i Had, a chtěli byste, abych uvěřil, že město není, a že má strážba končí. Málo se lidé v letech mění. Já se však nezměním nikdy! Dokud kámen nebude zvednut a Bráhmani nepřijdou dolů zpívat písně, které znám, a nebudou mě krmit teplým mlékem a odvedou mě zase na světlo, já – já – *já* a nikdo jiný jsem Strážce Královského pokladu! Město je mrtvé, říkáte, a tady jsou kořeny stromů? Pak se sehněte a vezměte si, co chcete. Země nemá poklad jako jsou tyto. Člověče s hadím jazykem, dokážeš-li odejít živ cestou, kudy jsi vstoupil, nižší Králové ti budou služebníky!"

„Zase je stopa ztracena," řekl Mauglí chladně. „Může snad nějaký šakal vyhrabat tak hlubokou noru a kousnout tuto velkou Bílou Kápi? Je určitě šílený. Otče Kober, nevidím zde nic, co bych odnesl pryč."

„Při Bozích slunce a měsíce, chlapce zachvátila smrtelná šílenost!" zasyčela Kobra. „Dříve než se ti zavřou oči, popřeji ti tuto laskavost. Pohleď a uvidíš, co nikdy člověk neviděl!"

„Nedělá dobře v džungli, kdo mluví k Mauglímu o laskavostech," řekl chlapec přes zuby; „ale tma mění všechno, jak vím. Podívám se, jestli ti to udělá radost."

Rozhlédl se se stisknutými víčky po klenbě a pak zdvihl ze země hrst něčeho, co se zalesklo.

„Oho!" řekl, „to je jako věc, se kterou si hrají v lidské smečce; jen tahle je žlutá a ta druhá byla hnědá."

Nechal zlaté peníze spadnout a pokročil kupředu. Podlaha klenby byla asi pět nebo šest stop hluboko zavalena raženými mincemi zlata a stříbra, které se vysypaly z pytlů, v nichž byly původně uloženy, a za dlouhá léta se kov utužil a usadil, jako se usazuje písek při odlivu. Na něm, v něm a vystupujíce z něho, jako vraky vystupují z písku, byly sloní howdahy posázené drahokamy, z tepaného stříbra pobité pláty tepaného zlata a ozdobené karbunkly a tyrkysy; byly tam palankýny a lehátka pro přenášení královen, rámované a vyztužené stříbrem a emailem, s nefritovými rukojeťmi a jantarovými závěsnými kroužky; byly tam zlaté svícny ověšené prolamovanými smaragdy, které se chvěly na ratolestech; byly tam vykládané sochy, pět stop vysoké, zapomenutých bohů, stříbrné s klenotovýma očima; byly tam drátěné košile, zlato vykládané do oceli, s roztřepenými okraji ze zčernalých zrníček perel; byly tam přilby s chocholy a navlečenými rubíny barvy holubí krve; byly tam štíty z laku, želvoviny a nosorožčí kůže, popínané a kropené červeným zlatem a na okrajích osazené smaragdy; byly tam svazky mečů s rukojeťmi z diamantů, dýky a lovecké nože; byly tam zlaté obětní číše a naběračky a přenosné oltáře takového tvaru, který nikdy nespatří denního světla; byly tam nefritové kalichy a náramky; byly tam kadidelnice, hřebeny a nádoby na parfémy, henu a oční prášky, všechny z tepaného zlata; byly tam kroužky do nosu,

pažní obroučky, čelenky, prsteny a opasky bez počtu; byly tam pásy, sedm prstů široké, z čtvercově broušených diamantů a rubínů, a dřevěné truhly, trojnásobně okované železem, z nichž dřevo opadalo prachem a odhalovalo hromady neopracovaných hvězdných safírů, opálů, kočičích očí, safírů, rubínů, diamantů, smaragdů a granátů.

Bílá Kobra měla pravdu. Žádné peníze by nestačily začít splácet hodnotu tohoto pokladu, přesátého výběru staletí válek, lupu, obchodu a daní. Samy mince byly nedocenitelné, nemluvě o drahých kamenech; a mrtvá váha samotného zlata a stříbra mohla být dvě nebo tři sta tun. Každý domorodý vládce v dnešní Indii, byť sebechudší, má poklad, k němuž stále přidává; a i když tu a tam nějaký osvícený princ pošle čtyřicet nebo padesát volských povozů stříbra, aby je vyměnil za vládní cenné papíry, většina z nich si svůj poklad a vědomí o něm drží velmi těsně pro sebe.

Mauglí však přirozeně nerozuměl, co ty věci znamenají. Nože ho trochu zajímaly, ale nebyly tak dobře vyvážené jako jeho vlastní, a tak je upustil. Nakonec našel něco opravdu fascinujícího, položeného na přední části howdahu napůl zabořeného v mincích. Byl to třístopý ankus neboli sloní bodec – něco jako malý lodní hák. Vrcholem byl jeden kulatý, zářící rubín, a osm palců rukojeti pod ním bylo poseto hrubými tyrkysy natěsnanými k sobě, které dávaly nejuspokojivější úchop. Pod nimi byla obruba z nefritu s květinovým vzorem běžícím kolem – jenže lístky byly smaragdy a květy rubíny vsazené do chladného zeleného kamene. Zbytek rukojeti byl dřík z čisté slonoviny, zatímco hrot – trn a hák – byla zlatem vykládaná ocel s obrázky chytání slonů; a obrázky Mauglího zaujaly, protože viděl, že mají něco společného s jeho přítelem Hathím Mlčenlivým.

Bílá Kobra ho sledovala těsně v patách.

„Nestojí to za zemřít, abys toto spatřil?" řekla. „Neučinila jsem ti velkou laskavost?"

„Nerozumím," řekl Mauglí. „Ty věci jsou tvrdé a studené a nejsou k jídlu. Ale tohle" – zvedl ankus – „bych si přál odnést, abych to viděl ve slunci. Říkáš, že je to všechno tvoje? Dáš mi to, a já ti přinesu žáby k jídlu?"

Bílá Kobra se přímo roztřásla zlovolnou rozkoší. „Zajisté ti to dám," řekla. „Všechno, co je tu, ti dám – dokud neodejdeš."

„Ale já odcházím hned. Toto místo je temné a studené a já chci odnést tu trnem opatřenou věc do džungle."

„Pohlédni u své nohy! Co je tam?" Mauglí zvedl něco bílého a hladkého. „Je to kost z lidské hlavy," řekl klidně. „A tady jsou další dvě."

„Přišli před mnoha lety, aby odnesli poklad. Promluvil jsem k nim ve tmě a oni leželi tiše."

„Ale k čemu potřebuji to, co se nazývá poklad? Dáš-li mi ankus, abych si ho odnesl, je to dobrý lov. Pokud ne, je to stejně tak dobrý lov. S Jedovatým lidem se nebiji a byl jsem také naučen Mistrovskému slovu tvého rodu."

„Zde je jen jedno Mistrovské slovo. A to je mé!"

Káa se vrhl kupředu se zářícíma očima. „Kdo mi kázal přivést Člověka?" zasyčel.

„Já věru," zašišlala stará Kobra. „Je dlouho, co jsem viděl Člověka, a tento Člověk mluví naší řečí."

„Ale o zabíjení nebyla řeč. Jak mohu odejít do džungle a říkat, že jsem ho dovedl k jeho smrti?" řekl Káa.

„Nemluvím o zabíjení, dokud není čas. A co se týká tvého odchodu nebo neodchodu, otvor ve stěně je tamhle. Mír, ty tučný opičí vrahu! Stačí, abych se dotkl tvé šíje, a džungle tě nebude znát více. Nikdy Člověk, který sem přišel, neodešel s dechem v hrudi. Jsem Strážce pokladu Královského města!"

„Ale ty bílý červe tmy, pravím ti, že není ani krále, ani města! Džungle je všude kolem nás!" zvolal Káa.

„Zbývá ještě Poklad. Ale lze to udělat. Počkej chvíli, Káo ze skal, a sleduj, jak chlapec poběží. Je zde dost místa na velkou zábavu. Život je dobrý. Běhej chvíli sem a tam, chlapče, a dělej nám zábavu!"

Mauglí tiše položil ruku Káovi na hlavu.

„Ta bílá věc se dosud zabývala jen lidmi lidské smečky. Nezná mě," zašeptal. „Žádá si tento lov. Ať ho má." Mauglí stál s ankusem drženým hrotem dolů. Rychle ho od sebe mrštil a ten dopadl napříč hned za velikou kápí hada, přišpendlil ji k podlaze. V mžiku dopadla Káova váha na kroutící se tělo a ochromila ho od kápě k ocasu. Rudé oči hořely a šest přebytečných palců hlavy zuřivě udeřilo vpravo i vlevo.

„Zabij!" řekl Káa, když Mauglího ruka vyjela k noži.

„Ne," řekl, taseje ostří; „nikdy už nebudu zabíjet nic jiného než pro potravu. Ale hleď, Káo!" Chytil hada za kápí, čepelí nože mu rozevřel ústa a ukázal strašlivé jedové zuby horní čelisti, které ležely černé a scvrklé v dásni. Bílá Kobra svůj jed přežila, jak se hadům někdy stává.

„*Thuu*" („Je to vyschlé" – doslova shnilý pařez), řekl Mauglí; a pokynem poslal Káu stranou, zvedl ankus a Bílou Kobru propustil.

„Královský poklad potřebuje nového Strážce," řekl vážně. „Thuu, nedobře jsi obstál. Běhej sem a tam a dělej zábavu, Thuu!"

„Je mi hanba. Zabij mě!" syčela Bílá Kobra.

„Příliš mnoho řečí o zabíjení. Teď půjdeme. Beru si tu trnem opatřenou věc, Thuu, protože jsem bojoval a přemohl jsem tě."

„Hleď tedy, ať tě ta věc nakonec nezabije. Je to Smrt! Pamatuj, je to Smrt! V té věci je dost na to, aby zabila muže celého mého města. Nebudeš ji držet dlouho, Člověče z džungle, ani ten, kdo ji vezme od tebe. Budou pro ni zabíjet a zabíjet a zabíjet! Má síla vyschla, ale ankus vykoná mé dílo. Je to Smrt! Je to Smrt! Je to Smrt!"

Mauglí vylezl otvorem ven do chodby, a poslední, co uviděl, byla Bílá Kobra, zuřivě sekající svými neškodnými zuby do stoických zlatých tváří bohů, kteří leželi na podlaze, a syčící: „Je to Smrt!"

Byli šťastní, že se zase dostali na denní světlo; a když byli zpátky ve své vlastní džungli a Mauglí nechal ankus zajiskřit v ranním světle, byl téměř tak potěšen, jako kdyby našel kytici nových květin, aby si ji vetkl do vlasů.

„Toto je jasnější než Baghířiny oči," řekl s rozkoší, otáčeje rubínem. „Ukážu jí to; ale co měl Thuu na mysli, když mluvil o smrti?"

„Nemohu říct. Je mi líto až na konec ocasu, že nepocítil tvůj nůž. V Chladných slujích je vždy zlo – nad zemí i pod ní. Teď jsem ale hladový. Lovíš se mnou dnes za úsvitu?" řekl Káa.

„Ne; Baghíra to musí vidět. Dobrý lov!" Mauglí odtancoval, mávaje velkým ankusem, zastavuje se čas od času, aby ho obdivoval, až došel do té části džungle, kterou Baghíra používala nejčastěji, a našel ji pít po těžkém zabití. Mauglí jí vyprávěl všechna svá dobrodružství od začátku do konce a Baghíra mezi slovy k ankusu přičichla. Když Mauglí došel k posledním slovům Bílé Kobry, panterka souhlasně předla.

„Takže Bílá Kápě mluvila o věcech, které jsou?" zeptal se Mauglí rychle.

„Narodila jsem se v Královských klecích v Údajpúru, a je to v mém břiše, že vím o Člověku něco málo. Mnoho lidí by zabilo třikrát za noc jen pro ten jediný velký červený kámen."

„Ale ten kámen činí věc těžkou v ruce. Můj malý jasný nůž je lepší; a – podívej! Ten červený kámen není k jídlu. Tak PROČ by zabíjeli?"

„Mauglí, běž a spi. Žil jsi mezi lidmi, a –"

„Vzpomínám si. Lidé zabíjejí, protože nelovují – pro zahálku a pro potěšení. Probuď se zas, Baghíro. K čemu byla ta trnem opatřená věc udělána?"

Baghíra pootevřela oči – byla velmi ospalá – se zlomyslným jiskřením.

„Byla udělána lidmi, aby ji vráželi do hlav Hathího synů, aby z nich tekla krev. Viděla jsem takovou věc v ulici Údajpúru, před našimi klecemi. Ta věc ochutnala krev mnoha takových, jako je Hathí."

„Ale proč ji vrážejí do hlav slonů?"

„Aby je naučili Zákonu Člověka. Protože nemají drápy ani zuby, lidé si vyrábějí tyto věci – a horší."

„Vždy víc krve, když se někam přiblížím, i k věcem, co udělala lidská smečka," řekl Mauglí znechuceně. Začínal být trochu unavený váhou ankusu. „Kdybych to byl věděl, nevzal bych ho. Nejprve byla Mesuina krev na řemenech, a teď Hathího. Nebudu ho už používat. Pohleď!"

Ankus se zableskl a zabořil se hrotem dolů třicet yardů daleko, mezi stromy. „Tak mám ruce čisté od Smrti," řekl Mauglí a otíral si dlaně o čerstvou, vlhkou zem. „Thuu říkal, že Smrt mě bude následovat. Je starý, bílý a šílený."

„Bílý nebo černý, smrt nebo život, *já* jdu spát, bratříčku. Nemohu lovit celou noc a výti celý den, jak to dělají někteří lidé."

Baghíra odešla do lovecké sluje, kterou znala, asi dvě míle daleko. Mauglí si pro sebe snadno vylezl na pohodlný strom, svázal dohromady tři nebo čtyři liány, a než se to stačilo vyprávět, houpal se v závěsné síti padesát stop nad zemí. Ačkoli neměl žádnou výslovnou námitku proti silnému dennímu světlu, Mauglí se řídil zvykem svých přátel a používal ho co nejméně. Když se probudil mezi hlasitými národy, které žijí ve stromech, byl zase soumrak, a snilo se mu o těch krásných oblázcích, které zahodil.

„Ještě jednou se na tu věc aspoň podívám," řekl, a svezl se po liáně na zem; ale Baghíra tam byla před ním. Mauglí ji slyšel očuchávat v pološeru.

„Kde je ta trnem opatřená věc?" vykřikl Mauglí.

„Vzal ji Člověk. Tady je stopa."

„Teď uvidíme, jestli Thuu mluvil pravdu. Je-li ta trnem opatřená věc Smrt, ten člověk zemře. Následujme."

„Nejdřív zabij," řekla Baghíra. „Prázdný žaludek má nedbalé oko. Lidé chodí velmi pomalu a džungle je dost mokrá, aby držela i nejlehčí

znamení.”

Zabili, co nejrychleji mohli, ale trvalo to skoro tři hodiny, než dojedli maso a pili, a napřáhli se k sledování stopy. Lid džungle ví, že nic nenahradí, když se jídlo spěchá.

„Myslíš, že se ta trnem opatřená věc v mužově ruce obrátí a zabije ho?” ptal se Mauglí. „Thuu říkal, že je to Smrt.”

„Uvidíme, až ho najdeme,” řekla Baghíra, klusajíc s nízko sklopenou hlavou. „Jde jednonohý” (chtěla říci, že je tam jen jeden muž), „a váha té věci mu zatlačila patu hluboko do země.”

„Hai! To je jasné jako letní blesk,” odpověděl Mauglí; a vpadli do rychlého, kousavého stopařského klusu dovnitř a ven mezi mřížemi měsíčního světla, následujíce stopy těch dvou bosých nohou.

„Teď běží rychle,” řekl Mauglí. „Prsty jsou od sebe.” Přešli přes nějakou mokrou zem. „Nyní, proč se tady odbočuje stranou?”

„Počkej!” řekla Baghíra a jedním nádherným skokem se vrhla kupředu, co nejdál mohla. První věc, kterou je třeba udělat, když stopa přestane mluvit sama za sebe, je vrhnout se dopředu, aniž bychom na zemi nechali vlastní matoucí stopy. Baghíra se obrátila v okamžiku, kdy přistála, a tváří k Mauglímu zvolala: „Zde se mu v ústrety vrací další stopa. Je to menší noha, tato druhá stopa, a prsty se otáčejí dovnitř.”

Pak Mauglí vyběhl a podíval se. „Je to noha gondského lovce,” řekl. „Pohleď! Zde tahal luk po trávě. Proto se první stopa tak rychle stočila stranou. Velká Noha se schovala před Malou Nohou.”

„To je pravda,” řekla Baghíra. „A teď, abychom si navzájem křížením stop nerozmazali značky, ať každý vezme jednu stopu. Já jsem Velká Noha, bratříčku, a ty jsi Malá Noha, Gond.”

Baghíra skočila zpátky na původní stopu, ponechávajíc Mauglího shýbnutého nad podivně úzkou stopou toho divokého malého muže z lesů.

„Nyní," řekla Baghíra, pohybujíc se krok za krokem po řetězu stop, „já, Velká Noha, odbočuji zde stranou. Nyní se skrývám za skálou a stojím tiše, nedovoluji si přešlápnout. Zavolej svou stopu, bratříčku."

„Nyní, já, Malá Noha, přicházím ke skále," řekl Mauglí, běžeje po své stopě. „Nyní si sedám pod skálu, opírám se o pravou ruku a opírám luk mezi prsty u nohou. Čekám dlouho, protože otisk mých nohou je tady hluboký."

„Já také," řekla Baghíra, ukrytá za skálou. „Čekám, opírajíc konec trnem opatřené věci o kámen. Sklouzne, protože zde je na kameni škrábnutí. Zavolej svou stopu, bratříčku."

„Jedna, dvě větvičky a jedna velká větev je zde zlomená," řekl Mauglí tlumeně. „Nu, jak teď to zavolat? Á! Teď je to jasné. Já, Malá Noha, odcházím a dělám hluk a dupot, aby mě Velká Noha slyšela." Odstoupil od skály krok za krokem mezi stromy, jeho hlas sílil v dálce, jak se blížil k malému vodopádu. „Já – jdu, daleko – daleko – tam – kde – hluk – padající – vody – přehluší – můj – hluk; a – zde – čekám. Zavolej svou stopu, Baghíro, Velká Nohe!"

Panter se rozhlížel do všech stran, aby zjistil, jak vede stopa Velké Nohy pryč zpoza skály. Pak dal hlas:

„Vycházím zpoza skály na kolenou, tahaje za sebou tu trnem opatřenou věc. Nikoho nevida, běžím. Já, Velká Noha, běžím rychle. Stopa je zřetelná. Ať každý jde po své. Běžím!"

Baghíra se hnala podél zřetelně vyznačené stopy a Mauglí sledoval kroky Gonda. Chvíli bylo v džungli ticho.

„Kde jsi, Malá Nohe?" zavolala Baghíra. Mauglího hlas jí odpověděl ne více než padesát yardů napravo.

„Hmm!" řekla panterka s hlubokým zakašláním. „Oba běží bok po boku, přibližujíce se k sobě!"

Hnali se dál další půl míli, stále držíc přibližně stejnou vzdálenost, až Mauglí, jehož hlava nebyla tak blízko země jako Baghířina, vykřikl:

„Setkali se. Dobrý lov – pohleď! Zde stála Malá Noha, s kolenem na skále – a tamhle je Velká Noha, věru!"

Ne deset yardů před nimi, natažené přes hromadu rozbitých skal, leželo tělo vesničana z okolí, s dlouhým, malým peřím opatřeným gondským šípem probodnutým zády i hrudí.

„Byl Thuu tak starý a tak šílený, bratříčku?" řekla Baghíra laskavě. „Tady je aspoň jedna smrt."

„Následujme dál. Ale kde je ten pijavec sloní krve – ten rudooký trn?"

„Malá Noha ho má – snad. Je to teď zas jednonohý."

Jediná stopa lehkého muže, který běžel rychle a nesl náklad na levém rameni, pokračovala kolem dlouhého nízkého výběžku suché trávy, kde každý došlap, podle ostrých očí stopařů, se zdál být vyznačen horkým železem.

Ani jeden nepromluvil, dokud stopa nevyběhla k popelu táborového ohně skrytému v úvoze.

„Zase!" řekla Baghíra a zastavila se, jako by zkameněla.

Tělo malého vyhublého Gonda leželo nohama v popelu a Baghíra pohlédla tázavě na Mauglího.

„To bylo uděláno bambusem," řekl chlapec po jediném pohledu. „Takovou věc jsem používal mezi buvoly, když jsem sloužil v lidské smečce. Otec Kober – je mi líto, že jsem si z něho dělal žert – znal ten rod dobře, jak jsem měl sám poznat. Neříkal jsem já, že lidé zabíjejí ze zahálky?"

„Vskutku, zabili pro ty červené a modré kameny," odpověděla Baghíra. „Pamatuj, byla jsem v Královských klecích v Údajpúru."

„Jedna, dvě, tři, čtyři stopy," řekl Mauglí, shýbnuv se nad popelem. „Čtyři stopy mužů obutých. Nejdou tak rychle jako Gondové. Nu, jaké zlo jim ten malý dřevař udělal? Pohleď, mluvili spolu, všech pět, stáli, než ho zabili. Baghíro, pojďme zpátky. V břiše mi je těžko, a přesto to houpá nahoru a dolů jako hnízdo žluvy na konci větve."

„Není dobrý lov nechat zvěř na nohou. Následujme!" řekla panterka. „Těch osm obutých nohou daleko neušlo."

Nic víc nebylo řečeno plnou hodinu, jak postupovali po široké stopě čtyř mužů s obutými nohami.

Bylo teď jasné, horké denní světlo, a Baghíra řekla: „Cítím kouř."

„Lidé jsou vždy ochotnější jíst než utíkat," odpověděl Mauglí, klusaje dovnitř a ven mezi nízkými keři nové džungle, kterou právě procházeli. Baghíra, trochu nalevo od něho, vydala nepopsatelný zvuk v hrdle.

„Zde je jeden, který už dojedl," řekla. Pod keřem ležel zmuchlaný ranec pestrobarevných šatů a kolem něho se povalovala rozsypaná mouka.

„To bylo zase uděláno bambusem," řekl Mauglí. „Pohleď! Ten bílý prach je to, co lidé jedí. Vzali kořist tomuto – nesl jim jídlo – a dali ho za kořist Čilovi luňákovi."

„To je třetí," řekla Baghíra.

„Půjdu s novými, velkými žábami k Otci Koberovi a nakrmím ho dosyta," řekl si Mauglí pro sebe. „Pijavec sloní krve je sama Smrt – ale stále nerozumím!"

„Následujme!" řekla Baghíra.

Neušli ještě půl míle dál, když zaslechli Ko vránu, jak zpívá píseň smrti ve vrcholu tamarindu, pod jehož stínem ležela tři těla mužů. Napůl uhaslý oheň doutnal uprostřed kruhu, pod železnou deskou, která držela zčernalou a připálenou placku nekvašeného chleba. Blízko ohně, zářící v slunečním svitu, ležel ankus zdobený rubínem a tyrkysy.

„Ta věc pracuje rychle; zde vše končí," řekla Baghíra. „Jak tito zemřeli, Mauglí? Není na nich žádného znamení."

Obyvatel džungle se zkušeností naučí tolik o jedovatých rostlinách a bobulích jako mnoho lékařů. Mauglí čichl kouř, který stoupal z ohně, ulomil kousek zčernalého chleba, ochutnal ho a zase ho vyplivl.

„Jablko smrti," zakašlal. „První ho musel připravit v jídle pro TYTO, kteří ho zabili, poté co nejprve zabili Gonda."

„Dobrý lov, vskutku! Zabití následují těsně za sebou," řekla Baghíra.

„Jablko smrti" je to, co džungle nazývá durman neboli dhatura, nejsnadnější jed celé Indie.

„A co teď?" řekla panterka. „Musíme se ty a já zabít navzájem o toho rudookého vraha?"

„Umí mluvit?" zeptal se Mauglí šeptem. „Udělal jsem mu křivdu, když jsem ho odhodil? Mezi námi dvěma nemůže udělat nic špatného, protože my netoužíme po tom, po čem touží lidé. Zůstane-li tady, bude určitě dál zabíjet lidi jednoho po druhém tak rychle, jako padají ořechy ve větru. Nemám lásku k lidem, ale ani já nechci, aby jich šest zemřelo za jednu noc."

„Co na tom? Jsou to jen lidé. Zabili se navzájem a byli s tím velmi spokojeni," řekla Baghíra. „Ten první malý dřevař lovil dobře."

„Jsou to přesto štěňata; a štěně se utopí, aby chňaplo po světle měsíce ve vodě. Chyba byla moje," řekl Mauglí, který mluvil, jako by o všem všechno věděl. „Nikdy už nepřinesu do džungle cizí věci – ani kdyby byly tak krásné jako květiny. Toto" – zdvihl ankus opatrně – „se vrátí k Otci Koberovi. Nejdřív však musíme spát, a nemůžeme spát blízko těchto spáčů. Také musíme pohřbít JEHO, aby neutekl a nezabil dalších šest. Vykopej mi díru pod oním stromem."

„Ale, bratříčku," řekla Baghíra, odcházejíc k onomu místu, „pravím ti, že to není vina pijavce krve. Potíž je s lidmi."

„Jedno a totéž," řekl Mauglí. „Vykopej díru hluboko. Až se probudíme, vezmu ho a odnesu zpátky."

* * *

Dvě noci poté, co Bílá Kobra seděla a truchlila v temnotě klenby, zahanbená, oloupená a sama, zasvištěl tyrkysový ankus otvorem ve stě-

ně a zazvonil na podlaze ze zlatých mincí.

„Otče Kober," řekl Mauglí (dbal, aby zůstal na druhé straně stěny), „opatři si mladého a zralého hada ze svého vlastního lidu, aby ti pomohl střežit Královský poklad, aby už žádný člověk nevyšel odtud živ."

„Á-ha! Takže se vrací. Říkal jsem, že ta věc je Smrt. Jak to, že jsi stále naživu?" zabručela stará Kobra, obtáčejíc se láskyplně kolem rukojeti ankusu.

„Při Býkovi, který mě vykoupil, nevím! Ta věc zabila šestkrát za jednu noc. Nenech ji už nikdy vyjít ven."

Píseň malého lovce

Dřív než Mor páv zatřepotá, dřív než Opičí národ zní,
dřív než Čil luňák střemhlav padá dolů,
džunglí velmi tiše kmitá stín a vzdych –
Je to Strach, ó malý lovče, je to Strach!

Mýtinou se tiše plouží čekající, číhající stín,
šepot sílí, roste blízko, roste dál;
pot ti stéká po čele, vždyť kráčí právě vedle tvých –
Je to Strach, ó malý lovče, je to Strach!

Dřív než měsíc vyleze, než horský hřeben světlem lemován,
když stezky dolů klesající jsou vlhké a chmurné,
za zády ti funí tvrdě – frká – frká nocí sám –
Je to Strach, ó malý lovče, je to Strach!

Na kolena, luk napni; svůj pištivý šíp vypusť v tmu;
do prázdné, výsměšné houštiny vraz oštěp hrotem;
ale tvé dlaně povolí a zeslábnou, krev ti ztratí tvář –
Je to Strach, ó malý lovče, je to Strach!

Když mrak horka saje bouři, když roztříštěné borovice padají,
když oslepující, hřmící lijáky bijí a vrávorají;
skrz válečné gongy hromu zazvoní hlas, co všechny přehluší –
Je to Strach, ó malý lovče, je to Strach!

Teď jsou záplavy nahromaděné, hluboké; teď beznohé balvany skákají –
teď blesk ukazuje každičkou žilku listu v záři –

ale hrdlo máš zavřené, vyschlé, srdce ti o bok tluče,
buší: Strach, ó malý lovče – TOHLE je Strach!

Quiquern

Lid Východního Ledu taje jak sníh na jaře;
prosí o kávu a cukr, chodí, kam běloch jde.
Lid Západního Ledu krást a rvát se učí už:
kožešiny vyměnil ve stanici – a duši bílým prodá též.

Lid Jižního Ledu s velrybářskou posádkou kupčí,
ženy nosí stuhy mnohé, stany však chatrné a málo jich zbylo.
Však Lid Staršího Ledu, za hranicí bělochů skrytý –
ti mají kopí z narvalího rohu a jsou posledními z Lidí!

Z překladu.

„Otevřel oči. Pohleď!"

„Dej ho zpátky do kůže. Bude z něho silný pes. Čtvrtý měsíc mu dáme jméno."

„Po kom?" zeptala se Amoraq.

Kadlu obhlédl zrakem celý sněžný dům, zevnitř obložený kůžemi, a pohled se mu zastavil na čtrnáctiletém Kotukovi, který seděl na lavici na spaní a vyřezával ze mroží kosti knoflík. „Dej mu moje jméno," řekl Kotuko s úsměvem. „Jednoho dne ho budu potřebovat."

Kadlu se usmál na oplátku, až mu oči skoro zapadly do tuku na plochých tvářích, a kývl na Amoraq, zatímco divoká matka štěněte kňučela nad tím, že vidí své mládě, jak se mrská kdesi daleko mimo dosah v malém váčku z tulení kůže, zavěšeném nad teplem lampy s velrybím tukem. Kotuko pokračoval ve vyřezávání a Kadlu hodil svinutý svazek koženého psího postroje do malinké komůrky, která ústila z boku domu. Shodil ze sebe těžký lovecký oblek ze sobích koží, pověsil ho do sítě z velrybích kostí nad druhou lampou a sesunul se na lavici, aby si

od zmrzlého tuleního masa odkroutil kousek, než mu žena Amoraq přinese obvyklou večeři – vařené maso a krevní polévku. Byl pryč už od časného rozbřesku, osm mil daleko u tuleních dýchacích otvorů, a vrátil se se třemi velkými tuleni. V polovině dlouhé, nízké sněžné chodby neboli tunelu, který vedl k vnitřním dveřím domu, bylo slyšet štěkání a vrčení – psi z jeho zápřahu, propuštění z celodenní práce, se tam přetahovali o nejteplejší místa.

Když vytí příliš zesílilo, Kotuko se líně svalil z lavice, chopil se biče s osmnáctipalcovou pružnou rukojetí z velrybích kostí a pětadvacetistopým řemenem z těžké pletené kůže. Nořil se do chodby, kde to znělo, jako by ho všichni psi za živa požírali; byla to však jen jejich obvyklá modlitba před jídlem. Když vylezl ven na druhém konci, půl tuctu chlupatých hlav ho sledovalo očima, jak jde k jakési šibenici z velrybích čelistí, na níž viselo psí maso. Širokým kopím odrazil zmrzlé kusy, postavil se, bič v jedné ruce, maso v druhé. Každou šelmu zavolal jménem, nejslabšího prvního, a běda tomu psovi, který by vybočil ze své řady; dlouhý řemen vylétl jako blesk na provaze a odloupl palec srsti i kůže. Každé zvíře zavrčelo, chňaplo, jednou se nad svým dílem polklo a spěchalo zpátky pod ochranu chodby, zatímco chlapec stál na sněhu pod planoucí polární září a rozdával spravedlnost. Poslední přišel na řadu velký černý vůdce zápřahu, který udržoval pořádek, když byli psi zapřažení; a tomu Kotuko dal dvojitou dávku masa i jedno zalusknutí bičem navíc.

„Á!" řekl Kotuko a svinul si řemen. „Mám tu nad lampou malého, který ještě nadělá spoustu vytí. SARPOK! Dovnitř!"

Prolezl zpět mezi chumáčem psů, oklepal si suchý sníh z kožešin oklepávačem z velrybích kostí, který Amoraq nechávala u dveří, poklepal na kožený strop domu, aby otřepal rampouchy, jež mohly spadnout z kopule sněhu nad ním, a stočil se na lavici. Psi v chodbě ve spánku chrápali a kňučeli, chlapeček-batole v Amoraqině hluboké kožešinové kapuci kopal, dusil se a klokotal, a matka nově pojmenované-

ho štěněte ležela Kotukovi po boku, oči upřené na balík tulení kůže, teplý a bezpečný nad širokým žlutým plamenem lampy.

A tohle všechno se dělo daleko na severu, za Labradorem, za Hudsonovou úžinou, kde velké přílivy pohazují ledem, severně od Melvillova poloostrova – severně dokonce i od úzkých průlivů Fury a Hecla – na severním pobřeží Baffinovy země, kde Bylotův ostrov vyčnívá nad ledem Lancasterského zálivu jako obrácená pudinková mísa. O tom, co je severně od Lancasterského zálivu, nevíme skoro nic, kromě Severního Devonu a Ellesmerovy země; ale i tam žije pár rozptýlených lidí, takřka za plotem u samotného pólu.

Kadlu byl Inuit – tomu říkáte Eskymák – a jeho kmen, čítající dohromady asi třicet duší, patřil k Tununirmiutům, „zemi, která leží za vším ostatním". V mapách se to pusté pobřeží píše jako Navy Board Inlet, ale inuitské jméno je výstižnější, protože ta země leží doslova za vším na světě. Devět měsíců z roku je tam jen led a sníh, vichřice za vichřicí, a mráz, který si neumí představit nikdo, kdo neviděl teploměr aspoň na nule. Šest z těch devíti měsíců je tma; a právě to je na tom to hrozné. Během tří letních měsíců mrzne jen každý druhý den a každou druhou noc, pak začíná sníh na jižních svazích slzet pryč, pár přízemních vrb vysune své chlupaté pupeny, trocha rozchodníku předstírá kvetení, pláže z jemného štěrku a zakulacených kamenů se svažují k otevřenému moři a vyleštěné balvany a pruhované skály se zvedají nad zrnitý sníh. Ale to vše je za pár týdnů pryč a divoká zima zem zase zamkne; na moři zatím led na dohledu drhne a bije, zasekává se, naráží, štípe a tluče, dupe a najíždí na dno, dokud se všechno nespojí do deset stop silné desky, od souše ven do hlubokých vod.

V zimě Kadlu sledoval tuleně až k okraji té pevninské ledové desky a kopím je zasahoval, když vyplouvali nadechnout se k svým dýchacím otvorům. Tuleni potřebují otevřenou vodu, aby mohli žít a chytat ryby, a v hloubi zimy led někdy táhne osmdesát mil bez přerušení od nejbližšího břehu. Na jaře se se svými lidmi stáhli z ledových ker na skal-

natou pevninu, kde si postavili stany z kůží, chytali do oka mořské ptactvo a kopím usmrcovali mladé tuleně vyhřívající se na plážích. Později se vydali na jih do Baffinovy země za soby a pro roční zásobu lososů z tisíců potoků a jezer vnitrozemí; v září nebo říjnu se vraceli na sever za pižmoněm a za pravidelným zimním lovem tuleňů. Toto cestování probíhalo na saních tažených psy, dvacet a třicet mil denně, nebo někdy po pobřeží ve velkých kožených „ženských člunech", kde psi i batolata leželi mezi nohama veslařů a ženy při hladkém klouzání od mysu k mysu po skelných studených vodách zpívaly písně. Všechny přepychové věci, které Tununirmiuti znali, přicházely z jihu: naplavené dřevo na saňové skluznice, prutové železo na hroty harpun, ocelové nože, cínové kotlíky, jež vařily jídlo mnohem lépe než ty staré z mastku, křesadla a dokonce zápalky, pak barevné stuhy do vlasů pro ženy, laciná zrcátka a červené sukno na lemování soboškových parků. Kadlu vyměňoval bohaté, krémové a zkroucené narvalí rohy a pižmoní zuby (ty mají cenu jako perly) s jižními Inuity a ti zase obchodovali s velrybáři a misijními stanicemi v zálivech Exeter a Cumberland; a tak ten řetězec pokračoval, dokud kotlík, který koupil lodní kuchař v bazaru Bhendy, nedožil nad lampou z tuleního tuku kdesi na chladnější straně polárního kruhu.

Kadlu, jakožto dobrý lovec, byl bohatý na železné harpuny, sněžné nože, ptačí šípky a všechno ostatní, co usnadňuje život tam nahoře ve velkém mrazu; byl také hlavou svého kmene, nebo, jak sami říkají, „ten, který o tom všem ví z vlastní zkušenosti". Žádnou skutečnou autoritu mu to nedávalo, kromě toho, že občas mohl přátelům poradit, aby změnili loviště; ale Kotuko toho využíval, aby trochu – tím líným, tučným inuitským způsobem – komandoval ostatní chlapce, když večer vycházeli hrát za svitu měsíce míč nebo zpívat Dětskou píseň polární záři.

Jenže ve čtrnácti letech se Inuit cítí být mužem, a Kotuko už měl dost nastražování ok na divokou pernatou zvěř a lišky, a nejvíc dost

toho, aby ženám po celý dlouhý den pomáhal rozžvýkávat tulení a sobí kůže – nic jiného je tak nezvláční – zatímco muži jsou na lovu. Chtěl chodit do quaggi, Zpívajícího domu, když se tam lovci scházeli ke svým obřadům, a angekok, čaroděj, je po zhasnutí lamp uváděl do nejnádhernějších záchvatů tím, že vám bylo slyšet Ducha Soba, jak dupe po střeše; a když jste kopí vymrštili ven do otevřené černé noci, vrátilo se potřísněné horkou krví. Chtěl házet své velké boty do sítě s unaveným výrazem hlavy rodiny a hazardovat s lovci, kteří večer zaskočili a hráli jakousi domácí ruletu s plechovým hrncem a hřebíkem. Chtěl stovky věcí, ale dospělí muži se mu smáli a říkali: „Počkej, až budeš sedět v přezce, Kotuko. Lov není jen chytání."

Teď, když otec po něm pojmenoval štěně, vypadaly věci veseleji. Inuit neutrácí dobrého psa na syna, dokud ten chlapec neumí trochu zacházet s potahem; a Kotuko si byl víc než jistý, že ví víc než všechno.

Kdyby to štěně nemělo železné zdraví, bylo by umřelo na překrmení a přemazlení. Kotuko mu udělal maličký postroj s popruhem, tahal ho po celé podlaze domu a křičel: „Aua! Ja aua!" (Doprava.) „Čojačoj! Ja čojačoj!" (Doleva.) „Ohaha!" (Stůj.) Štěněti se to vůbec nelíbilo, ale takovéto popotahování bylo čiré štěstí ve srovnání s tím, když ho poprvé zapřáhli do saní. Prostě si sedlo do sněhu a hrálo si s koženým řemenem, který vedl z jeho postroje k pitu, hlavnímu popruhu v předku saní. Pak se potah rozjel a štěně zjistilo, že těžké desetistopé saně mu najíždějí na záda a vlečou ho po sněhu, zatímco Kotuko se smál, až mu slzy tekly po tváři. Následovaly dny a dny krutého biče, který syčel jako vítr přes led, a jeho druzi ho všichni kousali, protože neuměl svou práci, postroj ho odíral, a už nesměl spát s Kotukem, nýbrž musel na nejchladnější místo v chodbě. Byl to pro to štěně smutný čas.

Chlapec se učil také, a stejně rychle jako pes; i když saně tažené psy jsou zoufalá věc na řízení. Každý pes je zapřažen, nejslabší nejblíž vozataji, vlastním zvláštním řemenem, který vede pod jeho levou přední nohou k hlavnímu popruhu, kde je přichycený jakýmsi knoflíkem

a smyčkou, které se dají zapáčit otočením zápěstí a tím jednoho psa po druhém uvolnit. Je to velmi nutné, protože mladí psi si často strkají řemen mezi zadní nohy, kde se jim zařezává až na kost. A všichni do jednoho si za běhu rádi chodí „na návštěvu" za přáteli, skáčou tam a zpátky mezi řemeny. Pak se poperou, a výsledek je zapletenější než mokrý rybářský vlasec po noci. Spoustě potíží se dá vyhnout důvtipným použitím biče. Každý inuitský chlapec je hrdý na to, že je mistr dlouhého řemene; ale je snadné švihnout do značky na zemi a těžké se naklonit dopředu a chytit uhýbajícího psa přesně za lopatkami, když saně letí plnou rychlostí. Když zavoláte jméno jednoho psa kvůli jeho „návštěvě" a omylem švihnete jiného, oba se v tu ránu porvou a zastaví tím všechny ostatní. A naopak, když cestujete v páru a začnete si povídat, nebo sám a zpíváte si, psi se zastaví, otočí se a sednou si, aby slyšeli, co povíte. Kotuko se takhle jednou nebo dvakrát utekl potah, protože zapomněl zajistit saně, když zastavil; a přetrhal mnoho řemenů a zničil pár postrojů, než mu mohli svěřit celý osmičlenný potah a lehké sáně. Pak se cítil být osobností, a na hladkém, černém ledu, se smělým srdcem a hbitým loktem, uháněl po rovině rychle jako smečka v plné honbě. Jezdil deset mil k tulením otvorům, a když byl na lovišti, strhl jeden řemen z pitu a uvolnil velkého černého vůdce, nejchytřejšího psa v potahu. Jakmile pes ucítil dýchací otvor, Kotuko obrátil saně, zarazil pár uříznutých parohů, které jako držátka kočárku trčely z opěradla, hluboko do sněhu, aby se potah nemohl rozjet. Pak se krok za krokem plazil kupředu a čekal, až tuleň vyplave nadechnout se. Pak rychle sekl dolů kopím na provaze, a za chvíli vytáhl tuleně nahoru k okraji ledu, zatímco černý vůdce přiběhl a pomohl odtáhnout tělo po ledu k saním. Byla to chvíle, kdy zapřažení psi ječeli a pěnili vzrušením, a Kotuko jim dlouhý řemen pokládal jako rozžhavenou tyč přes tváře, dokud se tělo neztuhlo mrazem. Cesta domů byla ta těžší práce. Naložené saně bylo třeba šikovně vést drsným ledem a psi se posazovali a hladově se dívali na tuleně, místo aby táhli. Nakonec na-

razili na vyježděnou saňovou cestu k vesnici a klouzali drnčícím ledem „toodle-kiyi", hlavy dolů a ocasy vzhůru, zatímco Kotuko spustil „Angutivaun tai-na tau-na-ne taina" (Píseň navracejícího se lovce) a od domu k domu ho vítaly hlasy pod tím vším ztlumeným hvězdnatým nebem.

Když pes Kotuko dorostl, také si hověl. Postupně, boj za bojem, se propracovával výš v potahu, až jednoho krásného večera nad jídlem napadl velkého černého vůdce (chlapec Kotuko hlídal, aby to byla férová hra) a udělal z něho druhého psa, jak se říká. Byl tedy povýšen na dlouhý řemen vedoucího psa, běžel pět stop před všemi ostatními: jeho povinností bylo zastavovat všechny rvačky, v postroji i mimo něj, a nosil obojek z měděného drátu, velmi silný a těžký. Při zvláštních příležitostech ho uvnitř v domě krmili vařeným jídlem a občas směl spát na lavici s Kotukem. Byl to dobrý tulení pes a dovedl pižmoně udržet v šachu tím, že kolem něj kroužil a chňapal mu po patách. Dokonce – a to je pro saňového psa nejvyšší důkaz odvahy – dokonce se postavil i vyzáblému arktickému vlku, kterého všichni psi severu obvykle bojí víc než všeho, co po sněhu chodí. On a jeho pán – ostatní psy z potahu nepočítali za společnost – lovili spolu, den za dnem a noc za nocí, do kožešin zabalený chlapec a divoká, dlouhosrstá, úzkooká, bělotesá, žlutá šelma. Všechno, co Inuit musí dělat, je obstarat jídlo a kůže pro sebe a svoji rodinu. Ženské pak kůže mění v šaty a občas pomáhají chytat drobnou zvěř; ale většinu jídla – a jedí ohromně moc – musí sehnat muži. Když zásoby selžou, není tam nahoře nikdo, od koho si koupit, žebrat nebo půjčit. Lidé musí umřít.

Inuit o takových možnostech nepřemýšlí, dokud k tomu není donucen. Kadlu, Kotuko, Amoraq a chlapeček-batole, který kopal v Amoraqině kožešinové kapuci a celý den žvýkal kousky tuku, byli pospolu tak šťastní jako kterákoli rodina na světě. Pocházeli z velmi mírného rodu – Inuit málokdy ztratí nervy a téměř nikdy neuhodí dítě – a nevěděli ani přesně, co znamená skutečná lež, natož krást. Spokojili se

s tím, že si kopím vybojují obživu ze srdce krutého, beznadějného mrazu, aby se mastně usmívali, večer vyprávěli podivné duchařské a víly příběhy, jedli, dokud už nemohli, a zpívali nekonečnou ženskou píseň: „Amna aja, aja amna, á! á!" po celé dlouhé dny prosvětlené lampou, zatímco si spravovali šaty a lovecké náčiní.

Jenže jedna strašná zima je všechno zradila. Tununirmiuti se vrátili z každoročního lovu lososů a postavili si domy na časném ledu severně od Bylotova ostrova, připraveni jít za tuleni, jakmile moře zamrzne. Jenže to byl časný a divoký podzim. Celé září byly stálé vichřice, které roztříštily hladký tulení led, když byl silný teprve čtyři nebo pět stop, hnaly ho k pevnině a navršily velkou bariéru asi dvacet mil širokou z nakupeného a rozcuchaného a jehlicovitého ledu, přes kterou nebylo možné přetáhnout psí saně. Okraj kry, kde se v zimě tuleni živili, ležel snad dvacet mil za touto bariérou, mimo dosah Tununirmiutů. I tak by se byli ještě protloukli zimou ze své zásoby zmrzlých lososů a uložené slaniny i z toho, co jim přinesly pasti; ale v prosinci jeden z jejich lovců narazil na tupik (stan z kůží) tří žen a jedné dívky, které byly bezmála mrtvé a jejichž muži sem přišli z dalekého severu a byli rozdrceni ve svých malých kožených loveckých člunech, když vyrazili za dlouhorohým narvalem. Kadlu samozřejmě mohl jen rozdělit ženy mezi chatrče zimní vesnice, protože žádný Inuit se neodváží odmítnout cizinci jídlo. Nikdy neví, kdy bude muset žebrat on sám. Amoraq vzala do svého domu dívku, které bylo asi čtrnáct let, jako jakousi služku. Podle střihu její ostře zašpičatělé kapuce a dlouhých kosočtvercových vzorů na jejích bílých soboškových nohavicích usoudili, že pochází z Ellesmerovy země. Nikdy předtím neviděla cínové hrnce ani saně okované dřevem; ale chlapec Kotuko i pes Kotuko si ji dost oblíbili.

Pak všechny lišky odešly na jih, a dokonce ani rosomák, ten vrčící tupohlavý zlodějíček sněhů, se nenamáhal sledovat řádku prázdných pastí, které Kotuko kladl. Kmen přišel o dva ze svých nejlepších lovců,

kteří byli těžce zmrzačeni v boji s pižmoněm, a tím padlo víc práce na ostatní. Kotuko vyrážel ven den za dnem s lehkými loveckými saněmi a šesti nebo sedmi nejsilnějšími psy, až ho oči bolely z hledání nějakého fleku čistého ledu, kde by si tuleň snad vyškrábal dýchací otvor. Pes Kotuko se pouštěl daleko široko a v mrtvém tichu ledových polí chlapec Kotuko slýchal jeho přiškrcené vzrušené zakňučení nad tulením otvorem tři míle daleko tak zřetelně, jako by stál u jeho lokte. Když pes otvor našel, chlapec si postavil nízkou sněžnou stěnu, aby odrazil to nejhorší z toho palčivého větru, a tam čekal deset, dvanáct, dvacet hodin, až tuleň vyplave nadechnout se – oči přilepené k drobné značce, kterou si udělal nad otvorem, aby vedl dolů ránu své harpuny, pod nohama malou podložku z tulení kůže a nohy svázané v tutareangu (ta přezka, o které staří lovci mluvili). To pomáhá, aby muži necukaly nohy, zatímco čeká a čeká a čeká, až se tuleň s bystrým sluchem vynoří. Ačkoli to není nic vzrušujícího, snadno uvěříte, že nehnuté sezení v přezce, když teploměr ukazuje třeba čtyřicet pod nulou, je ta nejtěžší práce, kterou Inuit zná. Když se tuleň chytil, pes Kotuko se vymrštil kupředu – řemen se za ním vlekl – a pomohl tělo dotáhnout k saním, kde unavení a hladoví psi mrzutě leželi v závětří rozlámaného ledu.

Jeden tuleň dlouho nevydržel, protože každá tlama v té maličké vesnici měla právo být nasycena, a žádná kost, kůže ani šlacha se neztrácela. Maso pro psy brali pro lidskou potřebu, a Amoraq krmila potah kusy starých letních stanových kůží vyhrabaných zpod lavice na spaní, a psi vyli a znovu vyli, a probouzeli se jen proto, aby znovu hladově vyli. Podle mastkových lamp v chatrčích se dalo poznat, že hlad se blíží. V dobrých dobách, když bylo tuku dost, byl plamen v lampách tvaru loďky dvě stopy vysoký – veselý, mastný a žlutý. Teď to bylo sotva šest palců: Amoraq pečlivě přistřihovala mechový knot, kdykoli nehlídaný plamen na okamžik vzplanul jasněji, a oči celé rodiny sledovaly její ruku. Hrůza hladu tam nahoře ve velkém mrazu není ani tak umírání, jako umírání ve tmě. Všichni Inuité se bojí tmy, která je tam

tíží bez přerušení šest měsíců v roce; a když jsou v domech lampy nízké, lidské mysli se začínají chvět a plést.

Ale horší mělo teprve přijít.

Podvyživení psi chňapali a vrčeli v chodbách, zírali na chladné hvězdy a čichali do palčivého větru, noc co noc. Když přestali výt, ticho padalo znovu dolů masivní a těžké jako závěj proti dveřím, a lidem bylo slyšet, jak jim buší krev v tenkých chodbách ucha, i bušení jejich vlastních srdcí, které znělo tak hlasitě jako zvuk šamanských bubnů přetlumených sněhem. Jedné noci se pes Kotuko, který byl v postroji nezvykle nabručený, vymrštil a nastrčil hlavu Kotukovi do kolena. Kotuko ho poplácal, ale pes slepě tlačil dál a lísal se. Pak se probudil Kadlu, popadl tu těžkou, vlčí hlavu a zahleděl se do skelných očí. Pes mezi Kadluovými koleny kňučel a chvěl se. Srst se mu kolem krku zježila a zavrčel, jako by ve dveřích stál cizinec; pak radostně štěkl, převalil se po zemi a jako štěně kousal Kotuka do boty.

„Co je mu?" zeptal se Kotuko; už se začínal bát.

„Nemoc," odpověděl Kadlu. „Psí nemoc." Pes Kotuko zvedl nos a vyl a vyl znovu.

„Nic takového jsem ještě neviděl. Co udělá?" ptal se Kotuko.

Kadlu lehce pokrčil jedním ramenem, prošel chatrč a sáhl pro svou krátkou bodací harpunu. Velký pes se na něj podíval, ještě jednou zavyl a odplížil se dolů chodbou, zatímco ostatní psi se vpravo i vlevo odtahovali, aby mu dali dostatek místa. Když se dostal ven na sníh, zuřivě štěkal, jako by byl na stopě pižmoně, a se štěkotem, poskakováním a dováděním zmizel. Jeho trápení nebyla vzteklina, nýbrž prosté, obyčejné šílenství. Mráz, hlad a nade vše tma mu obrátily hlavu; a jakmile se v potahu jednou objeví strašná psí nemoc, šíří se jako divoký oheň. Příští lovecký den onemocněl další pes, kterého Kotuko tam na místě zabil, když kousal a zápasil mezi řemeny. Pak černý druhý pes, který kdysi býval vůdcem, náhle vyrazil hlas na pomyslné sobí stopě, a když ho uvolnili od pitu, vrhl se po hrdlu ledovému útesu a utekl,

přesně jako jeho vůdce, s postrojem na zádech. Potom už psy ven nikdo nebral. Byli potřeba na něco jiného a psi to věděli; a i když je uvázali a krmili z ruky, oči měli plné zoufalství a strachu. Aby bylo věcí ještě hůř, staré ženy začaly vyprávět duchařské historky a říkat, že se setkaly s duchy mrtvých lovců, kteří se na podzim ztratili, a ti že prorokují samé hrozné věci.

Kotuko truchlil pro ztrátu svého psa víc než pro cokoli jiného; protože ačkoli Inuit jí ohromně, umí i hladovět. Ale hlad, tma, mráz a vystavení počasí mu podlomily sílu, a začal uvnitř hlavy slyšet hlasy a koutkem oka vídat lidi, kteří tam nebyli. Jedné noci – odpjal se po desetihodinovém čekání nad „slepým" tulením otvorem a vracel se zemdlený a motavý do vesnice – se zastavil, aby se opřel zády o balvan, který byl, jak se to tam stává, podepřený jako kývací kámen na jediném špičatém výběžku ledu. Jeho vahou se rovnováha porušila, kámen se těžce převalil, a jak Kotuko uskočil stranou, kámen po něm jel ještě dolů, s pištěním a syčením sklouzl po ledovém svahu.

To Kotukovi stačilo. Byl vychován k víře, že každá skála a balvan má svého majitele (jeho inuu), což je obvykle jakási jednooká Žena-Věc zvaná tornaq, a že když chce tornaq člověku pomoci, kutálí se za ním ve svém kamenném domě a ptá se ho, zda by si ji vzal za duchovního ochránce. (V letních oblevách se kameny a balvany podepřené ledem válejí a klouzají po celé tváři země, takže si snadno dovedete představit, odkud ta myšlenka živých kamenů pochází.) Kotuko slyšel krev bušit v uších tak, jak ji slyšel celý den, a usoudil, že k němu promlouvá tornaq onoho kamene. Než došel domů, byl si dočista jistý, že s ní vedl dlouhý rozhovor, a protože všichni jeho lidé věřili, že je to docela možné, nikdo mu neodporoval.

„Řekla mi: ‚Skáču dolů, skáču dolů ze svého místa na sněhu,'" volal Kotuko s propadlýma očima a naklonil se dopředu v pološeré chatrči. „Řekla: ‚Budu průvodkyní.' Řekla: ‚Dovedu tě k dobrým tulením otvorům.' Zítra vyrazím a tornaq mě povede."

Pak přišel angekok, vesnický čaroděj, a Kotuko mu příběh pověděl podruhé. Při vyprávění na něm nic neubylo.

„Následuj tornaity [duchy kamenů] a oni nám přinesou zpátky potravu," řekl angekok.

Dívka ze severu teď už dny ležela u lampy, jedla málo a mluvila ještě méně; ale když Amoraq a Kadlu příští ráno balili a svazovali malé ruční saně pro Kotuka a naložili je jeho loveckou výzbrojí a tolikem tuku a zmrzlého tuleního masa, kolik mohli postrádat, chopila se tažného provazu a směle vykročila po chlapcově boku.

„Tvůj dům je můj dům," řekla, zatímco za nimi malé saně, okované kostí, vrzaly a drkotaly v hrozné arktické noci.

„Můj dům je tvůj dům," odpověděl Kotuko; „ale myslím, že spolu půjdeme k Sedně."

Sedna je totiž Paní podsvětí, a Inuité věří, že každý, kdo umře, musí strávit rok v její strašlivé zemi, než půjde do Quadliparmiutu, Šťastného místa, kde nikdy nemrzne a vykrmení sobi vám přiběhnou na zavolání.

Vesnicí se lidé rozkřikli: „Tornaité promluvili ke Kotukovi. Ukážou mu otevřený led. Zase nám přinese tuleně!" Jejich hlasy brzy spolkla studená prázdná tma, a Kotuko s dívkou se tiskli k sobě rameny, zatímco se opírali do tažného provazu nebo chytře vedli saně mezi ledem směrem k Polárnímu moři. Kotuko trval na tom, že mu tornaq onoho kamene řekla, aby šli na sever, a tak šli na sever pod Tuktuqdjungem, Sobem – těmi hvězdami, kterým my říkáme Velký vůz.

Žádný Evropan by na ledovém odpadu a ostrohranných závějích neudělal ani pět mil denně; ale ti dva přesně znali ten pohyb zápěstí, který saně obtočí kolem hrbolu, i trhnutí, které je skoro zvedne z ledové trhliny, a i tu přesnou sílu, která se vkládá do pár tichých sečí hrotem kopí, jež dělají cestu možnou, i když všechno vypadá beznadějně.

Dívka nemluvila nic, jen sklonila hlavu, a dlouhá rosomáčí třáseň jejího hranostajového kapuce jí vlála přes širokou tmavou tvář. Nebe nad nimi bylo intenzivně sametově černé, které se u obzoru měnilo v pruhy indické červeni, kde velké hvězdy hořely jako pouliční lampy. Čas od času se zelenavá vlna polární záře převalila dutinou vysokých nebes, zavlála jako prapor a zmizela; nebo meteor zapraskal z tmy do tmy a za sebou vlekl sprchu jisker. Pak viděli zbrázděný a vráscitý povrch kry, pocákaný a protkaný podivnými barvami – červení, mědí a namodralou; ale za obvyklého hvězdného světla se vše měnilo v jednu mrazem potrhanou šeď. Kra, jak si pamatujete, byla podzimními vichry otlučená a zmučená, až se z ní stalo jedno zmrzlé zemětřesení. Byly v ní žlaby a strže, díry jako jámy po štěrku vyřezané do ledu; hroudy a rozházené kusy, přimrznuté k původní podlaze kry; skvrny starého černého ledu, který byl v nějakém větru vmáčknut pod kru a znovu vyzvednut; zakulacené balvany z ledu; pilovitě vykousané hrany, které vyřezal sníh letící ve větru; a propadlé jámy, kde třicet nebo čtyřicet akrů leželo pod úrovní zbytku pole. Z menší dálky byste byli hroudy mohli pokládat za tuleně nebo mrože, převrácené saně nebo muže na lovecké výpravě, nebo dokonce za samotného velkého Desetinohého bílého duchového Medvěda; ale přes ty fantastické tvary, všechny až na pokraji vzkříšení, tam nebyl zvuk, ani nejslabší ozvěna zvuku. A tím tichem a tou pustinou, kde se náhlá světla rozzářila a zase pohasla, se saně a ti dva, kdo je táhli, plazili jako věci v noční můře – noční můře konce světa na konci světa.

Když byli unavení, Kotuko postavil to, čemu lovci říkají „půldům", velmi malou sněžnou chatrč, do které se nahrbili s cestovní lampou a snažili se rozmrazit zmrzlé tulení maso. Když se vyspali, pochod začal znovu – třicet mil denně, aby urazili deset mil k severu. Dívka byla pořád velmi mlčenlivá, ale Kotuko si mumlal pro sebe a vyrážel do písní, které se naučil ve Zpívajícím domě – letní písně, soby a lososy – všechny strašně nemístné pro tuto roční dobu. Prohlašoval, že slyší

tornaq, jak na něj vrčí, a divoce vybíhal na hrbol, mával rukama a mluvil hlasitým výhružným tónem. Pravda je, že Kotuko v té chvíli byl na pokraji šílenství; ale dívka si byla jistá, že ho vede jeho duchovní ochránce a že nakonec všechno dobře dopadne. Nebyla tedy překvapená, když na konci čtvrtého pochodu Kotuko, jemuž oči hořely v hlavě jako ohnivé koule, jí řekl, že jeho tornaq je sleduje přes sníh v podobě dvojhlavého psa. Dívka se podívala, kam Kotuko ukazoval, a cosi jako by se vklouzlo do strže. Rozhodně to nebylo lidské, ale každý věděl, že tornaité se raději ukazují v podobě medvěda, tuleně a podobně.

Mohl to být sám Desetinohý bílý duchový Medvěd, nebo to mohlo být cokoli, protože Kotuko a dívka byli tak vyhladovělí, že se na své oči nemohli spolehnout. Nic nechytili a od vesnice neviděli ani stopu po zvěři; jejich jídlo by nevydrželo ani další týden, a blížila se vichřice. Polární bouře dokáže vát deset dní bez přestávky, a celou tu dobu je jistá smrt být venku. Kotuko postavil sněžný dům dost velký, aby pojmul i ruční saně (nikdy se neodděluj od svého masa), a zatímco tvaroval poslední nepravidelný blok ledu, který tvoří klenební kámen střechy, uviděl, že se na něj z malého ledového útesu vzdáleného půl míle dívá Něco. Vzduch byl zamlžený, a to Něco vypadalo, že je čtyřicet stop dlouhé a deset stop vysoké, s dvaceti stopami ocasu a tvarem, který se po obrysech třásl. Dívka to viděla také, ale místo aby hrůzou vykřikla, řekla tiše: „To je Quiquern. Co přijde pak?"

„Promluví ke mně," řekl Kotuko; ale sněžný nůž se mu při těch slovech chvěl v ruce, protože ať si člověk sebevíc myslí, že je přítelem podivných a ošklivých duchů, málokdy rád slyší, že se mu to má vrátit přesně podle jeho slov. Quiquern je totiž přelud obrovitého bezzubého psa bez chlupů, o kterém se věří, že žije na dalekém severu a potuluje se krajem těsně předtím, než se mají stát věci. Mohou to být věci příjemné nebo nepříjemné, ale ani čarodějové nemají chuť o Quiquernovi mluvit. Kvůli němu psi šílí. Jako duchový Medvěd má několik párů noh navíc – šest nebo osm – a toto Něco poskakující v mlze mělo

víc noh, než kolik kdy opravdový pes potřeboval. Kotuko a dívka se rychle schoulili ve své chatrči. Samozřejmě, kdyby je Quiquern chtěl, byl by jim ji nad hlavou roztrhal na kousky, ale pocit stopu silné sněžné stěny mezi nimi a zlovolnou tmou byl velikou útěchou. Vichřice se spustila s pištěním větru jako pištěním vlaku, a tři dny a tři noci se držela, nikdy se neuhnula ani o bod a nikdy nepolevila ani na minutu. Krmili kamennou lampu mezi koleny, uždibovali vlažné tulení maso a sedmdesát dvě dlouhé hodiny pozorovali, jak se na stropě hromadí černé saze. Dívka spočítala jídlo na saních; nebyly tam zásoby ani na dva dny, a Kotuko přehlédl železné hroty a šlachové obvazy své harpuny, tulení kopí i ptačího šípku. Nic jiného se nedalo dělat.

„Brzy půjdeme k Sedně – velmi brzy," zašeptala dívka. „Za tři dny si lehneme a půjdeme. Neudělá tvá tornaq nic? Zazpívej jí angekokovu píseň, aby přišla."

Začal zpívat vysokým zavýskavým hlasem kouzelných písní, a vichřice pomalu polevila. Uprostřed jeho písně dívka škubla, položila ruku v palčáku a potom hlavu na ledovou podlahu chatrče. Kotuko ji napodobil, a oba poklekli, zírali si do očí a naslouchali každým nervem. Odloupl tenkou třísku z velrybí kosti z okraje pasti na ptáky, která ležela na saních, a když ji napřímil, zasadil ji svisle do malé díry v ledu a palčákem upevnil. Byla seřízená skoro tak jemně jako střelka kompasu, a teď místo poslouchání sledovali. Tenký prut se slabě zachvěl – nejmenší zacukání na světě; pak několik vteřin pravidelně vibroval, dospěl ke klidu a zavibroval znovu, tentokrát ukyvoval k jinému bodu kompasu.

„Příliš brzy!" řekl Kotuko. „Nějaká velká kra se někde daleko odtrhla."

Dívka ukázala na prut a zakroutila hlavou. „To je velké lámání," řekla. „Poslouchej spodní led. Klepe."

Když tentokrát poklekli, zaslechli ty nejpodivnější tlumené mručení a klepání, patrně pod svýma nohama. Někdy to znělo, jako by slepé

štěně kňučelo nad lampou; pak jako by se kámen mlel na tvrdém ledu; a potom zase jako tlumené údery do bubnu; ale všechno protažené a zdrobnělé, jako by to cestovalo malým rohem z unavené dálky.

„Nepůjdeme k Sedně vleže," řekl Kotuko. „To je lámání. Tornaq nás oklamala. Umřeme."

Všechno tohle může znít dost nesmyslně, ale ti dva stáli tváří v tvář velmi skutečnému nebezpečí. Třídenní vichřice hnala hlubokou vodu Baffinovy zátoky k jihu a nahrnula ji na okraj daleko sahajícího pevninského ledu, který se táhne od Bylotova ostrova na západ. Také silný proud, který teče na východ z Lancasterského zálivu, s sebou vlekl mílové kusy toho, čemu říkají packový led – nerovný led, který ještě nestihl zamrznout v souvislá pole; a tento pack ostřeloval kru ve chvíli, kdy vlnobití a houpání bouří rozhýbaného moře ji oslabovalo a podmílalo. To, co Kotuko a dívka poslouchali, byly slabé ozvěny toho boje třicet nebo čtyřicet mil daleko, a drobný výmluvný prut se chvěl pod nárazy.

Jak Inuité říkají, když se led jednou po dlouhém zimním spánku probudí, není možné vědět, co se může stát, protože pevná desková kra mění tvar skoro tak rychle jako oblak. Ta vichřice byla očividně jarní vichřice vyslaná mimo čas, a cokoli bylo možné.

A přesto měli ti dva lehčí mysl než předtím. Pokud se kra rozpadne, nebude už čekání a utrpení. Duchové, skřítci a čarodějný lid se pohybují po trhajícím se ledu, a oni se mohou ocitnout, bok po boku se všelijakými divokými Věcmi, že vstupují do Sedniny země, s ruměncem vzrušení ještě v tvářích. Když chatrč po vichřici opustili, hluk na obzoru se vytrvale zvětšoval, a houževnatý led kolem nich sténal a bzučel.

„Pořád to čeká," řekl Kotuko.

Na hrbolu seděla nebo se krčila ta osminohá Věc, kterou viděli před třemi dny – a hrůzostrašně vyla.

„Pojďme za ní," řekla dívka. „Třeba zná cestu, která nevede k Sedně"; ale když se chopila tažného provazu, slabostí se zapotácela. Ta Věc se vzdalovala pomalu a neohrabaně přes hřebeny, mířila stále k západu a k pevnině, a oni za ní šli, zatímco vrčící hřmění na okraji kry se valilo blíž a blíž. Ret kry byl rozlámaný a rozpraskaný ve všech směrech až tři nebo čtyři míle do vnitrozemí, a veliké plotny deset stop silného ledu, od pár yardů až po dvacet akrů ve čtverci, do sebe narážely a kolébaly a vzdouvaly se, i do ještě nerozlomené kry, jak jimi těžké vlnobití cloumalo a mezi ně vystřikovalo. Tenhle beranidlový led byl, jak se dalo říci, prvním vojskem, jež moře vrhalo proti kře. Nepřetržitý rachot a drkot těchto plátů skoro přehlušoval trhavý zvuk pásů packového ledu, hnaných pod kru tak, jak se karty rychle strkají pod ubrus. Kde byla voda mělká, pláty se vrstvily jeden na druhý, až spodní dosedl na bahno padesát stop pod hladinou, a zakalené moře se za zabahněným ledem valilo zpět, dokud rostoucí tlak všechno znovu nehnal kupředu. Kromě kry a packového ledu vítr s proudy přinášel i opravdové ledovce, plující ledové hory, odlomené od grónské strany vody nebo od severního pobřeží Melvillova zálivu. Dojely slavnostně, vlny se o ně bíle tříštily, a vjížděly na kru jak starodávná flotila pod plnými plachtami. Ledovec, který vypadal, že si před sebou valí celý svět, se bezmocně zastavil v hluboké vodě, převrhl se a svalil se v pěně a bahně a letící zmrzlé vodní tříšti, zatímco mnohem menší a nižší kus se zařízl a vjel do ploché kry, odhodil tuny ledu na obě strany a vyřízl stopu půl míle dlouhou, než se zastavil. Některé padaly jako meče a nasekaly kanály s drsnými hranami; jiné se roztříštily do sprchy bloků vážících po desítkách tun, které se mezi hrboly vířily a klouzaly. Jiné se zase při navezení na mělčinu zvedly z vody celým tělem, kroutily se jako v bolestech a padaly solidně na bok, zatímco moře jim bušilo přes ramena. Toto dupání a tlačení a ohýbání a vlnění a zakřivení ledu do všech možných podob se dělo, kam až oko dohlédlo, podél celé severní čáry kry. Odtamtud, kde byli Kotuko a dívka, vypadala ta

vřava jen jako znepokojivý, vlnivý, lezoucí pohyb pod obzorem; ale každou chvíli se k nim přibližovala, a slyšeli, daleko směrem k pevnině, těžké hřmění, jako by to byl rachot dělostřelectva přes mlhu. To ukazovalo, že kru vmačkává do železných útesů Bylotova ostrova, do země za jejich zády na jihu.

„Něco takového ještě nebylo," řekl Kotuko a ohromeně zíral. „Ted není ten čas. Jak se kra může lámat TEĎ?"

„Jdi za NÍM!" vykřikla dívka a ukázala na tu Věc, která před nimi zpola napadala, zpola bez rozmyslu utíkala. Šli za ní, pořád tahali za ruční saně, zatímco se blíž a blíž valilo řvoucí pochodování ledu. Nakonec pole kolem nich praskalo a trhalo se do hvězdic ve všech směrech, a trhliny se otevíraly a zavíraly jako vlčí zuby. Ale tam, kde ta Věc odpočívala, na kupě starých a rozházených ledových bloků snad padesát stop vysoké, nebyl žádný pohyb. Kotuko se divoce vrhl kupředu, táhl za sebou dívku a doplazil se k patě té kupy. Řeč ledu se kolem nich zvedala stále hlasitěji, ale kupa držela pevně, a jak se na něj dívka zahleděla, švihl pravým loktem vzhůru a ven – inuitským znamením pro zemi ve tvaru ostrova. A země to opravdu byla, kam je ta osminohá, kulhající Věc dovedla – nějaký žulou zakončený, pískem potažený ostrůvek u pobřeží, obutý a oděný a maskovaný ledem, takže by ho žádný člověk neuměl rozeznat od kry, ale na dně pevná země, ne pohyblivý led! Drtění a odrážení ker, jak se zasekávaly a tříštily, značilo jeho hranice, a vlídná mělčina vybíhala k severu a odvracela nárazy nejtěžšího ledu stejně, jako lemeš pluhu obrací hlínu. Nebezpečí samozřejmě bylo, že by nějaké těžce stlačené ledové pole mohlo vylítnout na pláž a seříznout povrch ostrůvku jako hoblík; ale to Kotukovi a dívce nedělalo starosti, když si postavili sněžný dům a začali jíst a slyšeli, jak led tluče a klouže po pláži. Ta Věc zmizela, a Kotuko mluvil vzrušeně o své moci nad duchy, zatímco se krčil kolem lampy. Uprostřed jeho divokých řečí se dívka začala smát a houpat se dopředu a dozadu.

Za jejím ramenem, lezoucí do chatrče krok za krokem, byly dvě hlavy, jedna žlutá a jedna černá, které patřily dvěma nejsmutnějším a nejzahanbenějším psům, jaké jste kdy viděli. Jedním byl pes Kotuko a druhým černý vůdce. Oba teď byli tlustí, dobře vypadali a byli naprosto vrácení k zdravému rozumu, ale spoutaní k sobě nějakým neobvyklým způsobem. Když černý vůdce utekl, pamatujete, měl ještě na sobě postroj. Musel potkat psa Kotuka a hrál si s ním nebo se s ním popral, protože se jeho ramenní smyčka zachytila do zapleteného měděného drátu Kotukova obojku a utáhla se tak, že se žádný z nich nedostal k řemenu, aby ho prokousal, nýbrž každý byl bokem připoután ke krku souseda. To, spolu se svobodou lovit na vlastní pěst, jim muselo pomoci uzdravit se ze šílenství. Byli velice střízliví.

Dívka postrčila ta dvě zahanbená stvoření ke Kotukovi, a mezi vzlyky smíchu zvolala: „To je Quiquern, který nás dovedl na pevnou zem. Pohleď na jeho osm noh a dvojí hlavu!"

Kotuko je rozstříhl a oni mu padli do náručí, žlutý i černý pohromadě, snažili se vysvětlit, jak se jim vrátil zdravý rozum. Kotuko jim přejel rukou po žebrech, která byla kulatá a dobře opatřená. „Našli potravu," řekl s úsměvem. „Myslím, že k Sedně tak brzy nepůjdeme. Moje tornaq je sem poslala. Nemoc je opustila."

Jakmile pozdravili Kotuka, ti dva, kteří museli posledních pár týdnů spát, jíst a lovit pospolu, se vrhli jeden druhému po hrdle, a ve sněžném domku se odehrála krásná bitva. „Prázdní psi se nervou," řekl Kotuko. „Našli tuleně. Pojďme spát. Jídlo najdeme."

Když se probudili, na severní pláži ostrova byla otevřená voda a všechen uvolněný led vítr hnal k pevnině. První zvuk příboje je jeden z nejmilejších, které Inuit může zaslechnout, protože znamená, že jaro je na cestě. Kotuko a dívka se chytili za ruce a usmáli se, protože čistý, plný řev vlnobití mezi ledem jim připomněl čas lososů a sobů a vůni rozkvetlých přízemních vrb. A jak se dívali, moře mezi plujícími krami začalo zamrzat, tak silný byl mráz; ale na obzoru se rozprostí-

ralo nesmírné rudé světlo, a to byla záře potopeného slunce. Byl to spíš pocit, že ho slyší zívat ve spánku, než že by ho viděli vycházet, a záře trvala jen pár minut, ale znamenala obrat roku. Nic, cítili, to nemůže změnit.

Kotuko našel psy, jak se perou o čerstvě zabitého tuleně, který sledoval ryby, co vždycky vichřice rozvíří. Byl prvním z nějakých dvaceti nebo třiceti tuleňů, kteří ten den na ostrov připluli, a dokud moře pořádně nezamrzlo, byly tam stovky bystrých černých hlav, které si libovaly v mělké volné vodě a pluly si s plujícím ledem.

Bylo dobré znovu jíst tulení játra, bezstarostně plnit lampy tukem a sledovat, jak plamen šlehá tři stopy do vzduchu; ale jakmile nový mořský led unesl, Kotuko a dívka naložili ruční saně a nutili ty dva psy táhnout, jako nikdy v životě netáhli, protože se báli, co se mezitím mohlo stát v jejich vesnici. Počasí bylo nemilosrdné jako obvykle; ale snadněji se táhnou saně naložené dobrým jídlem než když lovíte s prázdným žaludkem. Zanechali pětadvacet tuleních těl zahrabaných v ledu pláže, všechna připravená k použití, a spěchali zpátky ke svým lidem. Psi jim ukazovali cestu, jakmile jim Kotuko vysvětlil, co se po nich chce, a ačkoli nebyla žádná orientační značka, za dva dny už štěkali před Kadluovým domem. Odpověděli jim jen tři psi; ostatní byli snědeni, a všechny domy byly tmavé. Ale když Kotuko zavolal: „Ojo!" (vařené maso), slabé hlasy odpověděly, a když postupně jmenoval celou vesnici po jménech, zcela zřetelně, nebylo v tom seznamu žádných mezer.

Za hodinu v Kadluově domě plály lampy; sněžná voda se hřála, hrnce začínaly bublat a sníh ze střechy odkapával, zatímco Amoraq připravovala jídlo pro celou vesnici, chlapeček-batole v kapuci žvýkal pruh bohatého, oříškového tuku, a lovci se pomalu a metodicky plnili tuleními kousky až po samý okraj. Kotuko a dívka vyprávěli svůj příběh. Oba psi seděli mezi nimi, a kdykoli padlo jejich jméno, vždy natáhli po jednom uchu a tvářili se zcela důkladně zahanbeně. Pes, který

jednou zešílel a uzdravil se, je, jak říkají Inuité, bezpečný před všemi dalšími záchvaty.

„Takže tornaq na nás nezapomněla," řekl Kotuko. „Zavál vichr, led se rozlomil, a tuleni připlavali za rybami, které bouře polekala. Ted nové tulení otvory nejsou dva dny daleko. Ať jdou zítra dobří lovci a přinesou tuleně, které jsem já zasáhl kopím – pětadvacet tuleňů zahrabaných v ledu. Až je sníme, všichni půjdeme za tuleni na kru."

„A co TY uděláš?" zeptal se čaroděj týmž tónem, jaký používal na Kadlua, nejbohatšího z Tununirmiutů.

Kadlu se podíval na dívku ze severu a tiše řekl: „MY si postavíme dům." Ukázal na severozápadní stranu Kadluova domu, protože na té straně vždycky bydlí ženatý syn nebo vdaná dcera.

Dívka obrátila ruce dlaněmi vzhůru a malinko zoufale potřásla hlavou. Byla cizinka, zdvižená z hladu, a do hospodářství nemohla přinést nic.

Amoraq vyskočila z lavice, na které seděla, a začala jí házet věci do klína – kamenné lampy, železné škrabky na kůže, cínové kotlíky, sobí kové šaty vyšívané pižmoněmi zuby a opravdové plátenické jehly, jaké používají námořníci – to nejkrásnější věno, jaké kdy bylo dáno na dalekém okraji polárního kruhu, a dívka ze severu sklonila hlavu až k podlaze.

„A ještě tyhle!" řekl Kotuko se smíchem a pokynul na psy, kteří přitiskli studené čenichy k dívčině tváři.

„Á," řekl angekok s důležitým zakašláním, jako by si to všechno promýšlel. „Jakmile Kotuko odešel z vesnice, šel jsem do Zpívajícího domu a zpíval jsem kouzla. Zpíval jsem celé dlouhé noci a volal jsem Ducha Soba. MOJE zpívání vyvolalo vichřici, která rozlomila led a dovedla ty dva psy ke Kotukovi, když by mu led byl zdrtil kosti. MOJE píseň přitáhla tuleně za rozlámaný led. Moje tělo nehybně leželo v quaggi, ale duch můj se prohánět po ledu a vedl Kotuka a psy ve všem, co dělali. Já jsem to udělal."

Všichni byli plní a ospalí, takže mu nikdo neodporoval; a angekok, mocí svého úřadu, si nabral ještě jeden kus vařeného masa a lehl si spát k ostatním v tom teplém, dobře osvětleném, olejem vonícím domově.

* * *

A Kotuko, který velmi dobře kreslil inuitským způsobem, vyryl obrázky všech těchto dobrodružství na dlouhý plochý kus slonoviny s dírkou na jednom konci. Když s dívkou odcházel na sever do Ellesmerovy země v onom roce Zázračně otevřené zimy, nechal obrázkový příběh u Kadlua, který ho ztratil ve štěrku, když se mu jednou v létě na pláži jezera Netilling u Nikosiringu rozpadly psí saně, a tam ho jeden Inuit od jezera na jaře našel a prodal ho muži v Imigenu, který byl tlumočník na jednom velrybáři v Cumberlandském zálivu, a ten ho prodal Hansi Olsenovi, který byl později kormidelníkem na velkém parníku, který vozil turisty na Severní mys do Norska. Když turistická sezona skončila, parník jezdil mezi Londýnem a Austrálií a zastavoval se na Cejlonu, a tam Olsen prodal slonovinu cejlonskému klenotníkovi za dva napodobené safíry. Já jsem ji našel pod jakýmsi odpadem v domě v Kolombu a přeložil ji od jednoho konce k druhému.

„ANGUTIVAUN TAINA"

[Toto je velmi volný překlad Písně navracejícího se lovce, jak ji muži zpívali po lovu tuleňů. Inuité věci stále opakují znovu a znovu.]

Rukavice máme ztuhlé zmrzlou krví,
kožichy zavátým sněhem,
jak přicházíme s tuleni – s tuleni! –
od kraje kry, co lemuje břeh.

Au jana! Aua! Oha! Haq!
A štěkavé potahy jdou,

a dlouhé biče práskají, a muži jdou zpátky,
zpátky od kraje kry!

Stopovali jsme tuleně do tajné skrýše,
slyšeli jsme ho škrábat dole,
značku jsme udělali a hlídali vedle,
venku na kraji kry.

Zdvihli jsme oštěp, když vyplul se nadechnout,
vrazili jsme ho dolů – takhle!
A hráli jsme si s ním tak, a zabili jsme ho tak,
venku na kraji kry.

Rukavice máme slepené zmrzlou krví,
oči zavátým sněhem;
ale vracíme se k ženám zpátky,
zpátky od kraje kry!

Au jana! Aua! Oha! Haq!
A naložené potahy jdou,
a ženy slyší své muže se vracet,
zpátky od kraje kry!

Rudý pes

Za bělostné naše a nejlepší noci – za noci rychlého štvaní.
Za volný rozhled, bystrý zrak, lov jistý a lstivé plání!
Za ranní pachy neporušené, než rosa z trav se zdvihne!
Za trysk skrz mlhu, zvěř co bez pohledu z lože vyhne!
Za volání druhů, když sambar se otočil
a čeká s rohy skloněnými,
za riziko, za ryk noci!
Za spánek u ústí doupěte za dne,
je sjednáno – a my jdeme v boj.
Štěk! Ó, štěk!

Po tom, jak byla vpuštěna džungle, začala pro Mauglího ta nejkrásnější léta života. Měl dobré svědomí, které přichází s poctivě splacenými dluhy; celá džungle mu byla přítelem a trochu se ho bála. To, co prožil, co viděl a slyšel, když chodíval z jedněch končin do druhých – se svými čtyřmi druhy, nebo bez nich – by vydalo na mnoho a mnoho vyprávění, každé stejně dlouhé jako tohle. A tak se nikdy nedozvíte, jak potkal Šíleného slona z Mandly, který zabil dvaadvacet volů táhnoucích jedenáct povozů s raženým stříbrem do státní pokladny a rozházel třpytivé rupie do prachu; jak se celou dlouhou noc v severních močálech bil s krokodýlem Džakalou a zlomil svůj stahovací nůž na jeho hřbetních pláštech; jak našel nový, delší nůž na krku muže, kterého zabil divoký kanec, a jak toho kance pak vystopoval a zabil jako spravedlivou cenu za nůž; jak ho jednou za Velikého hladu strhlo stěhování jelenů a kolébající se, rozpálená stáda ho málem umačkala; jak zachránil Hathího Mlčenlivého, aby znovu neskončil v jámě s kolem na dně, a jak sám druhého dne spadl do velmi lstivé jámy na pardály

a jak Hathí nad ním rozlámal tlusté dřevěné břevno na kusy; jak dojil divoké buvoly v bahništích a jak –

Ale musíme vyprávět jedno po druhém. Otec vlk i matka vlčice zemřeli, a Mauglí přivalil k ústí jejich jeskyně velký balvan a zazpíval nad nimi Pohřební píseň; Balú zestárl a zdřevěněl, a dokonce i Baghíra, které byly nervy z oceli a svaly ze železa, byla při skoku o chlup pomalejší, než bývala. Akela se stářím změnil z šedého na mléčně bílého; žebra mu vystoupila a chodil, jako by byl ze dřeva, a Mauglí lovil místo něj. Ale mladí vlci, děti rozpuštěné Seeoneeské smečky, prospívali a množili se, a když jich bylo kolem čtyřiceti – pětiletých, bez pána, s plným hlasem a lehkýma nohama – řekl jim Akela, že by se měli sejít, podřídit se Zákonu a běžet pod jedním vůdcem, jak náleží Svobodnému národu.

Mauglí se do toho nemíchal, protože, jak sám říkal, snědl jednou kyselé plody a strom, na kterém rostly, dobře zná; ale když se Fao, syn Faonův (otec byl Šedý stopař za časů Akelova vůdcovství), probil k vůdcovství smečky podle Zákona džungle a staré svolávání a písně se zase rozezněly pod hvězdami, přišel Mauglí k Rádcovskému kameni kvůli vzpomínce. Když promluvil, smečka počkala, až domluví, a seděl Akelovi po boku na skále nad Faem. To byly dny dobrého lovu a dobrého spánku. Žádný cizinec se neodvážil vniknout do džungle, která patřila „Mauglího lidu", jak smečku nazývali, a mladí vlci sílili a tloustli, a bylo mnoho štěňat, která se přinášela k Prohlédnutí. Mauglí byl u každého Prohlédnutí a vzpomínal na noc, kdy černý pardál přinesl do smečky nahé hnědé miminko, a dlouhé svolání: „Hle, hleďte dobře, ó vlci!" mu rozechvívalo srdce. Jinak býval daleko v džungli se svými čtyřmi bratry a ochutnával, osahával, viděl a cítil nové věci.

Jednou za soumraku, když se bez spěchu nesl krajinou dát Akelovi polovinu srnce, kterého ulovil, a Čtyři klusali za ním, trochu po sobě skákali a převalovali se radostí ze života, zaslechl pokřik, jaký nebyl slyšet od zlých dnů Šér Chána. Byl to ten, čemu se v džungli říká píl –

ohavný druh ječivého vytí, jaký vydá šakal, když loví za tygrem, nebo když se chystá velké zabíjení. Představte si směs nenávisti, triumfu, strachu a zoufalství, probleskující jízlivým šklebem – a budete mít představu o tom píl, který se zdvíhal a klesal, chvěl se a třásl kdesi daleko za Vaingangou. Čtyři se okamžitě zastavili, zježení a vrčící. Mauglímu sjela ruka k noži a ztuhl – krev se mu nahnala do tváře a obočí stáhlo.

„Žádný Pruhovaný se neodváží zabíjet tady," řekl.

„To není křik Předběžce," odpověděl Šedý bratr. „To je velké zabíjení. Poslouchej!"

Znovu to prolomilo noc, zpola vzlykavě, zpola s úchechtnutím, jako by měl šakal měkké lidské rty. Pak se Mauglí zhluboka nadechl a rozběhl se k Rádcovskému kameni; cestou dohonil chvátající vlky smečky. Fao a Akela byli na skále spolu a pod nimi seděli ostatní, s každým nervem napjatým. Matky a štěňata se tryskem vracely do doupat, protože když zazní píl, není čas, aby slabí byli venku.

Neslyšeli nic než Vaingangu, jak se žene a bublá v temnotě, a lehký večerní vítr v korunách stromů, až tu najednou se z druhého břehu ozval vlk. Nebyl to vlk ze smečky – ti byli všichni u skály. Tón se změnil v dlouhé, zoufalé zavytí; a znělo: „Dhole! Dhole! Dhole! Dhole!" Zaslechli unavené tlapy na skalách – a hubený vlk, s rudými pruhy na slabinách, s pravou přední nepoužitelnou a s čelistmi bílými pěnou, se vrhl mezi ně a sesunul se Mauglímu k nohám, lapaje po dechu.

„Dobrý lov! Pod čím vedením?" řekl Fao vážně.

„Dobrý lov! Jsem Won-tolla," zněla odpověď. Tím mínil, že je samotářský vlk a sám se stará o sebe, svou družku a mláďata v nějakém odlehlém doupěti, jak to dělá mnoho vlků na jihu. *Won-tolla* znamená „Stranou ležící" – ten, kdo leží mimo každou smečku. Pak zalapal po dechu a bylo vidět, jak jím tlukot srdce zmítá sem a tam.

„Co se hýbe?" zeptal se Fao, protože takovou otázku klade celá džungle, když zazní píl.

„Dhole, dhole z Dekkanu – Rudý pes, Zabíječ! Z jihu táhli na sever a říkali, že Dekkan je prázdný; cestou vybíjeli všechno. Když byl ten měsíc nový, byli jsme čtyři – má družka a tři štěňata. Učila je zabíjet na travnatých pláních – skrýt se a hnát jelena, jak to děláme my z otevřených míst. O půlnoci jsem je slyšel všechny spolu, s plným hlasem na stopě. S jitřním větrem jsem je našel ztuhlé v trávě – čtyři, Svobodný národe, čtyři, když byl ten měsíc nový. Pak jsem si vymohl Právo krve a našel dhole."

„Kolik jich bylo?" zeptal se Mauglí rychle; smečce zavrčelo hluboko v hrdlech.

„Nevím. Tři z nich už nebudou zabíjet, ale nakonec mě hnali jako jelena; na třech nohách mě hnali. Hleď, Svobodný národe!"

Vystrčil zmrzačenou přední tlapu, celou tmavou zaschlou krví. Nízko na boku měl kruté kousance a hrdlo rozdrásané.

„Jez," řekl Akela a zvedl se od masa, které mu Mauglí přinesl, a Stranou ležící se na ně vrhl hladově.

„Nic nepřijde nazmar," řekl pokorně, když si první hlad spravil. „Dejte mi trochu síly, Svobodný národe, a také já budu zabíjet. Mé doupě je prázdné – a bylo plné, když byl ten měsíc nový; a Krevní dluh ještě není celý splacen."

Fao zaslechl, jak mu zuby křupaly na kyčelní kosti, a souhlasně zabručel.

„Takové čelisti budeme potřebovat," řekl. „Byla s dhole štěňata?"

„Ne, ne. Samí Rudí lovci – odrostlí psi z jejich smečky, těžcí a silní, byť v Dekkanu žerou ještěrky."

Co Won-tolla řekl, znamenalo, že dhole, rudý lovecký pes z Dekkanu, se dal na pochod zabíjet, a smečka dobře věděla, že i tygr přenechá dholeovi čerstvou kořist. Ženou se džunglí přímočaře, co potkají, strhnou a rozsápou na kusy. Ačkoli nejsou tak velcí a zdaleka ne tak chytří jako vlk, jsou velmi silní a je jich mnoho. Dhole se například nezačnou nazývat smečkou, dokud jich není sto; kdežto čtyřicet vlků už

je docela slušná smečka. Mauglí při svém putování dorazil až k okraji vysokých travnatých plání Dekkanu a viděl ty neohrožené dhole, jak spí, hrají si a škrabou se v mělkých prohlubních a trsech, které si upravují jako doupata. Pohrdal jimi a nenáviděl je, protože nevoněli jako Svobodný národ, protože nebydleli v jeskyních, a především proto, že měli srst mezi prsty, zatímco on a jeho přátelé měli nohy čisté. Ale věděl – Hathí mu to vyprávěl – jak hroznou věcí je lovecká smečka dhole. I Hathí jim sejde z cesty, a dokud nejsou pobiti nebo zvěř nedojde, pořád postupují vpřed.

Akela také o dhole něco věděl, protože Mauglímu tiše řekl: „Je lépe zemřít v Plné smečce než bez vůdce a sám. Tohle je dobrý lov – a můj poslední. Ale, jak lidé žijí, ty máš ještě mnoho nocí a dní, Bratříčku. Jdi na sever a lehni si, a jestli po dholeovi někdo zůstane naživu, přinese ti zprávu o boji."

„Ach," řekl Mauglí docela vážně, „to mám jít do bažin a chytat drobné rybky a spát ve stromě, nebo mám prosit Bandar-log o pomoc a louskat ořechy, zatímco se smečka dole bije?"

„Je to na smrt," řekl Akela. „Nikdy jsi se s dholem nestřetl – s Rudým vrahem. I Pruhovaný – "

„Áowa! Áowa!" řekl Mauglí dotčeně. „Zabil jsem jednoho pruhovaného opa a vím pevně v útrobách, že Šér Chán by byl nechal vlastní družku dholeům na maso, kdyby zavětřil smečku tři pahorkatiny daleko. Teď poslouchej: Byl jeden vlk – můj otec, a jedna vlčice – má matka, a byl jeden starý šedý vlk (ne příliš moudrý: teď je bílý), ten byl mým otcem i matkou. Proto já –" zvýšil hlas, „– já říkám: až dhole přijdou, a jestli přijdou, Mauglí a Svobodný národ jsou pro ten lov jedné kůže; a říkám, při Býku, který mě koupil – při Býku, kterého za mě Baghíra v dávných dnech, jež vy ze smečky nepamatujete, zaplatila – já říkám, že Stromy a Řeka ať slyší a drží mě pevně, kdybych zapomněl; já říkám, že tento můj nůž bude Smečce jako zub – a nezdá se mi, že je tak tupý. To je mé Slovo, které jsem řekl."

„Ty neznáš dhole, muži s vlčím jazykem," řekl Won-tolla. „Já se jen snažím smýt Krevní dluh dřív, než mě roztrhají na kusy. Postupují pomalu a zabíjejí cestou, ale za dva dny mi síla trochu přijde a zase se obrátím za Krevním dluhem. Ale pro vás, Svobodný národe, mé slovo zní: jděte na sever a jezte skromně, dokud dhole nepřejdou. V tomhle lovu žádné maso není."

„Slyšte Stranou ležícího!" řekl Mauglí se smíchem. „Svobodný národe, musíme jít na sever a vyhrabávat ještěrky a krysy z břehu, abychom náhodou nepotkali dhole. On ať nám vybije loviště, a my ať se schováme na severu, dokud se mu nezlíbí dát nám je zpět! Je to pes – a štěně psa – rudý, se žlutým břichem, bez doupěte, s chlupy mezi každým prstem! Počítá svá štěňata po šesti a osmi na vrh, jako by byl Čikaj, malá skákavá krysa. Zcela jistě musíme utéct, Svobodný národe, a žebrat u národů severu o kousek masa z pošlého dobytka! Znáte přísloví: ‚Na severu je havěť; na jihu jsou vši. My jsme džungle.' Volte, nuž volte! Je to dobrý lov! Za smečku – za Plnou smečku – za doupě i vrh; za lov vycházivý i návratný; za družku, která žene laň, a za malé, malinké štěně v jeskyni – přijímáme! Přijímáme! Přijímáme!"

Smečka odpověděla jediným hlubokým, zahřmělým štěknutím, které v noci znělo jako pád velkého stromu. „Přijímáme!" volali. „Zůstaňte s nimi," řekl Mauglí Čtyřem. „Každý zub se nám bude hodit. Fao a Akela ať připraví bitvu. Já jdu dhole spočítat."

„Je to smrt!" vykřikl Won-tolla a napůl se zvedl. „Co může takový holý tvor proti Rudému psovi? I Pruhovaný, vzpomeň si – "

„Jsi vskutku Stranou ležící," křikl na něj Mauglí přes rameno; „ale popovídáme si, až budou dhole mrtví. Dobrý lov vám všem!"

Spěšně se vrhl do tmy, divoký vzrušením, sotva se díval, kam šlápne, a přirozeným následkem bylo, že se natáhl jak dlouhý, široký přes velké závity Káy, kde krajta ležela a hlídala jelení stezku nedaleko řeky.

„Kssha!" řekl Káa zlostně. „To je džunglí práce – takhle dupat, pleskat a mařit noční lov, zrovna když zvěř tak dobře táhne?"

„Chyba byla moje," řekl Mauglí a zvedl se. „Vlastně jsem tě hledal, Plochohlavý, ale pokaždé, když se potkáme, jsi o délku mé paže delší a širší. Není ti rovného v džungli, moudrý, starý, silný a nejkrásnější Káo."

„A kam vede ta stopa teď?" Káův hlas zjemněl. „Není měsíc, co tudy chodil Lidíček s nožem, házel mi po hlavě kamení a nazýval mě ošklivými jmény jako kočkovitou obludu, protože jsem ležel a spal pod širým nebem."

„Ano – a rozehnal každou zahnanou laň do všech větrů, a Mauglí lovil, a tenhle Plochohlavý byl příliš hluchý, aby slyšel jeho písknutí a uvolnil jelení cesty," odpověděl Mauglí klidně a usedl mezi malované závity.

„A teď tenhle Lidíček přichází s měkkými, lichotivými slovy k tomu samému Plochohlavému, říká mu, že je moudrý, silný a krásný, a ten samý starý Plochohlavý mu věří a dělá – takto – místo témuž kamenometnému Lidíčkovi, a – Je ti teď pohodlně? Dal by ti Baghíra tak dobré místo k odpočinku?"

Káa si pod Mauglího vahou, jak už to u něj bývalo, utvořil cosi jako měkkou hamaku z vlastního těla. Chlapec sáhl do tmy, přitáhl si pružnou, lanovitou šíji, až Káova hlava spočinula na jeho rameni, a pak mu vylíčil všechno, co se v džungli té noci stalo.

„Snad jsem moudrý," řekl Káa nakonec, „ale rozhodně jsem hluchý. Jinak bych píl slyšel. Není divu, že se Pojídači trav znepokojili. Kolik těch dhole je?"

„Ještě jsem je neviděl. Běžel jsem rovnou za tebou. Jsi starší než Hathí. Ale, ach, Káo –" tu se Mauglí zavrtěl čirou radostí, „– bude to dobrý lov. Málo z nás uvidí další měsíc."

„Ty do toho vstoupíš? Pamatuj, že jsi Člověk, a pamatuj, která smečka tě vyhnala. Ať se vlk postará o psa. Ty jsi Člověk."

„Loňské ořechy jsou letošní černá hlína," řekl Mauglí. „Je pravda, že jsem Člověk, ale je v mých útrobách, že jsem tuto noc řekl, že jsem

Vlk. Zavolal jsem Řeku a Stromy, ať pamatují. Jsem ze Svobodného národa, Káo, dokud dhole nepřejdou."

„Svobodný národ," zabručel Káa. „Svobodní zloději! A ty ses zauzloval do smrtelného uzlu kvůli vzpomínce na mrtvé vlky? Tohle není dobrý lov."

„Je to mé Slovo, které jsem řekl. Stromy to vědí, Řeka to ví. Dokud dhole nepřejdou, mé Slovo se ke mně nevrátí."

„Ngssh! Tohle mění všechny stopy. Chtěl jsem tě odvést s sebou do severních močálů, ale Slovo – i Slovo malého, nahého, bezchlupého Lidíčka – je Slovo. Teď já, Káa, pravím – "

„Rozmysli si to dobře, Plochohlavý, ať se nezauzluješ do smrtelného uzlu i ty. Nepotřebuji od tebe Slovo, dobře vím – "

„Budiž tedy," řekl Káa. „Slovo nedám; ale co máš v útrobách udělat, až dhole přijdou?"

„Musí přeplavat Vaingangu. Myslel jsem, že je přivítám svým nožem v mělčinách, se smečkou za zády; a tak, bodáním a vrážením, bychom je snad trochu zahnali po proudu dolů – nebo jim ochladili hrdla."

„Dhole se neobracejí a hrdla mají horká," řekl Káa. „Až ten lov skončí, nebude ani Lidíček, ani Vlčí štěně – jen suché kosti."

„Alala! Když zemřeme, zemřeme. Bude to nejlepší lov. Ale mé útroby jsou mladé a neviděl jsem mnoho Dešťů. Nejsem moudrý ani silný. Máš lepší plán, Káo?"

„Viděl jsem sto a sto Dešťů. Než Hathí shodil mléčné tesáky, moje stopa byla široká v prachu. Při Prvním vejci, jsem starší než mnoho stromů a viděl jsem všechno, co džungle udělala."

„Ale tohle je nový lov," řekl Mauglí. „Nikdy dřív dhole nepřekročili naše stopy."

„Co bylo, bylo. Co bude, není víc než zapomenutý rok tlukoucí zpátky. Buď tiše, zatímco počítám své roky."

Dlouhou hodinu ležel Mauglí mezi závity, zatímco Káa, s hlavou nehybnou na zemi, přemýšlel o všem, co viděl a poznal ode dne, kdy vy-

lezl z vejce. Zdálo se, že mu z očí vyprchalo světlo a zbyly z nich zvětralé opály, a tu a tam Káa dělal drobné strnulé pohyby hlavou doprava a doleva, jako by lovil ve spánku. Mauglí tiše dřímal, protože věděl, že před lovem není nic nad spánek, a byl vycvičen k tomu, aby ho dovedl popadnout v kteroukoli hodinu dne nebo noci.

Pak ucítil, jak se mu Káův hřbet pod ním stává větším a širším, jak se obrovská krajta nadýmala a syčela se zvukem meče vytahovaného z ocelové pochvy.

„Viděl jsem všechny mrtvé roční doby," řekl Káa nakonec, „a velké stromy a staré slony, a skály, které byly nahé a ostré, než na nich narostl mech. Ještě žiješ, Lidíčku?"

„Je jen krátko po západu měsíce," řekl Mauglí. „Nerozumím – "

„Hssh! Zase jsem Káa. Věděl jsem, že to byla jen chvilka. Teď půjdeme k řece a ukážu ti, co se dá proti dholeům udělat."

Obrátil se, přímý jako šíp, k hlavnímu toku Vaingangy a ponořil se trochu nad tůní, která skrývá Mírový kámen; Mauglí se mu držel po boku.

„Ne, neplav. Já jdu rychle. Na mé záda, Bratříčku."

Mauglí si levou paží obemkl Káovu šíji, pravou stáhl k tělu a natáhl nohy. Pak Káa prorazil proudem, jak to uměl jen on, a čeřená voda se mu stavěla kolem Mauglího krku jako límec; nohy mu plavaly sem tam ve víru podél krajtiných šlehajících boků. Dvě tři míle nad Mírovým kamenem se Vainganga stlačuje do soutěsky z mramorových skal, osmdesát až sto stop vysokých, a proud tam běží jako mlýnský náhon mezi těmi i přes všemožné ohyzdné balvany. Ale Mauglí si s vodou hlavu nelámal; na světě bylo málo vody, která by mu dovedla nahnat strach aspoň na okamžik. Díval se na soutěsku po obou stranách a neklidně se nozdrami nasával – ve vzduchu totiž visel nasládlo-nakyslý pach, velmi podobný pachu velkého mraveniště v horký den. Pudově se spustil níž do vody a jen tu a tam zvedal hlavu, aby se nadechl,

a Káa se zakotvil dvojím stočením ocasu kolem potopené skály a držel Mauglího v závitu smyčky, zatímco voda se hnala kolem.

„Tohle je Místo smrti," řekl chlapec. „Proč jsme sem přišli?"

„Spí," řekl Káa. „Hathí před Pruhovaným necouvne. A přece Hathí i Pruhovaný spolu necouvají jen před dholeem, a dhole prý necouvne před ničím. A přece – před kým couvne Malý lid skal? Pověz mi, Pane džungle, kdo je Pán džungle?"

„Tihle," zašeptal Mauglí. „Je to Místo smrti. Pojďme."

„Ne, podívej se dobře, protože spí. Je to tak, jak to bylo, když jsem nebyl ani tak dlouhý jako tvoje paže."

Rozpukané, povětřím oleštěné skály soutěsky Vaingangy sloužily od pradávna Malému lidu skal – rušným, zuřivým černým indickým divokým včelám; a jak Mauglí dobře věděl, všechny stopy odbočovaly stranou už půl míle před soutěskou. Po staletí tam Malý lid stavěl plásty a rojil se z pukliny do pukliny a zase rojil, až zbarvil bílý mramor zvětralým medem, a své plásty zavěšoval dlouhé a hluboké do temnot vnitřních jeskyní, kde se jich nedotkl ani člověk, ani zvíře, ani oheň, ani voda. Soutěska byla po obou stranách zavěšena jakoby závěsy z třpytivě černého sametu – a Mauglí při pohledu klesal duchem níž: byly to totiž slepené milióny spících včel. Byly tam i jiné hroudy a chuchvalce a tvary jako zpráchnivělé kmeny, přilepené na skalní stěně – staré plásty z minulých let nebo nová města postavená ve stínu bezvětrné soutěsky; a mohutné kusy houbovitého, ztrouchnivělého drtu se svezly dolů a uvízly mezi stromy a popínavými rostlinami, které visely na skalní stěně. Nejednou slyšel, jak zarachotí a sveze se plást obtěžkaný medem – obrátí se nebo spadne kdesi v temných chodbách; pak zahučí rozzlobená křídla a mrzutě odkapává, kape, kape promrhaný med podél plochy, až se u některé římsy přelije ven a líně stéká po větvičkách. Na jedné straně řeky byla malá pláž, snad pět stop široká, a ta byla navršena odpadky nespočtu let. Byly tam mrtvé včely, trubci, smetky a vyschlé plásty a křídla pirátských můr, které

zabloudily dovnitř za medem – všechno naházené v hladkých hromadách nejjemnějšího černého prachu. Pouhý pronikavý pach stačil, aby vyděsil cokoli, co nemá křídla a ví, co je Malý lid zač.

Káa se zase vrátil proti proudu, až přišel k písčité kose v horní části soutěsky.

„Tady je letošní lov," řekl. „Hleď!" Na břehu ležely kostry dvou mladých jelenů a buvola. Mauglí viděl, že se kostí nedotkl ani vlk, ani šakal – ležely přirozeně uspořádané.

„Překročili čáru; neznali Zákon," zamumlal Mauglí, „a Malý lid je zabil. Pojďme, než se probudí."

„Nevzbudí se do úsvitu," řekl Káa. „Teď ti povím. Štvaný jelen z jihu, před mnoha, mnoha Dešti, sem přišel z jihu – džungli neznal, smečka v patách. Oslepen strachem seskočil shora dolů, a smečka za ním po očích – byla horká a slepá na stopě. Slunce stálo vysoko, Malý lid byl v plné síle a velmi rozlícený. Mnoho z té smečky skočilo do Vaingangy, ale byli mrtví, než dopadli do vody. Ti, kteří neskočili, zemřeli také – nahoře mezi skalami. Ale jelen žil."

„Jak?"

„Protože přišel první, běžel o život, skočil dřív, než se Malý lid vzpamatoval, a byl v řece dřív, než se slétli zabíjet. Smečku, která se hrnula za ním, pohltili Malí lidé úplně."

„Jelen žil?" opakoval Mauglí pomalu.

„Alespoň *tehdy* nezemřel – ačkoli dole nikdo nečekal se silným tělem, aby ho podržel bezpečně proti vodě, jako jistý starý, tlustý, hluchý, žlutý Plochohlavý počká na Lidíčka – ano, i kdyby mu v patách byli všichni dhole z Dekkanu. Co máš v útrobách?"

Káova hlava byla blízko Mauglího ucha, a chvíli trvalo, než chlapec odpověděl.

„Vytahat Smrti za vousy – ale, Káo, jsi vskutku ten nejmoudřejší v celé džungli."

„Tak už mnozí řekli. Teď hleď: jestli dhole poběží za tebou – "

„A určitě poběží. Ho! ho! Mám pod jazykem mnoho malých trnů, kterými je dám do kůže popíchat."

„Jestli poběží za tebou, horcí a slepí, hledící ti jen na záda, pak ti, kdo nezemřou nahoře, vezmou vodu buď tady, nebo níž po proudu, protože Malý lid se zdvihne a přikryje je. A Vainganga je hladová voda, a oni nebudou mít Káu, aby je držel; půjdou dolů – ti, co přežijí – až k mělčinám u Seeoneeských doupat, a tam je tvá smečka může přivítat zuby za hrdlo."

„Ahaj! Eowawa! Lépe by to nešlo, kdyby Deště přišly v suchém období. Teď zbývá už jen maličkost – běh a skok. Dám se dholeům poznat, aby mě sledovali velmi těsně."

„Prohlédl sis skály nad sebou? Ze souše?"

„Opravdu ne. Na to jsem zapomněl."

„Jdi se podívat. Je to celé prohnilá půda, rozlámaná a plná děr. Jedna tvá nemotorná noha, položená bez pohledu, by lov ukončila. Hleď, tady tě nechám, a jen kvůli tobě odnesu smečce zprávu, aby věděli, kde na dhole čekat. Za sebe – nejsem s žádným vlkem *jedné kůže*."

Když se Káovi někdo nelíbil, uměl být nepříjemnější než kdokoli jiný z Lidu džungle – snad kromě Baghíry. Plaval po proudu, a proti Rádcovskému kameni narazil na Faa a Akelu, jak naslouchají nočním zvukům.

„Hssh! Psi," řekl vesele. „Dhole přijdou po proudu. Jestli se nebojíte, můžete je pobít v mělčinách."

„Kdy přijdou?" zeptal se Fao. „A kde je mé člověčí štěně?" zeptal se Akela.

„Přijdou, až přijdou," řekl Káa. „Čekejte a uvidíte. A pokud jde o *tvé* člověčí štěně – od kterého jsi vzal Slovo, a tím ho vystavil Smrti – *tvé* člověčí štěně je *se mnou*, a jestli už není mrtvé, není to tvá zásluha, vybledlý pse! Čekej tu na dhole a buď rád, že člověčí štěně a já udeříme na tvojí straně."

Káa jako blesk vyrazil zase proti proudu a zakotvil uprostřed soutěsky, zahleděn vzhůru podél hrany útesu. Vzápětí uviděl, jak se Mauglího hlava pohnula proti hvězdám, pak zahvízdlo vzduchem, zazněl ostrý, čistý „šlup" těla padajícího po nohou, a za chvíli chlapec zase odpočíval ve smyčce Káova těla.

„Není to skok pro noc," řekl Mauglí tiše. „Pro zábavu jsem skočil dvakrát tak daleko; ale nahoře je zlé místo – nízké křoví a strže, které se propadají velmi hluboko, všechno plné Malého lidu. Postavil jsem po stranách tří strží velké kameny jeden na druhý. Ty srazím nohama, jak poběžím, a Malý lid se mi zvedne za zády, velmi rozzlobený."

„To je lidská řeč a lidská lstivost," řekl Káa. „Jsi moudrý, ale Malý lid je rozzlobený vždycky."

„Kdepak, za soumraku všechna křídla blízko i daleko na chvíli odpočívají. Dám si s dholeem hru za soumraku, protože dhole loví nejlépe za dne. Teď jde po krvavé stopě Won-tolly."

„Čil neopouští mrtvého vola a dhole neopouští krvavou stopu," řekl Káa.

„Pak mu udělám novou krvavou stopu – z jeho vlastní krve, bude-li to možné – a dám mu žrát hlínu. Zůstaneš tady, Káo, dokud se nevrátím se svými dhole?"

„Ano, ale co když tě v džungli zabijou, nebo co když tě Malý lid zabije dřív, než stihneš skočit k řece?"

„Až přijde zítřek, budeme zabíjet pro zítřek," řekl Mauglí, cituje přísloví džungle; a dodal: „Až budu mrtev, bude čas zazpívat Pohřební píseň. Dobrý lov, Káo!"

Uvolnil paži z krajtiny šíje a pustil se dolů soutěskou jako kláda v jarní vodě – pádloval k vzdálenému břehu, kde našel pomalou vodu, a smál se nahlas čirým štěstím. Nebylo nic, co by měl Mauglí raději – jak sám říkal – než „tahat Smrti za vousy" a nechat džungli vědět, že je jejím pánem. Nejednou s Balúovou pomocí vybral včelí hnízdo v osamělém stromě, a věděl, že Malý lid nenávidí pach česneku. Nasbíral si

tedy malý svazeček planého česneku, převázal ho lýkem a potom se dal po Won-tollově krvavé stopě, jak vedla jižně od Doupat, snad pět mil, a cestou si pozorně prohlížel stromy, s hlavou nakloněnou nabok, a sám pro sebe se chechtal.

„Mauglí žabák jsem byl," říkal si; „Mauglí vlk, řekl jsem, že jsem. Teď musím být Mauglí opicí, než budu Mauglí jelenem. Nakonec budu Mauglí člověkem. Hó!" A palcem přejel po osmnácti palcích dlouhé čepeli svého nože.

Won-tollova stopa, páchnoucí tmavými krvavými skvrnami, běžela pod lesem hustě rostoucích stromů, které se táhly k severovýchodu – postupně řidly a řidly, až dvě míle před Včelími skalami končily. Od posledního stromu k nízkému křoví Včelích skal byla otevřená krajina, kde sotva bylo tolik úkrytu, aby se v něm skryl vlk. Mauglí si klusal pod stromy, odhadoval vzdálenosti mezi větvemi, občas vylezl na kmen a zkusil skok z jednoho stromu na druhý, až došel k otevřené plošině, kterou pak celou hodinu velmi pečlivě studoval. Pak se obrátil, vzal zase Won-tollovu stopu, kde ji nechal, usadil se na stromě – na větvi vyčnívající asi osm stop nad zemí – a tiše seděl, brousil si nůž o chodidlo a zpíval si pro sebe.

Chvíli před polednem, když slunce velmi hřálo, zaslechl ťapot tlapek a ucítil ohavný pach dholeí smečky, jak nemilosrdně klusají po Won-tollově stopě. Shora pohlédnuto, rudý dhole nevypadá ani na polovinu velikosti vlka, ale Mauglí věděl, jak silné má nohy a čelisti. Pozoroval ostrou plavou hlavu vedoucího, jak očmuchává stopu, a houkl na něj: „Dobrý lov!"

Zvíře zdvihlo hlavu, jeho druzi se za ním zastavili – dvacítky a dvacítky rudých psů s nízko spuštěnými ocasy, těžkými plecemi, slabými zadky a zakrvavenými pysky. Dhole jsou obvykle velmi mlčenlivý národ a nemají mravy ani ve vlastní džungli. Jistě se jich pod ním shromáždilo plných dvě stě, ale viděl, že vůdci lačně očmuchávají Won-tollovu stopu a snaží se smečku táhnout vpřed. To by nešlo – byli by

u Doupat za bílého dne, a Mauglí měl v úmyslu udržet je pod stromem až do soumraku.

„Čím dovolením sem jdete?" zeptal se Mauglí.

„Všechny džungle jsou naše džungle," zněla odpověď, a dhole, který to řekl, vycenil bílé zuby. Mauglí shora shlédl s úsměvem a dokonale napodobil ostrý štěbot-brebet Čikaje, skákavé krysy z Dekkanu – chtěl, aby dhole pochopili, že je považuje za nic lepšího, než je Čikaj. Smečka se stáhla kolem kmene a vůdce divoce vyštěkl, pojmenovav Mauglího stromovou opicí. Mauglí mu v odpověď spustil jednu nahou nohu dolů a zahýbal holými prsty těsně nad jeho hlavou. To stačilo – víc než stačilo –, aby smečku dohnalo k hloupé zuřivosti. Těm, kdo mají chlupy mezi prsty, se nelíbí, když se jim to připomíná. Mauglí stáhl nohu nahoru, jak vůdce vyskočil, a sladce dodal: „Pse, rudý pse! Vrať se do Dekkanu a žer ještěrky. Jdi k Čikajovi, svému bratru – pse, pse – rudý, rudý pse! Chlupy máš mezi každým prstem!" A podruhé zahrál prsty.

„Pojď dolů, než tě utrmácíme hladem, holý ope!" vřískla smečka, a to bylo přesně to, co Mauglí chtěl. Natáhl se podél větve, tváří k její kůře, pravou paži měl volnou, a odtud smečce povídal, co si o nich myslí a co o nich ví – o jejich mravech, zvycích, družkách a mláďatech. Není na světě řeči tak jedovaté a palčivé, jakou užívá Lid džungle, chce-li vyjádřit opovržení a pohrdání. Jak se nad tím zamyslíte, pochopíte, proč to tak musí být. Jak Mauglí řekl Káovi, měl pod jazykem mnoho malých trnů, a pomalu a cílevědomě dohnal dhole od mlčení k vrčení, od vrčení k vytí a od vytí k chraplavým šíleným běsněním. Pokoušeli se jeho posměškům oplácet, ale štěně by mohlo zrovna tak dobře zkoušet odpovídat rozlícenému Káovi; a Mauglí celou dobu svíral pravou ruku zahnutou po boku, připravenou k akci, s nohama zaklesnutýma kolem větve. Velký plavý vůdce již mnohokrát vyskočil do vzduchu, ale Mauglí si netroufl riskovat chybný úder. Nakonec, pohnán k zuřivosti nad svou přirozenou sílu, vymrštil se sedm nebo osm

stop od země. Pak Mauglího ruka šlehla jako hlava stromového hada a popadla ho za kůži na zátylku, a větev zachvěla pod nárazem, jak jeho váha spadla zpět a málem Mauglího strhla na zem. Ale sevření nepovolil, a palec po palci toho surovce – visícího jako utopený šakal – vytáhl na větev. Levou rukou sáhl po noži a uřízl rudý huňatý ocas; pak dhole hodil zpět na zem. To mu stačilo. Smečka teď nepůjde po Won-tollově stopě dál, dokud nezabijí Mauglího, nebo Mauglí je. Viděl, jak si sedají do kruhů s cuknutím boků, které znamenalo, že zůstanou, a tak vylezl o větev výš, pohodlně se opřel zády a usnul.

Po třech nebo čtyřech hodinách se probudil a smečku spočítal. Všichni tam byli, mlčenliví, chraptiví a vyprahlí, s ocelovýma očima. Slunce začínalo klesat. Za půl hodiny Malý lid skal skončí svou práci a – jak víte – dhole nebojuje za soumraku nejlépe.

„Nepotřeboval jsem tak věrné hlídače," řekl zdvořile a postavil se na větev, „ale budu to pamatovat. Jste praví dhole, jenže mi se zdá, že vás je z jednoho rodu až příliš. Proto velkému Pojídači ještěrek jeho ocas nevrátím. Nejsi spokojen, Rudý pse?"

„Já sám ti vyrvu útroby!" ječel vůdce a škrabal u paty stromu.

„Jen uvaž, moudrá kryso z Dekkanu. Teď bude mnoho vrhů malých bezocasých rudých psíků, ano, se syrovými rudými pahýly, které pálí, když je písek horký. Běž domů, Rudý pse, a plač, že to opice udělala. Nejdete? Pojďte tedy se mnou, a já z vás udělám velmi moudré!"

Odstěhoval se po bandar-logovsku do dalšího stromu, pak do dalšího a dalšího, a smečka ho sledovala s hladově zdviženými hlavami. Chvílemi dělal, že padá, a smečka se v závodě o smrt mačkala jedna přes druhou. Byl to zvláštní pohled: chlapec s nožem, který se blyštěl v nízkém slunci prosvítajícím vrchními větvemi, a mlčenlivá smečka s rudými kožichy jakoby v plamenech, mačkající se a běžící dole. Když přišel k poslednímu stromu, vzal česnek a opatrně se jím celý potřel, a dhole zavyli opovržením. „Ope s vlčím jazykem, myslíš, že zakryješ svou pachovou stopu?" říkali. „Jdeme za tebou až na smrt."

„Vem si svůj ocas," řekl Mauglí a hodil jej zpět po cestě, kterou šel. Smečka se za ním instinktivně rozběhla. „A následuj teď – na smrt."

Sklouzl po kmeni dolů a jako vítr se v bosých nohou pustil k Včelím skalám dřív, než dhole stačili vidět, co dělá.

Vydali jediné hluboké zavytí a usadili se do dlouhého, kolébavého klusu, který nakonec dohoní cokoli, co utíká. Mauglí věděl, že jejich smečkový krok je mnohem pomalejší než vlčí, jinak by si nikdy netroufl na dvě míle běhu v plném dohledu. Byli si jisti, že chlapec je konečně jejich, a on si byl jist, že je drží, aby si s nimi pohrál, jak se mu zlíbí. Všechno jeho úsilí směřovalo k tomu, aby je udržel za zády dost rozpálené, aby neodbočili příliš brzy. Běžel čistě, rovnoměrně, pérově; bezocasý vůdce ne dál než pět yardů za ním; a smečka se táhla v chvostu snad na čtvrt míle, pominutá zuřivostí z vraždění a slepá. Udržoval si vzdálenost sluchem a šetřil poslední úder pro trysk přes Včelí skály.

Malý lid ulehl ke spánku časným soumrakem, protože nebyla doba pozdního kvetení; ale jak první Mauglího kroky zazněly dutě po duté půdě, zaslechl zvuk, jako by celá země hučela. Pak se rozběhl, jako nikdy v životě – nohama smetl stranou jednu – dvě – tři hromady kamenů do temných, sladce vonných strží; zaslechl řev, jako řev moře v jeskyni; koutkem oka zahlédl, jak za ním vzduch černá; uviděl daleko dole proud Vaingangy a plochou, diamantovitou hlavu ve vodě; vší silou se vymrštil ven, bezocasý dhole mu v letu chňapal po rameni, a dopadl po nohou do bezpečí řeky, bez dechu a vítězně. Nebylo na něm jediné žihadlo, protože pach česneku Malý lid zdržel na těch pár vteřin, během kterých prolétl mezi nimi. Když se vynořil, Káovy závity ho už držely a cosi se přehupovalo přes okraj útesu – velké chuchvalce, jak se zdálo, slepených včel, padaly jako olůvka. Ale ještě než některý chuchvalec dopadl na vodu, včely se zvedly nahoru a tělo dholea se otočilo po proudu. Nahoře bylo slyšet zuřivé krátké výkřiky, které zanikaly v burácení jako příboj – burácení křídel Malého lidu skal. Někteří z dhole také spadli do strží spojených s podzemními jeskyně-

mi a tam se dusili, prali a chňapali mezi převrácenými plásty, a nakonec je – i mrtvé – vlnící se příboj včel pod nimi vynesl ven některou dírou v říční stěně, a oni se vyvalili na černé hromady odpadků. Byli i dhole, kteří skočili krátce a spadli na stromy po útesu, a včely jim zahalily tvary; ale většina, dohnána bodnutími k šílenství, se vrhla do řeky; a jak Káa řekl, Vainganga byla hladová voda.

Káa Mauglího pevně držel, dokud chlapec nenabyl dechu.

„Nemůžeme tady zůstat," řekl. „Malý lid je vskutku rozlícený. Pojď!"

Nízko plavaje a tak často, jak jen mohl, se potápěje, Mauglí spěchal po proudu, nůž v ruce.

„Pomalu, pomalu," řekl Káa. „Jeden zub nezabije sto, pokud to není zub kobry, a mnoho dholeů vzalo vodu rychle, jakmile viděli, jak se Malý lid zvedá."

„Tím víc práce pro můj nůž. Pfaj! Jak Malý lid pronásleduje!" Mauglí se zase potopil. Hladinu vody pokrývala celá přikrývka divokých včel, které zlobně bzučely a žihadlily vše, co našly.

„Nikdy nic neztratilo mlčením," řekl Káa – žádné žihadlo nemohlo proniknout jeho šupinami – „a máš před sebou celou dlouhou noc na lov. Slyš, jak vyjí!"

Téměř polovina smečky uviděla past, do které se jejich druzi hnali, a prudce odbočila a vrhla se do vody tam, kde se soutěska rozpadala do strmých břehů. Jejich zuřivé pokřiky a vyhrůžky vůči „stromovému opovi", který je přivedl k té hanbě, se mísily s vytím a vrčením těch, kteří dostali svůj díl od Malého lidu. Zůstat na břehu znamenalo smrt, a každý dhole to věděl. Jejich smečku strhl proud dolů, do hlubokých vírů Mírové tůně, ale i tam je zlobný Malý lid dohonil a znovu vehnal do vody. Mauglí slyšel hlas bezocasého vůdce, jak nabádá své lidi, aby vytrvali a vybili každého vlka v Seeonee. Ale neztrácel čas posloucháním.

„Někdo zabíjí ve tmě za námi!" vyštěkl dhole. „Tady je zkažená voda!"

Mauglí se jako vydra potopil kupředu, strhl zápasícího dhole pod vodu, dřív než stačil otevřít tlamu, a tmavé kruhy se zdvihly, jak se tělo pleskavě vyvalilo na hladinu, otáčejíc se na bok. Dhole se pokoušeli obrátit, ale proud jim to nedovolil, a Malý lid střílel po hlavách a uších, a bylo slyšet, jak výzva Seeoneeské smečky zní stále hlasitěji a hlouběji v houstnoucí tmě. Mauglí se znovu potopil, znovu šel dhole dolů a znovu se zdvihl mrtvý, a znovu propukl ryk na konci smečky – jedni výli, že nejlepší bude vylézt na břeh; druzí volali na vůdce, aby je vedl zpět do Dekkanu; a další žádali, aby se Mauglí ukázal a nechal se zabít.

„Jdou do boje se dvěma útrobami a mnoha hlasy," řekl Káa. „Zbytek je na tvých bratřích tam dole. Malý lid se vrací spát. Hnali nás daleko. Teď se i já otáčím zpět, protože nejsem *s žádným* vlkem jedné kůže. Dobrý lov, Bratříčku – a pamatuj, dhole koušou nízko."

Po břehu přibíhal vlk na třech nohách, poskakoval nahoru a dolů, pokládal si hlavu bokem těsně k zemi, hrbil hřbet a vysoko vyskakoval do vzduchu, jako by si hrál se štěňaty. Byl to Won-tolla, Stranou ležící, a neřekl ani slovo, ale pokračoval v té strašlivé hře po boku dholeů. Byli už dlouho ve vodě a plavali únavně, srst promočená a těžká, huňaté ocasy táhli jako houby za sebou, tak unaveni a otřeseni, že i oni byli mlčenliví a sledovali tu dvojici planoucích očí, pohybujících se vedle nich.

„Tohle není dobrý lov," řekl jeden, lapaje po dechu.

„Dobrý lov!" řekl Mauglí, jak se směle zvedl u jeho boku a vrazil dlouhý nůž za lopatku, tvrdě zatlačil, aby se vyhnul smrtelnému chňapnutí.

„Jsi tam, člověčí štěně?" ozval se Won-tolla přes vodu.

„Zeptej se mrtvých, Stranou ležící," odpověděl Mauglí. „Nikdo nepřišel po proudu? Naplnil jsem těm psům tlamy hlínou; oklamal jsem je za bílého dne a jejich vůdci chybí ocas, ale pár jich tu pro tebe ještě zbývá. Kam je mám hnát?"

„Počkám," řekl Won-tolla. „Noc je přede mnou."

Blíž a blíž znělo štěkání seeoneeských vlků. „Za smečku, za Plnou smečku – přijímáme!" A ohyb řeky vehnal dhole mezi písky a mělčiny proti Doupatům.

Pak uviděli svou chybu. Měli přistát o půl míle výš a vrhnout se na vlky na suché zemi. Teď bylo pozdě. Břeh byl lemován hořícíma očima, a kromě strašlivého píil, které od západu slunce neustávalo, nebyl v džungli jediný zvuk. Zdálo se, jako by se Won-tolla před nimi plazil a lákal je ke břehu; a „Otočte se a berte!" řekl vůdce dholeů. Celá smečka se vrhla ke břehu, mlátila se a prskala v mělké vodě, až hladina Vaingangy byla celá bílá a rozdrásaná a velké vlny šly ze strany na stranu jako lodní vlny z přídě. Mauglí následoval tu tlačenici, bodal a sekal, jak se dhole, nalepení jeden na druhého, vrhli po říčním břehu v jedné vlně.

Pak začal dlouhý boj, zdvíhající se a napínající se, rozpadající se, rozptylující se, zužující se a rozšiřující se po rudých, mokrých píscích, přes a mezi spletené kořeny stromů, skrz a mezi křoví, ven a dovnitř trsů trávy; vždyť i teď bylo dvakrát tolik dholeů co vlků. Ale narazili na vlky, kteří bojovali za všechno, co Smečku tvoří – a nejen na krátké, vysoké, hlubokohrudé lovce s bílými tesáky z té smečky, ale i na úzkostlivě hledící *lahiní* – vlčí matky doupěte, jak se říká –, které bojovaly za svůj vrh; a tu a tam na mladého ročka, jehož první kožich byl ještě napolo vlněný, trhal a chytal se po jejich bocích. Vlk – musíte vědět – vletí po hrdle nebo chňapne po slabině, zatímco dhole kousne raději do břicha; takže když dhole bojovali, aby se dostali z vody, a museli zdvihat hlavy, výhodu měli vlci. Na suché zemi vlci trpěli; ale ve vodě i na břehu Mauglího nůž šel a chodil bez ustání. Čtyři si prodrali cestu k jeho boku. Šedý bratr se krčil mezi chlapcovými koleny a chránil mu břicho, zatímco ostatní hlídali záda a oba boky nebo stáli nad ním, když ho otřásl náraz skákajícího, řvoucího dholea, který se vrhl plným tělem na pevnou čepel. Jinak to byl jeden spletený zmatek – zamčený,

kolébající se dav, který se pohyboval zprava doleva a zleva doprava podél břehu; a také se pomalu otáčel kolem svého středu. Tu se zdvihla kypící vyvýšenina jako puchýř na víru, který se protrhl jako vodní puchýř a vyhodil čtyři nebo pět zmrzačených psů, z nichž každý se usilovně snažil zpátky do středu; tu byl jediný vlk sražen k zemi dvěma nebo třemi dhole, pracně je táhl vpřed, zatímco sám klesal; tu zůstal ročák stát, podepřený tlakem kolem sebe, ačkoli byl zabit už dávno, zatímco jeho matka, pominutá němým vztekem, se válela, chňapala a šla dál; a uprostřed nejhustšího návalu, snad, jeden vlk a jeden dhole, zapomínajíce na všechno ostatní, manévrovali o první úchop, dokud je nestrhl příval zuřivých bojovníků. Jednou Mauglí minul Akelu – dhole po obou stranách a jeho téměř bezzubé čelisti svírající bedra třetího; a jednou uviděl Faa, zuby zaťaté do hrdla dholea, jak toho zdráhavého psa táhne vpřed, aby ho ročáci dorazili. Ale valná část boje byla slepá vřava a dusno v temnotě; úder, podražení, kotrmelec, kňučení, sten a trhání-trhání-trhání kolem něho i za ním i nad ním. Jak se noc vlekla, rychlý závratně kolotající pohyb nabýval. Dhole byli zkrocení a báli se zaútočit na silnější vlky, ale ještě se neodvažovali utéct. Mauglí cítil, že konec se blíží, a spokojil se tím, že bil jen aby zmrzačil. Ročáci byli stále smělejší; občas byla chvíle nadechnout se a prohodit slovo s přítelem, a pouhé mihnutí nože někdy psa odvrátilo stranou.

„Maso už je blízko kosti," vykřikl Šedý bratr. Krvácel z tuctu masitých ran.

„Ale kost je ještě k rozlousknutí," řekl Mauglí. „Eowawa! Takhle to děláme v džungli!" Rudá čepel přejela jako plamen po boku dholea, jehož zadek byl skrytý tíhou přisátého vlka.

„Má kořist!" zasípal vlk přes zvrásněné nozdry. „Nech ho mně."

„Je ti ještě prázdno v útrobách, Stranou ležící?" řekl Mauglí. Wontolla byl strašlivě zřízený, ale jeho sevření dholea ochromilo, takže se ten nemohl otočit a dosáhnout na něj.

„Při Býku, který mě koupil," řekl Mauglí s trpkým smíchem, „to je bezocasý!" A opravdu – byl to velký plavý vůdce.

„Není moudré zabíjet štěňata a *lahiní*," pokračoval Mauglí filosoficky a stíral si krev z očí, „leda že člověk zabil i Stranou ležícího; a já cítím v útrobách, že tento Won-tolla zabije tebe."

Dhole skočil svému vůdci na pomoc; ale než jeho zuby našly Wontollův bok, Mauglího nůž mu seděl v hrdle, a Šedý bratr dokonal, co zbylo.

„A takhle to děláme v džungli," řekl Mauglí.

Won-tolla neřekl ani slovo, jen jeho čelisti se svíraly a svíraly na páteři, jak mu život ubýval. Dhole se otřásl, hlava mu poklesla, ležel bez pohnutí – a Won-tolla padl nad něj.

„Hu! Krevní dluh je splacen," řekl Mauglí. „Zazpívej píseň, Wontollo."

„Už neloví," řekl Šedý bratr; „a Akela je už dlouhou chvíli také tichý."

„Kost je rozlousknuta!" zahřměl Fao, syn Faonův. „Odcházejí! Zabíjejte, vybijte je, ó lovci Svobodného národa!"

Dhole za dholem se plížili z těch temných a krvavých písků k řece, k husté džungli, proti proudu nebo po proudu, podle toho, kudy viděl cestu volnou.

„Dluh! Dluh!" křičel Mauglí. „Splaťte dluh! Zabili Osamělého vlka! Ať neunikne ani pes!"

Letěl k řece s nožem v ruce, aby zadržel každého dholea, který by se odvážil vzít vodu, když se zpod kupy devíti mrtvých zdvihla Akelova hlava a přední část těla, a Mauglí poklekl u Osamělého vlka.

„Neřekl jsem, že to bude můj poslední boj?" vydechl Akela. „Je to dobrý lov. A ty, Bratříčku?"

„Žiji – a mnoho jsem zabil."

„I tak. Umírám, a chtěl bych – chtěl bych zemřít u tebe, Bratříčku."

Mauglí vzal tu strašlivě zjizvenou hlavu do klína a objal pažemi roztrhané hrdlo.

„Je to dávno, co byly dny Šér Chánovy a člověčí štěně, které se válelo nahé v prachu."

„Ne, ne, jsem vlk. Jsem jedné kůže se Svobodným národem," křičel Mauglí. „Není mou vůlí, že jsem člověk."

„Jsi člověk, Bratříčku, vlčí štěně mého hlídání. Jsi člověk, jinak by Smečka byla před dholeem uprchla. Svůj život ti dlužím, a dnes jsi zachránil Smečku ty, jako jsem já kdysi zachránil tebe. Zapomněl jsi? Všechny dluhy jsou nyní splaceny. Jdi k svému lidu. Opakuji ti to, oko mého oka, tento lov je u konce. Jdi k svému lidu."

„Nikdy nepůjdu. Budu lovit sám v džungli. Řekl jsem to."

„Po létu přijdou Deště, a po Deštích přijde jaro. Jdi zpátky, než budeš zahnán."

„Kdo mě zažene?"

„Mauglí zažene Mauglího. Jdi zpět k svému lidu. Jdi k Člověku."

„Až Mauglí zažene Mauglího, půjdu," odpověděl Mauglí.

„Není už co říci," řekl Akela. „Bratříčku, mohl bys mě zdvihnout na nohy? I já jsem byl vůdcem Svobodného národa."

Velmi opatrně a jemně Mauglí odsunul těla stranou a Akelu postavil na nohy, oběma pažemi ho objímaje, a Osamělý vlk se zhluboka nadechl a začal Pohřební píseň, kterou vůdce Smečky zpívá, když umírá. Nabírala sílu, jak pokračoval, zdvihala se a zdvihala a zvučela daleko přes řeku, až došla k poslednímu „Dobrý lov!" – a Akela se na okamžik Mauglímu vymkl a skokem do vzduchu dopadl mrtvý nazad na svou poslední a nejstrašnější kořist.

Mauglí seděl, hlavu na kolenou, lhostejný ke všemu ostatnímu, zatímco zbytek prchajících dholeů dohánělo a strhávaly nemilosrdné *lahiní*. Postupně výkřiky utichaly, a vlci se vraceli po kuse, kulhavě, jak jim rány tuhly, aby spočetli ztráty. Patnáct ze Smečky, kromě půl tuctu *lahiní*, leželo mrtvých u řeky, a z ostatních nebyl ani jeden bez zraně-

ní. A Mauglí seděl tak celou dobu, až do studeného rozbřesku, kdy mu Faova mokrá rudá tlama poklesla do dlaně, a Mauglí ustoupil, aby ukázal vyhublé tělo Akelovo.

„Dobrý lov!" řekl Fao, jako by Akela byl ještě naživu, a pak přes své pokousané rameno k ostatním: „Vyjte, psi! Jeden Vlk této noci zemřel!"

Ale ze smečky dvou set bojovných dholeů, kteří se chlubili, že všechny džungle jsou jejich Džungle a že před nimi nemůže obstát žádná živá bytost, se nikdo nevrátil do Dekkanu nést tu zprávu.

Čilův zpěv

(Tohle je píseň, kterou zpíval Čil, zatímco luňáci klesali jeden za druhým na říční koryto, když byl velký boj dokončen. Čil se přátelí se všemi, ale v hloubi srdce je to tvor chladnokrevný, protože ví, že téměř každý v džungli k němu nakonec přijde.)

Toto byli mí druhové, co v noci šli štvát –
(Pro Čila! Pohleďte, pro Čila!)
Teď jim letím zapískat, že konec boje znát.
(Čil! Předvoje Čilovy!)
Shůry mi dali zprávu, kde čerstvá kořist je,
zdola já jim nesl zvěst o laních v údolí.
Tady končí každá stopa – a slovo nepadne!

Ti, kdo lovecké volání zdvíhli – ti, kdo za ním šli –
(Pro Čila! Pohleďte, pro Čila!)
Ti, kdo sambaru kázali stočit – či skolili ho v letu –
(Čil! Předvoje Čilovy!)
Ti, kdo za pachem váhali – ti, kdo tryskem hnali,
ti, kdo rovné parohy míjeli – ti, kdo přes ně dupali.
Tady končí každá stopa – a nikdo nepůjde dál.

Toto byli mí druhové. Škoda, že padli v tmách!
(Pro Čila! Pohleďte, pro Čila!)
Nyní jim přijdu zazpívat, co znali jsme v jejich dnech.
(Čil! Předvoje Čilovy!)
Rozdrásaný bok, zapadlé oko, ústa rudě otevřená,
ztuhlí, hubení, osamělí leží – mrtvý na mrtvém.
Tady končí každá stopa – a tady mí hosté hodují.

Jarní běh

Člověk jde k Člověku! Vyvolejte to džunglí!
Ten, kdo byl naším bratrem, odchází.
Slyšte teď a suďte, lide džungle –
odpovězte, kdo ho vrátí – kdo ho zdrží?

Člověk jde k Člověku! Pláče v džungli:
ten, kdo byl naším bratrem, hořce truchlí!
Člověk jde k Člověku! (Ó, milovali jsme ho v džungli!)
Na Člověčí stezku, kam my už nesmíme.

Druhého roku po velké bitvě s Rudým psem a po smrti Akely muselo být Mauglímu skoro sedmnáct let. Vypadal starší, protože tvrdý pohyb, nejlepší jídlo a koupele, kdykoli se mu zdálo byť jen trochu horko nebo prachu, mu dodaly sílu i vzrůst daleko nad jeho věk. Dokázal se na jedné ruce půl hodiny houpat z vrchní větve, když potřeboval obhlédnout stromové cesty. Dokázal zastavit mladého jelena v plném trysku a hodit ho stranou za hlavu. Dokázal dokonce převrátit i velké, modré divoké vepře, kteří žili v Severních močálech. Lid džungle, který se ho dřív bál pro jeho důvtip, se ho teď bál pro jeho sílu, a když se tiše pohyboval za svými záležitostmi, už pouhý šepot o jeho příchodu vyklidil lesní stezky. A přece byl pohled v jeho očích vždy mírný. Ani když bojoval, oči mu nikdy nevzplály, jak vzplály Baghíře. Jenom byly stále zvědavější a vzrušenější; a to byla jedna z věcí, kterým sama Baghíra nerozuměla.

Zeptala se Mauglího na to, a chlapec se zasmál a řekl: „Když mi uteče kořist, zlobím se. Když musím dva dny chodit prázdný, zlobím se moc. Nemluví moje oči tehdy?"

„Pysky jsou hladové," řekla Baghíra, „ale oči neříkají nic. Lov, jídlo nebo plavání – vše jedno, jako kámen za mokra nebo za sucha." Mauglí na ni pohlédl líně zpod dlouhých řas, a jak bylo zvykem, hlava pardálice klesla. Baghíra znala svého pána.

Leželi vysoko na úbočí kopce, který shlížel na Vaingangu, a ranní mlhy pod nimi visely v pruzích bílých a zelených. Jak slunce vycházelo, mlhy se měnily v bublavá moře rudého zlata, odvál je vítr a nízké paprsky nechaly pruhovat vyschlou trávu, na níž Mauglí a Baghíra odpočívali. Byl konec chladného počasí, listí i stromy vypadaly ošumělé a vybledlé a vše kolem suše tiše ťukavě šelestilo, kdykoli zavál vítr. Jeden maličký lístek divoce tap-tap-tapal o větévku, jak to osamělý lístek chycený v proudu umí. Baghíru to probudilo, zavětřila ranní vzduch hlubokým, dutým zakašláním, hodila se na záda a předními tlapami udeřila do pokyvujícího se lístku nad sebou.

„Rok se obrací," řekla. „Džungle jde kupředu. Čas Nové mluvy je blízko. Ten lístek to ví. Je to dobře."

„Tráva je suchá," odpověděl Mauglí a vytrhl její chomáč. „Dokonce i Jarní oko – to je taková malá trumpetovitě tvarovaná, voskově rudá kytka, co se vine mezi stébla – i Jarní oko je zavřené, a… Baghíro, SLUŠÍ se, aby si černá pardálice tak lehla na záda a tloukla tlapami do vzduchu, jako by byla stromovou kočkou?"

„Aáuh?" řekla Baghíra. Zdálo se, že myslí na něco jiného.

„Povídám, SLUŠÍ se, aby černá pardálice tak otevírala tlamu, kašlala, výskala a válela se? Pamatuj, jsme Pánové džungle, ty i já."

„Vskutku ano; slyším, lidské mládě." Baghíra se spěšně překulila a posadila se, prach na potrhaných černých bocích. (Právě shazovala zimní srst.) „Jsme nepochybně Pánové džungle! Kdo je silný jako Mauglí? Kdo je tak moudrý?" V hlase byla zvláštní, protáhlá nota, pro niž se Mauglí otočil, aby viděl, zda si z něj černá pardálice náhodou nedělá legraci, protože džungle je plná slov, která znějí jako jedna věc, ale znamenají druhou. „Řekla jsem, že jsme bez odporu Pánové džungle,"

opakovala Baghíra. „Učinila jsem něco špatně? Nevěděla jsem, že lidské mládě už neleží na zemi. Snad létá?"

Mauglí seděl s lokty na kolenou a díval se přes údolí do denního světla. Někde dole v lesích vyzkoušel pták chraplavým, rákositým hláskem první noty své jarní písně. Byl to sotva stín té zurčivé, kutálivé melodie, kterou se bude pozdě chlubit, ale Baghíra ji slyšela.

„Řekla jsem, že Čas Nové mluvy je blízko," zavrčela pardálice a švihla ocasem.

„Slyším," odpověděl Mauglí. „Baghíro, proč se celá chvěješ? Slunce je teplé."

„To je Ferao, šarlatový datel," řekla Baghíra. „ON nezapomněl. Ted také já si musím vzpomenout na svou píseň," a začala si pro sebe pobrukovat a vrkat, znovu a znovu nespokojeně se vracela k začátku.

„Žádná zvěř není na stopě," řekl Mauglí.

„Bratříčku, máš OBĚ uši zacpané? To není lovecké slovo, nýbrž má píseň, kterou si chystám, až jí bude třeba."

„Zapomněl jsem. Poznám, kdy je Čas Nové mluvy tady, protože tehdy ty a ostatní všichni utečete a necháte mě samotného." Mauglí mluvil dost divoce.

„Ale, bratříčku," začala Baghíra, „my ne vždycky…"

„Říkám, že vždycky," řekl Mauglí a hněvivě vystřelil ukazovák. „VY utečete, a já, který jsem Pán džungle, musím kráčet sám. Jak to bylo loni, když jsem chtěl sbírat cukrovou třtinu z polí lidské smečky? Poslal jsem posla – poslal jsem tebe! – k Hathímu, s žádostí, aby přišel takové noci a utrhl mi tu sladkou trávu chobotem."

„Přišel teprve o dvě noci později," řekla Baghíra a trochu se přikrčila; „a té dlouhé sladké trávy, která tě tak potěšila, nasbíral víc, než kolik by lidské mládě dokázalo sníst za všechny noci deštů. V tom není má vina."

„Nepřišel té noci, kdy jsem mu dal slovo. Ne – trubil, pobíhal a řval údolími v měsíčním světle. Jeho stopa byla jako stopa tří slonů, proto-

že se nechtěl schovávat mezi stromy. Tančil v měsíčním světle před chatami lidské smečky. Viděl jsem ho, a přece ke mně nepřišel; a *já* jsem Pán džungle!"

„Byl Čas Nové mluvy," řekla pardálice, vždy velmi pokorná. „Snad, bratříčku, jsi ho tenkrát nezavolal mistrovským slovem? Poslouchej Feraa a buď šťastný!"

Mauglího zlá nálada jako by se v něm sama vyvařila. Lehl si zpátky, hlavu na pažích, oči zavřené. „Nevím – a ani mi na tom nezáleží," řekl ospale. „Spěme, Baghíro. V břiše je mi těžko. Udělej mi opěrku pod hlavu."

Pardálice si znovu lehla s povzdechem, protože slyšela, jak Ferao cvičí a nacvičuje svou píseň pro jaro Nové mluvy, jak se jí říká.

V indické džungli jedno roční období přechází do druhého skoro bez hranice. Zdá se, jako by byla jen dvě – mokré a suché; ale když se díváte pozorně pod lijáky deště a oblaky prachu a sazí, uvidíte, jak všechna čtyři jdou v pravidelném kruhu. Jaro je nejkrásnější, protože nemusí pokrývat čistý holý úhor novými listy a květy, nýbrž před sebou odhrnuje a odklízí tu rozvěšenou, přežívající směs napůl zelených věcí, které mírná zima nechala naživu, a nutí tu zpola vystrojenou, zvětralou zem, aby se znovu cítila nová a mladá. A dělá to tak dokonale, že na světě není jara jako jaro v džungli.

Je jeden den, kdy jsou všechny věci unavené a samotné pachy, jak se nesou v těžkém vzduchu, jsou staré a opotřebované. Nedá se to vysvětlit, ale cítí se to tak. Pak je jiný den – oku se nezměnilo zhola nic – kdy jsou všechny pachy nové a rozkošné a vousky Lidu džungle se chvějí až ke kořínkům a zimní srst se jim odlupuje z boků v dlouhých, zacuchaných chomáčích. Pak snad spadne trošku deště a všechny stromy a keře a bambusy a mechy a šťavnatolistá rostlinstva se probudí s hlukem růstu, který skoro slyšíte, a pod tím hlukem běží, dnem i nocí, hluboké hučení. TO je zvuk jara – vibrující burácení, které ne-

jsou včely, ani padající voda, ani vítr v korunách, nýbrž předení teplého, šťastného světa.

Až dosud se Mauglí vždy radoval z obratu ročních období. Býval to on, kdo obvykle první zahlédl Jarní oko hluboko mezi stébly a první val jarních mraků, které se v džungli ničemu nepodobají. Jeho hlas bylo slyšet na všech mokrých, hvězdným světlem ozářených, rozkvétajících místech, kde pomáhal velkým žábám v jejich sborech nebo se posmíval malým vzhůrunohama visícím sovám, které húkají za bílých nocí. Jako všichni jeho lidé si vybíral jaro na své poletování – pohyboval se, prostě pro radost z toho, jak uhání teplým vzduchem, třicet, čtyřicet nebo padesát mil mezi soumrakem a jitřenkou a vracel se zpět udýchaný, se smíchem a ověnčený cizími květy. Čtyřka ho na těchto divokých obkrouženích džungle nedoprovázela, ale odcházela si zpívat písně s jinými vlky. Lid džungle má na jaře hrozně mnoho práce a Mauglí ho slyšel, jak chrochtá a vříská a hvízdá podle svého druhu. Jejich hlasy jsou pak jiné než jejich hlasy v jiných časech roku, a to je jeden z důvodů, proč se jaru v džungli říká Čas Nové mluvy.

Ale toho jara, jak řekl Baghíře, se mu v břiše něco změnilo. Co se bambusové výhonky zbarvily skvrnitě do hněda, těšil se na ráno, kdy se pachy promění. Ale když ráno přišlo a Mor páv, žhnoucí v bronzu, modři a zlatě, to vykřikl do mlžných lesů, a Mauglí otevřel ústa, aby pokřik přenesl dál, slova se mu zadrhla v zubech, a zalilo ho cítění, které začínalo u prstů u nohou a končilo ve vlasech – cítění ryzí nešťastnosti, takže se po sobě podíval, aby se ujistil, že nešlápl na trn. Mor vykřikoval nové pachy, ostatní ptáci to převzali, a od skal u Vaingangy slyšel chraplavý Baghířin výkřik – něco mezi křikem orla a ržáním koně. Z mladých, pučících větví nahoře se ozvalo vřískání a rozprchávání Bandar-logu, a tam stál Mauglí, hruď nabranou k odpovědi Morovi, klesající v drobných záchvatech, jak mu tahle nešťastnost vyráží dech.

Rozhlížel se kolem sebe, ale neviděl nic víc než posměšné Bandarlogy, jak uhánějí korunami, a Mora dole na svazích, jak s rozprostřeným ocasem v plné nádheře tančí.

„Pachy se změnily," výskal Mor. „Dobrý lov, bratříčku! Kde je tvá odpověď?"

„Bratříčku, dobrý lov!" zahvízdal Čil luňák se svou družkou a oba se střemhlav spustili dolů. Dvakrát švihli Mauglímu pod nosem tak těsně, že mu smetli špetku bílého jemného peří.

Lehký jarní déšť – říkají mu sloní déšť – přejel přes džungli v pásu půl míle širokém, nechal za sebou nové listí mokré a pokyvující a zanikl ve dvojí duze a lehkém zahřmění hromu. Jarní hučení propuklo na okamžik a utichlo, ale celý Lid džungle jako by najednou spustil hlasem. Všichni, až na Mauglího.

„Jedl jsem dobré jídlo," řekl si. „Pil jsem dobrou vodu. Ani mi nehoří hrdlo a nestahuje se, jako když jsem kousl do modroskvrnného kořene, o kterém Oo želva říkala, že je čistým jídlem. Ale v břiše je mi těžko a dával jsem velmi špatné řeči Baghíře i jiným, lidem džungle i mým vlastním. A teď je mi horko a teď chladno, a teď není ani horko ani zima, nýbrž vztek na to, co nevidím. Hu-hu! Je čas na běh! Dnes v noci přejdu pohoří; ano, udělám si jarní běh do Severních močálů a zase zpátky. Lovil jsem příliš snadno příliš dlouho. Čtyřka půjde se mnou, protože tloustnou jako bílé larvy."

Zavolal, ale ani jeden ze Čtyř neodpověděl. Byli daleko za doslechem, zpívali jarní písně – Měsíční a Sambarské písně – s vlky smečky; neboť na jaře Lid džungle sotva rozeznává den od noci. Vydal ostrou, štěkavou notu, ale jeho jediná odpověď byla posměšné mňoukání malé skvrnité stromové kočky, která se proplétala větvemi za časnými ptačími hnízdy. Při tom se celý roztřásl vzteky a napůl vytáhl nůž. Pak se tvářil velmi povýšeně, i když ho nikdo neviděl, a sešel přísně z kopce, bradu vzhůru a obočí dolů. Ale ani jeden jediný z jeho lidí mu ne-

položil otázku, protože byli všichni příliš zabraní do svých vlastních věcí.

„Ano," řekl si Mauglí, i když v srdci věděl, že k tomu nemá důvod. „Ať přijde Rudý dhole z Dekkanu, nebo ať Rudý květ tančí mezi bambusy, a celá džungle běží s kňučením za Mauglím a volá ho mocnými sloními jmény. Ale teď, protože Jarní oko je rudé a Mor, prosím vás, musí ukázat holé nohy v nějakém jarním tanci, džungle šílí jako Tabáki... Při Býku, který mě vykoupil! jsem Pán džungle, nebo nejsem? Mlčte! Co tady?"

Dva mladí vlci ze smečky klusem sbíhali po stezce a hledali otevřenou půdu, kde by se mohli porvat. (Vzpomínáte si, že Zákon džungle zakazuje bitku tam, kde ji smečka vidí.) Štětiny na krku jim stály jako drát a zuřivě štěkali, přikrčení k prvnímu uchopení. Mauglí skočil vpřed, chytil každého z nich za vystrčené hrdlo a čekal, že je odhodí zpátky, jak to často dělával ve hrách nebo při lovu smečky. Ale do jarní rvačky dosud nikdy nezasáhl. Oba vlci skočili vpřed, odrazili ho stranou, a bez jediného slovíčka ztráty se vzápětí převalili pevně do sebe zaklesnutí.

Mauglí byl na nohou ještě dřív, než vlastně stačil padnout, nůž i bílé zuby obnažené, a v tu chvíli by oba býval zabil beze všeho důvodu kromě toho, že se perou, když je chtěl mít tiché, ačkoli každý vlk má podle Zákona plné právo bojovat. Tančil kolem nich s klesnutými rameny a chvějící se rukou, hotov zasadit dvojí ránu, až první zápal rvačky trochu opadne; ale zatímco čekal, zdálo se mu, že mu z těla uniká síla, špička nože klesla, zasunul ho a jen se díval.

„Jistě jsem jedl jed," povzdechl si nakonec. „Od té doby, co jsem rozehnal Radu Rudým květem – od té doby, co jsem zabil Šér Chána – nikdo ze smečky mě nedokázal odhodit stranou. A tihle dva jsou jen ocasní vlci ze smečky, drobní lovci! Síla ze mne odešla, a já teď umřu. Ó Mauglí, proč je oba nezabiješ?"

Rvačka trvala, až jeden z vlků utekl, a Mauglí zůstal sám na rozrytém a krvavém místě, zíral hned na svůj nůž, hned na své nohy a paže, zatímco ho cítění nešťastnosti, které předtím neznal, zalilo jako voda zalévá kládu.

Toho večera ulovil časně a jedl jen málo, aby byl v dobré kondici pro svůj jarní běh, a jedl sám, protože celý Lid džungle byl pryč – zpíval nebo se pral. Byla to dokonalá bílá noc, jak se tomu říká. Všechny zelené věci jako by za jediné ráno urostly o měsíc. Větévka, která den předtím měla žluté listí, nyní pouštěla mízu, když ji Mauglí ulomil. Mech se mu stočil hluboký a teplý přes nohy, mladá tráva neměla řezající hrany a všechny hlasy džungle duněly jako jedna hluboká struna harfy, kterou se dotkl měsíc – Měsíc Nové mluvy, jenž vysypával své světlo plně na skály i tůně, prolinoval ho mezi kmeny a liány a prosíval ho skrze milion listů. Zapomněl na svou nešťastnost, Mauglí si zpíval nahlas ryzí radostí, když se dal do svého tempa. Bylo to spíš podobné letu než čemukoli jinému, protože si zvolil dlouhý sestupný svah, který hlavním srdcem džungle vede k Severním močálům, kde pružná půda tlumila dopad jeho nohou. Člověk vycvičený lidmi by si cestu vybíral s mnoha klopýtnutími v záludném měsíčním světle, ale Mauglího svaly, trénované roky zkušenosti, ho nesly, jako by byl pírkem. Když se mu pod nohou převalila nahnilá kláda nebo skrytý kámen, zachránil se, aniž zpomalil krok, bez námahy a bez myšlenky. Když ho omrzelo chodit po zemi, vyhodil opičím stylem ruce k nejbližší liáně a místo lezení jako by vyplouval nahoru do tenkých větví, odkud sledoval stromovou cestu, dokud se mu nálada nezměnila a nespustil se dlouhou listnatou křivkou dolů zpátky na úroveň země. Byly tam tiché, horké prohlubně obklopené mokrými skalami, kde sotva dýchal pro těžké vůně nočních květů a kvetoucích pupenů podél lián; temné aleje, kde měsíční světlo leželo v pruzích tak pravidelných jako šachovnice mramoru v chrámové lodi; houštiny, v nichž mu stála mokrá mladá vegetace do prsou a vinula mu paže kolem pasu; a vrcholky kopců zdobené

rozlámanou skálou, kde skákal z kamene na kámen nad doupaty vyděšených lišek. Slyšel velmi slabě a daleko *čug-druk* kance, který si brousí kly o kmen; a narazil na obrovského šedého hrubce samotného, jak škrábal a trhal kůru vysokého stromu, pěnu v ústech a oči planoucí jako oheň. Nebo odbočil ke zvuku srážejících se parohů a syčících chrochtů a hnal se kolem dvojice zuřivých sambarů, kteří se potáceli sem a tam se sklopenými hlavami, pruhovaní krví, která se v měsíčním světle jevila černá. Nebo u některého prudkého brodu zaslechl Džakalu krokodýla, jak řve jako býk, nebo vyrušil propletený uzel Jedovatého lidu, ale než mohli uštknout, byl pryč a za zářivým štěrkem a znovu hluboko v džungli.

Tak běžel, chvílemi křiče, chvílemi si pro sebe zpívaje, nejšťastnější tvor v celé džungli té noci, až ho pach květů upozornil, že je blízko močálů, a ty leží daleko za jeho nejzazšími lovišti.

Tady by zase člověk vycvičený lidmi za tři kroky klesl až po uši, ale Mauglího nohy měly oči a nesly ho z chomáče na chomáč a z trsu na drkotající trs, aniž žádaly o pomoc oči v hlavě. Doběhl doprostřed močálu a cestou poplašil kachny a usedl na mechem obrostlý kmen stromu, který obmývala černá voda. Močál kolem něj byl celý vzhůru, protože na jaře Ptačí lid spí velmi lehce a houfy jich celou noc odlétaly a přilétaly. Ale nikdo si nevšímal Mauglího, jak sedí mezi vysokými rákosy a bez slov si pobrukuje písně a prohlíží si chodidla svých tvrdých hnědých nohou, jestli v nich nemá nějaký zapomenutý trn. Všechna jeho nešťastnost jako by zůstala za ním, v jeho vlastní džungli, a právě začínal plnohlasou píseň, když se nešťastnost vrátila – desetkrát horší než předtím.

Tentokrát se Mauglí lekl. „Je to tu taky!" řekl napůl nahlas. „Šlo to za mnou," a ohlédl se přes rameno, zda To za ním snad nestojí. „Nikdo tu není." Noční zvuky močálu pokračovaly, ale žádný pták ani zvíře s ním nepromluvil, a ten nový pocit bídy rostl.

„Jistě jsem jedl jed," řekl zděšeným hlasem. „Musí to být tak, že jsem bezstarostně snědl jed a síla mě opouští. Měl jsem strach – a přece to nebyl *já*, kdo měl strach – Mauglí měl strach, když se ti dva vlci rvali. Akela, nebo třeba i Fao, by je byli umlčeli; a přece měl Mauglí strach. To je pravý znak, že jsem jedl jed… Ale co je jim do toho v džungli? Zpívají a vyjí a perou se a běhají v tlupách pod měsícem, a já – haj-maj! – umírám v močálech od toho jedu, který jsem snědl." Bylo mu sebe tak líto, že téměř plakal. „A potom," pokračoval, „mě najdou ležet v černé vodě. Ne, půjdu zpátky do své džungle a umřu na Rádcovském kameni, a Baghíra, kterou miluji, pokud nebude vřískat v údolí – Baghíra snad bude chvíli střežit to, co ze mne zbyde, aby mě Čil nevyužil, jak využil Akelu."

Velká, teplá slza mu kápla na koleno, a jakkoli byl ubohý, pocítil Mauglí štěstí, že je tak ubohý, pokud rozumíte tomu obrácenému druhu štěstí. „Jak Čil luňák využil Akelu," opakoval, „té noci, kdy jsem zachránil smečku před Rudým psem." Chvíli byl zticha a přemýšlel o posledních slovech Osamělého vlka, která si, samozřejmě, pamatujete. „Akela mi tehdy, než umřel, řekl spoustu pošetilých věcí, protože když umíráme, mění se nám v břiše. Řekl… Nicméně JSEM z džungle!"

Ve svém vzrušení, jak si vzpomněl na bitvu na břehu Vaingangy, poslední slova vykřikl nahlas, a divoká buvolí kráva v rákosí vyskočila na kolena a odfrkla: „Člověk!"

„Uhh!" řekl Mysa, divoký buvol (Mauglí ho slyšel, jak se otáčí v bahnové kaluži), „TO není člověk. To je jen holý vlk ze Seeoneeské smečky. Takovými nocemi tu pobíhá sem a tam."

„Uhh!" řekla kráva a znovu sklonila hlavu ke pastvě, „myslela jsem, že je to Člověk."

„Říkám, že ne. Ó Mauglí, hrozí nebezpečí?" zabučel Mysa.

„Ó Mauglí, hrozí nebezpečí?" opakoval chlapec posměšně. „Na to Mysa myslí jen a jen: Hrozí nebezpečí? Ale Mauglí, který jde za nocí sem a tam džunglí a hlídá, co je vám po něm?"

„Jak hlasitě křičí!" řekla kráva. „Tak křičí ti," odpověděl Mysa pohrdavě, „kdo si trávu vytrhají, a jíst ji neumějí."

„Pro míň než tohle," zasténal si Mauglí pro sebe, „pro míň než tohle bych i za posledních dešťů byl Mysu píchl ven z jeho bahna a projel bych na něm močálem na rákosové uzdě." Natáhl ruku, aby zlomil jeden z pernatých rákosů, ale se vzdechem ji stáhl zpátky. Mysa klidně dál přežvykoval a dlouhá tráva se trhala tam, kde se kráva pásla. „ZDE já neumřu," řekl Mauglí vztekle. „Mysa, který je z jedné krve s Džakalou a s vepřem, by mě viděl. Pojďme za močál a uvidíme, co přijde. Nikdy jsem si neběžel takový jarní běh – horký i studený najednou. Vzhůru, Mauglí!"

Nemohl odolat pokušení přikrást se rákosím k Mysovi a bodnout ho špičkou nože. Velký zmáčený býk vyletěl z bahna jako prasklý granát, zatímco se Mauglí smál, až si sedl.

„Řekni teď, Myso, že tě holý vlk ze Seeoneeské smečky kdysi pásl," zavolal.

„Vlk! TY?" frkl býk a zadupal v blátě. „Celá džungle ví, žes byl pasákem krotkého dobytka – takový lidský spratek, co křičí v prachu u polí tamhle. TY z džungle! Který lovec by se byl plazil jako had mezi pijavicemi, a pro bahnový žert – pro šakalí žert – mě zahanbil před mou krávou? Pojď na pevnou zem, a já ti dám – já ti dám..." Mysovi pěnila huba, protože Mysa má snad nejhorší povahu z celé džungle.

Mauglí ho sledoval, jak fouká a prská, očima, které se ani nehnuly. Když se dalo přes rozstřikování bahna dát slyšet, řekl: „Jaká lidská smečka má doupě tady u močálů, Myso? Tahle džungle je mi nová."

„Jdi tedy na sever," zařval rozzlobený býk, protože ho Mauglí píchl dost ostře. „Byl to žert nahého pasáčka. Jdi a řekni jim to ve vesnici na kraji močálu."

„Lidská smečka džunglové příběhy nemiluje, a ani si nemyslím, Myso, že škrábnutí víc nebo míň na tvé kůži je věc do rady. Ale půjdu

a kouknu na tu vesnici. Ano, půjdu. Teď polehku. Není každou noc, že by za tebou Pán džungle přišel na pastvu."

Vykročil na měkkou, chvějící se půdu na okraji močálu, dobře věděl, že se za ním Mysa nikdy přes ni nevrhne, a běžel se smíchem při myšlence na vztek toho býka.

„Má síla ještě není docela pryč," řekl. „Snad ten jed nedosáhl kosti. Tamhle sedí nízko hvězda." Podíval se na ni mezi napůl zavřenými dlaněmi. „Při Býku, který mě vykoupil, je to Rudý květ – Rudý květ, u něhož jsem ležel, než – než jsem přišel třeba jen do první Seeoneeské smečky! Když už jsem to spatřil, dokončím běh."

Močál končil v široké pláni, kde se mihotalo jedno světélko. Dlouho se Mauglí nestaral o to, co dělají lidé, ale této noci ho záblesk Rudého květu táhl kupředu.

„Podívám se," řekl, „jak jsem se díval ve starých dnech, a uvidím, nakolik se lidská smečka změnila."

Zapomněl, že už není ve své vlastní džungli, kde si mohl dělat, co se mu zlíbilo, a bezstarostně vkročil do trav obtěžkaných rosou, až došel k chatrči, kde stálo to světlo. Tři nebo čtyři kňučící psi se dali do štěkotu, protože byl na okraji vesnice.

„Hó!" řekl Mauglí, neslyšně usedl a hluboké vlčí zavrčení poslal zpátky, až psíky umlčel. „Co má přijít, přijde. Mauglí, co máš ještě co dělat s doupaty lidské smečky?" Promnul si ústa a vzpomněl si, kam ho před lety uhodil kámen, když ho ta druhá lidská smečka vyhnala.

Dveře chatrče se otevřely a žena vyhlédla do tmy. Dítě zaplakalo a žena přes rameno řekla: „Spi. Byl to jen šakal, co probudil psy. Za chvíli bude ráno."

Mauglí se v trávě roztřásl, jako by měl horečku. Ten hlas dobře znal, ale aby se ujistil, tiše zavolal – překvapen, jak snadno se mu vrací lidská řeč: „Mesua! Ó Mesua!"

„Kdo volá?" řekla žena s chvěním v hlase.

„Zapomněla jsi?" řekl Mauglí. V ústech sucho, jak mluvil.

„Jestli jsi to TY, jaké jméno jsem ti dala? Pověz!" Pootevřela dveře a ruku si tiskla na hruď.

„Nathoo! Ohe, Nathoo!" řekl Mauglí, protože, jak si vzpomínáte, tak ho Mesua pojmenovala, když poprvé přišel do lidské smečky.

„Pojď, synu," zavolala, a Mauglí vstoupil do světla a plně se zadíval na Mesuu, ženu, která k němu bývala laskavá a jejíž život zachránil od lidské smečky už tak dávno. Byla starší a vlasy měla šedivé, ale její oči a její hlas se nezměnily. Ženský čekala, že najde Mauglího tam, kde ho zanechala, a oči jí zmateně putovaly od jeho hrudi vzhůru k jeho hlavě, která se dotýkala horního okraje dveří.

„Můj synu," zajíkala se; a pak klesla k jeho nohám: „Ale to už není můj syn. To je Lesní bůžek! Ahaj!"

Jak tam stál v rudém světle olejové lampy, silný, vysoký a krásný, dlouhé černé vlasy mu splývaly přes ramena, nůž mu visel u krku a hlavu měl ověnčenou věncem z bílého jasmínu, snadno by ho byl mohl někdo zaměnit za nějakého divokého boha z pověstí džungle. Dítě napůl spící na lůžku vyskočilo a hrůzou nahlas vykřiklo. Mesua se otočila, aby je uklidnila, zatímco Mauglí stál a díval se dovnitř na vodní džbány a hrnce na vaření, na obilní truhlici a všechny ty další lidské věci, které si k svému překvapení tak dobře pamatoval.

„Co bys jedl či pil?" zašeptala Mesua. „Všechno je tvoje. Dlužíme ti své životy. Ale jsi ten, kterého jsem nazývala Nathoo, nebo opravdu Bůžek?"

„Jsem Nathoo," řekl Mauglí, „jsem velmi daleko od svého vlastního místa. Viděl jsem to světlo a přišel jsem sem. Nevěděl jsem, že tu jsi."

„Když jsme přišli do Kánhiváry," řekla Mesua plaše, „pomohli nám Angličané proti těm vesničanům, kteří nás chtěli upálit. Vzpomínáš?"

„Opravdu, nezapomněl jsem."

„Ale když byl anglický Zákon připraven, šli jsme do vesnice těch zlých lidí, a nebyla už k nalezení."

„I to si pamatuji," řekl Mauglí se zachvěním chřípí.

„Můj muž tedy šel do služby na pole, a nakonec – vždyť byl opravdu silný – jsme tu měli trochu půdy. Není tak bohatá jako ve staré vesnici, ale moc nepotřebujeme – my dva."

„Kde je on, ten muž, který se oné noci strachy hrabal v hlíně?"

„Je mrtvý – rok."

„A on?" ukázal Mauglí na dítě.

„Můj syn, který se narodil před dvěma dešti. Jestli jsi Bůžek, dej mu Přízeň džungle, aby byl v bezpečí mezi tvými – tvými – lidmi, jak jsme byli v bezpečí my té noci."

Zvedla dítě, které zapomnělo na svůj strach a sahalo si pohrát s nožem, který visel Mauglímu na hrudi, a Mauglí mu drobné prstíky velmi opatrně odstrčil stranou.

„A jestli jsi Nathoo, kterého odnesl tygr," pokračovala Mesua zajíkavě, „pak je on tvůj mladší bratr. Dej mu požehnání staršího bratra."

„Haj-maj! Co já vím o věci, které se říká požehnání? Nejsem ani Bůžek, ani jeho bratr, a – ó matko, matko, v srdci je mi těžko." Zachvěl se, jak dítě postavil na zem.

„Dost možná," řekla Mesua a dala se do práce mezi hrnci. „Z toho jsou ty noční toulky po močálech. Není pochyb, že tě horečka vysála až do morku kostí." Mauglí se mírně usmál té představě, že by mu v džungli mohlo něco ublížit. „Udělám oheň a vypiješ teplé mléko. Odlož ten jasmínový věnec: ta vůně je v tak malém místě těžká."

Mauglí si sedl, cosi mumlal a tvář měl v dlaních. Všelijaké podivné pocity, které nikdy nezažil, mu pobíhaly tělem, přesně jako by byl otráven, a motala se mu hlava a bylo mu trochu nevolno. Dlouhými doušky pil teplé mléko, Mesua ho čas od času poklepala po rameni, nebyla si docela jistá, zda je to její syn Nathoo ze starých dnů, nebo nějaký zázračný tvor z džungle, ale ráda, že cítí, že je přece jen z masa a krve.

„Synu," řekla konečně – oči měla plné pýchy – „řekl ti někdo, že jsi krásný nade všechny muže?"

„Ha?" řekl Mauglí, protože nic takového samozřejmě nikdy neslyšel. Mesua se tiše a šťastně zasmála. Výraz v jeho tváři jí stačil.

„Jsem první, kdo to říká? Je správné, i když se to stává zřídka, aby matka synovi tyhle hezké věci říkala. Jsi velmi krásný. Nikdy jsem na takového muže nehleděla."

Mauglí ohýbal hlavu a snažil se podívat sám sobě přes své tvrdé rameno, a Mesua se znovu smála tak dlouho, až se musel Mauglí, aniž věděl proč, smát s ní, a dítě běhalo od jednoho k druhému a také se smálo.

„Ne, nesmíš se bratrovi posmívat," řekla Mesua a přitáhla si dítě k hrudi. „Až budeš z poloviny tak hezký, oženíme tě s nejmladší dcerou krále a budeš jezdit na velkých slonech."

Mauglí nerozuměl ani jednomu slovu ze tří z této řeči; teplé mléko na něj po dlouhém běhu začínalo působit, tak se stočil do klubka a za chvíli hluboce usnul; a Mesua mu odhrnula vlasy z očí, přehodila přes něj plátno a byla šťastná. Spal po džunglovém způsobu po zbytek té noci a celý následující den; neboť jeho instinkty, které úplně nikdy neusínaly, mu dávaly najevo, že se tu není čeho obávat. Nakonec se probudil skokem, který otřásl celou chatrčí, protože mu plátno přes obličej vnukalo sen o pastech; a tak tam stál, ruku na noži, spánek těžký v převalujících se očích, hotov k jakémukoli zápasu.

Mesua se zasmála a postavila před něj večeři. Byly tam jen nějaké hrubé placky pečené nad kouřícím ohněm, trochu rýže a kus kyselých naložených tamarýšků – akorát k tomu, aby to vydrželo, než se dostane k večernímu úlovku. Vůně rosy v močálech mu dala hlad a neklid. Chtěl dokončit svůj jarní běh, ale dítě trvalo na tom, že chce sedět mu v náručí, a Mesua chtěla rozhodně, aby mu rozčesala dlouhé, modročerné vlasy. Zatímco česala, zpívala pošetilé drobné dětské písničky, chvílemi Mauglího jmenovala svým synem a chvílemi ho prosila, aby trochu džunglové moci dal dítěti. Dveře chatrče byly zavřené, ale Mauglí uslyšel zvuk, který dobře znal, a viděl Mesuinu bradu, jak klesá

hrůzou, když se zpod dolního okraje dveří objevila velká šedá tlapa a Šedý bratr venku tlumeně, kajícně zakňučel úzkostí a strachem.

„Ven a čekej! Nepřišli jste, když jsem volal," řekl Mauglí džunglovou mluvou, aniž otočil hlavu, a velká šedá tlapa zmizela.

„Nenos – nenos si s sebou své – své sluhy," řekla Mesua. „My – my jsme vždy žili v míru s džunglí."

„Je to mír," řekl Mauglí a vstal. „Vzpomeň si na tu noc na cestě do Kánhiváry. Bylo jich takových lidí tucty před tebou i za tebou. Ale vidím, že ani na jaře Lid džungle vždycky nezapomíná. Matko, odcházím."

Mesua pokorně ustoupila – byl to vskutku lesní bůh, pomyslela si; ale sotva měl ruku na dveřích, matka v ní ji přinutila, aby mu znovu a znovu objala krk pažemi.

„Vrať se!" zašeptala. „Synu nebo nesynu, vrať se, protože tě miluji – podívej, i on truchlí."

Dítě plakalo, protože muž s lesklým nožem odcházel.

„Vrať se zase," opakovala Mesua. „Ve dne i v noci jsou ti tyhle dveře otevřeny."

Mauglímu pracovalo hrdlo, jako by mu v něm někdo napínal provazce, a hlas jako by se z něj někdo vlekl, když odpověděl: „Jistě se vrátím."

„A teď," řekl, když odstrčil hlavu lísajícího se vlka na prahu, „mám drobnou žalobu proti tobě, Šedý bratře. Proč jste nepřišli všichni čtyři, když jsem před tak dávným časem volal?"

„Před tak dávným časem? Vždyť to bylo včera v noci. Já – my – jsme zpívali v džungli nové písně, protože je Čas Nové mluvy. Vzpomínáš?"

„Pravda, pravda."

„A sotva byly písně zpívané," pokračoval Šedý bratr vážně, „šel jsem po tvé stopě. Utekl jsem od všech ostatních a hnal se za horkou šlépějí. Ale ó, bratříčku, cos TY to udělal – že jíš a spíš s lidskou smečkou?"

„Kdybyste byli přišli, když jsem volal, nebylo by k tomu došlo," řekl Mauglí a běžel mnohem rychleji.

„A teď co bude?" řekl Šedý bratr. Mauglí chtěl odpovědět, když po stezce, která vedla od okraje vesnice, přišla dívka v bílém plátně. Šedý bratr zmizel okamžitě z dohledu a Mauglí beze zvuku ucouvl do pole vysoko se tyčícího obilí. Byl by se jí mohl skoro dotknout rukou, když se teplá, zelená stébla před jeho tváří zavřela a on zmizel jako duch. Dívka vykřikla, protože si myslela, že viděla přízrak, a potom hluboce vzdychla. Mauglí rozhrnul stébla rukama a díval se za ní, dokud nezmizela z dohledu.

„A teď nevím," řekl, také se vzdychaje. „PROČ jste nepřišli, když jsem volal?"

„Jdeme za tebou – jdeme za tebou," mumlal Šedý bratr a olizoval Mauglímu patu. „Jdeme za tebou vždycky, kromě Času Nové mluvy."

„A šli byste za mnou k lidské smečce?" zašeptal Mauglí.

„Nešel jsem snad za tebou té noci, kdy nás, naši starou smečku, vyhnali? Kdo tě vzbudil, když jsi ležel mezi obilím?"

„Ano, ale znovu?"

„Nešel jsem snad za tebou dnes v noci?"

„Ano, ale znovu a znovu, a znovu, Šedý bratře?"

Šedý bratr mlčel. Když promluvil, bručel si pro sebe: „Černá měla pravdu."

„A co řekla?"

„Nakonec jde Člověk k Člověku. Rakša, naše matka, řekla…"

„Totéž řekl i Akela té noci s Rudým psem," zamumlal Mauglí.

„Totéž říká i Káa, který je moudřejší než my všichni."

„A co říkáš ty, Šedý bratře?"

„Oni tě jednou vyhnali, se zlými řečmi. Rozřízli ti ústa kameny. Poslali Buldea, aby tě zabil. Byli by tě hodili do Rudého květu. TY, a ne já, jsi řekl, že jsou zlí a nerozumní. TY, a ne já – já jdu za svými lidmi – jsi

vpustil džungli na ně. TY, a ne já, jsi složil proti nim píseň ještě trpčí než naši píseň proti Rudému psu."

„Ptám se tě, co ŘÍKÁŠ ty?"

Mluvili za běhu. Šedý bratr chvíli klusal bez odpovědi a potom řekl – jaksi mezi skokem a skokem – „Lidské mládě – Pane džungle – synu Rakšin, mé doupěcí bratře – i když zapomínám na chvilku na jaře, tvá stopa je má stopa, tvé doupě je mé doupě, tvá kořist je má kořist a tvůj smrtelný boj je můj smrtelný boj. Mluvím za Tři. Ale co řekneš ty džungli?"

„To je dobře smyšleno. Mezi spatřením a zabitím není dobré čekat. Jdi napřed a svolej je všechny k Rádcovskému kameni, a já jim povím, co mi je v břiše. Ale snad nepřijdou – v Čase Nové mluvy na mě možná zapomněli."

„A ty – zapomněl jsi na nic?" štěkl Šedý bratr přes rameno, když se dal do cvalu, a Mauglí za ním běžel, uvažuje.

V kterémkoli jiném období roku by ta zpráva byla svolala celou džungli dohromady se zježenými krky, ale teď byli zabraní do lovu a bojů a zabíjení a zpěvu. Od jednoho k druhému Šedý bratr běžel a volal: „Pán džungle se vrací k Člověku! Pojďte k Rádcovskému kameni." A ten šťastný, dychtivý Lid mu odpovídal jen: „Vrátí se v letních vedrech. Deště ho zaženou do doupěte. Běž a zpívej s námi, Šedý bratře."

„Ale Pán džungle se vrací k Člověku," opakoval by Šedý bratr.

„Íí – jóva? Je snad proto Čas Nové mluvy o něco méně sladký?" odpovídali. Takže když Mauglí s těžkým srdcem došel skrze dobře známé skály do místa, kde ho přinesli před Radu, nalezl jen Čtyřku, Balúa, který byl stářím skoro slepý, a těžkého, chladnokrevného Káu, stočeného kolem Akelova prázdného sedla.

„Takže tady končí tvá stopa, lidské mládě?" řekl Káa, když se Mauglí vrhl na zem, s tváří v dlaních. „Zavolej svůj křik. Jsme jedné krve, ty i já – člověk a had společně."

„Proč jsem nezemřel pod Rudým psem?" zasténal chlapec. „Má síla odešla ze mne, a není to žádný jed. Dnem i nocí slyším za sebou dvojí krok. Když otočím hlavu, zdá se mi, jako by se v té chvíli někdo přede mnou skryl. Jdu se podívat za stromy a není tam. Volám, a nikdo nekřičí v odpověď; ale je to, jako by někdo poslouchal a zadržel odpověď. Lehám si, ale neodpočívám. Běhám si jarní běh, ale neztiším se. Koupu se, ale neochladím. Zabíjení je mi odporné, ale nemám chuť bojovat, než zabiji. Rudý květ je v mém těle, mé kosti jsou voda – a – nevím, co vím."

„Co třeba řečí?" řekl Balú zvolna, otočiv hlavu tam, kde Mauglí ležel. „Akela to řekl u řeky, že Mauglí má zahnat Mauglího zpátky k lidské smečce. Řekl jsem to. Ale kdo teď poslouchá Balúa? Baghíra – kde je Baghíra té noci? – také to ví. Je to Zákon."

„Když jsme se setkali v Chladných doupatech, lidské mládě, věděl jsem to," řekl Káa a lehce se pohnul ve svých mocných závitech. „Člověk jde k Člověku na konci, i když ho džungle nevyhání."

Čtyři na sebe navzájem pohlédli i na Mauglího, zmateni, ale poslušní.

„Džungle mě tedy nevyhání?" vykoktal Mauglí.

Šedý bratr i Tři zuřivě zavrčeli a začali: „Dokud budeme my žít, nikdo se neodváží…" Ale Balú je zarazil.

„Já jsem tě učil Zákon. Je na mně, abych promluvil," řekl; „a byť ted nevidím skály před sebou, vidím daleko. Žabáčku, jdi po své stopě; udělej si doupě se svou vlastní krví a smečkou a lidmi; ale až bude potřeba nohy nebo zubu nebo oka nebo slova posleného rychle nocí, pamatuj, Pane džungle, džungle je tvá na zavolání."

„Střední džungle je také tvá," řekl Káa. „Nemluvím za malé lidi."

„Haj-maj, bratři moji," vykřikl Mauglí, pozvedna paže se vzlykem. „Nevím, co vím! Nechtěl bych odejít; ale něco mě za obě nohy táhne. Jak jen opustím tyto noci?"

„Ne, pozvedni hlavu, bratříčku," opakoval Balú. „V tomto lovu není hanby. Když je med sněden, prázdný úl opouštíme."

„Jakmile jsme shodili kůži," řekl Káa, „nemůžeme do ní vlézt znovu. Takový je Zákon."

„Poslouchej, nejdražší ze všech, co mám," řekl Balú. „Není tu slovo ani vůle, aby tě zdržela. Pozvedni hlavu! Kdo se smí ptát Pána džungle? Viděl jsem tě, jak si hraješ mezi bílými oblázky tamhle, když jsi byl malým žabákem; a Baghíra, která tě koupila za cenu mladého, čerstvě zabitého býka, tě také viděla. Z toho Pohledu jsme zbyli jen my dva; neboť Rakša, tvá doupěcí matka, je mrtvá se tvým doupěcím otcem; stará Vlčí smečka je dávno mrtvá; víš, kam odešel Šér Chán, a Akela zemřel mezi dholy, kde, nebýt tvé moudrosti a síly, byla by zahynula i druhá Seeoneeská smečka. Nezbylo nic než staré kosti. Není to už lidské mládě, které žádá o svolení své smečky, nýbrž Pán džungle, který si mění stopu. Kdo smí vyslýchat Člověka v jeho cestách?"

„Ale Baghíra a Býk, který mě vykoupil," řekl Mauglí. „Nechtěl bych..."

Jeho slova přerušil řev a praskot v houštině dole, a Baghíra, lehká, silná a hrozná jako vždy, stála před ním.

„Proto," řekla a natáhla kapající pravou tlapu, „jsem nepřišla. Byl to dlouhý lov, ale leží teď mrtev v křoví – býk v druhém roce – Býk, který tě osvobozuje, bratříčku. Všechny dluhy jsou nyní splaceny. Ve zbytku je mé slovo slovem Balúovým." Olízla Mauglímu nohu. „Pamatuj, Baghíra tě milovala," vykřikla a odskočila pryč. Na úpatí kopce vykřikla znovu, dlouze a hlasitě: „Dobrý lov na nové stopě, Pane džungle! Pamatuj, Baghíra tě milovala."

„Slyšel jsi," řekl Balú. „Víc není. Jdi teď; ale nejdřív pojď ke mně. Ó moudrý žabáčku, pojď ke mně!"

„Je těžké shodit kůži," řekl Káa, zatímco Mauglí vzlykal a vzlykal, hlavu na boku slepého medvěda a paže kolem jeho krku, zatímco Balú se slabě pokoušel olízat mu nohy.

„Hvězdy řídnou," řekl Šedý bratr, čichaje do jitřního větru. „Kde budeme dnes mít doupě? Neboť odedneška jdeme po nových stopách."

* * *

A toto je poslední z mauglíovských povídek.

PÍSEŇ NA ROZLOUČENOU

[Toto je píseň, kterou Mauglí slyšel za sebou v džungli, dokud nedošel znovu k Mesuiným dveřím.]

Balú

Pro něho, kdo kdys ukázal
moudrému žabákovi cestu džungle,
drž Zákon, jaký lidská smečka dá –
pro tvého slepého starého Balúa!
Čisté či špinavé, teplé či zvětralé,
drž jej, jako by to byla Stopa,
dnem i nocí za ním jdi,
nehledě ani vlevo, ani vpravo.
Pro něho, kdo tě miluje
nade vše, co hýbe se v světě,
když tvá smečka ti bude škodit,
řekni: „Tabáki zpívá znovu."
Když tvá smečka ti bude ubližovat,
řekni: „Šér Chán ještě není zabit."
Když se vytasí nůž k zabití,
drž Zákon a jdi dál svou cestou.
(Kořen a med, palma a toul,
ochraňte mládě od úhony a šrámu!)
Les a voda, vítr a strom,
Přízeň džungle buď s tebou!

Káa

Hněv je vejcem Strachu –
jen oči bez víček jsou jasné.
Kobří jed se vyléčit nedá.
Právě tak kobří řeč.
Otevřená mluva ti přivolá
sílu, jejímž druhem je zdvořilost.
Nevrhej úder dál, než sahá tvé tělo;
nevěř ztrouchnivělé větvi svou tíhu.
Změř svou tlamu podle srnce či kozy,
ať ti oko neucpe hrdlo.
Po přejedení chtěl bys spát?
Hleď, aby doupě bylo skryté a hluboké,
ať tě křivda, na niž jsi zapomněl,
nepřivede vrahem na stopu.
Východ a Západ, Sever i Jih,
umyj si kůži a zavři ústa.
(Jáma a trhlina a modrý tůně kraj,
Střední džungle ať za ním jde!)
Les a voda, vítr a strom,
Přízeň džungle buď s tebou!

Baghíra

V kleci můj život začal;
dobře znám cenu Člověka.
Při Zlomeném zámku, jenž mě vysvobodil –
lidské mládě, varuj se pokolení lidského!
Ať voní rosa či bledne hvězdný svit,
nevybírej spleť stromové kočičí stopy.
Smečku, radu, lov, doupě –
nevyhlas smír se Šakalími lidmi.
Dej jim mlčení, když řeknou:

„Pojď s námi snadnou cestou."
Dej jim mlčení, když hledají
tvou pomoc, aby ublížili slabému.
Nedělej opičí chloubu z dovednosti;
drž klid nad svou kořistí.
Ať zvolání, zpěv ani znamení
tě neodvedou od tvé lovecké čáry.
(Ranní mlha či soumrak jasný,
služte mu, Strážci jelenů!)
Les a voda, vítr a strom,
Přízeň džungle buď s tebou!

Tři

Na stezce, po níž máš jít
k prahům naší hrůzy,
kde květ rozkvétá rudě;
nocemi, kdy budeš ležet
uvězněn pod Mateřskou oblohou,
slyšíc nás, své milé, kolem jít;
svítáními, kdy se probudíš
k dřině, kterou nezlomíš,
srdce ztěžklé steskem po džungli:
Les a voda, vítr a strom,
Moudrost, Síla a Zdvořilost,
Přízeň džungle buď s tebou!

Rudyard Kipling: Kniha džunglí

Překlad: Audioknihy CZ. Nový český překlad z originálu, který vznikl pro tento projekt a prošel nezávislou korekturou.

Zdroj originálního textu: Project Gutenberg #236, Project Gutenberg #1937.

Originální text je volné dílo. Překlad a vydání: Audioknihy CZ, licence CC BY 4.0. Můžete jej sdílet a dál používat, pokud uvedete zdroj (Audioknihy CZ, audioknihycz.cz/kniha/kniha-dzungli-kipling/).

Audioknihu připravujeme. Další knihy a audioknihy zdarma najdete na audioknihycz.cz/kniha/kniha-dzungli-kipling/.